

Jaarrekening 2025

Inhoudsopgave

Algemeen	4
Inleiding.....	4
Leeswijzer jaarrekening 2025	5
Financiële samenvatting	6
Overzicht grotere projecten.....	7
Portefeuilleverdeling	9
Kerngegevens.....	13
Programmaplan	14
Duurzaamheid.....	14
Meedoen.....	24
Leefomgeving.....	40
Ontspanning en economie.....	51
Ruimtegevend bestuur	60
Paragrafen.....	69
Lokale heffingen.....	69
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	77
Kapitaalgoederen	85
Financiering.....	90
Bedrijfsvoering.....	93
Verbonden partijen.....	102
Grondbeleid	116
Financiën	119
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	120
Resultaten en resultaatbestemming (mutatie reserves)	123
Toelichting resultaat en resultaatbestemming.....	127
Incidentele baten en lasten	136
Investerings	139
Reserves	141
Voorzieningen	144
Rechtmatigheidsverantwoording	146
Balans per 31 december 2025	148
Uitgangspunten en grondslagen.....	150
Toelichting op de balans	159
WNT-verantwoording	171
Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld	173

De bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen	179
Overige gegevens, gebeurtenissen na balansdatum	192
Controleverklaring onafhankelijke accountant	193
Bijlagen.....	201
Lijst met afkortingen	201
Begrippenlijst	204
Kostenverdeling- en toerekening MijnGemeenteDichtbij.....	209
Overzicht reserves en voorzieningen.....	211
Overzicht belastingen en heffingen	213
Personeel, salarissen en sociale lasten	214
Overzicht begrotingswijzigingen	215
Grondexploitaties	217
Subsidiestaat welzijnsactiviteiten	219

Algemeen

Inleiding

Voor u ligt de Jaarrekening 2025. Met deze jaarrekening legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over het gevoerde beleid en het financieel beheer in het afgelopen jaar. De jaarrekening sluit aan op de ambities uit het Bestuursakkoord 2022–2026 *Goed voor nu, Goed voor later, Goed voor elkaar* en laat zien wat daarvan in 2025 concreet is gerealiseerd.

2025 was in meerdere opzichten een betekenisvol jaar. Het markeerde de afronding van een bestuursperiode waarin de gemeente, samen met de gemeenteraad en de samenleving, heeft gewerkt aan grote en vaak complexe opgaven. Tegelijkertijd stond het jaar in het teken van onzekerheid, met name op financieel gebied. De financiële verhoudingen met het Rijk bleven ook in 2025 onder druk staan en vroegen voortdurend om alertheid, bijsturing en soms lastige keuzes.

Ondanks deze omstandigheden kijkt het college met trots terug op wat in 2025 is bereikt. Op tal van terreinen zijn stappen gezet die bijdragen aan een sterke en veerkrachtige gemeente. Er is gewerkt aan de woningbouwopgave, aan passende en toekomstbestendige accommodaties, aan onderwijshuisvesting en aan verkeer en mobiliteit. Ook in het sociaal domein is, samen met partners, ingezet op betaalbaarheid en organiseerbaarheid, met oog voor de mensen om wie het gaat.

Een belangrijke rode draad in 2025 was het bewaken van de financiële gezondheid van de gemeente. Dit was één van de belangrijkste randvoorwaarden uit het Bestuursakkoord. Dat dit geen eenvoudige opgave was, blijkt ook uit deze jaarrekening. Het college heeft in 2025 scherp geprioriteerd, kritisch gekeken naar uitgaven en waar nodig keuzes gemaakt om binnen de beschikbare middelen te blijven. Die inzet heeft ertoe geleid dat de gemeente ook dit jaar financieel verantwoord heeft geopereerd.

De jaarrekening laat zien dat beleid en middelen in samenhang zijn ingezet. Afwijkingen ten opzichte van de begroting worden toegelicht en geduid. Daarmee biedt deze jaarrekening niet alleen inzicht in cijfers, maar ook in de inhoudelijke keuzes die daaraan ten grondslag liggen. Transparantie en betrouwbaarheid vormen daarbij het uitgangspunt.

Het college spreekt zijn waardering uit voor de constructieve samenwerking met de gemeenteraad in 2025. In een jaar waarin de financiële en maatschappelijke opgaven groot waren, is steeds het gezamenlijke gesprek gevoerd over richting, haalbaarheid en prioriteiten. Ook de inzet van medewerkers en de betrokkenheid van inwoners, organisaties en partners waren van grote waarde bij het realiseren van de resultaten die in deze jaarrekening worden gepresenteerd.

Met deze Jaarrekening 2025 wordt een belangrijke fase afgerond. De financiële positie van de gemeente vormt een solide basis om de toekomst tegemoet te treden, al blijft voorzichtigheid geboden. De opgaven waar gemeenten voor staan, vragen ook de komende jaren om scherpe keuzes en een zorgvuldig financieel beleid.

De jaarrekening markeert daarmee niet alleen een moment van terugkijken en verantwoorden, maar ook een moment van overdracht. Er ligt een fundament waarop een nieuw college kan voortbouwen, met de ervaringen uit 2025 als waardevolle bagage.

Sint-Michielsgestel, mei 2026

Leeswijzer jaarrekening 2025

Deze jaarrekening is opgebouwd uit een aantal onderdelen.

Algemeen

Dit hoofdstuk bevat een korte samenvatting van het jaar 2025 en het behaalde resultaat.

Programma's

Dit hoofdstuk beschrijft per programma de realisatie van de voorgenomen beleidsdoelstellingen en de inzet van financiële middelen per programma. De jaarrekening 2025 bevat in overeenstemming met de begroting 2025 vijf programma's. De gemeenteraad heeft inclusief begrotingswijzigingen de baten en lasten per programma geautoriseerd.

Per programma is een financiële toelichting opgenomen van de grootste afwijkingen tussen de begroting 2025 na wijziging en de gerealiseerde cijfers 2025. Bij ieder programma is verder een overzicht opgenomen van de begrote en gerealiseerde investeringen. Tenslotte zijn per programma de verplicht voorgeschreven BBV beleidsindicatoren opgenomen. Deze beleidsindicatoren zijn voor alle gemeenten gelijk en kunt u raadplegen op www.waarstaatjegemeente.nl. Dit maakt het mogelijk onze gemeente te vergelijken met andere gemeenten. In dit overzicht staan ook de landelijke cijfers.

Paragrafen

In dit hoofdstuk zijn de zeven voorgeschreven paragrafen opgenomen. De paragrafen gaan in op financiële en bedrijfsmatige onderwerpen die meerdere programma's raken. Alle paragrafen zijn wettelijk verplicht. De onderwerpen van de paragrafen zijn belangrijk voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente.

Financiën/Jaarrekening

Dit onderdeel bevat een uiteenzetting van de financiële positie van onze gemeente. De meeste overzichten zijn wettelijk voorgeschreven. Onder andere wordt hierbij ingegaan op het gerealiseerde financiële resultaat, de balans en toelichting hierop en een overzicht van baten en lasten.

Bijlagen

In dit hoofdstuk is een aantal samenvattende bijlagen opgenomen.

Financiële samenvatting

Jaarresultaat 2025

De jaarrekening 2025 is afgesloten met een voordelig resultaat van € 2.033.700. Dit betreft het resultaat ná bestemming, dus nadat er mutaties van en naar diverse reserves zijn verantwoord op basis van eerdere besluitvorming door de gemeenteraad. Samenvattend kan hier het volgende overzicht van worden gegeven.

Resultaat (x € 1.000)	2025
Resultaat voor bestemming	4.743,0
Resultaatbestemming	-2.709,2
Resultaat na bestemming	2.033,7

De belangrijkste onderdelen van dit resultaat zijn:

- Algemene uitkering, inclusief decembercirculaire – voordeel € 0,6 miljoen;
- Incidentele budgetten (overhevelingen) – voordeel € 0,5 miljoen;
- Restant begrotingssaldo – voordeel € 0,3 miljoen;
- Kapitaallasten – voordeel € 0,4 miljoen;
- Aanvulling voorziening APPA – nadeel € 0,4 miljoen;
- Rijksbijdrage Realisatiestimulans – voordeel € 0,2 miljoen;
- Diverse overige resultaten – voordeel € 0,4 miljoen.

Een samenvattende toelichting op het gerealiseerde resultaat is opgenomen in het hoofdstuk Jaarrekening (Toelichting resultaat en resultaatbestemming).

Het resultaat is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- **Resultaat vóór bestemming:** resultaat als saldo van de gerealiseerde exploitatiebaten en exploitatielasten.
- **Resultaatbestemming:** mutaties in verantwoorde stortingen in en onttrekkingen aan reserves op basis van raadsbesluiten.
- **Resultaat ná bestemming:** het bedrag dat overblijft als resultaat van de jaarrekening nadat alle lasten gedekt zijn door baten of door inzet van reserves.

Toelichting jaarresultaat 2025

Bij elk programma is onder het kopje 'dit kostte het' een financiële toelichting opgenomen waarbij wordt ingegaan op de verschillen tussen de begrote en gerealiseerde bedragen.

Bestemming jaarresultaat 2025

Via vaststelling van deze jaarrekening wordt de gemeenteraad voorgesteld het resultaat na bestemming als volgt te bestemmen:

Bestemming resultaat (x € 1.000)	2025
Resultaat na bestemming	2.033,7
Voorstel bestemming resultaat:	
• Overhevelingen	453,2
• Overige bestemming (decembercirculaire)	267,9
• Reservering voor inzet woningbouw (bestemmingsreserve)	196,0
• Netto effect (Algemene reserve)	1.116,6
Totaal bestemd resultaat	2.033,7

Overzicht grotere projecten

Hieronder zijn de grotere projecten te vinden waar we aan gewerkt hebben. Per project is aangegeven hoe de werkelijkheid zich verhoudt tot de planning. In groen betekent volgens de planning. In oranje betekent vertraagd.

Fase indeling:

- Initiatief (van idee naar plan, bijvoorbeeld de gewenste functies bepalen);
- Definitie (van plan naar project, bijvoorbeeld het programma van eisen vaststellen);
- Ontwerp (planuitwerking naar definitief ontwerp, inclusief vergunningen);
- Voorbereiding (voorbereidingen voor realisatie, bijvoorbeeld aanbesteden uitvoering);
- Realisatie (uitvoeren van de werkzaamheden, bijvoorbeeld de aanleg van een weg).

Project	2025	2026	2027	2028	2029
Domein aan de Dommel	Uitwerking Concretiserend plan ontwikkelgebied 1 vastgesteld door het college.	Ontwerp/voorbereiding- Fase 1	Realisatie- Fase 1	Realisatie- Fase 1	
Centrumplan Sint-Michielsgestel	Omgevingsvergunning aangevraagd voor het oude gemeentehuis. Opzetten BOPA parkeren Schijndelseweg. Aankoop Schijndelseweg 12-14. Groene Villa naar Raad van State. Boom onderzoek uitgevoerd.	Ontwerp/voorbereiding/realisatie	Realisatie	Realisatie	
Sint-Michielsgestel Gebiedsontwikkeling Heidelust – Tijdelijke woningen met mogelijk perspectief op definitief	Bijeenkomst omgevingsdialoog Heidelust, Voorbereiding: Bopa Tijdelijke woningen, College- en raadsvoorstel stedenbouwkundig plan, uitvoeringskredieten en bindend adviesrecht Bopa	Voorbereiding (Bezwaar/Beroep)	Realisatie		

Project	2025	2026	2027	2028	2029
De Huif, Sint-Michielsgestel	Contracten getekend met Woonmeij over afspraak 22 appartementen. Start bouw in 2026.	Voorbereiding	Realisatie		
Flexwoningen Venkant, Sint-Michielsgestel	BOPA verleend; bezwaren behandeld bij commissie	Beroep/voorbereiding/realisatie	Realisatie /Oplevering		
Duurzame revitalisering Theereheide (IMOR)		Fase 1: realisatie	Fase 2: realisatie		
Nieuwbouw Elde College-verduurzaming/renovatie sporthal Theereheide, Sint-Michielsgestel	Locatie onderzoek, Varianten uitgezocht. Investeringskrediet verkregen. SOK getekend	Ontwerp/voorbereiding	Voorbereiding	Realisatie	Realisatie/Oplevering
Nieuwbouw Kindcentrum De Bolster/Kentalis, Sint-Michielsgestel	Kentalis toegevoegd aan project. Voorbereidingskrediet verkregen. SOK getekend. Inbedding in gebiedsontwikkeling Heidelust gemarkeerd.	Ontwerp/voorbereiding	Voorbereiding	Realisatie	Realisatie/Oplevering
De Rietstok, Sint-Michielsgestel	Verweerschriften voor zitting RvS 28 april 2026	Voorbereiding (beroep)	Realisatie	Realisatie	
Sint-Lambertusweg, Gemonde	Voorbereiding	Realisatie			
EVZ Beekschewaterloop, Gemonde			Verkenning/grondverwerving	grondverwerving/voorbereiding/ontwerp	Ontwerp/realisatie

Project	2025	2026	2027	2028	2029
VV Irene, Gemonde		Opgeleverd			
Blauwe Scholk, Den Dungen		Ontwerp	Realisatie		
Wonen op de Donk, Den Dungen		Voorbereiding/ Realisatie	Realisatie		
Beekveld, Berlicum	Realisatie/ oplevering	Realisatie/ oplevering (m.u.v. woningen Hoogstraat)			
Laar-Nieuw Laar, Berlicum		Ontwerp/ voorbereiding	Voorbereiding/ realisatie	Realisatie	
BMC kleedlokalen /kantine, Berlicum	Voorbereiding, PVE Def ontwerp.	Realisatie			
Laarzicht, Middelrode	TAM-omgevingsplan opgestart voor de spuitzonering. Verschillende contracten gesloten met omwonenden over de grond.	Voorbereiding/realisatie	Realisatie	Realisatie	
Zonneparken	Ontwerp/voorbereiding	Ontwerp/ Voorbereiding	Voorbereiding	Voorbereiding	Realisatie/Oplevering
Energiebespaarcoalitie (buurkracht)	Realisatie	Oplevering			

Portefeuilleverdeling

Eiko Smid

Eiko Smid | Burgemeester | Portefeuille:

- Openbare orde en veiligheid, brandweer, crisisbeheersing en rampenbestrijding
- Bevolking, burgerlijke stand en verkiezingen
- MijnGemeenteDichtbij
- Handhaving
- Algemeen juridische zaken en rechtsbescherming
- Crisiscommunicatie, interne communicatie
- Representatie
- ICT & informatieveiligheid
- Human Resources
- Rekenkamer, controlfuncties en bedrijfsvoering
- Bestuurlijke vernieuwing
- Intergemeentelijke samenwerking
- Internationale betrekkingen
- Deelnemingen e.d.
- Evenementen
- Kermissen

Waarneming

- Migratie
- Dierenwelzijn
- Subsidies
- Toerisme en recreatie

Peter Raaijmakers

Peter Raaijmakers | Wethouder | 1e locoburgemeester | Portefeuille:

- Financiën en belastingen
- Omgevingsvisie en herijking Zieners 2025
- Erfgoed (inclusief BHIC)
- Wmo
- Jeugd (zorg)
- Participatiewet, minimabeleid
- Welzijn en doelgroepenbeleid
- Armoedebeleid
- Volksgezondheid
- Onderwijs en onderwijshuisvesting
- Arbeidsmarkt
- Inburgering
- Gemeenschapshuizen / Bibliotheken

Projecten

- Dooibroek
- Haanwijk
- Oud Herlaar
- Meerse Plas
- Masterplan centrum

Waarneming

- Ruimtelijke ordening en landbouw
- Transitie buitengebied
- Omgevingswet

Sam Goossens

Sam Goossens | Wethouder | 2e locoburgemeester | Portefeuille:

- Volkshuisvesting
- Duurzaamheid en energietransitie
- Natuur & Landschap
- Afval
- Grondzaken en grondexploitatie
- Communicatiebeleid
- Inwonerparticipatie en initiatieven
- Milieu en water
- Maatschappelijk Vastgoed
- Economie
- Kunst en Cultuur
- Sport en verenigingen

Projecten

- Domein aan de Dommel

Waarneming

- Verkeer en mobiliteit
- Openbare ruimte/werken en inrichting
- Vergunningverlening

Kerngegevens

Onderstaand overzicht geeft op hoofdlijnen inzicht in de belangrijkste kerngegevens, belastingen en rechten, in het verloop van de vermogenspositie van onze gemeente per einde boekjaar, inclusief de cijfers van voorgaande jaren.

Kerngegevens, trends en ontwikkelingen jaarrekening	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal inwoners per 31-12	29.502	29.731	30.148	30.094	30.176	30.191
Woonruimten per 31-12	12.274	12.438	12.568	12.674	12.684	12.734
Aantal inwoners/woonruimte	2,40	2,39	2,40	2,37	2,38	2,37
Bijstandsontvangers per 31-12	227	215	217	201	208	222
Resultaat na bestemming	2.522,1	1.708,6	1.970,2	-1,2	2.236,0	2.033,7
Afvalstoffenheffing (in €)						
basisbedrag	169,96	162,24	189,12	195,60	192,00	162,00
lediging van 60 liter restafval	2,15	2,48	3,74	4,50	4,00	4,50
lediging van 140 liter restafval	5,02	5,79	8,73	10,00	10,00	10,50
lediging van 240 liter restafval	8,60	9,92	14,97	18,00	18,00	18,00
lediging van 60 liter groen	1,06	1,23	0,00	0,00	0,00	0,00
lediging van 140 liter groen	2,48	2,86	0,00	0,00	0,00	0,00
appartementencomplex	195,75	192,00	234,12	276,00	252,00	210,00
opbrengsten afvalverwijdering (x € 1.000)	2.909,8	2.953,5	3.177,2	3.453,0	3.398,2	3.063,9
dekkingspercentage	93,05%	112,75%	121,87%	114,25%	105,44%	101,79%
Stand van de voorziening (x € 1.000)	0,0	480,6	1.203,8	1.694,0	2.001,2	1.493,9
Rioolrecht (in €)						
basisbedrag	120,24	107,88	109,32	112,92	116,64	120,00
bedrag per m3 waterverbruik	0,36	0,34	0,34	0,35	0,36	0,37
opbrengsten rioolrecht (x € 1.000)	2.059,1	1.873,7	1.902,1	1.977,8	2.035,0	2.079,5
dekkingspercentage	156,79%	131,64%	131,32%	104,43%	109,52%	110,90%
Stand van de voorziening (x € 1.000)	8.965,4	9.421,5	9.924,7	9.935,4	9.723,7	9.825,1
Onroerende-zaakbelastingen						
als percentage van de WOZ-waarde						
tarief gebruiker niet-woningen	0,1621%	0,1871%	0,1934%	0,1951%	0,2011%	0,2206%
tarief eigenaar woningen	0,1276%	0,1317%	0,1275%	0,1132%	0,1182%	0,1217%
tarief eigenaar niet-woningen	0,2497%	0,2899%	0,2975%	0,3027%	0,3166%	0,3398%
Opbrengst OZB (x € 1.000)	6.414,3	7.097,3	7.622,6	8.025,6	8.490,7	9.297,9
Vermogenspositie						
Eigen vermogen (x € 1.000)	19.257,6	22.097,9	27.364,9	29.886,1	33.863,2	38.606,2
Voorzieningen (x € 1.000)	15.331,1	13.764,0	15.260,8	16.043,1	16.415,4	16.681,8
Vaste schulden (x € 1.000)	2.705,2	2.056,2	1.653,8	1.248,0	857,1	763,1

Programmaplan

Duurzaamheid

Algemene beleidsdoelstelling

Sint-Michielsgestel is in 2040 een duurzame en klimaatneutrale gemeente. We vinden het belangrijk om onze bijdrage te leveren aan een gezonde en duurzame leefomgeving voor iedereen. We zetten daarom in op verduurzaming en beter en bewuster omgaan met de beperkte beschikbaarheid van duurzame energie en grondstoffen.

Daarnaast zullen we ons ook voor moeten bereiden op een veranderend klimaat, waar we nu al de eerste gevolgen van ondervinden. Dat betekent dat we maatregelen moeten nemen voor perioden met veel neerslag en hoge waterstanden, maar net zo goed met perioden van hitte en droogte. Die maatregelen moeten zorgen voor veerkracht, zodat we ook in de toekomst een fijne en gezonde leefomgeving kunnen bieden aan onze inwoners.

Maatschappelijk effect

In het programma Duurzaamheid willen we de volgende maatschappelijke effecten realiseren:

- een klimaatneutraal en duurzaam Sint-Michielsgestel in 2040;
- een gezonde en duurzame leefomgeving die veerkrachtig is en daarmee voorbereid op een veranderend klimaat;
- we hebben robuuste landschappen, vitale natuur en sterke groenstructuren in de dorpen, allemaal rijk aan biodiversiteit;
- we hebben een circulaire economie waarin we bewust omgaan met de beperkte beschikbaarheid van duurzame energie en grondstoffen;
- we dragen bij aan een duurzame landbouw.

Ambities bestuursakkoord

De ambities van het bestuursakkoord zijn vertaald in de onderstaande drie thema's voor het programma Duurzaamheid:

Thema 1: Sint-Michielsgestel wordt klimaatneutraal

Thema 2: Sint-Michielsgestel heeft een gezonde leefomgeving

Thema 3: Sint-Michielsgestel gaat voor een circulaire economie

Sint-Michielsgestel wordt klimaatneutraal

Dit hebben we bereikt

In 2025 heeft Sint-Michielsgestel verdere stappen gezet richting de ambitie om in 2040 klimaatneutraal te zijn. Daarbij is ingezet op het terugdringen van de uitstoot binnen de gemeente en op een bewuster en efficiënter gebruik van energie, in het besef dat de beschikbaarheid van duurzame energie beperkt is.

Concreet is gewerkt aan het verminderen van het energieverbruik en het stimuleren van bewust en efficiënt energiegebruik. Daarnaast is ingezet op het vergroten van de lokale duurzame opwek, zodat waar mogelijk voorzien kan worden in de eigen energievraag. Hiermee is bijgedragen aan het verkleinen van de afhankelijkheid van fossiele energie en het beperken van de CO₂-uitstoot.

Deze opgave is niet alleen opgepakt door de gemeente zelf, maar nadrukkelijk in samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Ook op regionaal niveau is actief samengewerkt met andere gemeenten en de provincie Noord-Brabant. Sint-Michielsgestel levert daarmee een bijdrage aan de Regionale Energie Strategie (RES) Noordoost-Brabant, waarin is afgesproken om gezamenlijk toe te werken naar 1,5 TWh aan duurzame energieopwek in 2030.

Met deze inzet is in 2025 verdere voortgang geboekt in de energietransitie en is een belangrijke basis gelegd voor het realiseren van een toekomstbestendig en klimaatneutraal Sint-Michielsgestel.

Dit hebben we daarvoor gedaan

Energietransitie

We stimuleren zon op dak en objecten en de realisatie zonneparken zodat we kunnen gaan voldoen aan de RES Noordoost Brabant opwekopgave voor 2030. Daarvoor zijn in 2025 voor drie zonneparken omgevingsvergunningen verleend, zodat naar verwachting na 2030 deze gerealiseerd kunnen worden.

In 2025 zetten we de versteviging van de samenwerking met Enexis voort om de uitbreiding van het elektriciteitsnet te versnellen. Daarmee hebben we in 2025 twee trafostations in Sint-Michielsgestel gerealiseerd en realiseren we op termijn extra transformatorhuisjes en middenspanningsstations. Wel zijn voorbereidingen getroffen voor een Nadere Overeenkomst (NOK) om de verzwarende te organiseren.

Warmtetransitie

In 2025 hebben we verder uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma warmtetransitie en hebben wij de projecten rondom de SPUK-uitkeringen Aanpak Energiearmoede en Lokale Aanpak Isolatie verder uitgebouwd en uitgerold. Om deze uitvoering verder bij te zetten wordt Buurkracht gebruikt om inwoners te stimuleren in de warmtetransitie. Voor het uitvoeren van het isolatieprogramma is het noodzakelijk om rekening te houden met de flora- en faunawetgeving. Daarom moeten we een gemeentelijk Soortenmanagementplan (SMP) vaststellen. In 2025 zijn we in dit kader gestart met veldwerkonderzoek.

Omgevingsprogramma Warmte

Vanaf de eerste helft van 2025 zijn we ook begonnen aan het opstellen van het nieuwe, wettelijke omgevingsprogramma Warmte. Hiervoor heeft in 2025 de participatie plaatsgevonden. Ook zijn de eerste technische berekeningen gemaakt en is de huidige Transitvisie Warmte geëvalueerd.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt

Energie

De realisatie opwek en energiebesparing (in procenten) meten we regionaal via de jaarlijkse RES monitor. De voortgangsrapportage 2025 waarin de monitor 2025 is opgenomen is hier te vinden: [Voortgangsrapportages | Energieregio Noordoost-Brabant](#).

Sint-Michielsgestel heeft een gezonde leefomgeving

Dit hebben we bereikt

In 2025 is binnen Sint-Michielsgestel gewerkt aan het verbeteren en versterken van de kwaliteit van de leefomgeving als basis voor een duurzame, klimaatneutrale en toekomstbestendige gemeente. Daarbij is niet alleen ingezet op het klimaatadaptief inrichten van de leefomgeving, maar ook op het beperken van negatieve gezondheidseffecten zoals hittestress, luchtvervuiling en geluidshinder.

Er zijn stappen gezet om natuur en landschap te versterken en uit te breiden en om de biodiversiteit in de gemeente te verbeteren. Deze inzet draagt bij aan een aantrekkelijkere leefomgeving en vergroot tegelijkertijd de weerbaarheid tegen de gevolgen van klimaatverandering. Zowel in het buitengebied als binnen de dorpen is aandacht besteed aan het creëren van meer ruimte voor groen, water en biodiversiteit.

Agrariërs spelen een belangrijke rol in deze ontwikkeling. In 2025 is ingezet op het ondersteunen van agrarische ondernemers bij de verduurzaming en transitie van de landbouw, met oog voor natuur, landschap en toekomstperspectief voor het buitengebied.

De activiteiten binnen dit thema sluiten nadrukkelijk aan bij en dragen bij aan de doelen van thema 8 'Sint-Michielsgestel zorgt voor een beter bewoonbaar buitengebied'. Hiermee is in 2025 een samenhangende bijdrage geleverd aan een gezonde, veilige en prettig leefbare gemeente voor inwoners, nu en in de toekomst.

Dit hebben we daarvoor gedaan

Programma Natuur, Landschap en Biodiversiteit

Eind 2025 is het Programma Natuur, Landschap en Biodiversiteit vastgesteld. De ecologisch zone in het Dommelpark bij het centrum van Sint-Michielsgestel is in 2025 gerealiseerd.

Vitaal Landelijk Gebied

In 2025 is een basis gelegd voor een integrale aanpak voor het landelijk gebied. In 2025 is een start gemaakt met een omgevingsprogramma vitaal landelijk gebied.

Vrijkomende Agrarische Bebouwing VAB

Het beleid voor Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB) is vastgesteld en vormde een leidraad voor omgevingsvergunningen.

Landelijke Beëindigingsregeling Veehouderij (LBV)

Er is uitvoering gegeven aan de Landelijke Beëindigingsregeling Veehouderij (LBV) en de planologische procedures. We zijn gestart met het in beeld brengen van de ontwikkelingen en de transitie binnen de landbouw.

Programma Water en Riolering

Het beleid en beheer van de riolering zijn verankerd in het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) en in december 2025 opnieuw vastgesteld in het Water en Riolering Plan (WRP). Naast inbedding van klimatologische opgaven, duurzaamheidsprincipes en ontwikkelingen dient dit plan organisatorisch en financieel als basis voor de raming van de jaarlijkse kosten voor uitbreiding, instandhouding van rioolstelsel en daarnaast als basis voor de bepaling van de hoogte van de Riool- en Waterzorgheffing. Het WRP geeft tevens invulling aan de wettelijke zorgplichten voor hemelwater en grondwater. We zijn gestart met werk in de wijk Theereheide in Sint-Michielsgestel.

De samenwerkingsovereenkomst Doelmatig Waterbeheer De Meierij (DWDM) is verlengd voor onbepaalde tijd.

Klimaatadaptatie

In 2025 is verder gewerkt aan de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie 2023-2026. De focus lag op het vergroten van bewustzijn en handelingsperspectief en het stimuleren van klimaatbestendig gedrag onder inwoners. Dit gebeurde via acties zoals de regentonnenactie, tegeltaxi, afkoppelen en het vergroenen van twee schoolpleinen. Daarnaast is met het lokaal hitteplan een protocol opgesteld voor de aanpak van hitte gerelateerde gezondheidsrisico's, in samenwerking met het Sociaal Domein en externe partners. Voor de uitvoering van maatregelen is cofinanciering beschikbaar gesteld door waterschap De Dommel.

Geluidssanering

Wij hebben de geluidsaneringsprojecten Maaskantje–Hoogstraat en Theerestraat–Schijndelseweg in 2025 afgerond. Het geluidsaneringsproject Hoogstraat (Berlicum) is nog in uitvoering. Uit de inventarisatie is gebleken dat maximaal vijftien woningen in aanmerking komen voor geluidmaatregelen. Daarnaast zijn wij gestart met het geluidsaneringsproject Restwoningen, waarin 41 woningen zijn opgenomen.

Schone Lucht Akkoord

GLOBE Nederland heeft in samenwerking met het Schone Lucht Akkoord (SLA) een programma ontwikkeld waarmee scholieren op lokaal niveau de luchtkwaliteit kunnen monitoren. Dit initiatief biedt gemeenten en provincies de mogelijkheid om invulling te geven aan het SLA-thema 'citizen science en participatie'. In 2026 zullen sensoren worden aangeschaft, waarna scholieren met fijnstofvangers de luchtkwaliteit zullen meten.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt

Onderwerp	Doelstelling	Indicator	Laatst gemeten waarde	Streefwaarde (2026)
Riolering	Kwaliteit	Aantal klachten/meldingen van storingen drukriool en rioolverstoppingen	307	275
		% geïnspecteerd	10%	25%
Klimaatadaptatie	Verhogen bewustzijn inwoners	Verwijderde tegels (excl. Openbare ruimte)	324 m2	400 m2
		Regentonnen	532	532
		Groene daken	71	80
		Afgekoppelde woningen	40	44
		Geveltuinen	0	5
		Boomspiegels	41	45
		Groenpakketten	0	100

Sint-Michielsgestel gaat voor een circulaire economie

Dit hebben we bereikt

In 2025 heeft Sint-Michielsgestel verdere stappen gezet richting een circulair gebruik van grondstoffen. Steeds meer is het uitgangspunt gehanteerd dat grondstoffen schaars zijn en dat materialen en producten daarom zo efficiënt en bewust mogelijk moeten worden gebruikt. Afval wordt daarbij niet gezien als restproduct, maar als een waardevolle grondstof die opnieuw kan worden ingezet.

Er is ingezet op het terugdringen van grondstoffenverspilling en het vergroten van hergebruik. Deze inzet richt zich niet alleen op huishoudelijke grondstoffenstromen, maar breder op het omgaan met materialen binnen de gemeente. Door inwoners en organisaties te stimuleren bewuster om te gaan met producten en afval, is gewerkt aan het verminderen van de hoeveelheid verspilde grondstoffen.

Daarnaast is in 2025 aandacht besteed aan het stimuleren van circulair bouwen binnen de gemeente. Hierbij is ingezet op hergebruik van materialen en het toepassen van duurzame en circulaire principes bij bouw- en ontwikkelprojecten.

Met deze inzet draagt Sint-Michielsgestel bij aan het sluiten van kringlopen en aan de transitie naar een duurzamer en toekomstbestendig gebruik van grondstoffen.

Dit hebben we daarvoor gedaan

Circulaire economie: Circulair en lokaal

Conform het Rijksprogramma Nederland Circulair streven we naar een volledig circulaire economie en 50% minder primaire grondstoffen in 2050. In 2025 hebben we op drie onderwerpen activiteiten uitgevoerd. Voor ondernemers hebben we zicht op de gemelde afvalstromen. Met betrekking tot circulair bouwen heeft het college het manifest van 'Het Nieuwe Normaal' ondertekend. Dat houdt in dat wij als gemeente voor circulair bouwen een eenduidige taal uitspreken met haalbare

én ambitieuze circulaire prestaties voor de bouwsector. En ten slotte blijven we inwoners bewust maken in het voorkomen van afval door hergebruik en repareren te stimuleren.

Afval en Grondstoffen

In de gemeentelijke duurzaamheidsvisie staan verspilling en de circulaire economie benoemd als belangrijke thema's. In 2025 werkten we hieraan met de uitvoering van het meerjarig uitvoeringsprogramma Afval en Grondstoffen, voor het afval dat vrijkomt bij onze inwoners. In 2025 hebben we een aantal belangrijke stappen gezet: we hebben mini-containers (GFT en restafval) bij de inwoners vervangen en zo de basis gelegd voor een toekomstbestendig databeheer. Ook zijn we gestart met de realisatie van ondergrondse containerlocaties voor de hoogbouw- en verzamellocaties in Sint-Michielsgestel.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt

Afval en grondstof

Voortgang wordt gemeten naar de gestelde doelen uit het beleid Afval en Grondstoffen.

	Eenheid	2024	2025	2030	
Minder restafval	kilogram per inwoner per jaar	103	71	< 30 kg	Hoeveelheid ongescheiden, niet herbruikbaar afval / aantal inwoners
Meer afvalscheiding	% gescheiden ingezameld	75%	n.n.b.	> 90%	Hoeveelheid gescheiden ingezameld herbruikbaar afval / totaal afval
Meer hergebruik	% hergebruik grondstoffen	75%	n.n.b.	> 60%	Hoeveel hergebruikt materiaal / totaal afval

Bron: Verkenning toekomstige organisatie afval- en grondstoffenbeheer gemeente Sint-Michielsgestel, voorjaar 2026

Programmatische aanpak duurzaamheidsopgave

Bij vaststelling van de omgevingsvisie heeft de raad bepaald dat het Omgevingsprogramma Duurzaamheid opgezet moet worden om invulling te geven aan het bereiken van zes ambities uit de visie. Om op een effectieve en efficiënte wijze een bijdrage te leveren is gekozen voor een programmatische aanpak van deze duurzaamheidsopgave. Met deze aanpak sturen we in de uitvoering op een optimale samenhang van inspanningen dit leiden tot het bereiken van deze ambities. Eind 2025 zijn we gestart met het opzetten van dit programma.

Regulier werk

De afbeelding hierboven geeft een indicatie van de vaste werkzaamheden die we uitvoeren binnen het programma Duurzaamheid.

Dit kostte het

Duurzaamheid (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 voor wijziging	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025	Resultaat 2025
Klimaatadaptatie en energietransitie	604	603	1.756	1.034	-722
Platteland vernieuwing	253	84	301	274	-27
Afval	3.908	4.113	4.042	4.246	204
Riolering	2.320	2.672	2.306	2.146	-159
Milieu	186	2	0	45	45
Totaal baten	7.271	7.473	8.405	7.746	-659
Klimaatadaptatie en energietransitie	1.080	1.427	2.481	1.614	867
Platteland vernieuwing	568	446	689	748	-60
Afval	3.908	4.113	4.042	4.246	-204
Riolering	2.320	2.672	2.306	2.146	159
Milieu	1.392	1.183	1.347	1.377	-30
Totaal lasten	9.268	9.841	10.865	10.133	732
Saldo van baten en lasten voor bestemming resultaat	-1.996	-2.368	-2.460	-2.386	73
onttrekkingen aan reserves	309	111	142	229	87

Duurzaamheid (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 voor wijziging	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025	Resultaat 2025
stortingen in reserves	389	0	0	72	-72
Mutaties reserves	-79	111	142	157	15
Saldo van baten en lasten na bestemming resultaat	-2.075	-2.257	-2.318	-2.229	89
Resultaat 2025					89

Toelichting resultaat

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 89.000 voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Onderwerp	Bedragen x € 1.000	Voordeel/Nadeel	Toelichting
Duurzaamheid	71	Voordeel	In 2025 is een abonnement voor de cartotheek afgesloten, waarvan een gedeelte betrekking heeft op het boekjaar 2026. Daarnaast is het jaarlijkse natuureducatieprogramma halverwege het jaar van start gegaan. Hierdoor is een deel van het werkbudget niet benut. Het positieve saldo van € 72.000 is toegevoegd aan de egalisatiereserve duurzaamheid, dit heeft geen invloed op het resultaat. De uitvoeringsagenda klimaatadaptatie heeft een looptijd van vier jaar. Het resterende budget van € 71.100 wordt daarom overgeheveld naar volgend jaar.
Plattelandsvernieuwing	0	Neutraal	Bestemmingsplan Laar-Nieuw Laar De juridische kosten voor het opstellen van het bestemmingsplan Laar-Nieuw Laar zijn € 89.000 hoger uitgevallen dan aanvankelijk begroot. Deze aanvullende uitgaven waren niet vooraf voorzien, maar zijn geëgaliseerd vanuit de reserve en hebben geen gevolgen voor het resultaat. Project Oude Aadal De juridische procedure binnen project Oude Aadal verloopt langzaam. Eind 2025 is er een overeenkomst gesloten, waarvan de financiële afwikkeling in 2026 plaatsvindt. Het resterende budget van € 17.000 wordt daarom overgeheveld naar de reserve

Onderwerp	Bedragen x € 1.000	Voordeel/Nadeel	Toelichting
			plattelandsvernieuwing, dit heeft geen invloed op het resultaat.
Afval	0	Neutraal	Het product afval is financieel kostendekkend, waarbij eventuele saldi worden verrekend met de voorziening afval. Voor 2025 was een inkomst van € 583.100 begroot vanuit de voorziening; feitelijk bleek € 507.300 nodig, hetgeen resulteerde in een beperkt positief saldo van € 75.800. Oorzaken van het positief saldo vooral in: - Afvalstoffenheffing: € 171.600, hoofdzakelijk door hogere diftaropbrengsten in de tweede helft van het jaar. - Verschuivingen binnen de algemene kosten inclusief BTW-component geeft op deze posten een saldo € 70.800. - De totale inzamelings- en verwerkingskosten van de verschillende afvalcomponenten geven een saldo van € 73.400. - Een nadeel van € 331.400 vanwege de verwachte aanvullende kosten overdracht voormalige stortplaats Vlagheide.
Riolering	0	Neutraal	In plaats van een begrote onttrekking van € 121.000 aan de voorziening, is daadwerkelijk een storting van € 101.000 gerealiseerd. Dit verschil wordt vooral veroorzaakt door hogere inhuur van personeel, een te hoge incidentele raming voor onderhoud (gecorrigeerd in 2026) en diverse posten zoals energie- en advieskosten.
Milieu	10	Voordeel	Schone Lucht Akkoord GLOBE Nederland heeft in samenwerking met het Schone Lucht Akkoord (SLA) een programma ontwikkeld waarmee scholieren op lokaal niveau de luchtkwaliteit kunnen monitoren. Dit initiatief biedt gemeenten en provincies de mogelijkheid om invulling te geven aan het SLA-thema 'citizen science en

Onderwerp	Bedragen x € 1.000	Voordeel/Nadeel	Toelichting
			participatie'. In 2026 zullen sensoren worden aangeschaft, waarna scholieren met fijnstofvangers de luchtkwaliteit zullen meten. Het resterende budget van € 10.000 wordt daarom overgeheveld naar volgend jaar.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten, administratieve boekingen en kleine verschillen (tot € 50.000).

Investeringsen

Investeringsen Duurzaamheid (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Rekening 2025	Resultaat 2025	Overzetten 2026
Investeringsen:				
Aanschaf minicontainers 2025	1.513	683	830	830
Investeringsen Rioolbeheerplan	845	888	-43	-25
Totaal investeringsen	2.358	1.571	787	806
Desinvesteringsen:				
Investeringsen Rioolbeheerplan	35	35	0	0
Totaal desinvesteringsen	35	35	0	0

Beleidsindicatoren

Indicatoren programma Duurzaamheid	Eenheid	Periode	Nederland	Sint-Michielsgestel
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2025	gem tussen 163 en 179 kg	71 kg (exclusief Milieustraat Schijndel)

Meedoen

Algemene beleidsdoelstelling

We willen dat Sint-Michielsgestel een gemeente is waarin iedereen meedoet. Dit is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Mensen ervaren diverse belemmeringen om echt mee te kunnen doen in de samenleving. Dit zijn onder andere inwoners met diverse gezondheidsproblemen, onvoldoende financiële mogelijkheden, dan wel een afstand tot de arbeidsmarkt, of jongeren met problemen. Ons beleid is erop gericht om met name de inwoners die hulp nodig hebben, te ondersteunen. We kijken daarbij ook naar wat de inwoner zelf en zijn of haar netwerk kan bijdragen. Het zetje in de rug kan niet alleen door de gemeente gegeven worden. Dat is financieel niet houdbaar en er is onvoldoende menskracht om dit te organiseren. Daarom werken we samen met maatschappelijke partners en inwoners aan een sterke sociale basis. Hierin zien mensen in onze dorpen naar elkaar om, ondersteunen elkaar en kennen geen bestaansonzekerheid. Zo is iedereen in staat om mee te doen, verbinding met elkaar aan te gaan en daarmee bij te dragen aan en mee te doen in onze samenleving.

Maatschappelijk effect

In het programma Meedoen willen we de volgende maatschappelijke effecten teweegbrengen:

- Sint-Michielsgestel is een gemeente waarin voor iedereen plek is en iedereen meedoet.
- Onze dorpen hebben een sterke sociale cohesie, met een goede sociale infrastructuur.
- Onze inwoners met een hulpvraag ervaren dat ze duurzaam goed geholpen worden, op basis van de hulpvraag die zij hebben.
- De inwoners van Sint-Michielsgestel zijn beter in staat om gezond te leven en zich te ontwikkelen.

Ambities bestuursakkoord

De ambities van het bestuursakkoord zijn vertaald in de onderstaande drie thema's voor het programma Meedoen:

Thema 4: Sint-Michielsgestel heeft stevige sociale basisvoorzieningen

Thema 5: In Sint-Michielsgestel bieden we effectieve, wijkgerichte ondersteuning op maat

Thema 6: In Sint-Michielsgestel stimuleren we ontwikkeling

In de voorjaarsnota zijn de ombuigingen voor het sociaal domein vastgesteld. Voor de volledigheid zijn deze nog puntsgewijs weergegeven onder de betreffende thema's.

Op dit moment werken we de ombuigingen verder uit. We betrekken op een later moment uw raad hierbij via een separaat spoor.

Sint-Michielsgestel heeft stevige sociale basisvoorzieningen

Dit hebben we bereikt

De dorpen in de gemeente Sint-Michielsgestel kennen een sterke sociale cohesie met een veelheid aan actieve verenigingen en netwerken. De dorpen hebben daarnaast sociaal-maatschappelijke voorzieningen waar de inwoners gebruik van kunnen maken. We denken hierbij aan onderwijs, zorg en gemeenschapshuizen.

Dit gaf een goed uitgangspunt om te werken aan versterking van de veerkracht van onze dorpen en inwoners. Veerkracht houdt in dat inwoners samen met elkaar en waar nodig met ondersteuning van maatschappelijk organisaties in staat zijn om problemen op te pakken. Inwoners helpen elkaar om mee te kunnen (blijven) doen in de samenleving. Samen met onze maatschappelijke partners versterkten we de onderlinge verbindingen. Zo werkten we actief aan het tegengaan van eenzaamheid en armoede. Veerkrachtige inwoners zijn in staat om, al dan niet met ondersteuning, hun eigen hulpvragen duurzaam op te lossen. Dit geldt voor alle leeftijdsgroepen.

Om dit te bereiken hebben we onze sterke sociale basisvoorzieningen verder gestut. We bouwen hierbij voort op de al aanwezige voorzieningen in de dorpen. Dit vullen we aan met maatschappelijk werk en welzijnsactiviteiten. Deze zijn ook in de toekomst het fundament voor de lokale gemeenschappen. We werken hierbij samen met onze primaire partners Bint Welzijn, MEE, GGD, WSD en Farent, zoals ook met andere maatschappelijke partners en sociale verbanden.

Dit hebben we daarvoor gedaan

Visie sociaal domein

In juni 2025 is de visie sociaal domein: "Doe Mee in Sint-Michielsgestel" vastgesteld. De visie heeft net als de omgevingsvisie een horizon tot 2040 en vormt het kader voor de uitvoering van de activiteiten in het sociaal domein. In navolging op de visie stellen we een uitvoeringsprogramma op.

Samen met onze primaire partners (Bint, Farent, GGD, Huis73, MEE, Vluchtelingenwerk en WSD) hebben we in 2025 een uitvoeringsplan voor 2026 en 2027 opgesteld. Op basis hiervan werken we samen om de sociale basis in onze gemeente te versterken en de ambities uit de visie sociaal domein te realiseren.

Wijkgericht werken

In 2025 is er door de GGD een wijkanalyse van Den Dungen opgesteld. Bij de analyse is een praatplaat gemaakt waarmee we met de inwoners van Den Dungen in gesprek gaan over de kracht van hun dorp, maar ook over wat er nog beter kan. We willen samen met actieve bewoners en professionals in Den Dungen een wijknetwerk vormen dat de komende jaren aan de slag gaat met een wijkagenda. Om actieve bewoners te vinden, sluiten we voor de gesprekken aan bij bestaande inwonersinitiatieven en de ondersteuning vanuit de maatschappelijke partners.

We zijn aangesloten op een initiatief van inwoners van Gemonde. Zij hebben via een bus-tour inspiratie opgedaan bij andere kernen om de leefbaarheid van het dorp te verbeteren. Dit krijgt in 2026 een vervolg.

Vergrijzingstafel

De Vergrijzingstafel verloopt volgens planning. Buurters verloopt succesvol, met al 3 buurtkringen in Berlicum en 9 in Den Dungen.

In het voorjaar heeft de gemeente, in samenwerking met Vivent, het Berenpad in Berlicum en het Molenpad in Den Dungen gerealiseerd. Deze wandelroutes zijn speciaal ontwikkeld voor inwoners met dementie en vergroten de mogelijkheden om zelfstandig of samen met een naaste naar buiten te gaan en veilig de weg terug te vinden.

In juni is de bewustwordingscampagne 'Senioren aan Zet' afgerond, die in samenwerking met de seniorenverenigingen is uitgevoerd. De verenigingen hebben daarbij de signalen en bevindingen uit hun achterban met de gemeente gedeeld, zodat we gezamenlijk kunnen blijven werken aan een sterke en toekomstbestendige positie van senioren.

Daarnaast zijn we in het najaar gestart met Netwerk Ouderen in de Wijk (NOW). Dit is een netwerkbijeenkomst waar professionals die met ouderen in de wijk werken, elkaar ontmoeten. Zij delen er hun expertise en ervaringen om zo gezamenlijk de ondersteuning en zorg rondom ouderen verder te versterken.

Welzijn op Recept

In november 2025 hebben we de 100e verwijzing voor Welzijn op Recept (WoR) bereikt. Hoewel WoR voor een brede doelgroep bedoeld is, blijkt in de praktijk toch dat voornamelijk ouderen worden verwezen door de huisartsen. De groep ouderen is groot, de groep van 20-30 en 40-50 jaar nog heel klein. Binnen de groep ouderen zijn het vooral mensen die eenzaamheid ervaren en/of in een rouwproces zitten doordat ze een partner verloren zijn. In de groep 20-ers en 40-ers ervaren mensen vooral psychosomatische klachten en problemen door werkverlies. Deze mensen zoeken samen met de welzijnscoach naar een zinvolle dag invulling zoals vrijwilligerswerk of dagbesteding. In 2026 besteden we extra aandacht aan de doorverwijzing van jongeren en volwassenen door in gesprek te gaan met de huisartsen.

Lokale Inclusie Agenda

In 2024 en 2025 hebben we de focus gehad op het in beeld brengen van waar we nu staan door middel van een nulmeting en voorbereidend werk rondom lokale inclusie en de lokale inclusie agenda. De focus ligt in de jaren 2026 en met 2027 op de realisatie hiervan. We gaan op korte termijn aan de slag met het werven van een projectleider inclusie, die zich 24 uur per week gaat bezighouden met het formeren van een project- en/of klankbordgroep en met de ontwikkeling en uitvoering van onze lokale inclusieagenda. Met het maken van expliciet beleid, zorgen we ervoor dat de behoeften van alle burgers, inclusief kwetsbare groepen, worden erkend en aangepakt. Dit draagt bij aan een maatschappij waarin iedereen gelijke kansen heeft op werk, onderwijs, en sociale participatie. Het bevordert cohesie en voorkomt uitsluiting, wat leidt tot een stabielere en veiligere gemeenschap. We kiezen voor een meerjarig programma om te borgen dat de doelstellingen en bijbehorende acties die we in de Lokale Inclusie Agenda opnemen ook daadwerkelijk tot realisatie komen.

Thuis in de wijk

In 2022 zijn we van start gegaan met het lokale uitvoeringsprogramma 'Thuis in de wijk'. Volwassenen met psychische en/of psychosociale problematiek, verslavingsproblematiek en/of licht verstandelijke beperking die een beroep doen op beschermd wonen, wonen zo zelfstandig mogelijk 'Thuis in de wijk' en niet meer in 'intramurale settings'. Hiervoor is een lokaal en integraal aanbod van voorzieningen voor deze doelgroep nodig. We hebben in 2025 de realisatie van een laagdrempelige inloopvoorziening voorbereid. Deze is begin 2026 geopend in De Run. Daarnaast werkten we aan bewustwording van de meerwaarde van het inbrengen van ervaringsdeskundigheid in het sociaal domein.

Dak- en thuisloosheid

In oktober 2025 stelden we het lokaal actieplan Gewoon een (t)huis vast. Dit plan bevat concrete acties voor woonzekerheid en opvang van onze inwoners. Zo sluit de gemeente aan bij het regionale programma Iedereen een (t)huis. Als onderdeel van dit programma startte de gemeente in 2025 samen met woningcorporaties met de aanpak Wonen Eerst. Met deze aanpak geeft de gemeente direct voorrang op een woning aan inwoners die in aanmerking komen voor maatschappelijke opvang. Zo voorkomen of verkorten we het verblijf in de opvang.

Daarnaast stelden we nieuwe meerjarige prestatieafspraken met de woningcorporaties vast. Deze afspraken beschrijven hoe we samen werken aan voldoende passende en betaalbare woningen, hoe we aandachtsgroepen huisvesten en hoe we wonen, zorg en welzijn beter op elkaar laten aansluiten. Deze afspraken werken we vanaf 2026 jaarlijks uit in een gezamenlijke uitvoeringsagenda met de woningcorporaties.

Herijking subsidiebeleid

Het subsidiebeleid 2025-2030 is eind 2024 vastgesteld door de gemeenteraad. In de eerste helft van 2025 zijn gesprekstafel gehouden om nieuwe subsidieregelingen op te stellen. In deze regelingen is gewerkt naar passende berekeningsgrondslagen en nieuwe prijspeilen. De subsidieregelingen zijn in Q4 van 2025 vastgesteld en treden vanaf 2026 in werking.

Subsidieverstreking in 2025 is nog verstrekt volgens het vorige subsidieprogramma.

Bureau Sociaal Raadslieden

Vanaf 2025 ontvangt Bint een structurele subsidie voor 11 uur per week, waarmee een sociaal werker met expertise in sociaal raadsliedenwerk actief is binnen het team van Bint.

Sport en bewegen

We zetten in op het verbeteren van de samenwerking tussen sport- en beweegaanbieders. Dit moet leiden tot een sterk gemeentelijk netwerk op het gebied van sport en bewegen. Onderdeel hiervan is

het Sportakkoord. Hieraan hebben we verder uitvoering gegeven. Dit doen wij in samenwerking met het Kernteam Sportakkoord. Via het kernteam Sportakkoord is een aantal sportinitiatieven ondersteund.

In 2025 hebben wij voor het eerst een sportgala georganiseerd. Hierbij zijn op een feestelijke avond in de Meander vrijwilligers en scheidsrechters in het zonnetje gezet. Ook is de vereniging van het jaar gekozen. Tot slot was er aandacht voor Uniek Sporten.

In 2025 hebben we de regionale samenwerking op het terrein van Uniek Sporten verder ontwikkeld. Wij hebben een regionaal convenant getekend met een regionale uitvoeringsagenda.

Taakstelling huisvesting statushouders

Ieder halfjaar moeten we vanuit het rijk een bepaald aantal statushouders van woonruimte voorzien. Twee keer per jaar, op 1 januari en op 1 juli krijgen we van het Rijk een nieuwe taakstelling. Deze wordt opgeteld bij eventuele achterstanden. In 2025 hebben we een taakstelling van 47 personen gekregen, en we hebben er 35 gerealiseerd. Inclusief de achterstand uit voorgaande periodes, bestond er op 31 december 2025 een resterende taakstelling van 28 personen. Daarom gaan we door met het zoeken en benutten van woonoplossingen buiten de reguliere kaders, zoals een doorstroomlocatie en inzet van flexwoningen. Omdat we in 2025 de taakstelling wederom niet hebben behaald, heeft de provinciale toezichthouder ons in 2025 onder actief ambtelijk toezicht gesteld.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt

Jaarlijks publiceren we de monitor sociaal domein. Hierin worden de ontwikkelingen in het sociaal domein weergegeven.

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2024	Doel 2025	Realisatie 2025
Taakstelling huisvesting statushouders	43	47 nieuw + 16 achterstand	35

In Sint-Michielsgestel bieden we effectieve, wijkgerichte ondersteuning op maat

Dit hebben we bereikt

Inwoners kunnen via Wegwijs voor hulp en ondersteuning een beroep doen op het sociaal domein. Via het thema Veerkrachtig Bortel proberen we zoveel mogelijk te voorkomen dat dit beroep nodig is. Daar waar ondersteuning vanuit de gemeente wel nodig is, hebben inwoners ondersteuning gekregen via onze wijkteams. We baseren deze ondersteuning op basis van het concept positieve gezondheid. Dit houdt in dat we breed kijken naar de behoeften, maar ook naar de eigen mogelijkheden van deze inwoners en hun netwerk. Het streven is daarbij om de benodigde ondersteuning zo snel en effectief mogelijk in te kunnen zetten. Bij het oplossen van hulpvragen werken we nauw samen maatschappelijke partners zoals thuiszorg- en GGZ-aanbieders, huisartsen en woningcorporaties. Samen hebben we de ondersteuning aan onze inwoners uitgevoerd.

Dit hebben we daarvoor gedaan

Sterke sociale wijkteams

We hebben het wijkgericht werken verder voortgezet. De gemeente is verdeeld in 2 wijken. Per wijk is een integraal wijkteam actief dat hulpvragen van inwoners oppakt. Het verbeteren van onze dienstverlening is een continu proces. We zijn in 2025 gestart een klantreis op te stellen, die ons inzicht geeft in de ervaringen van cliënten met onze dienstverlening. Deze wordt in 2026 opgeleverd. Daarnaast hebben we het afgelopen jaar expertise van sociale-netwerkversterking toegevoegd aan onze wijkteams en zijn we vanuit deze teams zelf kortdurende ondersteuning aan jongeren gaan bieden.

Onafhankelijke cliëntondersteuners

In 2025 zette Bint zich in om de bekendheid en vindbaarheid van de vrijwillige onafhankelijke cliëntondersteuners (OCO's) te vergroten. De samenwerking met de toegang Wegwijs is goed, zij wijzen inwoners actief op de mogelijkheid van een OCO. In 2025 heeft Bint bij 24 inwoners een OCO ingezet. Ook in 2026 zullen we in blijven inzetten op het vergroten van de bekendheid en vindbaarheid van de OCO's.

Veiligheid in afhankelijkheidsrelaties (ViA)

Regionaal maakte het programma Veilig in Afhankelijkheidsrelaties (ViA) in 2025 pas op de plaats. Dit in het teken van het aanscherpen van de inhoudelijke focus en het verbeteren van de regionale governancestructuur. Ondertussen is in onze gemeente de lokale uitvoering doorgegaan in lijn met het in 2024 vastgestelde lokale implementatieplan ViA. Het Zorg, Overlast en Veiligheid (ZOV)-team is van start gegaan. Voor elk wijkteam is een veiligheidscoördinator geschoold, in lijn met de basistrainingen ViA die de consultants in het sociaal domein eerder afrondde.

Project Uitstroom Jongeren in Verblijf 16-27 jaar

In 2025 onderzochten we hoe we een gestandaardiseerde aanpak kunnen inzetten, waarbij we werken met toekomstperspectiefplannen gebaseerd op de BIG 5: ondersteuning, huisvesting, onderwijs en werk, inkomen en welzijn. Dit bevordert de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van jongeren die (sneller) uitstromen uit verblijfsinstellingen. Daarnaast startten we het onderzoek hoe we de JIM-methode (Jouw Ingebrachte Mentor) kunnen inzetten binnen onze gemeente.

Versnellen en realiseren woonopgaven 16-27 jaar

Het project 'versnellen en realiseren woonopgaven 16-27 jaar' heeft als doel om fysieke huisvesting te realiseren voor jongeren die uitstromen uit intramurale voorzieningen. In 2025 bereidden we de implementatie van Kamers met Aandacht voor. Jongvolwassenen die uitstromen uit jeugdzorg kunnen hiermee een kamer huren bij een dorpsgenoot, met begeleiding vanuit de verhuurder en professionele ondersteuning waar nodig.

Regionaal Uitvoeringsprogramma Jeugd 2024-2028

Binnen de regio Noordoost-Brabant werken we samen met jongeren, ouders/verzorgers, gemeenten en zorgpartners aan de uitvoering van het Regionaal Beleidsprogramma Jeugdhulp 2024-2028. In 2025 hebben we lokaal bijgedragen aan de 11 projecten en activiteiten binnen het uitvoeringsprogramma. Voor ieder lopend project is een projectleider aangesteld, een ambtelijk opdrachtgever en bestuurlijk opdrachtgever. Over de voortgang worden gemeenten via hun regionale vertegenwoordiging geïnformeerd middels voortgangsrapportages en jaarplannen.

Aanpak complexe scheidingen

In 2025 hebben we ingezet op het versterken van de deskundigheid van onze jeugdconsultanten in het omgaan met (complexe) scheidingen. Hiervoor hebben zij trainingen gevolgd over het herkennen en analyseren van complexe scheidingssituaties en het bieden van passende eerste

ondersteuning aan ouders en kinderen. Hierdoor kunnen consulenten eerder signaleren, beter begeleiden en escalatie zoveel mogelijk voorkomen.

Normverhoging minimaregelingen van 120% naar 130%

We willen bereiken dat zo min mogelijk inwoners in financiële problemen komen. In 2025 konden inwoners gebruikmaken van de verschillende minimaregelingen, waaronder het Welzijnsfonds, de Bijzondere Bijstand en de Collectieve Zorgverzekering. We hebben in 2025 de inkomensnorm om in aanmerking te komen voor deze regelingen verhoogd van 120% naar 130%. Hierdoor komen meer inwoners in aanmerking voor ondersteuning.

Participatiewet in balans

In 2025 zijn de benodigde wijzigingen voor de Participatiewet in Balans doorgevoerd in onze uitvoering. Hiermee sluiten we aan op de landelijke beweging naar meer vertrouwen, eenvoud en maatwerk in de dienstverlening aan inwoners met een bijstandsuitkering. Daarnaast bereidden we ons actief voor op spoor 2 van de Participatiewet in Balans, waarin verdere vereenvoudiging en versterking van de uitvoeringspraktijk centraal staan.

Vroegsignalering

Door vroegtijdig ondersteuning te bieden op het gebied van schulden, voorkomen we dat inwoners in grotere problemen raken. Voor de uitvoering van vroegsignalering is er met ingang van 2025 structureel 1,0 fte beschikbaar binnen de formatie.

Participatie Inburgering

Ondanks een hogere instroom statushouders konden we meer inburgeraars tijdig laten starten met hun inburgeringstraject. Ook is er een training georganiseerd voor inburgeraars over solliciteren en werk vinden.

Opvang Oekraïense ontheemden

In lijn met de wens van veel gemeenten heeft het kabinet besloten dat werkende Oekraïners die in een gemeentelijke opvanglocatie verblijven, vanaf uiterlijk 1 januari 2025 een eigen bijdrage moeten gaan betalen. De gemeenten zijn belast met de uitvoering van de inning. Implementatie- en uitvoeringskosten die gemeenten maken, worden vergoed door het Rijk. Vanaf 1 januari 2025 hebben we uitvoering gegeven aan deze regeling. De hoogte van de bijdrage is op 1 oktober 2025 door het Rijk verhoogd.

Statushouders in de zorg

Zoals we in de eerste bestuursrapportage al hebben gemeld, is dit opleidingstraject niet van start gegaan. Er waren te weinig geschikte deelnemers.

Hulpmiddelen

Per 1 januari 2025 zijn de nieuwe hulpmiddelencontracten ingegaan. Er is gekozen voor 2 leveranciers op 1 perceel met de regiogemeenten. Er zijn raamovereenkomsten afgesloten met Medipoint en Welzorg. Vanuit het oude contract met Medipoint loopt een sterfhuisbestand t/m 31-12-2027. Door natuurlijk verloop verwachten we een afname van dit totale bestand. We hebben met seniorenverenigingen voorbereidingen getroffen om een uitleenpool van scootmobielen op te zetten en daarmee deelmobiliteit te bevorderen. Dit is in 2026 van start gegaan.

Regionale inkoop toezicht en handhaving Wmo en Jeugdhulp

We hebben regionale afspraken gemaakt om toezicht en handhaving door de gemeente 's-Hertogenbosch te laten uitvoeren. Er is een team met experts samengesteld. Dit is effectief gebleken vanwege de specifieke expertise en capaciteit die het voeren van toezicht op de kwaliteit van zorg en handhaving vraagt.

Het is inmiddels bekend waar consultants vanuit de gemeenten met hun vragen terecht kunnen en welke vervolgstappen er gezet kunnen worden vanuit het team toezicht en handhaving in de regio.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2024	Doel 2025	Realisatie 2025
Statushouders met werk (%)	48	42	
Statushouders met bijstand (%)	35	46	
Statushouders (18-30 jaar) die onderwijs volgen (%)	13	9	
Geslaagden inburgering (%)		40	
Aantal inwoners met een Wmo voorziening	1.641	1.900	1.711
Percentage Wmo-gebruikers met 1 of 2 voorzieningen	83	88	90
Aantal uitkeringen Participatiewet/loaw/loaz per 1 januari	224	210	228
Aantal inwoners met een lopend traject op het gebied van participatie	242	275	280
Aantal reguliere werkgevers aan wie loonkostensubsidie wordt verstrekt t.b.v. een werknemer	30	25	21

Toelichting stijging aantal bijstandsuitkeringen

We zien een toename van het bijstandsbestand, vooral doordat meer jongeren en nieuwe doelgroepen zoals statushouders instromen. Jongeren zijn vaker tijdelijk aangewezen op de bijstand vanwege stapeling van problematiek, zoals schulden, mentale klachten, woonproblemen en het ontbreken van een startkwalificatie. De hogere instroom van statushouders hangt samen met de landelijk toegenomen asielinstroom en de versnelde huisvesting door gemeenten. In de eerste periode van inburgering beschikken de meeste statushouders nog niet over betaald werk en doen zij daarom tijdelijk een beroep op de bijstand.

In Sint-Michielsgestel stimuleren we ontwikkeling

Dit hebben we bereikt

Gezondheid is een groot goed. Als je iemand vraagt naar wat hij/zij het belangrijkste vindt, is de kans groot dat het antwoord 'gezondheid' luidt. We definiëren gezondheid op basis van het concept positieve gezondheid. Het accent ligt niet op ziekte. Maar op mensen zelf, op hun veerkracht en op wat hun leven betekenisvol maakt. Het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. En om zo veel mogelijk eigen regie te voeren. Een goede gezondheidsinfrastructuur is een essentiële randvoorwaarde. Een goede gezondheid is niet vanzelfsprekend. Uit onderzoek blijkt dat er een heel sterke samenhang is met de sociaal-economische situatie van mensen. We streven er daarom naar de oorzaken van gezondheidsverschillen weg te nemen. Jong geleerd is hierbij oud gedaan. We bieden onze jongeren daarom volop mogelijkheden om hun talenten te ontwikkelen. Nauwe samenwerking met het onderwijs is hiervoor noodzakelijk. Maar ook buiten de school investeren we in mogelijkheden voor jongeren. We ondersteunen Bint en lokale verenigingen om activiteiten voor jongeren te organiseren. Denk hierbij aan de inzet van jongerenwerk en onze buurtsport- en cultuurcoaches.

Dit hebben we daarvoor gedaan

Gezond en Actief Leven Akkoord

Het Gezond en Actief Leven Akkoord 2023-2026 heeft tot doel gezondheidsachterstanden terug te dringen en een gezonde leefstijl te bevorderen. In 2025 hebben we een lokaal uitvoeringsplan opgesteld, waarin we voortbouwen op de activiteiten uit 2023 en 2024 zoals valpreventie en welzijn op recept. Daarnaast is er nog ruimte voor lokale initiatieven.

Integraal Zorgakkoord

Het Integraal Zorgakkoord heeft als doel de zorg toekomstbestendig te maken door samenwerking te versterken, passende zorg te stimuleren en de druk op het zorgstelsel te verminderen. Naast de uitvoering van het Regioplan IZA 2024, hebben we lokaal de nadruk gelegd op het project Kloosterhof. Tevens zijn we actief in het Mentaal Gezondheidsnetwerk en hebben we in samenwerking met Jeroen Bosch Huisartsen een pilot gedraaid voor het implementeren van het Verkennend Gesprek.

Het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord

Het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA; aanvullend op GALA en IZA) heeft als doel de zorg in Nederland toegankelijk en betaalbaar te houden voor iedereen. Daarnaast richt het akkoord zich op het verlagen van het stijgende arbeidsmarkttekort in de zorg tot en met 2028. Tot slot wil het AZWA zorgen voor een gelijkwaardigere toegang tot passende zorg, ongeacht woonplaats, inkomen, aandoening of leeftijd. Het akkoord wordt in 2026 van kracht.

Samenwerking Huisartsen

De huisartsen spelen als eerstelijnszorgverleners een cruciale rol in het welzijn van en de zorg aan onze inwoners. Voor diverse maatschappelijke opgaven zoals IZA en GALA, gezond ouder worden, overgewicht, thuis in de wijk en de hervormingsagenda jeugd zoeken we de samenwerking met huisartsen. Zo bouwen we samen aan stevige zorgnetwerken voor de inwoners van onze gemeente en in de regio Zorgzaam 's-Hertogenbosch e.o.

GGD

Het transitieplan *Financieel Fit en Gezond* van de GGD heeft als uitgangspunt om de bedreigingen zoals de personele schaarste en de transitie van de zorg om te buigen naar kansen. Wij vinden het belangrijk dat de GGD Hart voor Brabant een toekomstige organisatie is en blijft. De financiële gevolgen van het transitieplan en de verhoging van het budget gemeentelijke bijdrage basispakket zijn verwerkt in de gemeentebegroting.

Onder de titel '*Samen Sterker*' zijn de GGD regio's Hart voor Brabant en West-Brabant gestart met een inventarisatie hoe zij hun samenwerking in de toekomst kunnen vormgeven. In 2026 worden deze plannen verder uitgewerkt.

Project Groen

In 2024 zijn we het project 'Groen' gestart in samenwerking met Reinier van Arkel en de gemeenten 's-Hertogenbosch en Vught. Het is letterlijk een plek in het groen, op Haanwijk, gericht op herstel en positieve gezondheid. Er wordt beschikingsvrij gespecialiseerde begeleiding geboden aan kinderen en jongeren, en hun netwerk van belangrijke naasten.

GROEN voorziet in een grote behoefte bij jongeren, ouders en netwerkpartners. 90 jongeren en 40 ouders vanuit onze gemeente hebben een consult gekregen. 60% van de jongeren had een specialistische ggz-indicatie bij aanmelding. Gemiddeld genomen duurde een traject voor deze jongeren van aanmelding tot afronding 6 maanden en werden trajecten in 86% van het totaal in gezamenlijk overleg afgerond. De overige jongeren werden alsnog doorverwezen naar specialistische hulp. In 2025 heeft GROEN diverse opleidingen ingezet om laagdrempelig aan

deskundigheidsbevordering bij hulpverleners bij te dragen. Indirect draagt dit bij aan de ondersteuning van jongeren in de regio.

Leerlingenvervoer

Eind 2025 zijn we gestart met de aanbesteding voor het leerlingenvervoer. De belangrijkste reden hiervoor is dat het huidige contract op 31 juli 2026 afloopt. Om een zorgvuldige overgang te waarborgen en voldoende tijd te creëren voor voorbereiding, marktconsultatie, gunning en implementatie, is een vroegtijdige start noodzakelijk.

In 2025 zijn we gestart met gesprekken om meer mogelijkheden te creëren om via maatwerk kinderen minder lang leerlingenvervoer te hoeven verzorgen. Bijvoorbeeld door meer gebruik te maken van eigen vervoer en/of openbaar vervoer. Hiermee kunnen we ook de stijging van de kosten dempen. Voor het jaar 2025 hebben we een sluitende jaarafrekening voor het leerlingenvervoer.

Het Doorstroompunt

De Wet van school naar duurzaam werk is een nieuwe wet die in 2025 is aangenomen en per 1 januari 2026 ingaat. De wet is ervoor bedoeld om jongeren tot 27 jaar met (een risico op) een afstand tot de arbeidsmarkt beter te begeleiden bij de overgang van school naar werk, en hen te ondersteunen bij het behouden van werk.

Het doorstroompunt voorkomt voortijdige schooluitval van jongeren tot 27 jaar. Ze bieden begeleiding terug naar school/werk of dagbesteding, zo nodig in samenwerking met ketenpartners.

Lokale educatieve agenda (LEA)

Samen met onze partners in het onderwijs, kinderopvang, schoolmaatschappelijk werk en de GGD zetten we ons in om de doorgaande ontwikkelingslijn van 0-18 jaar te realiseren. Halfjaarlijks organiseren we daartoe een LEA-overleg met alle partners.

Nieuwkomersonderwijs

We onderhouden lokaal én regionaal korte lijnen met de schoolbesturen over de uitvoering van het nieuwkomersonderwijs. Nieuwkomers in het primair onderwijs krijgen intensief taalaanbod in de zogeheten taalklassen op basisscholen Roald Dahl en De Kleine Beer. Nieuwkomers in de leeftijd van het voortgezet onderwijs volgen onderwijs in de internationale schakelklassen in Boxtel en Den Bosch.

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en peuteropvang

We zorgen voor financieel toegankelijke voorschoolse voorzieningen, zodat peuters goed voorbereid aan de basisschool beginnen. Dit gebeurt via subsidie voor peuteropvang (voor peuters van niet-werkende ouders) en voor voorschoolse educatie (voor peuters met een taal- of ontwikkelachterstand).

Basisvaardigheden (laaggeletterdheid)

We ondersteunden inwoners vanuit het Taalhuis om hun taal-, reken- en/of digivaardigheden te versterken. Dit deden we met cursussen, laagdrempelige activiteiten en met hulp van veel taalvrijwilligers. In 2025 bezochten 63 inwoners het Taalhuis, een stijging ten opzichte van 2024 (50). Het aantal taalvrijwilligers dat inwoners ondersteunt is met ruim 60% gestegen tot 26.

Gezinsaanpak geletterdheid

Voor het project gezinsaanpak geletterdheid organiseerden we een startbijeenkomst met partners uit het brede veld. Dit ging over het belang van het stimuleren van taalontwikkeling bij het jonge kind en de rol van de ouders hierin. Het project loopt door tot en met 2027.

Opvang Oekraïners

De opvang van Oekraïense vluchtelingen is een opgave die in regionaal verband wordt afgesproken en is vastgelegd in het Regioplan Migratie. De totale opgave per 31 december 2025 bedroeg 415 opvangplekken. We hebben in dit verband afspraken gemaakt met de gemeente Boxtel over de verdeling van de opgaven. Op 31 december 2025 heeft Boxtel 251 opvangplekken gerealiseerd en Sint-Michielsgestel heeft 84 opvangplekken gerealiseerd. De oorspronkelijke capaciteit van locatie De Schakel is van 70 naar 84 opvangplekken verhoogd na een interne verbouwing.

In 2025 werd door het Rijk per gerealiseerde opvangplek een normbedrag van € 44 per nacht vergoed. De transitiekosten die gemoeid gaan met het ontwikkelen van nieuwe opvanglocaties, worden geheel door het Rijk vergoed.

Opvanglocatie

In de dorpskern Berlicum waren plannen om een opvanglocatie voor 250 asielzoekers te bouwen aan de Runweg. Deze plannen zorgden echter voor veel onrust en verdeeldheid in het dorp. Veel inwoners voelden zich niet betrokken bij het proces en hadden het gevoel dat er niet naar hen werd geluisterd. De gemeente heeft besloten om het overleg met het COA over de concept-bestuursovereenkomst te staken. In plaats daarvan richtte de gemeente zich op nazorg, het verminderen van polarisatie en het herstellen van rust in de samenleving.

Om dit te bereiken zijn er gesprekken gevoerd met inwoners, is er gemeentebreed een enquête uitgezet en is er een documentaire gemaakt. Deze documentaire is bedoeld om het gesprek met inwoners op een open en zorgvuldige manier aan te gaan.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt

Jaarlijks publiceren we de monitor sociaal domein. Hierin worden de ontwikkelingen in het sociaal domein meer in detail weergegeven. In 2025 ontwikkelen we ook een dashboard voor het sociaal domein, waarin beleidsindicatoren opgenomen worden.

Omschrijving indicator/kengetal	Realisatie 2024	Doel 2025	Realisatie 2025
Aantal leerlingen met vervoersbeschikking	118	100	91

Regulier werk

De afbeelding hierboven geeft een indicatie van de vaste werkzaamheden die we uitvoeren binnen het programma Meedoen.

Dit kostte het

Meedoen (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 voor wijziging	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025	Resultaat 2025
Maatschappelijk werk	695	441	575	609	34
Minderheden	4.079	0	2.586	3.192	606
Jeugdzorg	5	4	45	5	-40
WMO	1.073	281	878	976	98
Inkomensvoorziening	5.037	3.872	5.012	5.287	274
Participatie	131	0	95	-15	-110
Volksgezondheid	0	0	0	0	0
Onderwijs	503	137	528	603	75
Totaal baten	11.523	4.734	9.719	10.657	938
Maatschappelijk werk	2.564	2.090	2.234	2.308	-74
Minderheden	3.312	428	3.387	3.213	174
Jeugdzorg	9.357	8.362	9.979	9.653	326
WMO	8.642	9.051	9.264	9.458	-194
Inkomensvoorziening	6.099	5.711	6.893	6.573	320
Participatie	5.951	5.527	6.277	6.103	173
Volksgezondheid	1.590	1.567	1.554	1.566	-11

Meedoen (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 voor wijziging	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025	Resultaat 2025
Onderwijs	1.984	1.660	2.132	2.164	-33
Totaal lasten	39.499	34.395	41.719	41.038	681
Saldo van baten en lasten voor bestemming resultaat	-27.976	-29.661	-32.001	-30.382	1.619
onttrekkingen aan reserves	2.253	1.080	2.085	1.447	-638
stortingen in reserves	2.795	305	775	1.642	-867
Mutaties reserves	-543	775	1.310	-195	-1.505
Saldo van baten en lasten na bestemming resultaat	-28.519	-28.886	-30.691	-30.577	114
Resultaat 2025					114

Toelichting resultaat

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 114.000 voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Onderwerp	Bedragen x € 1.000	Voordeel/Nadeel	Toelichting
Minderheden	780	Voordeel	Als gevolg van werkelijke lagere baten en lagere onvoorziene kosten ten opzichte van begroot is er een incidenteel voordeel ontstaan op de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Per saldo heeft de 50-50 verdeling geleid tot een resultaat van € 689.000. Dit bedrag is volledig gestort in de egalisatiereserve Opvang doelgroepen. Deze egalisatiereserve zetten we in om toekomstige opvangkosten te kunnen dekken die het gevolg zijn van de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne en voor huisvesting van statushouders of andere doelgroepen.
Jeugdzorg	286	Voordeel	In vergelijking met 2024 en in vergelijking met hetgeen was begroot in 2025 zien we een sterke afname van het aantal indicaties verstrekkingen jeugdzorg in natura. Daarentegen worden wel duurdere zorgtrajecten ingezet. Gedeeltelijk is dit te verklaren door indexatie. Anderzijds wordt gemiddeld duurdere zorg ingezet door een zorgaanbieder. Daarbij zien we een beweging van collectief naar meer individuele zorg. Hierdoor is per saldo een voordeel ontstaan van € 113.000 op jeugdzorg in natura.

Onderwerp	Bedragen x € 1.000	Voordeel/Nadeel	Toelichting
			Daarnaast ervaren we dat het aanbod zorg in natura vaker passender is voor de hulpvragen in vergelijking met PGB. Hierdoor is er een voordeel ontstaan op PGB van circa € 41.000. Tot slot zijn er diverse kleine lokale werkbudgetten en overige budgetten die leiden tot een voordeel van circa € 69.000.
WMO	96	Nadeel	Er is een toename zichtbaar in het aantal cliënten en in de zorgzwaarte bij zowel individuele begeleiding als groepsbegeleiding. Dit resulteert in nadelen van € 198.000 op individuele begeleiding en € 43.000 op groepsbegeleiding. Wij verwachten dat een gedeelte hiervan structureel zal zijn. Het budget cliëntondersteuning heeft een voordeel van € 69.000. Vanwege een niet gerealiseerde financiële taakstelling is er een nadeel van € 103.000 ontstaan. Het budget voor het verstrekken van rolstoelen heeft een incidenteel voordeel van € 38.000. Dit budget is gebaseerd op gemiddelden van voorgaande jaren. We hebben meer elektrische rolstoelen verstrekt. Dit is van grote invloed op de hoogte van de bestedingen.
Inkomensvoorzieningen	594	Voordeel	Op 1 oktober 2025 heeft het Rijk het definitieve BUIG budget vastgesteld. De stijging ten opzichte van begroot wordt grotendeels veroorzaakt door de loon- en prijsbijstellingen in 2025. Dit resulteert in een voordeel van € 235.000. De inkomsten vanuit verhaal/bijdragen participatiewet hangen af van individuele situaties van inwoners, waardoor de daadwerkelijke inkomsten sterk kunnen schommelen. Om die reden is er voorzichtig begroot. Er is een voordeel ontstaan van € 119.000. Vanwege een lager dan gemiddelde uitkeringsprijs als gevolg van een groot

Onderwerp	Bedragen x € 1.000	Voordeel/Nadeel	Toelichting
			aandeel alleenstaanden en inkomsten door parttime werk is er een voordeel ontstaan van € 143.000 op de verstrekkingen van de BUIG. In volume is het uitkeringsbestand stabiel gebleven. Het budget voor de verstrekkingen is voorzichtig geraamd. Dit resulteert in een voordeel van € 54.000. De inkomensnorm is in 2025 verhoogd naar 130%. In de najaarsnota waren de effecten van de verhoging nog onvoldoende zichtbaar waardoor de verstrekkingen bijzondere bijstand te optimistisch zijn afgeramd. Dit resulteert in een nadeel van € 46.000.
Participatie	63	Voordeel	Het aantal ingezette re-integratietrajecten neemt licht toe, terwijl de kosten teruglopen. Dit duidt erop dat we kortere en minder kostbare trajecten inzetten. Bij het opstellen van de najaarsnota 2025 hebben we gezien dat de kosten achterblijven ten opzichte van de begroting, om die reden is er afgeramd. Uit de jaarrekening blijkt dat de trend zich heeft voortgezet. Dit resulteert in een voordeel van € 50.000. We volgen de ontwikkeling hierop. Er is een voordeel ontstaan van € 46.000 op de begeleidingskosten loonkostensubsidie.
Mutaties reserves	1.505	Nadeel	In de Najaarsnota 2025 zijn regiomiddelen overgeheveld naar 2026. Deze zijn afgewikkeld via de Algemene reserve in plaats van via de reserve Sociaal domein. de begrote onttrekking is derhalve niet gerealiseerd. Daarnaast is het resultaat op opvang vluchtelingen Oekraïne gestort in de egaliseriereserve Opvang doelgroepen. Tot slot is het positieve resultaat op de egalisatieproducten sociaal domein gestort in de reserve sociaal domein voor een bedrag van € 178.000.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten, administratieve boekingen en kleine verschillen (tot € 50.000).

Beleidsindicatoren

Indicatoren programma Meedoen	Eenheid	periode	Nederland	Sint-Michielsgestel
Absoluut verzuim	Per 1.000 leerlingen	2024	6,7	4,3
Achterstand onder jeugd – Kinderen in uitkeringsgezien	%	2024	6	2
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2024	2	1
Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo	per 10.000 inwoners	2025	660,0	600,0
Jongeren met jeugdbescherming	%	2024	1,0	0,7
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	14,0	11,4
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2024	203,1	103,4
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2024	281,2	96,1
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2023	28,0	15
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2024	2,3	1,3

Leefomgeving

Algemene beleidsdoelstelling

We willen een aantrekkelijke woonomgeving bieden aan onze huidige en toekomstige inwoners. Een omgeving waar onze huidige én toekomstige inwoners een passende, duurzame woning kunnen vinden. De kwaliteit en leefbaarheid van de woonomgeving is daarbij belangrijk. Daarom blijven we investeren in goede bereikbaarheid en infrastructuur, voldoende (maatschappelijke) voorzieningen en een goed functionerende én ook gezellige openbare ruimte.

Uiteindelijk geven we zo ruimte aan een fijne leefomgeving voor iedereen.

Maatschappelijk effect

In het programma Leefomgeving willen we de volgende maatschappelijke effecten realiseren:

- we hebben voldoende duurzame en passende woningen voor iedereen;
- onze dorpen zijn goed verbonden, bereikbaar en verkeersveilig;
- daarmee zorgen we ervoor dat onze dorpen vitaal en leefbaar zijn en blijven;
- in het buitengebied is een goede balans gevonden om ruimte te geven aan landschap, natuur, biodiversiteit en water, maar ook landbouw, recreatie en wonen;
- we zorgen voor goede onderwijshuisvesting op basis van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting (agenda raad 11 december 2025).

Ambities bestuursakkoord

De ambities van het bestuursakkoord zijn vertaald in de onderstaande drie thema's voor het programma Leefomgeving:

Thema 7: Sint-Michielsgestel werkt aan een passend woningaanbod

Thema 8: Sint-Michielsgestel zorgt voor een beter bewoonbaar buitengebied

Thema 9: Sint-Michielsgestel wordt verkeersveilig en bereikbaar

Sint-Michielsgestel werkt aan een passend woningaanbod

Dit hebben we bereikt

Wij hebben stappen gezet om zowel huidige als toekomstige inwoners een duurzame en passende woonoplossing te bieden. De druk op de woningmarkt vraagt om versnelling: er zijn meer woningen nodig en binnen kortere tijd. In het afgelopen jaar hebben wij daarom in kaart gebracht waar binnen onze dorpen de woningbouw kan worden versneld en waar aanvullende woningen kunnen worden gerealiseerd. Daarbij is nadrukkelijk ook gekeken naar de randen van de dorpskernen.

Het toevoegen van woningen levert niet alleen een bijdrage aan het terugdringen van de woningnood, maar versterkt ook de leefbaarheid van onze dorpen. Daarnaast hebben wij ingezet op een woningaanbod dat beter aansluit bij de kwalitatieve vraag. Door demografische ontwikkelingen groeit het aandeel een- en tweepersoonshuishoudens. Daarom hebben wij gewerkt aan het vergroten van het aanbod binnen deze categorieën.

Ook hebben we in 2025 de meerjarenprestatieafspraken voor de periode 2026-2029 getekend. In de nieuwe meerjaren prestatieafspraken staat beschreven hoe de betrokken partijen samen focus aanbrengen om doelen uit het Programma Volkshuisvesting te behalen. Zij richten zich op drie inhoudelijke pijlers: Een passend en betaalbaar huis, Wonen met welzijn en zorg, en Duurzaam wonen in wijken en dorpen.

Dit hebben we daarvoor gedaan

Volkshuisvesting

In 2025 hebben we extra vaste formatie ingezet op het gebied van wonen en ruimtelijke ontwikkeling. Bij de advisering over ruimtelijke plannen hebben wij erop gelet dat gebouwd is voor de juiste doelgroepen in de juiste hoeveelheden. In de plannen hebben wij gezocht naar ruimte voor speciale woonvormen die hieraan bijdragen. Hierbij valt te denken aan:

- Tijdelijke woonvormen (flexwoningen)
- Tiny houses
- Woon-zorgvormen
- Mantelzorgwoningen
- Kleinschalige groepswoningen
- Collectief particulier opdrachtgeverschap.

In ons beleid hebben we meer ruimte geboden aan specifieke doelgroepen in de bestaande en nieuw te bouwen woningvoorraad en/of doelgroepen die bijdragen aan een passender gebruik van de bestaande woningvoorraad. Welzijn en zorg zijn hierdoor onderdeel geworden van de woonopgave. Hiervoor hebben we afgestemd met het sociaal domein. Deze instrumenten zijn vermeld in de uitvoeringsagenda die met het Programma Volkshuisvesting en wonen-welzijn-zorg 2023–2027 is vastgesteld. Hierbij valt te denken aan:

- Beleid (kwetsbare) aandachtsgroepen (huisvesting)
- Splitsingsbeleid
- Meergeneratie-/mantelzorgwonen
- Antispeculatiebeding
- Doelgroepenbeleid
- Migratie/asiel/statushouders.

Omgevingsprogramma's

De uitvoering van de Omgevingsprogramma's heeft op schema gelegen. Daarvoor is in 2025 het volgende gerealiseerd:

- Het proces voor het samenspel tussen raad en college bij het opstellen en vaststellen van omgevingsprogramma's is opgesteld.
- De prioritering van omgevingsprogramma's is opgesteld.
- Een uniforme werkwijze voor alle thematische en gebiedsgerichte programma's is ontwikkeld, op basis van een vaste hoofdstukstructuur.
- Afstemmingsoverleggen t.b.v. integraliteit, samenhang en toepassing van het instrument zijn ingericht.

Omgevingsplan

We zijn gestart met een kernteam Omgevingsplan. Dit kernteam heeft kennis en ervaring opgebouwd zodat we op korte termijn ontwikkelingen mogelijk hebben kunnen maken die niet met een buitenplanse omgevingsactiviteit (Bopa) zijn uit te voeren. Op de lange termijn heeft het kernteam invulling gegeven aan het omgevingsplan. Het kernteam Omgevingsplan heeft in 2025 het volgende gerealiseerd:

- Een transitiestrategie en een handboek voor het omgevingsplan.
- Model 1 van de transitiestrategie is afgerond (vastgesteld besluit).
- De voorbereiding van module 2 van de transitiestrategie is uitgevoerd (ontwerpbesluit).
- Een grondige inventarisatie van onze geldende bestemmingsplannen.
- Interne advisering over tussentijdse wijzigingen van het omgevingsplan voor gebiedsontwikkelingen en beleidswijzigingen.

Inbreiden

Het onderzoek naar inbreidingsmogelijkheden is in 2025 afgerond en opgeleverd.

In de regionale woondeal is afgesproken dat we als overheid beter hebben willen samenwerken met andere partijen op het gebied van wonen, zoals ontwikkelaars en corporaties. We zijn begonnen met een eerste samenwerkingstafel met als doel om gezamenlijk aan de lat van onze woningbouwopgaven te komen staan. Hier is informatie gepresenteerd en is input opgehaald voor toekomstig beleid.

Realisatiestimulans

Onze gemeente ontving in 2025 extra geld via de Realisatiestimulans. De Realisatiestimulans is een vrij besteedbare bijdrage aan gemeenten, bedoeld om in te zetten voor de Woningbouwopgave. Ook in de periode 2026 tot en met 2029 ontvangen we extra middelen uit de Realisatiestimulans. De regeling geldt voor sociale huur, middenhuur en betaalbare koopwoningen, inclusief flexwoningen en transformaties (zoals splitsing of optoppen). De gemeente beslist zelf hoe de middelen kunnen worden ingezet.

De Realisatiestimulans is een specifieke uitkering van het Rijk aan gemeenten. Gemeenten hebben vrijheid van besteding, maar moeten ervoor zorgen dat de inzet van middelen bijdraagt aan de woningbouwopgave. Het mag hierbij ook niet gaan om woningen waar al financiële steun voor is ontvangen. Ons college is in principe bevoegd om deze middelen uit te geven, mits dit binnen de vastgestelde begroting past en niet tot verboden staatssteun leidt. Om de bijdrage van de Realisatiestimulans in te zetten voor de dekking van tekorten in de grondexploitaties of om extra investeringen in gebiedsontwikkeling te doen, kunnen deze middelen in een bestemmingsreserve opgenomen worden.

Dit betekent een extra resultaat in de jaarrekening. Voor Sint-Michielsgestel gaat het om 28 woningen met een voordeel van € 196.000. Dit bedrag gaan we via de bestemming van het resultaat in 2026 toevoegen aan een nieuwe bestemmingsreserve Inzet woningbouw.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt

Het aantal gerealiseerde woningen in 2025 brengen we hieronder in beeld.

- permanente woningen: 79 woningen
- tijdelijke woningen: 8 woningen
- sociale huurwoningen: 9 woningen
- gerealiseerd in Collectief opdrachtgeverschap: geen
- ruimte voor ruimte woningen: 1 woning.

Sint-Michielsgestel zorgt voor een beter bewoonbaar buitengebied

Dit hebben we bereikt

Wonen in het buitengebied vraagt om een hoogwaardige woon- en leefomgeving. Deze kwaliteit vormt een belangrijk afwegingskader bij nieuwe initiatieven, zoals het splitsen van een woning of boerderij, of bij de herontwikkeling van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB-locaties). Omdat de beschikbare ruimte in het landelijk gebied schaars is, zoeken wij zorgvuldig naar een balans tussen ruimte bieden aan ontwikkelingen en het versterken van de omgevingskwaliteit.

Met inzet van ons VAB-beleid en een integrale, gebiedsgerichte aanpak creëren we kansen om nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken. Tegelijkertijd werken we gericht aan het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving – onder andere op het gebied van milieu, natuur, landschap, water, biodiversiteit en cultuurhistorisch erfgoed. Op deze manier dragen we bij aan een beter bewoonbaar en toekomstbestendig buitengebied.

Dit hebben we daarvoor gedaan

Gebiedsontwikkeling buiten de bebouwde kom

In 2025 stemden we met de provincie en het waterschap af over de mogelijkheden voor gebiedsontwikkeling buiten de bebouwde kom. Onderleggers hiervoor waren de Omgevingsvisie, het Programma Volkshuisvesting en wonen-welzijn-zorg 2023-2027 en het inbreidingsonderzoek. We brachten een prioritering aan in kansrijke locaties; deze prioriteiten zijn vertrouwelijk door het college vastgesteld. Concrete uitwerking of openbare besluitvorming vond in 2025 nog niet plaats.

Sint-Michielsgestel wordt verkeersveilig en bereikbaar

Dit hebben we bereikt

Voor vitale en leefbare dorpen is het van belang dat ze goed verbonden en bereikbaar zijn. We zetten daarom in op het verbeteren van de onderlinge bereikbaarheid en verbondenheid met de dorpen en steden om ons heen. Ook investeren we in verkeersmaatregelen om de bereikbaarheid en verkeersveiligheid binnen onze dorpen verder te verbeteren.

We geven voorrang aan de voetganger en fietser. Daarmee stimuleren we niet alleen het langzaam verkeer, maar ook gezondere en duurzamere vormen van bewegen.

Ook willen we de snelheid in de dorpskernen beperken en daarmee de verkeersveiligheid verbeteren. We investeren in de goede bereikbaarheid van het openbaar vervoer, onder andere door in te zetten op de realisatie van mobiliteitshubs.

Daarbij blijven we oog houden voor de autogebruiker. Bestaande knelpunten in de dorpskernen en het centrum willen we aanpakken en we houden deze goed bereikbaar, ook voor automobilisten.

Verder zetten we in op het verplaatsen van (intern) doorgaand auto- en vrachtverkeer naar de provinciale wegen en de A2. Hiermee ontstaat meer ruimte voor voetganger en fiets en zorgen we voor veiligere en gezondere dorpskernen.

Dit hebben we daarvoor gedaan

Verkeersveiligheid en mobiliteit

In 2025 hebben we ingezet op het verhogen van de verkeersveiligheid en het verminderen van de verkeersdruk door verkeerstellingen uit te voeren binnen het Programma Duurzame Mobiliteit, met nadruk op langzaam verkeer volgens het STOMP-principe. Het aantal ongevallen is gedaald ten opzichte van 2024.

Er is gestart met de versnelde invoering van 30 km/uur binnen de bebouwde kom, te beginnen in Den Dungen, in samenwerking met VVN.

De geplande smart-metingen voor verkeersdruk en het aandeel langzaam verkeer zijn niet uitgevoerd. De volledige invoering van 30 km/uur bevindt zich nog in de voorbereidingsfase.

Programma Duurzame Mobiliteit

We gaan uitvoering geven aan het programma Duurzame Mobiliteit, dat in 2024 wordt vastgesteld.

Investerings rationeel wegbeheer onderdeel van Integraal Meerjarenprogramma Openbare Ruimte

In 2025 is nog geen Integraal Meerjarenprogramma Openbare Ruimte uitgewerkt of vastgesteld. De ontwikkeling van een dergelijk integraal en meerjarig programma wordt voorzien in een volgende periode.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt

Duurzame mobiliteit

We registreren het aantal verkeersongevallen en verkeersslachtoffers. Daarnaast registreren we middels verkeerstellingen het aantal verkeersbewegingen. Hieruit kunnen we onder andere afleiden of de verkeersdruk toe- of afneemt en of het aandeel langzaam verkeer toeneemt.

Wegbeheer

We registreren het aantal klachten en meldingen over verhardingen en de openbare verlichting. We leggen vast hoeveel wegen, kunstwerken, lichtmasten en verkeer-regelinstallaties we in beheer hebben.

Sint-Michielsgestel wordt verkeersveilig en bereikbaar

Onderwerp	Doelstelling	Indicator	Laatst gemeten waarde	Streefwaarde (2026)
Goede bereikbaarheid	Verminderen verkeersdruk	Verkeerstellingen	Geen smart meting	
Verkeersveiligheid	Verhogen verkeersveiligheid	Aandeel langzaam verkeer		
		Aantal verkeersslachtoffers	65 (2025,) tegen 68 in 2024	0
		Aantal dodelijke slachtoffers	0	0
	Versneld invoeren motie 30 km uur.	Aantal kernen		

Regulier werk

De afbeelding hierboven geeft een indicatie van de vaste werkzaamheden die we uitvoeren binnen het programma Leefomgeving.

Dit kostte het

Leefomgeving (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 voor wijziging	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025	Resultaat 2025
Volkshuisvesting	55	51	51	246	196
Ruimtelijke ontwikkeling	1.347	931	1.081	1.499	418
Grondexploitatie	1.793	4.234	3.143	2.252	-891
Beheer onroerend goed	1.369	1.422	1.330	1.359	29
Groenbeheer	10	4	9	18	9
Beheer openbare ruimte	162	214	184	201	16
Verkeersmaatregelen	2	26	26	80	53
Parkeren	0	0	0	0	0
Begraafplaatsen	9	4	14	18	4
Totaal baten	4.747	6.885	5.838	5.672	-166
Volkshuisvesting	626	590	591	595	-5
Ruimtelijke ontwikkeling	4.214	4.093	4.746	4.706	40
Grondexploitatie	1.592	4.290	3.668	1.619	2.049
Beheer onroerend goed	4.076	4.029	4.710	3.949	761
Groenbeheer	3.303	3.405	3.514	3.424	89
Beheer openbare ruimte	4.518	4.681	5.371	5.451	-80
Verkeersmaatregelen	1.190	1.055	1.079	1.121	-42

Leefomgeving (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 voor wijziging	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025	Resultaat 2025
Parkeren	40	57	43	45	-2
Begraafplaatsen	108	82	113	126	-13
Totaal lasten	19.667	22.282	23.833	21.035	2.797
Saldo van baten en lasten voor bestemming resultaat	-14.920	-15.397	-17.995	-15.363	2.631
onttrekkingen aan reserves	836	415	1.822	1.489	-333
stortingen in reserves	215	744	345	984	-638
Mutaties reserves	621	-329	1.476	505	-971
Saldo van baten en lasten na bestemming resultaat	-14.299	-15.725	-16.518	-14.858	1.660
Resultaat 2025					1.660

Toelichting resultaat

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 1.660.000 voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Onderwerp	Bedragen x € 1.000	Voordeel/Nadeel	Toelichting
Volkshuisvesting	196	Voordeel	Met de regeling Realisatiestimulans ondersteunt het Rijk de gemeenten bij het bouwen van meer betaalbare woningen. Dit resulteert in een financieel voordeel wat niet voorzien was bij de begroting.
Ruimtelijke ontwikkeling	120	Nadeel	- Project Flexwoningen Het project voor flexwoningen kent een verlengde doorlooptijd als gevolg van ingediende bezwaarprocedures en waterproblematiek. Het resterende budget van € 42.000 wordt daarom overgeheveld naar volgend jaar. Dit bedrag heeft geen invloed op het resultaat, want het loopt via de reserve. - Omgevingswet Voor de implementatie van de Omgevingswet, waaronder het opstellen van omgevingsplannen, omgevingsprogramma's, omgevingsvisies en vergunningen, is een projectbudget toegekend. Het resterende budget van € 9.500 wordt daarom overgeheveld naar volgend jaar. - Leges omgevingsvergunningen In december 2025 zijn vergunningen verstrekt voor de ontwikkeling van zonneparken op drie locaties. Hierdoor ontstaat een legesvoordeel van € 139.000. - Project prioritering uitbreidingslocaties Het project prioritering uitbreidingslocaties is volledig afgerond. Voor dit project was

Onderwerp	Bedragen x € 1.000	Voordeel/Nadeel	Toelichting
			minder budget vereist dan aanvankelijk begroot. Dit resulteert in een financieel voordeel van € 28.000.
Grondexploitatie	795	Voordeel	De grondexploitatie kent een doorlooptijd van meerdere jaren. Dit brengt met zich mee dat kosten en opbrengsten kunnen verschuiven tussen jaren. In de actualisatie van de grondexploitatie komt het effect hiervan naar voren. Het effect op het eindresultaat is zichtbaar in de paragraaf grondbeleid. Het resultaat op dit product is het gevolg van het in 2025 minder doorrekenen van inzet MGD voor de grondexploitaties.
Beheer onroerend goed	443	Voordeel	- Nieuwbouw De Bolster In december 2025 is aanvullend voorbereidingskrediet toegekend. De definitieve aanvraag voor het krediet zal plaatsvinden in 2027. De gereserveerde kapitaallasten van € 100.000 zijn niet benodigd gebleken en vallen vrij in het jaarsaldo. - Gemeentelijke gebouwen en onderwijshuisvesting De uitgaven voor het dagelijks onderhoud van de gemeentelijke gebouwen en gebouwen onderwijshuisvesting zijn € 44.000 lager uitgevallen dan oorspronkelijk begroot. De noodzaak van onderhoud wordt jaarlijks beoordeeld, wat kan resulteren in verschillen ten opzichte van de vooraf ingeschatte bedragen; deze kunnen zowel hoger als lager uitvallen. - Integraal Huisvestingsplan De afwikkeling van het IHP en het opstellen van de contracten zullen in 2026 worden voortgezet. Het resterende budget van € 40.000 wordt daarom overgeheveld naar het volgende jaar. - Beekvlietboerderij De doorontwikkeling van de Beekvlietboerderij loopt nog en gaat door in 2026. Het resterende budget van € 41.400 wordt daarom overgeheveld naar het volgende jaar. - Beheer sporthallen Sinds Optisport in 2025 het beheer van de sporthallen door Optisport is er een voordeel ontstaan van € 68.000. - Wet Goed Verhuurschap

Onderwerp	Bedragen x € 1.000	Voordeel/Nadeel	Toelichting
			Door het lagere aantal ontvangen meldingen voor de Wet Goed Verhuurschap is een financieel voordeel van € 50.000 ontstaan. - Energiescans De energiescans zijn niet door een externe partij uitgevoerd, omdat via opleiding een eigen medewerker deze in 2026 voor de eigen panden kan gaan uitvoeren. Hiermee valt € 100.000 incidenteel budget vrij.
Groenbeheer	151	Voordeel	Als gevolg van het warme zomerweer zijn er minder werkzaamheden verricht, zoals schoffelen, maaien, boomonderhoud en groenrenovaties. Hierdoor zijn ook de storkosten lager uitgevallen. Dit betreft een incidentele afwijking en is vooralsnog niet structureel van aard. Dit resulteert in een positief saldo van € 90.000. De geplande onttrekking uit de reserve platteland vernieuwing/groenbeheer bleek niet noodzakelijk ter dekking van de kosten voor de bestrijding van bomenziekten. Deze uitgaven konden binnen de reguliere budgetten van het beheersproduct worden opgevangen en resulteren in een negatief saldo van € 70.000.
Beheer openbare ruimte	107	Nadeel	Openbare verlichting kent een positief saldo van € 81.000; energiekosten zijn goed voor € 19.000 en onderhoud voor € 41.000, terwijl schade-inkomsten € 21.000 opleveren. Het beheer van de openbare ruimte resulteert in een negatief saldo van € 77.000, waarvan € 2.000 komt door uitgaven en € 75.000 door het ontbreken van bijdragen uit anterieure projecten. Wegonderhoud laat een negatief saldo van € 40.000 zien: de uitgaven zijn € 109.000, vooral vanwege extra asfaltonderhoud dat uiteindelijk wordt verrekend met de reserve wegbeheer. De inkomsten van € 69.000 bestaan uit € 41.000 leges degeneratievergoedingen, € 10.000 degeneratievergoedingen en € 18.000 schade-inkomsten. Wegbeheer heeft een negatief saldo van € 71.000, grotendeels ontstaan door verkeersmaatregelen ten behoeve van de

Onderwerp	Bedragen x € 1.000	Voordeel/Nadeel	Toelichting
			technische staat van de brug Brugstraat (civiele kunstwerken).

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten, administratieve boekingen en kleine verschillen (tot € 50.000).

Investeringsen

Investeringsen Leefomgeving (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Rekening 2025	Resultaat 2025	Overzetten 2026
Investeringsen:				
Werkz. buiten rioolsleuf Middelrode 4e fase 24-25	58	60	-2	0
Herinrichting openbare ruimte Centrum SMG	-439	-377	-63	-63
Herinrichting Theerestraat - Esscheweg	70	28	42	42
Herinrichting Lambertusweg	100	15	85	85
Herinrichting Theereheide 2e fase	31	0	31	31
Verkeersmaatregelen Den Dungen	255	30	225	225
Vervanging armaturen openbare verlichting	372	320	52	52
Vervanging masten openbare verlichting	357	333	23	24
Lokale meetpunten gladheidsbestrijding	21	24	-3	0
Parkeerplaats VV Irene	150	140	10	0
Vorbereiding nieuwbouw Elde College	202	57	145	145
Nieuwbouw KC De Bolster (vorbereiding)	280	79	201	201
Grond Directeur van Beekstraat 6	445	445	0	0
Aankoop/renovatie Directeur van Beekstraat 6	55	55	0	0
Verbouwing gemeentehuis/Meander	183	33	149	149
Totaal investeringsen	2.139	1.242	896	891

Beleidsindicatoren

Indicatoren programma Leefomgeving	Eenheid	Periode	Nederland	Sint-Michielsgestel
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2024	8,4	1,7
Functiemenging	%	2024	54,5	43,6

Ontspanning en economie

Algemene beleidsdoelstelling

De gemeente Sint-Michielsgestel heeft een prachtig aanbod aan maatschappelijke en sportvoorzieningen, vele vormen van kunst, cultuur en cultuurbeoefening en mooie recreatie- en verblijfsmogelijkheden.

Kunst en cultuur leveren samen met de economische sector een sterke combinatie. Het maakt onze gemeente een prettige gemeente om te wonen, werken en recreëren.

We geven ruimte aan initiatieven van inwoners en ondernemers op het terrein van economie, toerisme, cultuur en recreatie. We willen dat onze ondernemers zich verder kunnen ontwikkelen en we ondersteunen hen daarin. Zo kunnen we werkgelegenheid behouden en waar mogelijk uitbouwen.

Maatschappelijk effect

In het programma Ontspanning en Economie willen we de volgende maatschappelijke effecten realiseren:

- onze maatschappelijke voorzieningen geven ruimte aan de gemeenschappen in onze dorpen en dragen zo bij aan de vitaliteit en leefbaarheid in de dorpen;
- we hebben een vitale lokale economie met een goed ondernemers- en vestigingsklimaat in de dorpen;
- in het buitengebied faciliteren we de transitie van landbouw en natuurontwikkeling
- het buitengebied geeft ruimte voor recreatie en ontspanning en samen met de dorpen maakt het van onze gemeente een aantrekkelijke bestemming voor (dag)recreatie.

Ambities bestuursakkoord

De ambities van het bestuursakkoord zijn vertaald in de onderstaande twee thema's voor het programma Ontspanning en economie:

Thema 10: Sint-Michielsgestel heeft goede maatschappelijke voorzieningen

Thema 11: Sint-Michielsgestel heeft een vitale lokale economie

Sint-Michielsgestel heeft goede maatschappelijke voorzieningen

Dit hebben we bereikt

Een gezond verenigingsleven is het cement van onze dorpen. We stimuleren en ondersteunen dit verenigingsleven. Onder andere vanuit onze inzet op erfgoed, kunst, cultuur en sport, maar ook door onze maatschappelijke voorzieningen op peil te houden.

Dit hebben we daarvoor gedaan

Algemeen vastgoed/accommodatiebeleid

In 2025 is een start gemaakt met het opstellen van het accommodatiebeleid. Op hoofdlijnen zijn de uitgangspunten opgesteld.

Multifunctionele accommodaties

De Stek is geopend in september 2025; de stichting heeft haar deuren geopend en een goede start meegemaakt. Er zijn verschillende nieuwe initiatieven ontplooid. Project Meander 2.0 is afgerond, er is een nieuwe maatschappelijke opdracht verstrekt aan het bestuur van de stichting. Bij de Litserborg is het interim bestuur ondersteund in de zoektocht naar nieuwe leden en is vastgelegd dat de bibliotheek vanaf 2026 en verder een gelijkwaardige huur betaald aan de stichting. Bij de Durpsherd is via een pilot het groot onderhoud uitgevoerd door de stichting, onder supervisie van de gemeente. Bij de Moerkoal is in 2025 de verbouwing afgerond, waarmee men in 2024 mee is gestart.

Onderwijshuisvesting

Het investeringskrediet voor de nieuwbouw van het Elde College en verduurzaming en renovatie van sporthal Theereheide is verstrekt. Het integraal huisvestingsplan onderwijs (IHP) is vastgesteld door de gemeenteraad. In verband met de komst van Kentalis naar Sint Michielsgestel is het voorbereidingskrediet verhoogd, zodat er een inclusieve school gebouwd kan worden in combinatie met nieuwbouw voor de Bolster.

Erfgoed

De voorbereidende werkzaamheden zijn gestart voor het actualiseren van het Erfgoedregister en het toegankelijk maken van redengevende beschrijvingen en bijbehorende collegebesluiten.

Kunst en Cultuur 2025

De Commissie Kunst en Cultuur heeft zich ontwikkeld tot een volwaardig adviesorgaan. Vanuit hun rol waren ze betrokken bij:

- De afronding van het ontzamelen van de binnen-kunstwerken;
- Het proces tot het realiseren van een nieuw kunstwerk dat de verbinding gaat leggen tussen het centrum, Meander en Domein aan de Dommel;
- De beoordeling van negen culturele initiatieven uit de gemeente waarvan acht positief en één negatief beoordeeld zijn;
- Het Cultuurakkoord waar zij zitting hebben in de werkgroep.

De culturele ontwikkeling van jeugd is versterkt door hernieuwde deelname aan Cultuureducatie met Kwaliteit, dit is een cofinanciering van de Rijksoverheid. Met muziekschool Médéz wordt gewerkt aan borging van de groei, zodat uitvoering van het nieuwe meerjarenplan mogelijk blijft.

Vanuit Kunst en Cultuur zijn de subsidies voor de vrijwillige culturele organisaties herijkt en is de nieuwe subsidieregeling voor deze doelgroep vastgesteld.

Bibliotheekwerk

Door de inzet van zorgplichtmiddelen heeft het bibliotheekwerk een merkbare kwaliteitsverbetering doorgemaakt. De dienstverlening werd uitgebreid, onder meer door verruiming van de openingstijden. Daarnaast is de bedrijfsvoering geprofessionaliseerd om structureel projectgericht werken beter te ondersteunen.

Huis73 is bovendien gestart met de ontwikkeling van een regionaal uitvoeringsplan en een lokaal beleidsplan, in lijn met de wettelijke kaders van de Wsob.

Sportaccommodaties

In 2025 hebben we verder gewerkt aan het vernieuwen en verbeteren van onze sportaccommodaties. Zo zijn de nieuwe kleedruimten en kantine voor voetbalverenigingen Irene in Gemonde opgeleverd en is de sloop en bouw van BMC in Berlicum eind 2025 gestart, de kunstgrasvoetbalvelden van SC Den Dungen zijn gerenoveerd en er is een start gemaakt met een haalbaarheidsonderzoek voor tennis, padel en hockey op sportpark Zegenwerp. Ook is er een projectleider gestart in 2025 voor de bouw van Sporthal De Run. De grootschalige renovatie en verduurzaming van sporthal Theereheide wordt samen opgepakt met het nieuwe Elde College, in 2025 is het participatietraject hiervoor opgestart.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt

De bezoekersaantallen en bezettingsraad van MFA's zijn in 2025 niet in beeld gebracht, omdat ervoor gekozen is eerst de tijd en aandacht te besteden aan het koersdocument.

Sint-Michielsgestel heeft een vitale lokale economie

Dit hebben we bereikt

We hebben ingezet op een vitale lokale economie, dit zorgde voor aantrekkelijke, vitale en leefbare dorpen én werkgelegenheid voor inwoners. Er werd geïnvesteerd in een goed vestigingsklimaat, onder andere op de bedrijventerreinen en in de dorpen. Ook werd recreatie in het buitengebied bevorderd, bijvoorbeeld door ruimte te bieden aan ondernemers in (dag)recreatie en ontspanning.

Dit hebben we daarvoor gedaan

Vestigingsklimaat

Vanuit het Rijk zijn SPUK-gelden toegekend voor de begeleiding van het bedrijventerrein voor 't Schild in Den Dungen en Venkant in Sint-Michielsgestel. Deze inzet geldt voor de periode van drie jaar. Het doel is om de organisatiegraad op de bedrijventerreinen te verbeteren.

Daarnaast zijn we bezig met het vervaardigen van gebiedspaspoorten voor alle bedrijventerreinen in de gemeente om in kaart te brengen waar kansen liggen voor verbetering. Deze worden, samen met de pilot verduurzaming op bedrijventerrein 't Schild, gebruikt voor bijvoorbeeld visievorming, vergroening, verduurzaming en netcongestie.

Aanlegsteiger

In 2025 hebben we gewerkt aan de voorbereiding voor de realisatie van de aanlegsteiger in de Dommel. Er is een globale uitvoeringsplanning en begroting opgesteld. Daarnaast is een intentieverklaring met waterschap De Dommel voorbereid. De locatie is gekozen op basis van gedegen onderzoek en het benodigde vergunningstraject is in kaart gebracht.

Goed Gestel

De website goedgestel.nl is in het derde kwartaal van 2025 gelanceerd en staat online. Tot het einde van het jaar is deze uitgebreid met content en informatie vanuit de toeristisch-recreatieve sector. Hiervoor is samengewerkt met ondernemers, stichtingen, evenementenorganisatoren, naburige gemeenten en regionale partners. In oktober 2025 hebben we een bijeenkomst georganiseerd om de livegang bekend te maken en verbinding te leggen met de sector. De opkomst en betrokkenheid waren groot, wat een stevig fundament heeft gelegd voor toekomstige samenwerking.

Wandel- en fietsroutes

In 2025 heeft het Routebureau van Brabant Partners gezorgd voor het beheer en onderhoud van de wandel- en fietspaden. Daarnaast is een nieuwe fietsroute ontwikkeld over de bevrijding door de Schotse Highlanders in de Tweede Wereldoorlog, in samenwerking met Liberation Route Europe, gemeente Boxtel en gemeente Meierijstad. Klein onderhoud aan bestaande routes is door ons ondersteund.

Regionale samenwerking

In 2025 hebben we de samenwerkingsovereenkomst met het Routebureau van Brabant Partners verlengd om het routenetwerk in de gemeente verder te versterken. Daarnaast is een regionale samenwerkingsovereenkomst getekend met acht naburige gemeenten in Noordoost-Brabant, gericht op het benutten van toeristisch-recreatieve kansen en het realiseren van gezamenlijke projecten vanaf 2026.

Een jaar vol vooruitgang aan de Meerse Plas

In 2025 is er met veel energie en plezier gewerkt aan het verder ontwikkelen van de Meerse Plas in Den Dungen tot een aantrekkelijke recreatieplek voor onze inwoners. Dankzij gerichte investeringen is de toegankelijkheid aanzienlijk verbeterd. Zo zijn stevige betonnen banken en picknicksets geplaatst, en is de nieuwe toegangsweg niet alleen geasfalteerd maar ook visueel geopend door het gedeeltelijk verwijderen van de houtwal.

Daarnaast zijn de visplaatsen open gesnoeid, dode bomen verwijderd en nieuwe bomen aangeplant op de ligweide, waardoor de natuurlijke uitstraling verder is versterkt. Een belangrijke stap was de plaatsing van een voet- en fietsbrug vanaf de Meersestraat naar het strand, wat de verbinding met het gebied sterk heeft verbeterd. Ook is er een nieuwe fietsenstalling bij het strand gerealiseerd, inclusief een verbindingspad naar de brug.

Tot slot is in 2025 het laatste deel van het halfverharde pad rondom de Meerse Plas aangebracht, waardoor bezoekers nu een volledige ronde kunnen maken.

Met deze afgeronde werkzaamheden is de Meerse Plas klaar voor nog meer ontspanning, natuurebeleving en ontmoetingen in de buitenlucht.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt

Met betrekking tot de economische ontwikkeling volgen we de indicatoren zoals die opgenomen zijn in de tabel beleidsindicatoren (aantal banen, aantal vestigingsplaatsen en netto arbeidsparticipatie).

Met betrekking tot recreatie en toerisme leggen we het aantal toeristische overnachtingen vast en monitoren we het aantal bezoekers van de website Goedgestel.nl.

Onderwerp	Doelstelling	Indicator	Laatst gemeten waarde (2025)	Streefwaarde (2026)
Economie	Bevorderen vestigingsklimaat	Aantal vestigingsplaatsen	4.660	4.800
		Netto arbeidsparticipatie	75%	76%
Recreatie en toerisme	Bevorderen recreatie	Aantal bezoekers website Goedgestel.nl	0	3.000 unieke bezoekers per jaar
	Bevorderen recreatie	Aantal toeristische overnachtingen	106.362	106.500

Regulier werk

De afbeelding hierboven geeft een indicatie van de vaste werkzaamheden die we uitvoeren binnen het programma Ontspanning en economie.

Dit kostte het

Ontspanning en Economie (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 voor wijziging	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025	Resultaat 2025
Economische aangelegenheden	15	12	14	14	1
Recreatieve voorzieningen	47	45	41	41	0
Maatschappelijke voorzieningen	365	156	276	206	-70
Kunst	0	25	25	25	0
Sport	551	305	346	428	82
Monumentenzorg en oudheidkunde	0	0	0	0	0
Totaal baten	979	542	702	714	12
Economische aangelegenheden	695	721	624	638	-14
Recreatieve voorzieningen	597	641	626	615	10
Maatschappelijke voorzieningen	2.296	2.078	2.373	2.329	44

Ontspanning en Economie (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 voor wijziging	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025	Resultaat 2025
Kunst	463	448	463	451	12
Sport	2.117	1.993	2.701	2.318	383
Monumentenzorg en oudheidkunde	601	548	618	596	22
Totaal lasten	6.769	6.430	7.404	6.947	458
Saldo van baten en lasten voor bestemming resultaat	-5.790	-5.888	-6.703	-6.233	470
onttrekkingen aan reserves	227	175	368	150	-218
stortingen in reserves	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	227	175	368	150	-218
Saldo van baten en lasten na bestemming resultaat	-5.563	-5.713	-6.335	-6.083	252
Resultaat 2025					252

Toelichting resultaat

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 252.000 voordelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Onderwerp	Bedragen x € 1.000	Voordeel/Nadeel	Toelichting
Maatschappelijke voorzieningen	51	Nadeel	- Gemeenschapshuis De Stek De Stek is in september 2025 geopend, hiermee is voor het laatste deel van het jaar een exploitatiebijdrage uitbetaald. Deze exploitatiebijdrage is echter € 72.000 lager dan oorspronkelijk begroot. De huurinkomsten voor 2025 van eveneens € 72.000 worden gerealiseerd in 2026, zodra de huurcontracten zijn afgerond zijn. Per saldo heeft dit in 2025 geen effect. - Gebouwen gemeenschapshuizen De uitgaven voor het dagelijks onderhoud van de gebouwen gemeenschapshuizen zijn € 19.000 hoger uitgevallen dan oorspronkelijk begroot. De noodzaak van onderhoud wordt jaarlijks beoordeeld, wat kan resulteren in verschillen ten opzichte van de vooraf ingeschatte bedragen; deze kunnen zowel hoger als lager uitvallen. - Taalhuis Als gevolg van een administratieve vergissing is met de Tweede bestuursrapportage 2025 de subsidie voor

Onderwerp	Bedragen x € 1.000	Voordeel/Nadeel	Toelichting
			het Taalhuis verlaagd. De noodzakelijke correctie heeft geresulteerd in aanvullende uitgaven ter hoogte van € 32.000.
Sport	326	Voordeel	- Aanbesteding sporthallen Gedurende de aanbestedingsprocedure voor de sporthallen zijn de huurinkomsten tijdelijk aan de gemeente afgedragen. Dit resulteerde in een voordeel van € 49.000. - SPUK Stimulering Sport De opbrengsten uit de SPUK Stimulering Sport zijn € 54.000 hoger dan oorspronkelijk begroot. Voor een mogelijke terugbetaling van Spuk-Sport was een bedrag van 38.300 gereserveerd. Dit is niet nodig gebleken. - Sporthal De Run In 2025 zijn meerdere urgente herstelwerkzaamheden uitgevoerd. Voor 2026 voorzien wij nog meer uit te voeren reparaties. Wij stellen voor het resterende budget van € 141.700 over te hevelen naar volgend jaar, dit wordt gedekt uit de reserve en geldt dus niet als een resultaat. - Natuurgrasvelden Het groot onderhoud aan twee natuurgrasvelden is van start gegaan. De definitieve oplevering staat gepland voor 2026. Het resterende budget van € 214.600 wordt daarom overgeheveld naar volgend jaar. - Gebouwen sportaccommodaties De uitgaven voor het dagelijks onderhoud van de gebouwen sportaccommodaties zijn € 30.000 hoger uitgevallen dan oorspronkelijk begroot. De noodzaak van onderhoud wordt jaarlijks beoordeeld, wat kan resulteren in verschillen ten opzichte van de vooraf ingeschatte bedragen; deze kunnen zowel hoger als lager uitvallen.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten, administratieve boekingen en kleine verschillen (tot € 50.000).

Investerings

Investerings Ontspanning en Economie (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Rekening 2025	Resultaat 2025	Overzetten 2026
Investerings:				
Sporthal De Run	90	61	29	29
VV Irene, verbouwing clubgebouw	1.999	2.169	-170	-170
BMC De Brand, vernieuwen sportaccommodatie	863	590	273	273
Warmtepomp sportclub Den Dungen	-11	-27	17	0
Sport SMG Renovatie toplaag veld 1 MHC de Dommel	431	454	-23	0
Renovatie toplaag veld 1 en 2 SC Den Dungen	960	1.076	-116	-116
Onderzoek Zegenwerp	78	5	72	72
Investerings gemeenschapsh vervangingsonderhoud	85	0	85	0
Totaal investeringen	4.495	4.328	167	88
Desinvesterings:				
VV Irene, verbouwing clubgebouw	336	0	-336	336
Warmtepomp sportclub Den Dungen	74	74	0	0
Renovatie toplaag veld 1 MHC de Dommel	98	98	0	0
Totaal desinvesterings	508	172	-336	336

Beleidsindicatoren

Indicatoren programma Ontspanning en Economie	Eenheid	Periode	Nederland	Sint-Michielsgestel
Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2024	850,2	534,1
Netto arbeidsparticipatie	%	2025	75,4	73,2
Niet-sporters	%	2025	42,5	39,1
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2024	191,4	204,7

Ruimtegevend bestuur

Algemene beleidsdoelstelling

Het programma Ruimtegevend Bestuur heeft als doel de gemeente Sint-Michielsgestel te besturen en te faciliteren vanuit een goede verbinding tussen de Raad en samenleving.

Het college staat graag in verbinding met de Sint-Michielsgestelse samenleving. Wethouders en de burgemeester waren benaderbaar en zichtbaar in contact met inwoners. Het lokaal bestuur was continu in beweging. Inwoners, ondernemers en instellingen wilden en kregen steeds meer en vaker invloed op hun eigen (leef)omgeving. Ze namen ook zelf initiatieven om te participeren. Een modern Ruimtegevend Bestuur stond hier voor open en stimuleerde dit.

Vanuit MijnGemeenteDichtbij droeg de ambtelijke organisatie bij aan goed leven en werken in onze gemeente. We voerden gezamenlijk taken uit voor en met onze inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) instellingen.

We streefden naar een gezonde financiële positie binnen onze beleidsperiode. Niet alleen konden we zo onze taken voor de inwoners van de gemeente Sint-Michielsgestel naar behoren uitvoeren, ook konden we een economisch sterk en duurzaam Sint-Michielsgestel realiseren. De lokale belastingen vormden samen met de bijdrage vanuit het Rijk een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente om alle taken goed uit te kunnen voeren en het gewenste voorzieningenniveau in stand te houden.

Maatschappelijk effect

In het programma Ruimtegevend Bestuur wilden we maatschappelijk het volgende bereiken:

- We voeren een efficiënt en doelmatig bestuur, dat aansluit bij de kracht van de samenleving en deze waar nodig versterkt en ondersteunt.
- We zorgen voor een duurzaam financieel evenwicht.
- We zorgen voor meer verbinding met onze inwoners door inzet van burgerparticipatie en de wijkmakelaars.
- Een optimale dienstverlening aan de inwoner en alle afnemers van de basisregistraties. Dit doen we door het op een georganiseerde, effectieve, efficiënte en veilige wijze gegevens vast te leggen en uit te wisselen.

Ambities bestuursakkoord

De ambities van het beleidsakkoord zijn vertaald in de onderstaande twee thema's voor het programma Ruimtegevend bestuur:

Thema 12: Sint-Michielsgestel heeft een kwalitatief goed bestuur

Thema 13: Sint-Michielsgestel is veilig

Sint-Michielsgestel heeft een kwalitatief goed bestuur Dit hebben we bereikt

Het was en blijft onze ambitie ervoor te zorgen dat de gemeente haar afspraken goed en tijdig nakomt, beter bereikbaar en aanspreekbaar is. Daarvoor hebben we in 2025 stappen gezet.

We betrokken inwoners eerder en beter bij veranderingen in hun woon- en leefomgeving. Of het initiatief nu vanuit de gemeenschap, een ontwikkelende partij of de overheid kwam. We hebben onze werkwijze geformaliseerd in een participatieverordening.

Om onze taken voor de inwoners naar behoren uit te kunnen voeren gingen we behoedzaam en verantwoord om met gemeenschapsgeld. We zorgden voor een duurzaam financieel evenwicht.

Dit hebben we daarvoor gedaan

Dienstverlening

Samen gaan en staan we voor de beste dienstverlening richting inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners.

Het invulling geven aan het uitvoeringsplan dienstverlening is een doorlopend project. Het heeft drie pijlers: *Klant centraal*, *Online waar het kan persoonlijk waar moet* en *DNA van de dienstverlener*. Het afgelopen jaar hebben we servicenormen vastgesteld en klantreizen verbeterd. We hebben door een mystery guest onderzoeken laten uitvoeren op de kwaliteit en kwantiteit van telefonie, e-mail en online dienstverlening. Met de uitkomsten zijn we aan de slag gegaan. We hebben met alle teams

in de organisatie sessies gehad over wat wij verstaan onder het DNA van de dienstverlener en wat dat betekent voor het dagelijkse werk. Daarnaast verbeterden we de digitale toegankelijkheid en gaven we invulling aan de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV).

Participatie

We betrokken inwoners, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties bij onze projecten en nieuw beleid. Dat deden we vanuit het door de gemeenteraad vastgestelde participatiebeleid en met een uniforme werkwijze. We gaven ruimte aan initiatieven van inwoners en ondersteunden met middelen en capaciteit. We formaliseerden onze werkwijze in een participatieverordening, conform de Wet versterken participatie op decentraal niveau. Deze verordening is vastgesteld in februari 2026; een groot deel van het werk ervoor vond plaats in 2025.

Financiën

We continueerden onze werkwijze van een sluitende begroting in combinatie met het verantwoord omgaan met de reserves.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt

In 2025 hebben we verschillende onderzoeken naar onze dienstverlening gedaan. Zo lieten we onderzoek doen naar onze telefonische bereikbaarheid. We lieten de kwaliteit van telefoongesprekken, e-mails en onze website onderzoeken. Medewerkers waren niet op de hoogte van dit onderzoek. Daarom spreken we van een zogenaamde 'mysterymeting'.

Uit dit onderzoek is gebleken dat de kwaliteit van onze telefonische gesprekken heel goed is. Ook zijn we als gemeente via de algemene nummers vrij goed bereikbaar. Bij het doorverbinden kan het nog beter: het lukt niet altijd om het juiste team aan de telefoon te krijgen. Dan wordt er een terugbelverzoek aangemaakt. Die worden nog te vaak niet (op tijd) nagekomen. Dat betekent wat voor onze bereikbaarheid. Verder bleek dat we in het algemeen in e-mails duidelijke informatie geven. De opbouw en structuur van de e-mails kan op onderdelen wel beter. Dat geldt ook voor de snelheid van reageren. De onderzochte kwaliteit van onze websites is goed te noemen.

Daarnaast zijn we in 2025 gestart met de uitvraag van Waarstaatjegemeente.nl. De resultaten verwachten we in 2026. Ook startten we met de voorbereiding voor een pilot tevredenheidsonderzoek voor telefonie. Daarbij kunnen mensen die dat willen, kort na het telefoongesprek hun ervaring laten weten. Met de uitkomsten van deze onderzoeken kunnen we onze dienstverlening verder verbeteren.

Sint-Michielsgestel is veilig

Dit hebben we bereikt

Wij investeerden in sterke maatschappelijke coalities met het oog op een weerbare lokale samenleving. Dat deden we om de dreiging van (drugs)criminaliteit, drugs- en drankmisbruik, overlast en ondermijnende activiteiten te beperken.

Daarnaast voerden wij ook in 2025 een aantal acties uit voor een veilige en weerbare samenleving. Dit deden wij in samenwerking met keten- en netwerkpartners én met andere gemeenten in de regio. We werkten aan preventie en voorlichting ter voorkoming van criminaliteit en overlast. Verder zetten wij in op bewustwording en de meldingsbereidheid van inwoners. De zichtbaarheid van handhaving (boa's) bleef belangrijk.

Dit hebben we daarvoor gedaan

Ondermijning

We werkten mee aan de integrale aanpak van ondermijning, waarbij de focus lag op meldingsbereidheid in de maatschappij en het voorkomen van nieuwe aanwas (jongeren die kozen voor een criminele carrière).

Bondgenoten

We bevorderden de sociale cohesie en stonden goed in verbinding met onze inwoners. Wij zetten hiervoor het project Bondgenoten in. Dit project is gericht op verbinding met sleutelfiguren in de wijken en dorpen en zorgde voor samenwerking tussen politie, gemeente en inwoners. We gingen met zorg en regelmaat het gesprek aan en stonden in verbinding met deze sleutelfiguren, onder wie actieve buurtbewoners, maatschappelijk actieve ondernemers en vertegenwoordigers van diverse gemeenschappen in onze dorpen en wijken. Daarmee wilden we maatschappelijke onrust, polarisatie en radicalisering zoveel als mogelijk voorkomen of zo snel mogelijk signaleren. Ook ten tijde van maatschappelijke onrust rondom de mogelijke komst van een opvanglocatie in het eerste kwartaal van 2025 was het project Bondgenoten van toegevoegde waarde.

Zorg en veiligheid

We hebben verder gewerkt aan de samenwerkingsaanpak op het gebied van zorg en veiligheid. We adviseerden over dit thema en kwamen in actie in diverse casussen waar onze inwoners bij betrokken waren. Hierbij lag de focus op aanpak jeugd en personen met onbegrepen gedrag. We werkten preventief waar het kon en repressief waar het moest.

Tegengaan criminaliteit

We zetten in op bewustwording van inwoners en ondernemers met betrekking tot het thema digitale veiligheid. We zorgden dat zij wisten wat ze moesten doen om de kans te verkleinen dat zij slachtoffer werden van digitale criminaliteit.

We bevorderden een goede samenwerking tussen politie en boa's.

We intensiveerden preventie en voorlichting over criminaliteit en overlast door drank- en drugsmisbruik, hangjeugd en personen met onbegrepen gedrag. We deden dat om overlast en criminaliteit zoveel mogelijk te voorkomen. De voorlichting en communicatie op dit vlak pakten we zowel intern als extern integraal op. Dat betekende dat we hierin de afstemming zochten met andere domeinen en netwerkpartners, zoals onder andere de politie, jongerenwerk, Halt en onderwijsinstellingen.

We gaven specifieke aandacht aan (financieel) kwetsbaren. Deze groep mensen is extra gevoelig voor criminele activiteiten en/of crimineel geld. Met interne en externe partners gaven we preventief informatie om de bewustwording te verbeteren.

Uitvoering beleid

Het basisteam breed (Boxtel, Sint-Michielsgestel, Meierijstad, Vught en Heusden) Integraal Veiligheidsbeleid was eind 2022 vastgesteld voor de periode 2023–2026. Daarnaast voerden we het uitvoeringsprogramma uit.

Zo hebben we dit meetbaar gemaakt

Om de resultaten van onze inzet op openbare orde en veiligheid te meten, kijken we onder andere naar het aantal meldingen van geregistreerde misdrijven bij de politie, het aantal HALT-verwijzingen en het aantal meldingen bij Meld Misdaad Anoniem. Samen met onze netwerkpartners en inwoners werkten we aan een veilig(er) Sint-Michielsgestel waarbij we informatie gestuurd (o.a. via

meldingen) werken aan de juiste interventies binnen de geprioriteerde thema's in ons Integraal Veiligheidsplan.

Hoewel de cijfers inzicht geven in de geregistreerde misdrijven, MMA-meldingen en HALT-verwijzingen in onze gemeente, is het belangrijk om te benadrukken dat deze aantallen moeilijk één-op-één te duiden zijn. Dat komt onder meer doordat de gemeente en partners actief investeren in meldingsbereidheid en laagdrempelige manieren om zorgen te uiten.

Een stijging in meldingen of registraties betekent daarom niet automatisch dat er meer incidenten plaatsvonden; het kan ook een signaal zijn dat inwoners, scholen en professionals beter de weg wisten te vinden naar de politie, HALT of Meld Misdaad Anoniem. Op basis van die meldingen konden we bovendien passende interventies doen, wat bijdroeg aan een veiligere gemeente.

Onderwerp	Doelstelling	Indicator	Waarde 2024	Waarde 2025
Veiligheid	Minder criminaliteit	Aantal geregistreerde misdrijven	655	634
Veiligheid	Minder criminaliteit	Aantal HALT-verwijzingen	17	26
Veiligheid	Minder criminaliteit	Aantal meldingen Meld Misdaad Anoniem	11	17

Hoewel de cijfers inzicht geven in de geregistreerde misdrijven, MMA-meldingen en HALT-verwijzingen in onze gemeente, is het belangrijk om te benadrukken dat deze aantallen moeilijk één-op-één te duiden zijn. Dat komt onder meer doordat de gemeente en partners actief investeren in meldingsbereidheid en laagdrempelige manieren om zorgen te uiten.

Een stijging in meldingen of registraties betekent daarom niet automatisch dat er meer incidenten plaatsvinden; het kan ook een positief signaal zijn dat inwoners, scholen en professionals beter de weg weten te vinden naar de politie, HALT of Meld Misdaad Anoniem.

Kortom: de cijfers geven richting, maar moeten altijd worden geïnterpreteerd in het licht van ontwikkelingen in meldcultuur, toezicht, handhaving en samenwerking. Hierdoor blijft een zorgvuldige duiding noodzakelijk.

Conclusie:

- Overwegend rustig veiligheidsbeeld, passend bij de schaal en het karakter.
- Alertheid op ondermijning is aanwezig, maar meldingen blijven beperkt.
- Preventieve jeugdketen m.b.t. doorverwijzen naar HALT werkt.

Regulier werk

De afbeelding hierboven geeft een indicatie van de vaste werkzaamheden die we uitvoeren binnen het programma Ruimtegevend bestuur.

Dit kostte het

Ruimtegevend bestuur (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 voor wijziging	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025	Resultaat 2025
Bestuur	336	202	502	448	-54
Basisregistraties	663	655	655	680	25
Openbare orde en veiligheid	45	13	20	18	-2
Algemene dekkingsmiddelen	10.199	10.386	10.592	10.699	107
Algemeen budgettair	54.252	54.119	58.181	58.820	639
Totaal baten	65.495	65.375	69.949	70.664	714
Bestuur	5.775	5.414	5.923	6.229	-306
Basisregistraties	1.214	1.259	1.260	1.244	16
Openbare orde en veiligheid	3.172	3.309	3.377	3.317	61
Algemene dekkingsmiddelen	609	587	688	699	-11
Algemeen budgettair	65	277	394	68	327
Totaal lasten	10.835	10.846	11.643	11.557	86

Ruimtegevend bestuur (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 voor wijziging	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025	Resultaat 2025
Saldo van baten en lasten voor bestemming resultaat	54.659	54.529	58.307	59.107	801
onttrekkingen aan reserves	276	380	2.424	2.346	-78
stortingen in reserves	2.243	2.329	4.869	5.673	-804
Mutaties reserves	-1.967	-1.949	-2.445	-3.327	-882
Saldo van baten en lasten na bestemming resultaat	52.692	52.581	55.862	55.780	-82
Resultaat 2025					-82

Toelichting resultaat

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € 82.000 nadelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Onderwerp	Bedragen x € 1.000	Voordeel/Nadeel	Toelichting
Bijdrage MGD (incl. egalisatie)	66	Voordeel	Op basis van de jaarcijfers 2025 MGD was er een positief exploitatieresultaat van € 947.800. Het netto resultaat voor onze gemeente na aftrek van de egalisatiereserves (€ 882.100) was € 65.700 (inclusief BTW).
Voorziening APPA voormalige bestuurders	389	Nadeel	De Wet toekomst pensioenen bepaalt dat APPA-pensioenen van politieke ambtsdragers per 1 januari 2028 verplicht overgaan naar het ABP. Omdat het ABP rekent met een hogere dekkingsgraad (123%) dan gemeenten (100%), moet onze gemeente bij overgang meer pensioenvermogen inbrengen dan gereserveerd is. Dit leidt in 2025 tot een eenmalig nadeel van netto € 389.400.
Rente en schatkistbankieren	59	Voordeel	Op schatkistbankieren is bovenop hetgeen eerder al begroot was een voordeel gerealiseerd van € 27.000 vanwege een hogere rente en een oplopend saldo liquiditeiten. Daarnaast is op kosten betalingsverkeer en rente op het saldo op onze BNG-betaalrekening en overige betaalrekeningen een voordeel van € 32.000 gerealiseerd.
Algemene uitkering gemeentefonds	627	Voordeel	De Algemene uitkering Gemeentefonds gaf een positief resultaat van € 627.100. De belangrijkste reden hiervan zijn de extra middelen die einde jaar via de decembercirculaire zijn toegekend. Een

Onderwerp	Bedragen x € 1.000	Voordeel/Nadeel	Toelichting
			deel van deze extra middelen is bedoeld voor taakmutaties waarvoor via de bestemming van het resultaat van deze jaarrekening in 2026 nog besteding gewenst is. Dit betreft een bedrag van € 267.900.
Begrotingssaldo	326	Voordeel	Na afloop van het begrotingsjaar 2025 resteerde nog een positief niet ingezet begrotingssaldo van € 326.300. Dit bedrag valt nu vrij ten gunste van het jaarresultaat.

Het overige verschil bestaat uit de doorbelasting vanuit MijnGemeenteDichtbij, kapitaallasten, administratieve boekingen en kleine verschillen (tot € 50.000).

Investeringsen

Investeringsen Ruimtegevend bestuur (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Rekening 2025	Resultaat 2025	Overzetten 2026
Investeringsen:				
Aanschaf discussiesysteem (microfoons)	18	0	18	18
Totaal investeringsen	18	0	18	18

Beleidsindicatoren

Indicatoren programma Ruimtegevend bestuur	Eenheid	Periode	Nederland	Sint-Michielsgestel
Apparaatskosten	Bijdrage MGD per inwoner	2026	*	888,9
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2026	*	7,5
Demografische druk	%	2025	70,7	82,5
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	€	2025	957	1.031
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€	2025	1.050	1.106
Gemiddelde WOZ-waarde	x € 1.000	2020	271	342
	x € 1.000	2021	290	359
	x € 1.000	2022	317	392
	x € 1.000	2023	368	460
	x € 1.000	2024	379	464
	x € 1.000	2025	398	492
Jongeren met een delict voor de rechter	%	2023	1	0
Jongeren met jeugdreclassering	%	2025	0,4	0

Indicatoren programma Ruimtegevend bestuur	Eenheid	Periode	Nederland	Sint- Michielsgestel
Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2025	1,2	1,2
Misdrijven - Geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2025	4,6	2,7
Misdrijven - Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	per 1.000 inwoners	2025	5,7	2,5
Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2025	2,1	0,8
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2025	10,0	12,0

* gegevens niet beschikbaar

Paragrafen

Lokale heffingen

De lokale heffingen vormen naast de algemene uitkering een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente om alle verplichte en beleidsvrije taken goed uit te kunnen voeren en het gewenste voorzieningenniveau in stand te houden.

Het beleid algemeen

Conform het bestuursakkoord 2022-2026 gaan we behoedzaam om met de lastendruk voor onze inwoners en bedrijven. Het uitgangspunt is dat we de lokale lasten niet meer verhogen dan de inflatiecorrectie. Bij de lokale heffingen wordt onderscheid gemaakt naar belastingen en rechten.

Bij **belastingen** is er geen directe relatie met een prestatie van de gemeente. De opbrengsten van deze belastingen gebruiken we als algemeen dekkingsmiddel.

De **rechten** bestaan uit bestemmingsheffingen en retributies. Bij rechten is sprake van het leveren van een tegenprestatie door de gemeente. De geraamde opbrengsten mogen niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor de uitoefening van de taak. Dat wil zeggen: niet meer dan honderd procent kostendekkend.

Belastingen

De meeste belastingen zijn aangepast met het inflatiepercentage van 2,9%.

Wij kennen de volgende belastingen:

- Onroerende-zaakbelastingen (OZB);
- Reclamebelasting;
- Precariobelasting;
- Toeristenbelasting.

Rechten (bestemmingsheffingen en retributies)

De tarieven voor gemeentelijke rechten worden (voor zover de tarieven niet aan een wettelijk maximum zijn verbonden) jaarlijks aangepast en zijn hoogstens kostendekkend.

Wij kennen de volgende rechten:

- Rioolheffing;
- Afvalstoffenheffing;
- Lijkbezorgingsrechten;
- Diverse leges.

In de volgende sub-paragraaf wordt inzichtelijk gemaakt hoe de tarieven van de heffingen berekend zijn. Bij de kostendekkende heffingen zijn overzichten geplaatst waaruit blijkt hoe de verhouding is tussen de geraamde en gerealiseerde baten versus de geraamde en gerealiseerde lasten. In het vervolg worden de beleidsuitgangspunten per belasting/legessoort gepresenteerd evenals de gerealiseerde opbrengsten en bijhorende tarieven.

Het beleid per belastingsoort

Onroerende zaakbelasting (OZB)

De onroerende zaakbelasting (OZB) vormt een belangrijke inkomstenbron voor onze gemeente. Deze belasting is aangemerkt als een algemeen heffing/dekkingsmiddel; hierdoor is geen specifieke tariefonderbouwing noodzakelijk.

Het OZB-tarief 2025 is vastgesteld op basis van de totale WOZ-waarde (Waardering Onroerende Zaken) per 1 januari 2024 van alle woningen en andere objecten. De OZB-tarieven zijn daarbij een percentage van deze totale WOZ-waarde.

In november 2024 heeft de raad bij een apart raadsbesluit de OZB-tarieven voorlopig vastgesteld. De definitieve OZB-tarieven zijn in februari 2025 vastgesteld.

In de begroting is een verhoging van de opbrengst voorzien van 8,8% (exclusief areaaluitbreidingen). In 2025 is een opbrengst gerealiseerd van € 9.298.000. Dit is € 4.000 meer dan de geraamde opbrengst.

Reclamebelasting

Deze belasting is aangemerkt als een algemeen heffing/dekkingsmiddel; hierdoor is geen specifieke tariefonderbouwing noodzakelijk.

We hebben deze belasting geheven van winkeliers, dienstverleners en horecaondernemer binnen de afgebakende centrumgebieden van Sint-Michielsgestel/Gemonde en Berlicum. De belasting is volledig ingezet ten behoeve van de centrumfondsen van beide kernen.

Precariobelasting

Deze belasting is aangemerkt als een algemeen heffing/dekkingsmiddel; hierdoor is geen specifieke tariefonderbouwing noodzakelijk.

We hebben deze belasting geheven voor het gebruik van standplaatsen op de openbare gemeenteground. Deze belasting is opgelegd aan gebruikers van deze openbare ruimte.

Toeristenbelasting

Deze belasting is aangemerkt als een algemeen heffing/dekkingsmiddel; hierdoor is geen specifieke tariefonderbouwing noodzakelijk.

We hebben deze belasting geheven van toeristen die overnachten binnen de gemeente. De belasting is opgelegd aan exploitanten van verblijfsaccommodaties, zoals B&B's, hotels, pensions, campings en groepsaccommodaties.

In 2025 is het tarief voor een B&B, hotel en pensioen aangepast van € 2,05 naar € 2,10 per overnachting. Het tarief voor een camping is aangepast van € 1,50 naar € 1,55 per overnachting. De overige tarieven zijn ongewijzigd gebleven. De tarieven zijn lager dan het landelijk gemiddelde.

Rioolheffing

In de begroting wordt uitgegaan van een verhoging van de tarieven met de inflatiecorrectie. Hiermee wordt een volledige kostendekking gerealiseerd. De dekking bedraagt in het meerjarig perspectief maximaal 100%. Alle lasten en baten worden gebaseerd op de doorrekening van alle onderhoudskosten en investeringsplannen voor een periode van 70 jaren. Het tarief wordt over deze periode berekend, rekening houdende met de indexering en de beschikbare middelen uit de toe- of afgenomen voorziening. Een resultaat in een jaar wordt gestort of onttrokken aan de voorziening Riolerig.

Eind 2025 is het nieuwe rioolbeheerplan vastgesteld. De tariefstelling 2027 wordt hier voor het eerst op gebaseerd.

Onderbouwing tarieven riolering (x € 1.000)	Werkelijk 2024	Begroot 2025	Werkelijk 2025
Belastingen op huishoudens	1.949	1.991	1.993
Belastingen op producenten	86	85	86
Inkomensoverdrachten - gemeenten	0	50	0
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	12	27	16
Inkomensoverdrachten - waterschappen	58	31	47
Mutatie voorzieningen	433	122	122
Overige goederen en diensten	3	0	3
Overige kapitaalsoverdrachten - overige instellingen en personen	1	0	2
Totaal baten	2.541	2.306	2.268
Belastingen	0	0	0
Compensabele BTW	507	351	313
Ingeleend personeel	77	35	136
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	72	28	43
Inzet MijnGemeenteDichtbij	588	614	611
Kapitaallasten	353	404	394
Mutatie voorzieningen	0	0	0
Overige goederen en diensten	700	835	517
Kwijtscheldingen	23	38	30
Totaal lasten	2.320	2.306	2.045
Dekkingsresultaat (- = tekort)	221	0	223
Dekkingspercentage	110%	100%	111%

Afvalstoffenheffing

Het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval kost geld. Alle kosten en inkomsten worden bijgehouden in de exploitatie afval. Het saldo (eindresultaat) is in rekening gebracht bij de inwoners. Dat doen we via de afvalstoffenheffing. Het uitgangspunt is om 100% van de kosten, inclusief btw en *overhead*, in rekening te brengen. De afvalstoffenheffing mag wettelijk gezien alleen ingezet worden voor de dekking van de kosten van afvalinzameling en afvalverwerking. Er mag geen winst gemaakt worden. Is er sprake van een overschot, dan wordt dit gestort in de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing. Is er sprake van een tekort, dan wordt dit gedekt vanuit diezelfde voorziening. Dit noemen we een gesloten financiering.

In 2025 hebben de inwoners een eenmalige teruggave van € 30 op het vastrecht ontvangen, dit vanwege inzamelkosten die een dalende trend leken te vertonen. Verder is per 1 januari 2025 het 'reinigingsrecht' afgeschaft in gemeente Sint-Michielsgestel, zodat vanaf die datum geen bedrijfsafval meer wordt ingezameld door de gemeente.

Ook is in 2025 wordt door de gemeenteraad het benodigde investeringskrediet beschikbaar gesteld voor de aanleg van meerdere verzamellocaties met ondergrondse containers voor de verschillende afvalstromen in Sint-Michielsgestel en voor nieuwe mini-containers met nieuwe chips voor alle adressen in Sint-Michielsgestel voor de reststroom, het groente-, fruit- en tuinafval (GFT) en het plastic, metaal en drankkartons (PMD). Dit ter uitvoering van de Beleidsnotitie Afval en Grondstoffen 2023- 2030. Dit leidt tot toenemende kapitaallasten in 2026, waarbij de voorziening afvalstoffenheffing vanaf 2025 op peil blijft, zodat financiële ruimte aanwezig blijft voor de uitvoering van het vastgestelde afvalbeleid. De inkomsten over 2025 uit het vastrecht en het gedifferentieerd tarief ('difftar') van de afvalstoffenheffing vallen enigszins hoger uit dan begroot en komen uit op circa € 3 miljoen. Dit is een effect van de vervanging van de mini-containers en de daarbij behorende opschoning van achterliggende databestanden.

Onderbouwing tarieven afval (x € 1.000)	Werkelijk 2024	Begroot 2025	Werkelijk 2025
Leges en andere rechten	3.398	2.874	3.064
Mutatie voorzieningen	313	583	583
Overige goederen en diensten	510	585	675
Totaal baten	4.221	4.042	4.322
Belastingen	94	116	92
Compensabele BTW	458	568	618
Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	30	28	359
Inzet MijnGemeenteDichtbij	397	414	412
Kapitaallasten	8	82	47
Mutatie voorzieningen	402	0	0
Overige goederen en diensten	2.567	2.779	2.663
Kwijtscheldingen	46	55	55
Totaal lasten	4.003	4.042	4.246
Dekkingsresultaat (- = tekort)	218	0	76
Dekkingspercentage	105%	100%	102%

Lijkbezorgingsrechten

We hebben de lijkbezorgingsrechten geheven voor diensten en werkzaamheden die samenhangen met de uitvoering van de Wet op de Lijkbezorging. Onze gemeente beheert twee gemeentelijke begraafplaatsen en geeft uitvoering aan de beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen uit 2012.

Diverse leges

De huidige legesverordening is onderverdeeld in drie hoofdstukken:

- Hoofdstuk 1: Algemene dienstverlening;
- Hoofdstuk 2: Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet;
- Hoofdstuk 3: Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2.

Kostendekkendheid leges

Om de kostprijs van de diverse producten vallend onder de legesverordening te berekenen, baseert gemeente Sint-Michielsgestel zich op Activity Based Costing; alle handelingen die komen tot een prestatie worden afgezet tegen het uurtarief van een behandelend medewerker. Van alle producten wordt dus inzichtelijk gemaakt wat de gemiddelde tijdsbesteding is, en de aantallen van deze producten die worden verkocht.

In een legesverordening worden veel verschillende tarieven gehanteerd. De maximale kostendekkendheid hoeft niet per tarief te gelden. Zolang het maximale van honderd procent voor de gehele legesverordening niet wordt overschreden, mag de kostendekkendheid van honderd procent per tarief wel worden overschreden.

Door deze zogenoemde kruissubsidiëring is het mogelijk om het overschot aan legesontvangsten op bepaalde producten te nivelleren met het tekort aan ontvangsten op andere producten. Deze kruissubsidiëring wordt enkel per hoofdstuk toegepast.

Hoofdstuk 1: Algemene dienstverlening

Onder dit hoofdstuk van de legesverordening vallen met name de leges voor de producten van burgerzaken, zoals identiteitskaarten, paspoorten en rijbewijzen. Deze leges worden voor een deel bepaald door de van Rijksweg vastgestelde (maximum) bedragen.

Onderbouwing tarieven burgerzaken (x € 1.000)	Werkelijk 2024	Begroot 2025	Werkelijk 2025
Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	1	5	0
Leges en andere rechten	646	637	662
Overige goederen en diensten	16	13	18
Totaal baten	663	655	680
Inkomensoverdrachten - Rijk	300	275	305
Inzet MijnGemeenteDichtbij	870	914	910
Overige goederen en diensten	28	38	20
Salarissen en sociale lasten	8	8	9
Totaal lasten	1.206	1.235	1.244
Dekkingsresultaat (- = tekort)	-543	-580	-564
Dekkingspercentage	55%	53%	55%

Hoofdstuk 2: Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet

In dit hoofdstuk worden de leges geheven die te maken hebben met een omgevingsvergunning. Voorbeelden zijn leges voor bouwen en slopen, afwijken van het bestemmingsplan zonder de activiteit bouwen en een inrit of uitrit aanleggen. Maar ook het kappen van bomen of brandveilig gebruik valt onder deze dienstverlening.

Hoofdstuk 3: Dienstverlening niet vallend onder hoofdstuk 2

Onder deze dienstverlening vallen alle in rekening te brengen leges betreffende horeca, evenementen en vergunningen die te maken hebben met de APV.

Inzicht kostendekkendheid leges

De gevolgen van de in rekening te brengen leges en de kostendekkendheid hiervan zijn inzichtelijk gemaakt.

Kostendekkendheidspercentage gemeente Sint-Michielsgestel 2025

Hoofdstuk 1: Algemene dienstverlening	93%
Hoofdstuk 2: Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet	110%
Hoofdstuk 3: Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2	63%
Totaal dekkingspercentage	100%

De tarieven

Belasting/heffing	Heffingsgrondslag	2025
Onroerende zaakbelasting		
Woningen:		
* eigenaren	WOZ-waarde	0,1217%
Niet-Woningen:		
* eigenaren	WOZ-waarde	0,3398%
* gebruikers	WOZ-waarde	0,2206%
Toeristenbelasting	Overnachting	€ 2,10
	per overnachting bij groepen >10 in de leeftijd van 12-18 jaar	€ 0,50
	per overnachting bij groepen >10 in de leeftijd van 0-12 jaar	€ 0,25
	Camping	€ 1,55
Rioolheffing	vastrecht per aansluiting	€ 120,00
	per m3 gebruikt/afgevoerd water	€ 0,37
Afvalstoffenheffing	vastrecht laagbouw *)	€ 162,00
	vastrecht hoogbouw *)	€ 210,00
* diftar	lediging 240 liter rest	€ 18,00
	lediging 140 liter rest	€ 10,50
	lediging 60 liter rest	€ 4,50
Leges Omgevingswet	diverse tarieven	indexering 2,9%
Leges Dienstverlening	diverse tarieven	indexering 2,9%

**) tarief 2025 inclusief € 30 eenmalige teruggave*

Opbrengsten belastingen en heffingen

In de volgende tabel is een overzicht opgenomen van de gerealiseerde opbrengsten van de belangrijkste lokale belastingen en heffingen.

Belasting/heffing (x € 1.000)	Werkelijk 2024	Begroot 2025	Werkelijk 2025
Onroerende zaakbelasting			
- woningen/eigenaren	6.876	7.522	7.530
- niet-woningen/eigenaren	1.035	1.126	1.122
- niet-woningen/gebruikers	580	645	646
Toeristenbelasting	149	170	209
Rioolheffing	2.035	2.076	2.079
Afvalstoffenheffing	3.398	2.874	3.064
Reclamebelasting	45	47	43
Leges omgevingsvergunning	569	631	765
Leges burgerzaken	646	637	662
TOTAAL	15.333	15.728	16.121

Aanduiding van de lokale lastendruk

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de lokale lastendruk (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) in verschillende woonsituaties voor het jaar 2025.

Daarbij hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Voor OZB gaan we uit van de waardepeildatum 1-1-2024 en een waardeontwikkeling van 5,9%. Huurders van woningen betalen geen OZB.
- Voor de afvalstoffenheffing gaan we uit van een meerpersoonshuishouden met 10 ledigen van een 240-litercontainer voor restafval.
- Voor de rioolheffing gaan we uit van een waterverbruik van 120 m³.

Deze uitgangspunten leveren het volgende beeld op:

Ontwikkeling lokale lasten	Woz-waarde	Lasten 2024	Lasten 2025	Mutatie
huurder		€ 532	€ 506	-4,8%
eigenaar met een woning van	€ 275.000	€ 857	€ 861	0,5%
eigenaar met een woning van	€ 400.000	€ 1.005	€ 1.022	1,7%
eigenaar met een woning van	€ 650.000	€ 1.300	€ 1.344	3,4%
eigenaar met een woning van	€ 900.000	€ 1.596	€ 1.666	4,4%

Bij de beoordeling van de gemiddelde belastingdruk betrekken we de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de onroerendezaakbelasting voor woningen. Voor de vergelijking gebruikten we de gegevens uit *Atlas van de Gemeenten - Lokale Lasten 2025*.

Landelijk leverde de lokale lastendruk het volgende resultaat op:

Coelo Atlas 2025	Landelijk gemiddeld	Sint- Michielsgestel	Rangnummer *
Eenpersoonshuishouden met eigen woning	€ 964	€ 1.031	244
Meerpersoonshuishouden met eigen woning	€ 1.053	€ 1.106	244
Eenpersoonshuishouden met huurhuis	€ 376	€ 361	131
Meerpersoonshuishouden met huurhuis	€ 480	€ 435	131

(*) 346 gemeenten, nummer 1 was de goedkoopste

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding kan worden verleend voor de onroerendezaakbelasting, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De overige heffingen zijn uitgezonderd van kwijtschelding.

Wanneer een belastingplichtige (natuurlijke persoon of zelfstandige ondernemer) voor zijn privéwoning geen of weinig financiële middelen heeft om de belastingaanslag voor de gemeentelijke heffingen te voldoen, kan onder voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend. De beoordeling is gebaseerd op het wettelijk vastgestelde toetsingsinkomen en toetsingsvermogen. Het kwijtscheldingspercentage is bepaald op basis van de zogenoemde 100%-norm (= 100% van de bijstandsnorm).

Aantal kwijtscheldingen	2023	2024	Prognose 2025	Werkelijk 2025
Toegekend	301	274	190	178
Afgewezen	120	73	20	33
Totaal	421	347	210	211

Het geraamde saldo is begroot op € 93.000 en het werkelijke saldo bedraagt € 80.000. Deze afwijking is met name ontstaan doordat het aantal toegekende kwijtscheldingen lager is dan begroot. Het bedrag dat voor kwijtschelding is begroot, maakt onderdeel uit van de kostprijs en wordt dus meegerekend in de tariefbepaling voor afval en riolering.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen bepaalt of de gemeente in staat is om de financiële gevolgen van onverwachte, niet-begrote kosten (risico's) op te vangen. Met een buffer kan worden voorkomen dat een financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen.

Op 4 februari 2026 heeft de gemeenteraad de Nota Risicomanagement & weerstandsvermogen vastgesteld. In deze nota zijn de kaders en spelregels vastgesteld voor het bepalen van het beschikbaar en benodigd weerstandsvermogen en het ratio weerstandsvermogen. Besloten is de kaders uit de Nota ook al toe te passen op de jaarrekening 2025.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit:

- de benodigde weerstandscapaciteit = het totaal van de risico's en kansen op basis van een inschatting van kans en impact.
- de beschikbare weerstandscapaciteit = de financiële middelen om de risico's te dekken.

De beschikbare weerstandscapaciteit is als volgt berekend:

Beschikbare weerstandscapaciteit (x € 1.000)	Bedrag
Algemene risico reserve per 31 december 2025	€ 10.326
Stille reserves	€ 0
Resultaat na bestemming 2025	€ 2.034
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	€ 12.360

Conform bestaand beleid wordt de onbenutte belastingcapaciteit niet meegenomen bij de bepaling van beschikbare weerstandscapaciteit. Op het moment dat een beroep wordt gedaan op extra financiële ondersteuning uit het gemeentefonds, wordt van de gemeente verwacht dat deze capaciteit ook daadwerkelijk wordt benut.

De ratio weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de risico's die we lopen (de benodigde weerstandscapaciteit) en de financiële middelen die we hebben om de risico's te dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit). De gemeente streeft naar een minimale ratio van 1,0.

Het ratio weerstandsvermogen is als volgt berekend:

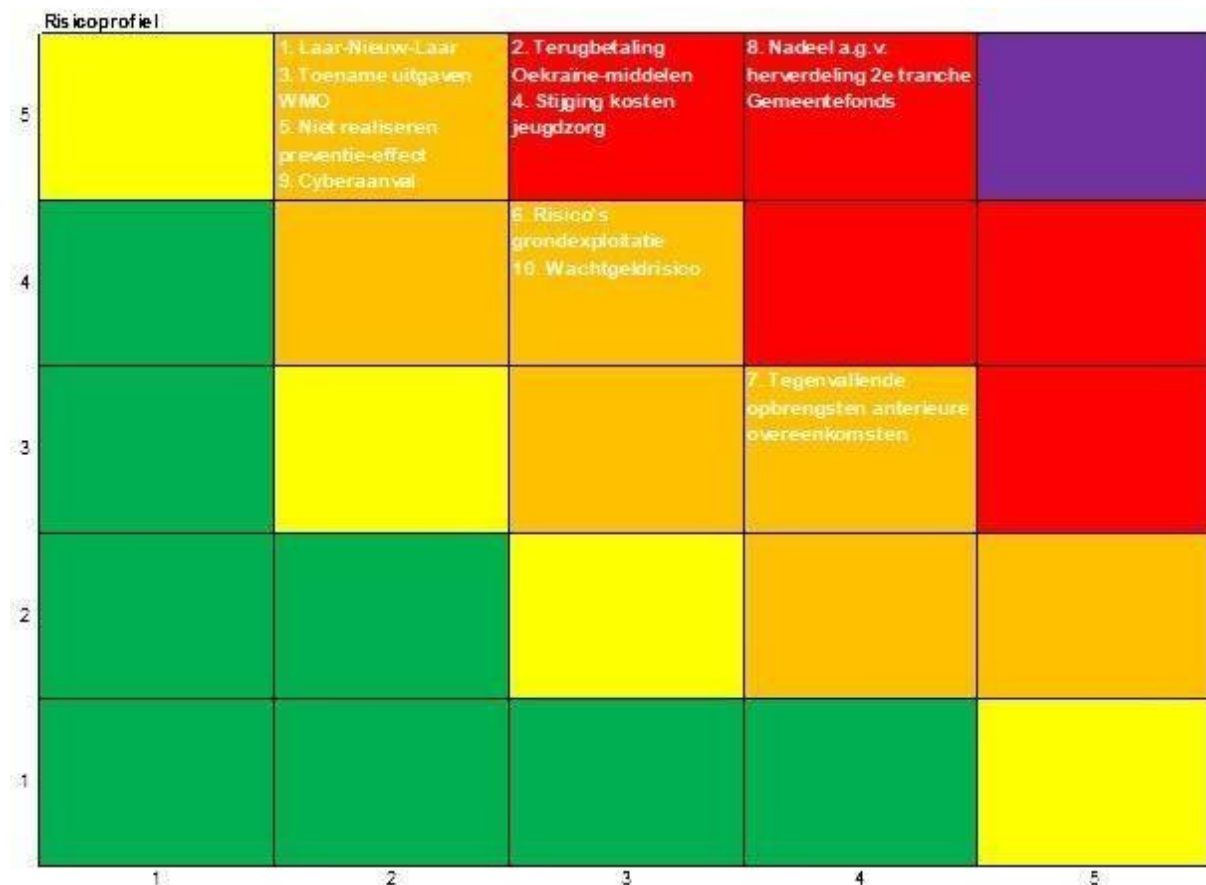
Ratio weerstandsvermogen (x € 1.000)	31-12-2025
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 12.360
Benodigde weerstandscapaciteit	€ 4.985
Ratio weerstandsvermogen	2,5
Kwalificatie	Ruim voldoende

Met een ratio van 2,5 voldoen we ruim aan de vastgestelde norm.

Ten opzichte van de jaarrekening 2024 is de beschikbare weerstandscapaciteit mede als gevolg van het positieve resultaat over 2025 en het overhevelen van een aantal overige reserves naar de algemene reserve toegenomen met ruim € 4,5 miljoen. De benodigde weerstandscapaciteit is met € 0,8 miljoen gestegen. Hierdoor verbeterde per saldo de weerstandsratio. Er zijn drie nieuwe risico's bijgekomen: een mogelijke terugbetalingsverplichting van Oekraïne-middelen, risico op betalen van

wachtgeld en het risico dat de in de begroting opgenomen preventiemaatregelen niet opleveren wat we ervan verwachten. Ook hebben we structurele risico's voor een hoger bedrag meegenomen. Hiertegenover staat dat we de risico's met betrekking tot een cyberaanval lager hebben gewaardeerd.

De risico's

Horizontaal = Kans Verticaal = financieel gevolg.

Risicoregister

Risico's worden vastgelegd in het risicoregister. Per risico is een inschatting gemaakt van de kans dat het risico zich voordoet en de financiële gevolgen ervan. Deze inschatting is in lijn met het beleid vertaald naar een risicoscore.

De risico's zijn ingedeeld op incidenteel/structureel risico (I/S). Risico's met een structureel karakter wegen zwaarder door in de bepaling van het noodzakelijke weerstandsvermogen. De impact wordt berekend als kans x effect x 2. Gedachte achter de factor 2 is dat indien de betreffende gebeurtenis daadwerkelijk optreedt, de raad binnen twee jaar afdoende maatregelen kan treffen in de begroting.

In onderstaand risicoregister zijn uitsluitend de risico's met een impactscore van 10 en hoger weergegeven en nader omschreven.

Risico's die een effect hebben op de financiële positie van GR MijnGemeenteDichtbij zijn conform de verdeelsleutel opgenomen in deze weerstandsparagraaf.

De benodigde weerstandscapaciteit is als volgt berekend:

Nr.	Kwantificeerbare risico's	Effect	Type	Kans	Gevolg (x € 1.000)	Impact (x € 1.000)	Kans	Gevolg	Risicoscore
1	Schaderisico's verplichtingen Laar-Nieuw Laar	Extra lasten	I	30%	1.500	450	2	5	10
2	Terugbetaling Oekraïne-middelen	Extra lasten	I	50%	1.251	626	3	5	15
3	Toename uitgaven WMO	Extra lasten	S	30%	486	292	3	5	10
4	Stijging kosten jeugdzorg	Extra lasten, niet begroot	S	50%	501	501	3	5	15
5	Niet realiseren preventie-effect	Extra lasten	S	30%	728	437	2	5	10
6	Risico's grondexploitatie	Minder inkomsten	I	30%	375	187	3	4	12
7	Tegenvallende opbrengsten anterieure overeenkomsten	Minder inkomsten	S	70%	150	210	4	3	12
8	Nadeel herverdeling 2e tranche Gemeentefonds	Minder inkomsten	S	70%	860	602	4	5	20
9	Uitval van kritische applicaties/systemen door een cyberaanval	Extra lasten	I	50%	1.100	330	3	5	15
10	Wachtgeldrisico	Extra lasten	S	50%	290	290	3	4	12

Deze risico's worden hieronder apart toegelicht.

Benodigde weerstandscapaciteit (x € 1.000)	Bedrag
Totaal risico's met een impact vanaf het jaar 2026	3.925
Overige risico's met een risicoscore < 10	608
Opslag 10% niet-kwantificeerbare risico's	452
Totaal benodigde weerstandscapaciteit	4.985

Deze risico's worden hieronder apart toegelicht.

Programma Duurzaamheid

1. Schadeverplichting Laar-Nieuw-Laar

Bij de realisatie van de Gebiedsvisie Laar-Nieuw Laar zijn diverse anterieure overeenkomsten gesloten. Het omgevingsplan betreffende deze ontwikkeling is door de Raad van State geschorst, hetgeen een herstelbesluit noodzakelijk maakt. Dit herstelbesluit is begin 2026 genomen. Desalniettemin is er een, door ons als relatief klein ingeschatte, kans dat dit leidt tot een schadeclaim van één van de betrokken partijen.

Programma Meedoen

2. Terugbetaling Oekraïne-middelen

Toen na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne de vluchtelingenstroom op gang kwam hebben we samen met de gemeente Boxtel afspraken gemaakt over de verdeling van de inspanningen. Afgesproken werd dat Boxtel de opvang van Oekraïense vluchtelingen op zich zou nemen, terwijl wij opvang van vluchtelingen zouden realiseren. Ook spraken we af dat de kosten en baten van de opvang van Oekraïners samen zouden delen (beide gemeenten 50%).

Zoals bekend zullen wij, ondanks alle inspanningen, niet op korte termijn een AZC in onze gemeente realiseren. Naar aanleiding hiervan hebben we met Boxtel diverse overleggen gevoerd over herijking van de afspraken. Daarbij is een van de scenario's dat Boxtel inzet op terugvordering van (een deel van) het batige resultaat dat in de afgelopen jaren door Sint-Michielsgestel is gerealiseerd op de Oekraïne-opvang. Cumulatief over de jaren 2022 tot en met 2025 gaat dit om een bedrag van maximaal € 3,7 miljoen.

Hoewel wij ons op het standpunt stellen dat de bestaande afspraken zeker niet met terugwerkende kracht kunnen worden herzien, onderzoeken wij gezamenlijk met de gemeente Boxtel of een onafhankelijk extern advies kan bijdragen aan een oplossing van deze discussie. Daarbij bestaat de mogelijkheid dat wij alsnog een deel van de gerealiseerde baten aan de gemeente Boxtel moeten terugbetalen, hetgeen derhalve als risico moet worden meegenomen.

3. Toename uitgaven WMO

Binnen de WMO is er sprake van een open-einde regeling. Bij een open-einde regeling wordt de geïndiceerde zorg verstrekt, ook als het beschikbare budget op is daardoor is er altijd een risico dat de uitgaven hoger zijn dan begroot, doordat de WMO een open-einde regeling is.

4. Stijging kosten Jeugdzorg

De laatste jaren zien we de kosten van jeugdzorg enkel toenemen. Keer op keer blijken de geraamde budgetten ontoereikend. Ondanks de structurele bijraming van de zorgkosten is de kans nog steeds aanwezig dat er (forse) overschrijdingen ontstaan. Extra inzetten op preventie moet de stijging een halt toeroepen.

5. Niet realiseren beoogde preventie-effect

In de begroting is een groot aantal preventiemaatregelen opgenomen die moeten leiden tot verlaging van de zorgkosten. De beoogde effecten zijn gebaseerd op resultaten die elders reeds zijn behaald en zijn voorzichtig ingeschat. Toch bestaat de kans dat de resultaten in de praktijk tegenvallen en dat de zorgkosten hoger uitvallen dan verwacht.

Programma Leefomgeving

6. Risico's grondexploitaties

Jaarlijks voert de gemeente een risicoanalyse uit. Hierbij brengt ze risico's in kaart, wat is de oorzaak en impact van het risico en wat zijn mogelijke beheersmaatregelen. De risico's dekt de gemeente af met de winstpotentie als deze voldoende is. Anders wordt het risico afgedekt met de algemene reserve. Voor de projecten Grinsel en Jacobskamp kan het risico gedekt worden vanuit de winstpotentie. Een bedrag van € 0,19 mln. Voor het Centrumplan wordt afgedekt met de algemene reserve.

7. Tegenvallende opbrengsten anterieure overeenkomsten

Op dit moment wordt voorzien in een relatief hoog bedrag aan inkomsten vanuit anterieure overeenkomsten. Het risico bestaat dat de werkelijke inkomsten aanzienlijk lager zijn dan gepland.

De gemeente heeft beperkte sturing op het indienen van verzoeken tot medewerking vanuit de markt die leiden tot een anterieure overeenkomst.

Programma: Ruimtegevend bestuur

9. Nadeel als gevolg van herverdeling 2e tranche Gemeentefonds

In 2023 is een nieuw verdeelmodel voor het Gemeentefonds ingevoerd. Dit heeft voor Sint-Michielsgestel geresulteerd in een daling van de uitkering uit het Gemeentefonds. Deze daling is in stappen ingevoerd. Een deel van de daling (€ 25 per inwoner per jaar) is nog niet doorgevoerd in afwachting van diverse onderzoeken naar de objectivering van de verdeelsleutels die bij de verdeling van het gemeentefonds worden gehanteerd. Wanneer deze zogenaamde 2e tranche van de herverdeling van het Gemeentefonds onverkort wordt doorgevoerd leidt dit tot een daling van de inkomsten van ruim € 750.000. Er loopt echter nog een aantal onderzoeken die mogelijk tot een ander inzicht en andere verdeling kunnen leiden.

10. Uitval van kritische applicaties/systemen in verband met een cyberaanval

Het risico op schade door een cyberaanval is nog steeds groot. Een cyberaanval kan bestaan uit een gijzeling van data (ransomware) of diefstal en mogelijke publicatie van privacygevoelige informatie. Als gevolg van genomen maatregelen in onze beveiliging schatten we kans op een succesvolle dreiging lager in dan afgelopen jaar (we verlagen de kans van 50 naar 30%). Uit penetratietesten is gebleken dat de kans op een geslaagde aanval van buitenaf zeer klein is. De kans op een geslaagde aanval van binnenuit, bijvoorbeeld door een combinatie van een gestolen laptop en een minder sterk wachtwoord is groter. Ook de inschatting van de impact van dit risico hebben we naar beneden bijgesteld. Als gevolg van verdergaande versaaing zijn nagenoeg al onze procesapplicaties ondergebracht bij leveranciers. Hierdoor wordt bij een aanval op één van de procesapplicaties niet het hele landschap geraakt. We verlagen daarom de ingeschatte gevolgschade van € 5 naar € 2,5 miljoen. Om dit risico verder te beheersen stellen we hoge eisen aan onze ICT-partners, investeren we in een informatiebeveiliging management systeem, nemen we goede cybersecuritymaatregelen en investeren we in de bewustwording van onze medewerkers.

Niet kwantificeerbare risico's

Nr.	Niet-kwantificeerbare risico's	Effect	Type	Impact	Kans op optreden in jaar
11	Maatschappelijke ontwikkelingen	Extra lasten, niet begroot	S	PM	2026 e.v.
12	Financieel perspectief na 2027 onzeker	Minder inkomsten dan begroot	S	PM	2027 e.v.
13	Optreden van een datalek	Reputatieschade	I	PM	2026 e.v.
14	Verdwijnen laaggeschoold werk door AI	Extra lasten, niet begroot	I	PM	2026 e.v.

11. Maatschappelijke ontwikkelingen

Er gebeurt veel in maatschappelijk opzicht. Dit kan een gevolg hebben voor de financiële huishouding van onze gemeente. De alsmat oplopende geopolitieke spanningen, met mogelijke hoge energieprijzen en inflatie als gevolg, het nog steeds niet opgeloste 'stikstof-dossier', de blijvende krappe woningmarkt en de oorlog in Oekraïne en de steeds toenemende weerstand in zake opvang en huisvesting asielzoekers en statushouders, zijn voorbeelden van ontwikkelingen die een risico vormen voor het goed kunnen uitvoeren van onze gemeentelijke taken. De financiële risico's die hieraan verbonden zijn laten zich moeilijk inschatten.

12. Financieel perspectief na 2026 onzeker

Onlangs is een nieuw kabinet aangetreden. De gevolgen voor de hoogte van de uitkering uit het Gemeentefonds zijn nog onbekend. Wel is duidelijk dat het kabinet voor forse uitdagingen staat en dat er ergens op de Rijksbegroting ruimte moet worden gevonden voor de extra uitgaven voor defensie. Hoewel in 2025 er extra middelen voor met name de kosten van jeugdzorg zijn toegezegd, blijft het financieel perspectief na 2026 onzeker.

13. Optreden van een datalek

Diverse medewerkers hebben vanuit hun functie toegang tot privacygevoelige informatie van inwoners. Fishing en andere vormen van cybercriminaliteit kunnen een datalek tot gevolg hebben. Maar een datalek kan ook ontstaan als gevolg van onjuist handelen van een medewerker, bewust dan wel onbewust. Een datalek moet gemeld worden bij de Autoriteit Persoonsgegevens, die in extremis een boete kan opleggen. Hoewel we, gelet op onze beheersmaatregelen, de kans op een boete minimaal achten, vermelden we dit risico ook vanwege de mogelijke imagoschade die aan een eventueel datalek verbonden is.

14. Verdwijnen laaggeschoold werk als gevolg van AI

Als gevolg van AI zullen naar verwachting banen verdwijnen die gerobotiseerd gaan worden. Dat betekent mogelijk een extra beroep op inkomensondersteuning. Op dit moment is het nog te vroeg om hier een goede risico-inschatting van te kunnen maken.

10%-opslag in verband met niet-kwantificeerbare risico's

In verband met de aanwezigheid van (nu) niet kwantificeerbare risico's nemen we in het noodzakelijke weerstandsvermogen een opslag van 10% ter afdekking van deze risico's.

Kengetallen

Het is voor de gemeenten verplicht een basisset van vijf financiële kengetallen op te nemen in de begroting en de jaarstukken. Deze kengetallen zijn bedoeld om de gemeentelijke financiële positie inzichtelijker te maken en de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten. Het gaat hierbij om de volgende kengetallen.

Kengetal	Berekening	Toelichting
Netto schuldquote	Totale schulden/totale baten (exclusief reserves)	Geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt dit kengetal zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden.
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Idem, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	
Solvabiliteitsrisico	Eigen vermogen/totaal balans	Geeft inzicht in de mate waarin onze gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.
Structurele exploitatieruimte (begroting)	Structurele baten en lasten + structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves/totale baten (exclusief reserves).	Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de

Kengetal	Berekening	Toelichting
		begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.
Grondexploitatie	Boekwaarde bouwgrond in exploitatie/totale baten (exclusief reserves)	De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee.
Belastingcapaciteit	Totale woonlasten gemeente landelijk gemiddelde woonlasten	Geeft inzicht in hoe de totale woonlasten in de gemeente zich verhouden tot het landelijke gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt is een beleidskeuze.

Deze kengetallen zijn op basis van de jaarcijfers doorgerekend en geven het volgende beeld.

Tabel: Ontwikkeling kengetallen	Werkelijk 2024	Begroot 2025	Werkelijk 2025
Netto schuldquote	-10,39%	6,62%	-10,04%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-12,48%	4,83%	-11,76%
Solvabiliteitsrisico	47,73%	59,49%	51,18%
Grondexploitatie	-1,77%	-1,30%	-1,44%
Structurele exploitatieruimte begroting	7,21%	1,82%	7,89%
Belastingcapaciteit	107,85%	105,33%	105,03%

Als we deze kengetallen vergelijken met de provinciale normen, dan geeft dit het volgende beeld:

Tabel: kengetallen in verhouding tot de normen zoals gehanteerd door de provincie	Kengetal werkelijk 2025	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	-10,04%	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-11,76%	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsrisico	51,18%	>50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie	-1,44%	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte begroting	7,89%	>0%	0%	<0%
Belastingcapaciteit	105,03%	<95%	95-105%	>105%

Analyse en conclusie financiële kengetallen

Op basis van de huidige begrotingsgegevens geven 5 van de 6 kengetallen een minst risicovol beeld. Wat dit betreft is sprake van een financieel gezonde gemeente.

In vergelijking met voorgaande jaren zien we het solvabiliteitsratio stijgen en de schuldquote blijft laag. Dit betekent dat onze vermogenspositie verder verbetert.

De belastingcapaciteit dat in combinatie moet worden beschouwd met ons gemeentelijke voorzieningenniveau kent een percentage van meer dan het landelijk gemiddeld. Dit percentage heeft een directe relatie met de mate waarin onze gemeente gekort wordt op de algemene uitkering vanwege onze relatief hoge eigen belastingcapaciteit.

Kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf wordt aangegeven hoe kapitaalgoederen in gemeentelijk eigendom worden beheerd. In de Financiële verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet, staat in artikel 22 dat er een actueel beleidskader onderhoud kapitaalgoederen is.

Kapitaalgoederen zijn de zaken die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij aan haar burgers levert te produceren; het zijn grote zaken die meestal veel waarde hebben en meerdere jaren meegaan. De onderstaande beleidskaders kapitaalgoederen zijn gerealiseerd en vastgesteld door de gemeenteraad. Het betreft de volgende kapitaalgoederen:

- a. Wegen (incl. civiele kunstwerken)
- b. Openbare verlichting
- c. Riolering (incl. water)
- d. Groen (incl. bomen)
- e. Speeltoestellen
- f. Begraafplaats
- g. Gebouwen

Van de kapitaalgoederen geven we aan:

- a. Het beleidskader
- b. De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties
- c. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting

De openbare ruimte wordt ook komend jaar beheerd en onderhouden op basis van wettelijke regels, zorgplichten en de bedoelde functionaliteit en kwaliteit zoals die in de beleidskaders en beleidsplannen is benoemd. Onderdeel van de beheerplannen zijn de 'einde levensduur vervangingen' van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte; denk aan riolering, wegen en civiele kunstwerken. Het beheer van de openbare ruimte verandert echter snel, niet langer traditioneel maar toekomstgericht of kansgestuurd. Elke vervanging is zo een kans voor vernieuwing. Vernieuwing die rekening houdt met de maatschappelijke, technologische en klimatologische ontwikkelingen. Vernieuwing waar klimaatadaptieve maatregelen en de energietransitie integraal worden meegenomen. De opgave hierbij is om de vervangings- en vernieuwingsinvesteringen van de kapitaalgoederen te combineren met die van andere investerende partijen zoals woningbouwcorporaties, bedrijven en sociale partners.

Kennis over de omvang van de te onderhouden domeinarealen, maar ook de mutaties in de arealen, zijn van wezenlijk belang. De doelstelling is steeds de mutaties in de beheerarealen inzichtelijk te hebben en op basis hiervan de reservering en aanvraag van de benodigde onderhoudsbudgetten te borgen.

De beheerplannen geven op de middellange termijn aan welke onderhoud- en

vervangingsmaatregelen in welk jaar genomen worden om het kapitaalgoed in stand te houden. De beheerplannen zijn gebaseerd op een technische controle en/of schouw van het areaal en geven een realistisch beeld van de uit te voeren werkzaamheden en de daarvoor benodigde budgetten. Binnen het Integraal Meerjarenonderhoudsprogramma Openbare Ruimte (IMOR) maken we een doorkijk voor alle uit te voeren werken van alle vakdisciplines in de openbare ruimte. Deze stuurinformatie is de basis voor het verbeterd planmatig uitvoeren van projecten.

In de volgende paragrafen wordt per kapitaalgoed ingegaan op: Beleidskader, Doelen en Financiën en Prestaties 2025.

Wegen (inclusief Openbare verlichting)

Beleidskader

We hebben de looptijd van het wegenbeheerplan 2019-2024 met een jaar verlengd en een nieuw wegenbeheerplan vastgesteld in 2025.

Doelen en Financiën

We kennen exploitatiebudgetten voor klein onderhoud en een egalisatiereserve voor de onderhoudsbestekken asfalt- en elementenverhardingen.

Prestatie 2025

De wegen zijn beheerd op het vastgestelde wettelijke aansprakelijkheidsniveau. Dit is gebeurd aan de hand van het meerjarenonderhoudsprogramma uit het Wegenbeheerplan 2019- 2023.

De planning van de onderhoudswerkzaamheden is afgestemd met de werkzaamheden en activiteiten die vanuit andere programma's plaats vinden en een effect hebben op de openbare ruimte. Een voorbeeld daarvan is de onder kapitaalgoed Riolering weergegeven grootschalige rioolvervangingen Theereheide; de combinatie met kapitaalgoed Wegen maakt dat we 'werk met werk' kunnen maken.

Het daadwerkelijke uitvoeringsprogramma Groot Onderhoud Wegen is bepaald op basis van visuele inspecties van de voor het jaar 2024 geselecteerde wegen. Deze visuele inspecties vonden plaats in het voorjaar om de effecten van de winter mee te kunnen nemen. Getoetst werd aan het kwaliteitsniveau Verhardingen volgens de CROW criteria, niveau C. Binnen het programma van 2025 is groot asfaltonderhoud uitgevoerd op onder andere de Broekstraat, Horziksestraat(1e fase), Vier-Gemalen en Oude bossche baan. Runweg, Halderse Akkers, Nieuw Laar en Poeldonk. Naast asfalt onderhouden we bestrating die is opgebouwd uit losse elementen zoals tegels, bak- en betonstenen. Aan elementenonderhoud zijn onder andere werkzaamheden aan de Braakven (1e fase), De Ploeg, De Rijskamp, Beekstraat, Hoogstraat (Berlicum), Veedijk. Bunzinghage, Litserstraat en Pastoor vd Boomstraat uitgevoerd.

Binnen de gemeente beheren we 1,9 miljoen m2 aan wegverhardingen.

Overig wegonderhoud

Naast het groot wegenonderhoud stellen we jaarlijks budgetten vast voor overig wegenonderhoud.

Dit betreft onder meer:

- Klein herstelwerk ter borging veiligheid weggebruiker; verwijderen wortelopdruk.
- Constructief onderhoud bermen
- Onderhoud verkeersborden, markeringen en overig wegmeubilair
- Schoonhouden van de wegen, onkruidbestrijding op verhardingen
- Gladheidsbestrijding.

Openbare verlichting

Beleidskader

Het beleidsplan Openbare verlichting is geactualiseerd en vastgesteld voor de periode 2021- 2025. Dit beleidsplan bevat een vertaling naar een bijbehorend beheerplan dat ervoor zorgt dat de openbare verlichting in de gemeente conform de vastgestelde ambities wordt onderhouden.

Doelen en Financiën

Het groot onderhoud aan lichtmasten is opgenomen in de exploitatie; daarnaast kennen we een vervangingsinvestering voor masten en armaturen.

Prestatie 2025

Planmatig is een deel van de lichtmasten geschilderd. Ook heeft de jaarlijkse groepsremplace plaatsgevonden waarbij clustergewijs de lichtmasten worden gecontroleerd en de armaturen gereinigd. In onze gemeente bestaat de verlichting nog voor minder dan 10% uit conventionele PLL verlichting.

Bij onderhoud openbare verlichting wordt onderscheid gemaakt in:

- Klein- en storingsonderhoud, oplossen van schades inclusief remplace en schilderen (exploitatie).
- Groot onderhoud, vervangen lichtmasten en armaturen (voorziening).
- Jaarlijkse herverlichting naar LED, momenteel is het percentage LED verlichting 90%.

Civiele kunstwerken

Beleidskader

Het geactualiseerde beleidsplan Civiele Kunstwerken 2021- 2025 is vastgesteld. Dit beleidsplan bevat een vertaling naar een bijbehorend beheerplan dat ervoor zorgt dat de civiele kunstwerken in de gemeente conform de vastgestelde ambities en constructieve (veiligheids-) normen worden onderhouden.

Doelen en Financiën

Het onderhoud is opgenomen in een voorziening en vervangingsinvesteringen; het klein onderhoud is opgenomen in de exploitatie.

Prestatie 2025

We hebben intensief onderhoud uitgevoerd aan de brug Beusingsedijk waaronder technische conserveringswerkzaamheden; daarnaast zijn de brugduikers Genenberg en Besselaar in Gemonde vervangen.

De overige civiele kunstwerken zijn onderhouden en beheerd overeenkomstig het beheerplan. Naast technisch onderhoud en herstelwerkzaamheden worden ook graffiti en onkruid verwijderd.

Riolering (inclusief Water)

Beleidskader

Het beleid en beheer van de riolering zijn verankerd in het vastgestelde Water en Riolering Plan. Naast inbedding van klimatologische opgaven, duurzaamheidsprincipes en ontwikkelingen dient dit plan organisatorisch en financieel als basis voor de raming van de jaarlijkse kosten voor uitbreiding, instandhouding van rioolstelsel en daarnaast als basis voor de bepaling van de hoogte van de Riool-

en Waterzorgheffing. Het WRP geeft tevens invulling aan de wettelijke zorgplichten voor hemelwater en grondwater.

Prestatie 2025

Binnen het rioolbeheer zorgen we voor functionele instandhouding van het rioolsysteem en alle voorzieningen die daar onderdeel van uitmaken; we monitoren en meten de hydraulische werking van het systeem tijdens zware neerslag. De knelpunten die daaruit ontstaan geven ons een beeld van de noodzakelijk optimalisatie. Gelet op het rioolbeheer van de afgelopen jaren zijn het aantal knelpunten die leiden tot een bepaalde vorm van (water) overlast beperkt. Binnen het programma 2025 zijn de geplande renovaties van de pompinstallaties aan de rioolgemalen, bergbezinkbassin en drukriool uitgevoerd.

We zijn gestart met werk in de wijk Theereheide in Sint- Michielsgestel.

Doelmatig waterbeheer De Meierij

De samenwerkingsovereenkomst Doelmatig Waterbeheer De Meierij (DWM) is verlengd voor onbepaalde tijd. Aan deze samenwerking nemen, naast de gemeente Sint-Michielsgestel, de gemeenten Boxtel, Best, 's-Hertogenbosch, Heusden, Oirschot, Vught en waterschappen De Dommel en Aa en Maas en provincie Noord-Brabant deel.

Groen

Beleidskader

Het groenbeleid is vastgelegd in het Groenbeleidsplan Sint-Michielsgestel. Aanvullend is voor een bepaald aantal wijken een eigen Groenbeheerplan opgesteld, waarin we meer op detailniveau rekening houden met het specifieke lokale karakter. Het Bomenbeleidsplan is in 2020 vastgesteld en loopt tot 2030.

Prestatie 2025

Het groenbeheer richt zich op het in stand houden van bestaande groenstructuren en voorzieningen, bomen, bossen, EVZ's en houtwallen volgens het vastgestelde beeldniveau. Op locaties waar de onderhoudstoestand hier aanleiding toe geeft, renoveren we het groen. Belangrijk uitgangspunt binnen het beheer is het verhogen van de biodiversiteit. Vanuit Groenbeheer combineren we een aantal werkzaamheden waardoor we 'werk met werk' kunnen maken. We voeren weer planmatig onderhoud aan de bestaande groene inrichting rond de Meerse Plas.

Speeltoestellen

Beleidskader

In 2012 is de Beleidsnotitie Speelvoorzieningen vastgesteld. Vanuit deze Beleidsnotitie volgt een jaarlijks beheerplan. Dit vormt het kader voor het kapitaalgoed Speeltoestellen.

Prestatie 2025

Jaarlijks voeren we een hoofdinspectie uit om te beoordelen of onze speeltoestellen nog voldoen aan de veiligheidseisen en uitstraling. Met de resultaten van deze inspectie is het jaarwerkplan 2025 voor reparatie, herstel en vervanging opgesteld en lopende het jaar uitgevoerd. We toetsen de speeltoestellen aan het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS). In onze gemeente beheren we 87 speelplekken waarop 466 speeltoestellen staan.

Begraafplaatsen

Beleidskader

In de gemeente zijn twee gemeentelijke begraafplaatsen en enkele bijzondere begraafplaatsen van kerkgenootschappen. Uitgangspunt van de gemeente is dat de tarieven voor de diensten die samenhangen met de uitvoering volgens de Wet op de Lijkbezorging in de pas lopen met die van andere (gemeentelijke) aanbieders.

Prestatie 2025

We hebben ervoor gezorgd dat de begraafplaatsen er ordentelijk en netjes uitzien; deze zorgplicht is eveneens van toepassing op de oorlogsgraven en oorlogsmonumenten. Op de begraafplaats Pelikaanstraat is gestart met het geo- hydrologisch onderzoek om inzicht te krijgen in de waterdoorlatendheid van de bodem.

Gebouwen

Beleidskader

Voor het dagelijks en planmatig beheer van gemeentelijke gebouwen (exclusief woningen en scholen) is een meerjaren onderhoudsplan (MJOP gebouwen) opgesteld. Binnen deze MJOP zijn alle zaken opgenomen om te voldoen aan een veilig en verantwoord gebruik van de gebouwen en de daarin opgenomen installaties en voorzieningen. De MJOP is op 18 december 2024 door de raad vastgesteld. Tweede kwartaal 2026 zullen we de nieuwe duurzame meerjaren onderhoudsplannen (DMJOP) aan de raad voorleggen, waarbij gelijktijdig de financiële consequenties in beeld worden gebracht.

Doelen en Financiën

In 2025 heeft een storting plaatsgevonden in de voorziening onderhoud accommodaties (exclusief scholen), gebaseerd op het geldende onderhoudsplan.

De gerealiseerde storting in de voorziening voor gebouwen en geprivatiseerde sportaccommodaties bedroeg € 351.800. De gerealiseerde onderhoudslasten in 2025 bedroegen € 480.000. De voorziening onderhoud accommodaties was toereikend om de geplande werkzaamheden uit te voeren en is beoordeeld als voldoende van omvang.

Prestatie 2025

In 2025 is beoordeeld of de geplande onderhoudsmaatregelen nog passend waren bij de staat en functie van de gebouwen. Op basis hiervan is de onderhoudsnorm toegepast: regulier onderhoud of instandhouding.

Binnen de gemeente zijn in 2025 28 gemeentelijke gebouwen beheerd. Het geplande onderhoud is overeenkomstig het MJOP uitgevoerd.

Financiering

Deze paragraaf bevat de beleidsvoornemens en realisatie ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een door de Wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO) voorgeschreven sturings- en verantwoordingsinstrument ter beperking van het renterisico op de korte schuld met een looptijd van minder dan een jaar.

Deze kasgeldlimiet geeft het maximale bedrag aan dat met vlottende middelen mag worden gefinancierd en bedraagt 8,5% van de begrotingsomvang bij aanvang van het jaar. Voor onze gemeente is voor 2025 de volgende kasgeldlimiet van toepassing.

Begrotingsomvang	Kasgeldlimiet
€ 87.170.800	€ 7.709.500

Met onze huisbankier, Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), is een financieringsovereenkomst aangegaan van € 5.200.000.

In 2025 hebben we voldaan aan de kasgeldlimiet.

Schatkistbankieren

Op basis van de Wet FIDO zijn decentrale overheden verplicht om overtollige liquide middelen tegen marktconforme rente (zijnde de rente waartegen de Nederlandse staat zichzelf financiert op de geld- en kapitaalmarkten) in de schatkist aan te houden.

Om decentrale overheden enige flexibiliteit te geven is een drempelbedrag van toepassing. Indien het totaal aan liquide middelen deze drempel overschrijdt, behoren de overtollige middelen te worden uitgezet bij de schatkist. Voor onze gemeente is voor 2025 de volgende drempel voor schatkistbankieren van toepassing.

Begrotingsomvang	Schatkistbankieren
€ 87.170.800	€ 1.743.400

In de overeenkomst met de BNG is vastgelegd dat bedragen vanaf € 400.000 automatisch worden afgeroomd naar het Rijk.

Garantstelling

In het verleden zijn er regelmatig garantstellingen geweest voor leningen aan derden. De gemeente kan garantie verlenen voor leningen als daarmee het maatschappelijk belang gediend is en er voldoende zekerheden gesteld worden. Per 31 december 2025 was het totaal van de directe garantstellingen € 24,1 miljoen. Het totaal van de garantstellingen met een achtervangfunctie via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw was € 90,1 miljoen. Het risico dat de gemeente loopt bij deze garantstellingen is meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.

Renterisiconorm

Het renterisico is gebaseerd op de Wet FIDO en heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen en te spreiden. De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van de begrotingsomvang. Het doel hiervan is om het financieel risico bij rentestijgingen zoveel als mogelijk te spreiden over de jaren. Voor het jaar 2025 zijn we binnen de renterisiconorm gebleven.

Berekening renterisiconorm

Berekening renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	2025
renteherzieningen	0
netto aflossingen	-141
renterisico	-141
begrotingsomvang na wijziging	101.453
percentage risiconorm	20%
renterisiconorm	20.291

Conclusie is dat het renterisico lager is dan de renterisiconorm.

Bij de berekening van de norm is rekening gehouden met het budgettaire risico. Daarom is uitgegaan van de netto aflossingen ofwel de betaalde aflossingen zijn verminderd met de ontvangen aflossingen. Op basis van deze cijfers wordt geconcludeerd dat voor onze gemeente de financieringsfunctie als sterk aangemerkt kan worden.

Liquiditeitsrealisatie

In het betalingsproces wordt financieringsruimte geclaimd en is het in het belang van een solide liquiditeitsbegroting om deze lasten zo voorspoedig mogelijk op te nemen. Door omstandigheden (procedures, personele capaciteit, economische ontwikkelingen e.d.) kunnen plannen vertragen en ontstaat er een afwijkend financieringsbeeld, uiteraard met de bedoeling om de begroting daar zo mogelijk op aan te passen. Gebaseerd op de werkelijke cijfers is de volgende ontwikkeling van de liquiditeitsomvang gerealiseerd:

financieringsontwikkeling (x € 1.000)	2024	2025
saldo inkomsten exploitatie en investeringen	87.348	92.549
saldo ontvangen aflossingen	195	235
saldo ontvangsten	87.543	92.784
saldo uitgaven exploitatie	80.812	84.760
saldo investeringen en voorzieningen	5.121	7.795
aflossing geldleningen	391	94
saldo uitgaven	86.324	92.649
op te nemen geldleningen	0	0
financieringsresultaat	1.219	135
resultaat voorgaande jaren	9.970	
Cumulatief	11.189	11.324
	overschot	overschot

Afhankelijk van de renteontwikkelingen wordt periodiek beoordeeld of het aantrekken van langlopende of kortlopende geldleningen wenselijk of noodzakelijk is. In 2025 is geen gebruik gemaakt van tijdelijke financiering met kasgeldleningen.

Rente

Rente speelt een rol in de begroting; er zijn kosten (vergoeding voor het lenen van geld) maar ook opbrengsten (bespaarde rente) mee gemoeid. Op basis van het BBV behoort rente op een post in de begroting te worden opgenomen en wel via het taakveld treasury. Dit doen we op basis van de renteomslag, inclusief de berekende rente over het eigen vermogen en de voorzieningen.

Op basis hiervan is sprake van het volgende renteresultaat:

Renteschema rentetoerekening (bedragen x € 1.000)		werkelijk 2024	werkelijk 2025
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	53	69
b.	De externe rentebaten	438	321
Totaal door te rekenen externe rente		-385	-252
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-26	-23
Saldo door te rekenen externe rente		-359	-229
d.1	Rente over eigen vermogen	403	484
d.2	Rente over voorzieningen	217	235
De aan de taakvelden toe te rekenen rente		261	490
e.	De werkelijke aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	587	668
f.	renteresultaat op het taakveld treasury	-326	-178

Bedrijfsvoering

De paragraaf Bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken ten aanzien van de bedrijfsvoering. De verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering ligt bij onze gemeenschappelijke regeling MijnGemeenteDichtbij (MGD). We verwijzen hierbij, met uitzondering van het onderwerp Personeel en Organisatie, naar de jaarrekening 2025 van MGD. [Homepage](#) | [Jaarrekening 2025](#) [MijnGemeenteDichtbij](#)

Personeel en organisatie 2025

Als we terugkijken op 2025, zien we een jaar waarin onze ambtelijke organisatie verder groeide, professionaliseerde en steeds bewuster samenwerkte voor de inwoners van Sint-Michielsgestel. Aan het einde van dat jaar maakten 551 medewerkers deel uit van MijnGemeenteDichtbij (MGD), samen goed voor 486,91 fte. Een brede mix aan mensen, ideeën en talenten die elke dag met passie hebben bijgedragen aan betrouwbare dienstverlening.

In 2025 zijn verdere stappen gezet zodat medewerkers bij MGD met nóg meer plezier werkten en bleven groeien. We stelden onze nieuwe visie op leren en ontwikkelen officieel vast. We besteedden ook veel aandacht aan een gezondere en veiligere werkomgeving. De uitgebreide risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) die we dat jaar uitvoerden, gaf ons waardevolle inzichten. Een deel van de aanbevelingen konden we meteen toepassen in de praktijk. De overige punten werden geagendeerd voor uitvoering in 2026, met oog voor zorgvuldigheid en kwaliteit.

Ons 'organisatiekompas' is verder versterkt door frequente aandacht te besteden aan het belang van integer werken en een sociaal veilige samenwerking.

Ambtelijke organisatie

Integriteit heeft een structurele plaats gekregen binnen de fysieke introductiedagen voor nieuwe medewerkers in het kader van onboarding. Daarbij is ruimte ingeruimd voor het gesprek en het delen van ervaringen. Daarnaast is de klokkenluidersregeling bijgewerkt, zodat melders van integriteitsvragen of -schendingen beter worden ondersteund door vooraf duidelijkheid te bieden over de te doorlopen procedure.

Daarop aansluitend startte een organisatie-brede dialoog over diversiteit en inclusie. In open praat sessies haalden we ervaringen, vragen en ideeën op. Die input vormde de basis voor vervolgstappen op weg naar een organisatie waar iedereen zich welkom, gewaardeerd en gezien voelt.

Met de nieuwe visie Samenvitaal onderstreepten we in 2025 het belang van duurzame inzetbaarheid. We wilden medewerkers stimuleren om goed voor zichzelf te zorgen, zodat zij met energie en plezier kunnen blijven bijdragen aan het werk dat ertoe doet.

Een belangrijke digitale stap is gezet: de overgang naar het nieuwe E HRM systeem YouForce. Hierdoor worden HR processen eenvoudiger en toegankelijker. Daarmee zetten we een stevige stap richting modern, transparant, efficiënt en data gestuurd werken.

Onze organisatie ontwikkelde zich ook op diverse vlakken. Binnen het venster RMEO is gekozen voor een nieuwe bundeling van thema's zoals ruimte, wonen, energie en leefomgeving. Deze herstructurering maakt ons werk toekomstbestendiger en leidt ertoe dat het venster vanaf januari 2026 verdergaat onder de naam Fysiek.

Bestuurlijke organisatie

In het voorjaar werd de gedragscode integriteit voor burgemeester en wethouders geformaliseerd. Deze geactualiseerde gedragscode biedt een transparant en toekomstbestendig kader voor integer werken binnen het college en versterkt de voorbeeldfunctie van het bestuur.

Landelijk veranderde de rol van gemeenteraden: ze werkten strategischer, zochten meer verbinding met inwoners en wilden beter ondersteund worden bij hun kaderstellende en controlerende taak.

Om die ontwikkeling te ondersteunen, kozen we voor een griffierrol met meer strategische componenten en een sterkere positie binnen de organisatie. Om die reden vond in 2025 een

herwaardering plaats van de functies griffier en raadsadviseur/plaatsvervangend griffier, zodat deze functies beter aansloten op de veranderende verwachtingen van de gemeenteraad gericht op hoogwaardige en toekomstgerichte ondersteuning.

Per maart 2025 trad onze nieuwe gemeentesecretaris Paul Geurts aan, waarmee een belangrijke impuls werd gegeven voor verdere professionalisering van de organisatie, strategische doorontwikkeling en versterking van de samenwerking tussen bestuur en ambtelijke organisatie. Ook binnen het college deden zich wijzigingen voor. Per februari 2025 startte Theo Geldens als wethouder, opvolger van oud-wethouder Lianne van der Aa. Zijn komst bracht nieuwe accenten en energie binnen het bestuurlijk team. In het najaar namen we afscheid van wethouder Bert van Druenen, die om gezondheidsredenen had besloten af te treden.

Om alle politieke opgaven te kunnen realiseren, en na kritische afwegingen van mogelijke alternatieven, was en bleef enige mate van inhuur noodzakelijk. Om die reden is tot 1 maart 2025, voorafgaand aan de komst van de huidige gemeentesecretaris, de samenwerking gezocht met een interim-gemeentesecretaris. Wegens het vertrek van onze raadsadviseur/plaatsvervangend griffier is in december 2025 de keuze gemaakt voor de inzet van een tijdelijke opvolger via inhuur in verband met de naderende gemeenteraadsverkiezingen in het voorjaar van 2026.

Rechtsbescherming

Jaarverslag Rechtsbescherming 2025

Inleiding

De gemeenteraad van de gemeente Sint-Michielsgestel heeft een externe, onafhankelijke adviescommissie ingesteld om de bestuursorganen te adviseren over bezwaren. De bezwaarschriftencommissie Sint-Michielsgestel bestond in 2025 uit 10 leden en is onderverdeeld in twee kamers: de Algemene kamer en de Maatschappelijke Kamer. De leden zijn door beide colleges benoemd. De commissie kan hierdoor beide colleges adviseren.

Op grond van artikel 21, eerste lid, van de Verordening behandeling bezwaarschriften Sint-Michielsgestel 2018 brengt de commissie jaarlijks een beknopt verslag uit van haar werkzaamheden, uitgevoerd in het voorafgaande kalenderjaar.

Deze samenvatting heeft betrekking op de bezwaarschriften die in de periode van 1 januari 2025 tot en met 31 december 2025 door de bezwaarschriftencommissie zijn ontvangen, op de adviezen die in dit tijdvak door de commissie zijn uitgebracht en op de besluiten op bezwaar die zijn genomen naar aanleiding van de uitgebrachte adviezen. De commissie geeft in deze samenvatting aan hoeveel zaken zij heeft behandeld, op welke onderwerpen deze zaken betrekking hebben, of het bestuursorgaan conform het advies heeft besloten en of de besluiten op bezwaar zijn genomen binnen de wettelijke beslistermijn.

Werkwijze

De commissie brengt advies uit over bezwaarschriften die zijn ingediend tegen besluiten van de bestuursorganen. Voorafgaand aan het uitbrengen van een advies houdt de commissie een hoorzitting waarbij alle partijen (bezwaarmakers, vertegenwoordigers van het bestuursorgaan en derde-belanghebbenden) worden gehoord. Op basis van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is het verplicht om belanghebbenden de gelegenheid te bieden om te worden gehoord. Voordat belanghebbenden worden gehoord, zorgt de vertegenwoordiger van het bestuursorgaan voor een dossier van de zaak. Dit wordt digitaal of per post naar alle partijen verzonden. Na de hoorzitting adviseert de commissie op basis van de informatie uit het dossier en hetgeen ter zitting is

besproken. Het advies wordt door de secretaris naar partijen gestuurd. Vervolgens neemt het betrokken bestuursorgaan een beslissing op bezwaar.

Ontvangen bezwaarschriften

Op 1 januari 2025 bestond de werkvoorraad uit 23 bezwaarschriften. In het jaar 2025 heeft de gemeente Sint-Michielsgestel in totaal 66 bezwaarschriften ontvangen. Dat is een toename van 16 ten opzichte van het jaar 2024. In het jaar 2024 zijn namelijk 50 bezwaren ontvangen.

Inhoud bezwaarschriften

De bezwaarschriftencommissie behandelt alle bezwaarschriften die zich richten tegen besluiten in de zin van de Awb, met uitzondering van de bezwaarschriften die bij de heffingsambtenaar thuishoren. Dat zijn bezwaren met betrekking tot belastingen en heffingen.

De bezwaarschriftencommissie is onderverdeeld in twee kamers. De kamer Algemene Zaken behandelt de bezwaren met betrekking tot het ruimtelijke domein, de APV, Woo, subsidies, etc. De kamer Maatschappelijke Zaken behandelt de bezwaren met betrekking tot het sociale domein.

Hieronder staan de bezwaarzaken vermeld die de commissie in 2025 heeft ontvangen, onderverdeeld per wettelijke regeling/onderwerp.

Onderwerp ontvangen bezwaren	
Omgevingswet	30
APV	1
Handhaving	5
Verkeer	9
Wet open overheid	7
Participatiewet	5
Wet maatschappelijke ondersteuning	7
Gehandicaptenparkeerkaart	1
Huisnummerbesluit	1
Totaal	66

De kamer Algemene Zaken heeft in 2025 53 bezwaarschriften ontvangen en de kamer Maatschappelijke Zaken 13.

Adviezen

De bezwaarschriftencommissie heeft in 2025 in totaal 38 adviezen uitgebracht. De commissie kan verschillende conclusies aan een advies verbinden. Een bezwaar kan gegrond of ongegrond zijn, maar de commissie kan ook van oordeel zijn dat er een gebrek aan een besluit kleeft dat in de beslissing op bezwaar hersteld kan worden. De commissie kan dan bijvoorbeeld concluderen dat een besluit aanvullend dient te worden gemotiveerd. Als de commissie van oordeel is dat er een gebrek aan het besluit kleeft dat niet in de beslissing op bezwaar kan worden hersteld, dan adviseert zij het besluit te herroepen. Ook kan het zijn dat een bezwaar niet voldoet aan de formele vereisten voor het indienen van een bezwaar. De commissie kan dan adviseren het bezwaar (kennelijk) niet-ontvankelijk te verklaren. Het bezwaar wordt dan niet inhoudelijk behandeld.

Niet alle ingediende bezwaarschriften worden door de commissie behandeld. Sommige bezwaren zijn ingetrokken, bijvoorbeeld omdat het besluit is ingetrokken. Daarnaast wordt in het verslag weergegeven hoeveel adviezen in 2025 zijn uitgebracht, ongeacht wanneer de bezwaren zijn ontvangen. Er zijn ook bezwaren die in 2025 zijn ontvangen waarbij de hoorzitting pas in 2026 plaatsvindt.

Overzicht adviezen

Adviezen bezwaarschriftencommissie 2025	AZ	MZ	Totaal
Kennelijk niet-ontvankelijk	1	0	1
Niet-Ontvankelijk	3	2	5
Gegron	0	0	0
Ongegron	4	0	4
Besluit nader motiveren	20	1	21
Besluit herroepen	6	1	7
Totaal	34	4	38

Beslissingen op bezwaar

De commissie brengt advies uit aan het bestuursorgaan over de te nemen beslissing op bezwaar. Dat advies is niet bindend. Het bestuursorgaan hoeft het advies van de commissie dus niet te volgen. Als het bestuursorgaan afwijkt van het advies van de commissie, moet het bestuursorgaan in het besluit op bezwaar gemotiveerd aangeven waarom het advies niet wordt gevolgd. In 2025 heeft het bestuursorgaan in 4 gevallen het advies van de commissie niet opgevolgd in het besluit op bezwaar. Eén van die gevallen betrof een omgevingsvergunning voor het realiseren van een inrit en het wijzigen van een bijgebouw naar carport, waarin de commissie had geadviseerd het bestreden besluit te herroepen en in de plaats daarvan een nieuw besluit te nemen. In de heroverweging heeft het college aanvullend advies ingewonnen bij Verkeer en het besluit in stand gelaten met een aanvullende motivering. In twee andere gevallen heeft het college in de beslissing op bezwaar overwogen dat bezwaarmakers geen belanghebbenden zijn en de bezwaren niet-ontvankelijk verklaard, terwijl de commissie had geadviseerd deze bezwaarmakers daaromtrent het voordeel van de twijfel te geven. In het vierde geval heeft het college hier feitelijk het advies van de commissie gevolgd. De commissie had het bezwaar niet-ontvankelijk verklaard en omdat de voorzitter had geoordeeld dat het om een kennelijke niet-ontvankelijkheid ging, afgezien van het horen van bezwaarmaker. Het college heeft in het besluit op bezwaar benoemd dat het bezwaar kennelijk niet-ontvankelijk was.

Afgeronde zaken 2025	Ingetrokken	Bob genomen	Totaal
AZ	18	36	54
MZ	4	3	7
Totaal	22	39	61

Beslistermijn

Indien een bezwaarschriftencommissie is ingesteld, heeft het bestuursorgaan op grond van de Awb 12 weken de tijd om een beslissing op bezwaar te nemen. Deze termijn vangt aan op de dag nadat de bezwaartermijn is verstreken en kan eenmalig, zonder nadere motivering, met 6 weken worden verlengd (verdaagd). Naast verdaging van de beslistermijn kan de behandeling van een bezwaarschrift ook worden opgeschort. Dan wordt de termijn tijdelijk 'stopgezet'. De behandeling van een bezwaarschrift kan bijvoorbeeld worden opgeschort wanneer een bezwaarmaker in de gelegenheid wordt gesteld een mogelijk niet-ontvankelijk bezwaarschrift aan te vullen, als er overleg plaatsvindt tussen het bestuursorgaan en bezwaarmaker of als nader onderzoek plaatsvindt ten behoeve van de beoordeling van het bezwaarschrift.

In 2025 is in 18 gevallen de beslistermijn niet behaald. Dat betekent dat in 18 bezwaarzaken de beslissing op bezwaar niet binnen de wettelijke beslistermijn is genomen. In 9 van deze zaken ging

het om bezwaren die gericht waren tegen een omgevingsvergunning voor het bouwen van tijdelijke woningen op de locatie Venkant. Deze zijn gelijktijdig behandeld.

Beslistermijnen niet behaald	
VTH	13
JZ	4
PART	1
Totaal	18

Bevindingen en aanbevelingen

In 2025 heeft de commissie slechts in 7 van de 38 adviezen geoordeeld dat het besluit dient te worden herroepen. Dat betekent dat ten aanzien van het merendeel van de besluiten is geoordeeld dat deze in stand konden blijven, eventueel met een aanvullende motivering. Wel blijft de commissie wijzen op het belang van een goede, daadkrachtige motivering. Daarnaast adviseert de commissie de vakafdelingen om er nog meer naar te streven de bezwaren binnen de wettelijke termijn af te handelen. Verder merkt de commissie op dat sommige kwesties het bestuursorgaan en de commissie onevenredig belasten, door bijvoorbeeld veel bezwaren van één persoon of door de inhoud van de bezwaarschriften. Hoewel dit niet altijd te voorkomen is, raadt de commissie aan om waar mogelijk te onderzoeken of problemen al in een vroeg stadium door middel van overleg met de bezwaarmakers kunnen worden opgelost.

Klachten

Juridisch kader

De behandeling van klachten gericht tegen bestuurders en ambtenaren in dienst van de gemeente Sint-Michielsgestel is gebaseerd op de 'Klachtenverordening gemeente Sint-Michielsgestel 2022'. In dit verslag wordt uitsluitend een overzicht gegeven van de klachten gericht tegen bestuurders en ambtenaren in dienst van de gemeente Sint-Michielsgestel. Ten aanzien van de klachten gericht tegen medewerkers van MijnGemeenteDichtbij zullen deze in de jaarrekening van MijnGemeenteDichtbij worden opgenomen. De behandeling van deze klachten is geregeld in de "Klachtenregeling MijnGemeenteDichtbij 2022". De regeling en de verordeningen van de individuele gemeenten zijn een uitwerking van hoofdstuk 9 "Klachtbehandeling" van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb).

Ingekomen klachten Sint-Michielsgestel 2025

Hieronder is te zien hoeveel schriftelijke klachten gericht tegen medewerkers en bestuurders van de gemeente Sint-Michielsgestel zijn ontvangen.

Aantal klachten 2025	Aantal klachten 2024
1	2

Hieronder is te zien waartegen de klachten gericht waren.

Inhoud klachten 2025		Inhoud klachten 2024	
Uiting ongenoegen	1	Dienstverlening	1
		Procedureel	1
TOTAAL	1	TOTAAL	2

Interne klachtbehandeling

De Awb kent een klachtbehandeling in twee fasen. De eerste fase betreft de interne procedure waarbij de organisatie zelf de klacht behandelt. De tweede fase is de externe fase waarbij de

Nationale Ombudsman zich over een klacht buigt.

De interne klachtbehandeling bestaat uit twee fasen. In de eerste fase neemt de klachtbehandelaar contact op met de klager en tracht hij door middel van informeel contact de klacht op te lossen en de klager tevreden te stellen.

Mocht de klachtbehandelaar er niet in slagen om de klacht informeel op te lossen met de klager dan wordt de formele behandeling, zoals beschreven in hoofdstuk 9 van de wet, gevolgd. Hierbij zal de klachtbehandelaar zowel de klager als de beklaagde horen. Daar waar mogelijk zal dit in elkaars aanwezigheid plaatsvinden. De klachtbehandelaar stelt met ondersteuning van de klachtencoördinator een verslag op van het horen. Klager ontvangt een kopie van het gespreksverslag. Nadat de klachtbehandelaar iedereen heeft gehoord, legt hij zijn bevindingen vast in een rapport. Hij vermeldt daarin zijn conclusies en doet eventueel aanbevelingen. Het rapport wordt voorgelegd aan het bestuursorgaan. De klachtbehandelaar zal daarbij een advies uitbrengen over de wijze van afdoen van de klacht.

Hieronder is te zien welke procedure is gevolgd bij de behandeling van de klachten.

Procedure 2025		Procedure 2024	
Informeel	0	Informeel	0
Formeel	1	Formeel	2
Ombudsman	0	Ombudsman	0
TOTAAL	1	TOTAAL	2

Op grond van de Awb wordt een klacht binnen zes weken afgehandeld. De afhandeling van een klacht kan met ten hoogste vier weken worden verdaagd. De klacht is binnen de termijn afgehandeld.

Hieronder is te zien welk oordeel de klachtbehandelaar heeft gegeven over de klacht.

Conclusie klachten 2025		Conclusie klachten 2024	
Gegronnd	0	Gegronnd	1
Gedeeltelijk gegronnd	0	Gedeeltelijk gegronnd	0
Ongegronnd	1	Ongegronnd	1
Ingetrokken	0	Ingetrokken	0
Informeel tevreden	0	Informeel tevreden	0
Niet-ontvankelijk	0	Niet-ontvankelijk	0
Overig (afgebroken)	0	Overig (afgebroken)	0
TOTAAL	1	TOTAAL	2

Conclusies en aanbevelingen

De klacht valt onder de categorie 'Uiting ongenoegen'. Dit betreft een restcategorie voor klachten die niet onder de overige categorieën vallen.

Hoewel er in 2025 geen klachten tegen bestuurders of ambtenaren zijn ontvangen die zien op de dienstverlening, blijft het van belang dat er tijdig wordt gereageerd op verzoeken of vragen van inwoners. Ook wanneer een inwoner vervolgens een officiële klacht indient tegen een bestuurder of ambtenaar, dan strekt het tot de aanbeveling om spoedig in contact te treden met klager. Op een informele wijze kan de klacht worden besproken en wellicht wordt op deze wijze ook gehoor gegeven aan het verzoek of de vraag van klager. Daarmee kan een klacht ook snel worden afgehandeld en vaak is de klager op deze manier ook tevreden over de uitkomst van zijn klacht.

Verantwoording Wet open overheid (Woo)

Verantwoording Wet Open Overheid

De Wet open overheid (Woo) heeft als doel de overheid transparanter te maken en zo het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de burger, het bestuur en economische ontwikkeling beter te dienen. In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, in relatie tot de beleidsvoornemens.

De Woo maakt toegang tot publieke informatie expliciet tot een recht van burgers. De Woo voorziet in een opener overheid dan de voorganger, de Wob, bijvoorbeeld door actieve openbaarmaking van verschillende informatiecategorieën verplicht te stellen. De Woo is op 1 mei 2022 definitief in werking getreden en wordt gefaseerd uitgerold. De organisatie loopt op schema met betrekking tot de verschillende fases binnen de actieve plicht. Het Rijk maakt per categorie kenbaar vanaf welke datum de organisatie moet voldoen aan de verplichting tot openbaarmaking.

MijnGemeenteDichtbij geeft uitvoering aan de implementatie en borging van de Wet open overheid. Om te voldoen aan de voorwaarden van de Woo zijn in 2025 Woo-implementatiegelden besteed aan:

- Het onderhouden van ons publicatieplatform binnen de website van de gemeente Sint-Michielsgestel en voor MGD;
- De migratie van anonimiseersoftware DataMask naar XxInc om dossiers zo efficiënt en kwalitatief mogelijk te anonimiseren (volledig in lijn met de AVG-richtlijnen);
- Het realiseren van extra vaste formatie voor een tweede dedicated Woo-jurist binnen team Juridische Zaken, die zich volledig focust op voortvarende en efficiënte afhandeling van zaken binnen gestelde termijnen.
- Inhuur van personeel t.b.v. projectondersteuning voor het anonimiseren van alle documenten t.b.v. de Woo-verzoeken en voor de honderden documenten welke onder de actieve openbaarmakingsplicht moeten worden gepubliceerd. Daarnaast ondersteuning voor project Grip op Informatie om de informatiehuishouding verder op orde te krijgen.

Aantallen gemeente Sint-Michielsgestel:

Kalenderjaar 2023: 35 Woo-verzoeken

Kalenderjaar 2024: 29 Woo-verzoeken

Kalenderjaar 2025: 42 Woo-verzoeken

Deze aantallen hebben enkel betrekking op de passieve Woo-verzoeken. Onder de actieve openbaarmakingsplicht moet informatie openbaar worden gemaakt voor 17 informatiecategorieën. De verantwoordelijkheid hiervoor berust bij de betrokken vakafdelingen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf 2023 moet het college in de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording opnemen, waarin wordt aangegeven of financiële handelingen volgens de geldende regels zijn uitgevoerd. Deze verantwoording is gebaseerd op de Kadernota rechtmatigheid 2025, de financiële verordening en het controleprotocol rechtmatigheid.

In de paragraaf Bedrijfsvoering worden de bevindingen groter dan € 100.000 en de genomen maatregelen toegelicht; de rechtmatigheidsverantwoording zelf staat in de jaarrekening. De accountant beoordeelt de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording en rapporteert daarover in het accountantsverslag.

Bij de jaarrekeningen 2023 en 2024 ontstonden onduidelijkheden in de kadernota rechtmatigheid, vooral rond begrotingsrechtmatigheid. In april 2025 is de regelgeving definitief vastgesteld. Deze wijzigingen beïnvloeden de grondslag, verantwoordingsgrens vanaf boekjaar 2025.

Daarom zijn de financiële verordening en het controleprotocol in februari 2026 aangepast. Vanaf 2025 geldt een verantwoordingsgrens van maximaal 2% (voorheen 3%).

De rechtmatigheidsverantwoording bevat drie criteria:

1. **Begrotingscriterium:** Uitgaven en inkomsten moeten binnen de vastgestelde begroting blijven. Over- of onderschrijdingen worden beoordeeld. Dit is belangrijk omdat alle overschrijdingen van lasten of investeringen in principe onrechtmatig zijn: Het college besteedt dan meer geld dan de raad heeft goedgekeurd. Onder bepaalde voorwaarden kan dit echter acceptabel zijn, bijvoorbeeld wanneer er extra inkomsten tegenover staan die de afwijking dekken. Daarnaast zijn alle onderschrijdingen van lasten of investeringen én alle afwijkingen van baten groter dan € 100.000 in beginsel rechtmatig tenzij deze niet tijdig zijn gemeld aan de raad. Met tijdige melding had de raad mogelijk andere keuzes kunnen maken. 'Tijdig' betekent dat de afwijking wordt gerapporteerd zodra deze duidelijk is, in de eerstvolgende verantwoordingsrapportage binnen de P&C-cyclus: vóór 1 september in de bestuursrapportage, na 1 september in de jaarrekening
2. **Voorwaardencriterium:** De gemeente moet zich aan de financiële regels in wet- en regelgeving houden, zoals de Europese aanbestedingswetgeving.
3. **Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium:** Er moet goed gecontroleerd worden om misbruik van regelingen te voorkomen.

Conclusie rechtmatigheid

De totaal vastgestelde onrechtmatigheden bedragen € 1.256.000 en hebben uitsluitend betrekking op het begrotingscriterium. Voor het voorwaardencriterium en het M&O-criterium zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd. Het volledige bedrag van € 1.256.000 is als acceptabel aangemerkt. Dit bedrag blijft bovendien onder de verantwoordingsgrens van € 1.814.194. Er zijn geen bevindingen op onrechtmatigheden groter dan € 100.000.

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium is getoetst volgens de kaders uit de aangepaste financiële verordening en het controleprotocol rechtmatigheid.

Conclusie. Er is voor € 1.256.000 aan begrotingsonrechtmatigheden aangetroffen op overschrijdingen van lasten en investeringsbudgetten. Deze zijn als *onrechtmatig maar acceptabel* beoordeeld, omdat zij voldoen aan de voorwaarden die de raad hiervoor heeft vastgesteld.

Toelichting acceptabele onrechtmatigheden 1.256K.

De overschrijding bij het programma Meedoen (186K) komt door het storten van het resultaat van het sociaal domein in de egalisatiereserve, conform de Nota reserves en voorzieningen. De overschrijding bij Ruimtegevend Bestuur (718K) is ontstaan na de Najaarsnota en past binnen de afspraken. Deze wordt vooral veroorzaakt door een hogere last voor Appa voorzieningen van politieke ambtsdragers vanwege de verplichte overdracht aan het ABP, naar aanleiding van een uitspraak van de commissie BBV in december 2025. De financiële gevolgen zijn verwerkt in de jaarrekening.

De overschrijdingen bij investeringen hebben betrekking op VV Irene (170K) en de renovatie van de toplaag van veld 1 en 2 bij sportclub Den Dungen (116K). De investering bij VV Irene is nagenoeg afgerond en wordt deels gedekt door een door de vereniging aangevraagde BOSA subsidie. De

gemeente betaalt de kosten en ontvangt de subsidie van de vereniging. De ontvangst van 80% van deze subsidie was gepland in december 2025, maar vond plaats in februari 2026. De investering voor sportclub Den Dungen is bijgeraamd in de Najaarsnota. Het resterende deel bestaat uit diverse afwijkingen kleiner dan € 100.000 en is conform afspraak niet verder onderzocht.

Voorwaardencriterium

Jaarlijks wordt door de raad de relevante wet- en regelgeving met financiële beheershandelingen vastgesteld in het normenkader. Dit normenkader wordt getoetst via verbijzonderde interne controles.

Conclusie: Geen bevindingen.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

De beheersmaatregelen om misbruik of oneigenlijk gebruik te voorkomen zijn de afgelopen jaren in kaart gebracht voor de processen met een grote financiële omvang en worden getoetst via verbijzonderde interne controles. Er is nog geen overkoepelende notitie misbruik en oneigenlijk gebruik opgesteld. Dit is gepland voor 2026.

Conclusie: Geen bevindingen.

Verbonden partijen

In deze paragraaf komen aan de orde onze visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting en de plannen betreffende de verbonden partijen. Daarbij gaan wij in op de bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen en mogelijke risico's bij de verbonden partijen.

Visie op verbonden partijen

Onze relatie met verbonden partijen heeft de volgende belangrijke kenmerken:

- Wij participeren uitsluitend in verbonden partijen indien daarmee een publieke taak wordt gediend.
- Waar de uitvoering van gemeentelijke taken als een vorm van 'verlengd lokaal bestuur' is overgedragen aan derde partijen, hechten wij hieraan op dezelfde wijze als bij uitvoering in eigen beheer belang aan bevordering van effectiviteit, efficiency en transparantie.

Waar het gaat om kaderstelling, toezicht houden en controle ten aanzien van verbonden partijen, vullen wij de gemeentelijke rol in door aanwijzing van vertegenwoordigers in de besturen van de verbonden partijen en doordat begrotingen aan de Raad voor zienswijze worden voorgelegd.

Daar waar in de paragraaf sprake is van financieel risico, wordt bij onderdeel gemeenschappelijke regelingen het (totale) risico van de verbonden partij bedoeld, dus niet het risico voor de gemeente.

Gemeenschappelijke regelingen

Stadsgewest 's-Hertogenbosch

Algemene gegevens

Stadsgewest

Adres

Postbus 103, 5480 AC Schijndel

Website

<https://www.s-hertogenbosch.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Stadsgewest

Doelstelling

In 2025 is in afstemming met de provincie door het Stadsgewest een geactualiseerd nazorgplan opgesteld. Op basis van het nazorgplan is een calculatie van het benodigde doelvermogen bij overdracht opgesteld. Voor de deelnemende gemeenten betekent dit een aanvullende bijdrage van € 4,1 miljoen. Het aandeel van onze gemeente hierin is € 331.400.

De komende jaren blijft de exploitant nog verantwoordelijk voor de gesloten stortlocatie. De kosten voor beheer, monitoring en eventuele stabilisatiemaatregelen blijven daarmee onderdeel van de

exploitatiekosten.

Op het moment dat de overdracht plaatsvindt, wordt de provincie verantwoordelijk voor de stortplaats. Daarbij dient het Stadsgewest een vermogen mee te geven om de toekomstige nazorg financieel te waarborgen

Activiteiten

Beheer voormalige stortplaats de Vlagheide.

Zeggenschap gemeente

Burgemeester E. Smid is lid van het algemeen bestuur.

Financiële gegevens

Stadsgewest

Programma	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële bijdrage (x € 1.000)	Eigen vermogen 1/1 (x € 1.000)	Eigen vermogen 31/12 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 1/1 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 31/12 (x € 1.000)	Risico's	Verwacht resultaat
Ruimtegevend bestuur	Gemeenschappelijke regeling	8,1%	28	-1.518	Niet bekend op moment van invullen	2.554	Niet bekend op moment van invullen	Negatief eigen vermogen	Niet bekend op moment van invullen

GGD Hart voor Brabant

Algemene gegevens

GGD Hart voor Brabant

Adres

Postbus 3024, 5003 DA Tilburg

Website

<https://www.ggdhvb.nl/>

Bestuurlijke gegevens

GGD Hart voor Brabant

Doelstelling

Door samenwerking in de vorm van een openbaar lichaam de publieke gezondheidszorg van alle inwoners behartigen.

Activiteiten

Een bijdrage leveren aan de publieke gezondheidszorg.

Zeggenschap gemeente

Portefeuillehouder Volksgezondheid, de heer P. Raaijmakers, is lid van het algemeen bestuur.

Financiële gegevens

GGD Hart voor Brabant

Programma	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële bijdrage (x € 1.000)	Eigen vermogen 1/1 (x € 1.000)	Eigen vermogen 31/12 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 1/1 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 31/12 (x € 1.000)	Risico's	Verwacht resultaat
Meedoen	Gemeenschappelijke regeling	2,7%	1.576*	7.400	8.708	18.185	18.882	1.700.000	2.400.000

*Inclusief plustaken

** Het weerstandsvermogen (i.c. de algemene reserve) bedraagt € 1.700.000. De weerstandscapaciteit bedraagt hiermee 0,65 (65%). Er wordt een voorstel gedaan om het positieve exploitatieresultaat grotendeels aan te wenden om de algemene reserve in 2026 aan te vullen tot de benodigde weerstandcapaciteit van € 2.500.000

Veiligheidsregio Brabant-Noord

Algemene gegevens

Veiligheidsregio Brabant-Noord

Adres

Postbus 218, 5201 AE 's-Hertogenbosch

Website

<https://www.vrbn.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Veiligheidsregio Brabant-Noord

Doelstelling

Samenwerking versterkt de mogelijkheden van gecoördineerde en georganiseerde hulpverlening. Om de beoogde vernieuwingen en veranderingen in de komende jaren tot stand te brengen, heeft de Veiligheidsregio samen met haar partners een nieuw beleidsplan opgesteld voor de periode 2024-2027: Samenwerken aan veerkracht en veiligheid. Daarin geeft de Veiligheidsregio vorm aan haar ambities, focus en prioriteiten.

Activiteiten

Doelmatige integrale voorbereiding en uitvoering van georganiseerde en gecoördineerde hulpverlening door brandweer, geneeskundige hulpverlening en gemeenschappelijk meldcentrum.

Zeggenschap gemeente

Burgemeester E. Smid is lid van het algemeen bestuur.

Financiële gegevens

Veiligheidsregio Brabant-Noord

Programma	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële bijdrage (x € 1.000)	Eigen vermogen 1/1 (x € 1.000)	Eigen vermogen 31/12 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 1/1 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 31/12 (x € 1.000)	Risico's	Verwacht resultaat
Ruimtegevend bestuur	Gemeenschappelijke regeling	4,5%	2.251	21.599	25.588	66.725	81.525	3.850.000*	561.000

*Bij de VRBN bestaat de weerstandscapaciteit uit de algemene reserve, die per 31-12-2025 de stand van € 3,75 miljoen had, het weerstandsvermogen komt daarmee uit op 0,97.

Financiële risico's van de GR:	Impact	Kans	Risicobedrag
1. Calamiteitenkosten	€ 350.000	35%	€ 30.000
2. Stijgende rentekosten voor leningen	€ 450.000	35%	€ 120.000
3. Eigenrisicodragers WW/WIA	€ 1.000.000	35%	€ 90.000
4. Aansprakelijkheid werkgever bij onder andere psychotrauma	€ 400.000	35%	€ 210.000
5. Krapte arbeidsmarkt	€ 300.000	35%	€ 160.000
6. Ziekte/ongeval/overleiden personeel	€ 200.000	35%	€ 40.000
7. Wijzigingen in beleid FLO-regeling beroepsbrandweer	€ 500.000	50%	€ 60.000
8. Fiscaal risico	€ 400.000	50%	€ 50.000
9. Hogere loon- en prijsstijgingen exploitatie en investeringen	€ 1.000.000	35%	€ 260.000
10. Bezuinigingstaakstelling	€ 3.500.000	35%	€ 920.000
11. Sanering mogelijke PFAS-vervuiling eigen terreinen	€ 1.000.000	35%	€ 260.000
12. Huisvesting: nieuwbouw en renovatie	€ 1.500.000	35%	€ 260.000
13. Huisvesting: onderhoud en beheer	€ 500.000	35%	€ 260.000
14. Migratie IT infrastructuur/kantoorautomatisering	€ 1.500.000	50%	€ 230.000
15. Cyberincident/datalek	€ 1.500.000	50%	€ 560.000
16. Vakbekwaam blijven - realistisch oefenen	€ 500.000	35%	€ 260.000
17. Niet verzekerde aansprakelijkheid voor PFAS-vervuiling	€ 500.000	35%	€ 50.000
18. Bovenschalligheid 24-uursdienst	€ 300.000	35%	€ 30.000
Totaal			€ 3.850.000

Regionale Ambulance Voorziening Brabant-Noord(RAV)

Algemene gegevens

Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden - West - Noord (RAV)

Adres

Postbus 3024, 5003 DA Tilburg

Website

<https://www.ravbrabantmwn.nl/nl-NL/Home>

Bestuurlijke gegevens

Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden - West - Noord (RAV)

Doelstelling

Door samenwerking kunnen professionele en betaalbare ambulancediensten worden verzorgd.

Activiteiten

Het verzorgen van ziekenvervoer en noodhulp ambulancevervoer.

Zeggenschap gemeente

Portefeuillehouder Volksgezondheid, de heer P. Raaijmakers, is lid van het algemeen bestuur.

Financiële gegevens

Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden - West - Noord (RAV)

Programma	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële bijdrage (x € 1.000)	Eigen vermogen 1/1 (x € 1.000)	Eigen vermogen 31/12 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 1/1 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 31/12 (x € 1.000)	Risico's	Verwacht resultaat
Meedoen	Gemeenschappelijke regeling	n.v.t.	n.v.t.	15.980	Niet bekend op moment van invullen	26.188	Niet bekend op moment van invullen	Niet bekend op moment van invullen	Niet bekend op moment van invullen

BHIC

Algemene gegevens

Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC)

Adres

Postbus 81, 5201 AB 's-Hertogenbosch

Website

<https://www.bhic.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC)

Doelstelling

Door samenwerking kan deskundigheid worden geboden tegen de minst mogelijke kosten.

Activiteiten

Beheer van de archiefbescheiden en collecties. Vanuit de Archiefwet 1995 zijn overheidsorganen verplicht de onder hen berustende archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren, alsmede zorg te dragen voor de vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden. Het BHIC beheert de overgebrachte statische archiefbescheiden welke blijvend te bewaren zijn. Het archief bevat informatie die belangrijk is voor de bedrijfsvoering van de gemeente, maar ook voor publieke verantwoording, rechtsvinding en vanuit cultuur-historisch oogpunt. De inzage door publiek van de openbare archiefbescheiden wordt door het BHIC verzorgd. Het BHIC houdt toezicht op de niet overgebrachte semi-statische archiefbescheiden voor Sint-Michielsgestel, Boxtel en MijnGemeenteDichtbij. Dit wordt uitgevoerd middels jaarlijkse inspecties. Daarnaast heeft het BHIC een adviserende rol zowel gevraagd als ongevraagd.

Zeggenschap gemeente

Wethouder P. Raaijmakers is als portefeuillehouder betrokken bij het BHIC.

Financiële gegevens

Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC)

Programma	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële bijdrage (x € 1.000)	Eigen vermogen 1/1 (x € 1.000)	Eigen vermogen 31/12 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 1/1 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 31/12 (x € 1.000)	Risico's	Verwacht resultaat
Ontspanning en economie	Gemeenschappelijke regeling	6%	148	1.636	1.570	5.973	6.935	Niet gekwantificeerd, wel beschreven	20.818

Het weerstandsvermogen bedraagt eind 2024 € 433.146

WSD-Groep

Algemene gegevens

WSD-Groep

Adres

Postbus 173, 5280 AD Boxtel

Website

<https://www.wsd-groep.nl/>

Bestuurlijke gegevens

WSD-Groep

Doelstelling

De visie van WSD is helder: WSD maakt het verschil voor mensen. "Wij geloven in een maatschappij waarin iedereen volwaardig en naar vermogen kan meedoen. Daarom kunnen en willen wij niet accepteren dat er mensen zijn die niet volwaardig kunnen participeren enkel omdat zij een afstand tot de arbeidsmarkt hebben".

Het is dan ook de missie van WSD om zoveel mogelijk mensen die onder de Participatiewet vallen te matchen, in te zetten en te ontwikkelen. WSD maakt dit gemakkelijk en aantrekkelijk voor gemeenten en werkgevers. Samen creëren zij duurzame kansen en werk.

De samenwerking tussen de WSD en de gemeente Sint-Michielsgestel krijgt vorm in het Lokaal Plan. Dit plan is vastgesteld voor de periode 2021-2025. In het Lokaal Plan zijn de basisdienstverlening en de plusdiensten verder uitgewerkt.

Activiteiten

WSD ondersteunt, begeleidt en ontwikkelt mensen met een verminderde loonwaarde naar werk en/of naar vormen van participatie. Het betreft dan mensen die tot de doelgroep van de sociale werkvoorziening horen en mensen met beperkingen, die tot de doelgroep van de Participatiewet horen, die met behulp van inzet van re-integratieactiviteiten weer kunnen participeren. Verder is de expertise van WSD integraal inzetbaar binnen het gehele sociale domein.

Zeggenschap gemeente

Portefeuillehouder Sociale zaken en integratie de heer P. Raaijmakers is voorzitter van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur van de WSD. De heer C. Koopmans, raadslid, is lid van het algemeen bestuur.

Financiële gegevens

WSD-Groep

Programma	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële bijdrage (x € 1.000)	Eigen vermogen 1/1 (x € 1.000)	Eigen vermogen 31/12 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 1/1 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 31/12 (x € 1.000)	Risico's	Verwacht resultaat
Meedoen	Gemeenschappelijke regeling	11%	26	36.403	39.911	9.995	9.459	Niet gekwantificeerd, wel beschreven*	5.241.000

*Het weerstandsvermogen is op 10,7 miljoen berekend.

Omgevingsdienst Brabant-Noord

Algemene gegevens

Omgevingsdienst Brabant-Noord

Adres

Victorialaan 1, 5213 JG 's-Hertogenbosch

Website

<https://www.odbn.nl/home>

Bestuurlijke gegevens

Omgevingsdienst Brabant-Noord

Doelstelling

Met samenwerking kan deskundigheid worden gebundeld en eenduidige uitvoering worden gegeven aan toezicht en handhavingstaken.

Activiteiten

Het verzorgen van adequate advisering op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving bij bedrijven.

Zeggenschap gemeente

Voormalig portefeuillehouder Ruimtelijke ontwikkeling, de heer Th. Geldens, was in 2025 lid van het Algemeen Bestuur. Burgemeester E. Smid is aangewezen als plaatsvervanger.

Financiële gegevens

Omgevingsdienst Brabant-Noord

Programma	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële bijdrage (x € 1.000)	Eigen vermogen 1/1 (x € 1.000)	Eigen vermogen 31/12 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 1/1 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 31/12 (x € 1.000)	Risico's	Verwacht resultaat
Duurzaamheid	Gemeenschappelijke regeling	2%	764	8.903	10.619	13.553	11.001	1.821.000	2.018.000

Financiële risico's

Omschrijving	Maatregelen	Risico bedrag	Kans	Impact
Onevenredige stijgende inhuur tarieven	Via contactmanagement worden aan de voorkant afspraken gemaakt over de toegestane indexeringen. Ook communiceren we vooraf welke indexering we acceptabel vinden.	€ 76.000	25%	€ 38.000
Niet realiseren van opdrachtvolume	We monitoren de realisatie van de opdracht en sturen hierop bij. Sturing op uitgaven van bedrijfsmiddelen.	€ 682.000	50%	€ 682.000
Niet toegankelijke ICT-omgeving	- Outsourcing bij professionele partij	€ 2.270.000	5%	€ 114.000

Omschrijving	Maatregelen	Risico bedrag	Kans	Impact
	- Intensieve inzet en scholing op databeveiliging/ informatiebeveiliging zodat kans op beveiligingsprobleem beperkt wordt. - Plan ter beveiliging systemen tegen hacks, virusaanvallen en datalekken			
Eigen risicodragers personeel	Het toepassen van een goed werving en selectiebeleid, het blijven investeren in het opleiden en ontwikkelen van medewerkers en daarnaast werkt de ODBN met een flexibele schil.	€ 500.000	25%	€ 125.000
Prijsstijgingen	Goede prijsafspraken met leveranciers, monitoren ontwikkelingen	€48.000	25%	€ 22.000
Niet halen declarabiliteit	Monitoren declarabiliteit, Sturen op declarabele uren, Bijsturen	€ 840.200	50%	€ 840.000
Totaal				€ 1.821.000

Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij

Algemene gegevens

Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij

Adres

Markt 1, 5281 DA Boxtel

Website

<https://www.werkenbijmgd.nl/over-ons/onze-organisatie>

Bestuurlijke gegevens**Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij****Doelstelling**

De organisatie wil hoogwaardig en efficiënte diensten verlenen aan burgers, ondernemers en het bestuur van de deelnemende gemeenten.

Activiteiten

De Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij levert de ambtelijke ondersteuning voor de gemeenten Boxtel en Sint-Michielsgestel.

Zeggenschap gemeente

Het Algemeen bestuur wordt gevormd door beide colleges.

Het Dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter van het college en één wethouder. Voor Sint-Michielsgestel zijn de burgemeester en wethouder P. Raaijmakers aangewezen als lid van het DB.

Financiële gegevens**Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij**

Programma	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële bijdrage (x € 1.000)	Eigen vermogen 1/1 (x € 1.000)	Eigen vermogen 31/12 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 1/1 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 31/12 (x € 1.000)	Risico's	Verwacht resultaat
Ruimtegevend bestuur	Gemeenschappelijke regeling	44%	25.963	0	0	21.270	22.524	n.v.t.	962.000

Deelnemingen in Naamloze Vennootschappen

BNG bank N.V.

Algemene gegevens

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Adres

Postbus 30305, 2500 GH Den Haag

Website

<https://www.bngbank.nl/>

Bestuurlijke gegevens

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Doelstelling

De gemeente neemt deel aan en bankiert bij voorkeur bij een financiële instelling die bekend is met het lokaal openbaar bestuur en die als zodanig van financiële soliditeit getuigt in de vorm van een triple-A rating.

Gelet op de wijze waarop BNG het openbaar belang behartigt, laten wij het aandelenbezit BNG zijn duurzame karakter behouden. Er is geen aanleiding om van huisbankier te veranderen.

Activiteiten

Verleent bancaire diensten.

Zeggenschap gemeente

De gemeente wordt bij de Algemene vergadering voor Aandeelhouders vertegenwoordigd door burgemeester E. Smid.

Financiële gegevens

NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Programma	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële bijdrage (x € 1.000)	Eigen vermogen 1/1 (x € 1.000)	Eigen vermogen 31/12 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 1/1 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 31/12 (x € 1.000)	Risico's	Verwacht resultaat
Ruimtegevend bestuur	Deelname in Naamloos Vennootschap	21.060 aandelen	52,65	4.800.000	4.863.000	123.200.000	115.571.000	Laag	172.000.000

Toelichting:

* De gepresenteerde cijfers zijn de jaarrekeningcijfers van 2024 en 2025. Vanwege de onvoorspelbaarheid van de financiële markten/rente doet de BNG al jaren geen voorspelling omtrent het te verwachten resultaat en presenteert daarom ook geen begrotingen.

Brabant Water N.V.

Algemene gegevens

Brabant Water NV

Adres

Postbus 1068, 5200 BC 's-Hertogenbosch

Website

<https://www.brabantwater.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Brabant Water NV

Doelstelling

Brabant Water produceert, transporteert en levert water voor huishoudelijk en industrieel gebruik. Zodoende heeft Brabant Water een belangrijke functie in de openbare drinkwatervoorziening. De gemeente neemt als aandeelhouder deel in de N.V. Brabant Water.

Activiteiten

Het produceren, transporteren en leveren van water voor huishoudelijk en industrieel gebruik.

Financiële gegevens

Brabant Water NV

Programma	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële bijdrage (x € 1.000)	Eigen vermogen 1/1 (x € 1.000)	Eigen vermogen 31/12 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 1/1 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 31/12 (x € 1.000)	Risico's	Verwacht resultaat
Ruimtegevend bestuur	Deelname in Naamloos Vennootschap	24.970 aandelen	0	716	Niet bekend op moment van invullen	695	Niet bekend op moment van invullen	Niet bekend op moment van invullen	Niet bekend op moment van invullen

Deelnemingen in stichtingen

Regio Noordoost Brabant (RNOB)

Algemene gegevens

Regio Noordoost Brabant (RNOB)

Adres

Onderwijsboulevard 225, 5223 DE 's-Hertogenbosch

Website

<http://www.rnob.nl/>

Bestuurlijke gegevens

Regio Noordoost Brabant (RNOB)

Doelstelling

Deelname aan RNOB (Regio Noordoost Brabant) betekent een platform voor regionale afstemming. Hierdoor kunnen we samen optrekken richting Rijk, provincie, andere regio's en ook met onderwijs- en maatschappelijke instellingen en ondernemers. Ook kunnen we gezamenlijk een sterke impuls geven aan de economische, ruimtelijke en ecologische ontwikkeling van de regio. Samen werken we aan goed leven, wonen en werken in Noordoost Brabant.

Deelname aan NOB Werkt betekent een goed functionerende arbeidsmarkt met:

- Structurele verbetering van processen en dienstverlening voor werkgevers, werkenden, werkzoekenden en jongeren, gericht op het voorkomen van werkloosheid en een duurzame plek op de arbeidsmarkt;
- Opgaven, om als arbeidsmarktregio strategisch, flexibel en effectief in te spelen op snelle ontwikkelingen en maatschappelijke vraagstukken;
- Leven Lang Ontwikkelen als de centrale opgave voor de komende jaren.

Activiteiten

- De RNOB is een overheidssamenwerking van 10 gemeenten en twee waterschappen in Noordoost-Brabant met gezamenlijke opgaven die over de gemeentegrenzen heen gaan en waarvan de aanpak om een lange adem vraagt. De samenwerking richt zich op de vitale leefomgeving, duurzame bereikbaarheid, aantrekkelijk vestigen en behoud van talent in onze regio.
- De Stichting AgriFood Capital fungeert als platform voor de regionale ambitie om koploper te zijn in slimme en duurzame voedselketens. De stichting bepaalt de strategie van AgriFood Capital en bestaat uit vertegenwoordigers van bedrijven, kennisinstellingen en overheden.
- AgriFood Capital B.V. is de uitvoeringsorganisatie van de stichting. De B.V. helpt vernieuwers die werken aan de voedselsystemen van de toekomst. Hun rollen variëren van netwerkbouwer en matchmaker tot programmamaker en projectontwikkelaar.
- Arbeidssamenwerking NOB Werkt zet zich in voor een veerkrachtige arbeidsmarkt waar plaats is voor alle talenten en werk voor iedereen die wil werken. Binnen deze samenwerking worden programma's, tools en diensten voor bedrijven en inwoners ontwikkeld.

Zeggenschap gemeente

Burgemeester E. Smid is lid van de bestuurlijke coördinatie groep.

Wethouders nemen deel aan de portefeuillehouders-overleggen Duurzame Leefomgeving, Economie, Arbeidsmarkt en Ruimte, Mobiliteit & Wonen.

Het overleg tussen de gemeentesecretarissen zorgt voor de afstemming tussen ambitie en menskracht.

AgriFood Capital valt onder de portefeuille van wethouder S. Goossens.

Financiële gegevens

Regio Noordoost Brabant (RNOB)

Programma	Vorm van belang	Omvang belang	Financiële bijdrage (x € 1.000)	Eigen vermogen 1/1 (x € 1.000)	Eigen vermogen 31/12 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 1/1 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 31/12 (x € 1.000)	Risico's	Verwacht resultaat
Ontspanning en economie	Deelname in stichting	Niet bekend op moment van invullen	Niet bekend op moment van invullen	550	Niet bekend op moment van invullen	3.227	Niet bekend op moment van invullen	Niet bekend op moment van invullen	Niet bekend op moment van invullen

Financiële samenvatting

Regeling	Programma	Vorm van belang	Financiële bijdrage (x € 1.000)	Eigen vermogen 1/1 (x € 1.000)	Eigen vermogen 31/12 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 1/1 (x € 1.000)	Vreemd vermogen 31/12 (x € 1.000)	Risico's	Verwacht resultaat
Stadsgewest Den Bosch	Ruimtegevend bestuur	GR	28	-1.518		2.554		Negatief eigen vermogen	
GGD Hart voor Brabant	Meedoen	GR	1.576	7.400	8.708	18.185	18.882	1.700.000	2.400.000
Veiligheidsregio Noord Brabant	Ruimtegevend bestuur	GR	2.251	21.599	25.588	66.725	81.525	3.850.000	561.000
Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden - West - Noord	Meedoen	GR	n.v.t.	n.v.t.	15.980		26.188		
Brabants Historisch Informatie Centrum	Ontspanning en economie	GR	148	1.636	1.570	5.973	6.935	Niet gekwantificeerd	20.818
WSD	Meedoen	GR	26	36.403	39.911	9.995	9.459		5.241.000
Omgevingsdienst Brabant-Noord	Duurzaamheid	GR	764	8.903	10.619	13.553	11.001	1.821.000	2.018.000
Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij	Ruimtegevend bestuur	GR	25.963	0	0	21.270	22.524	n.v.t.	962.000
NV Bank Nederlandse Gemeenten	Ruimtegevend bestuur	Deelname in Naamloos Vennootschap	52,65	4.800.000	4.863.000	123.200.000	115.571.000	Laag	172.000.000
Brabant Water	Ruimtegevend bestuur	Deelname in Naamloos Vennootschap	0	716		695			
Regio Noordoost Brabant	Ontspanning en economie	Deelname in stichting		550		3.227			

Grondbeleid

In de paragraaf Grondbeleid komen de volgende punten aan de orde:

- een visie op het grondbeleid;
- de uitvoering van het grondbeleid;
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Visie

Het grondbeleid is een middel om gemeentelijke ambities waar te maken. Bijvoorbeeld op het gebied woningbouw, diverse voorzieningen, economie, natuur en recreatie. Grondbeleid is beleid dat gericht is op het realiseren van de gewenste verandering in het grondgebruik en het handhaven van het bestaande grondgebruik vanuit de (overwegend ruimtelijke) beleidsdoelstellingen van de gemeente. De gemeentelijke visie op grondbeleid is vastgelegd in de nota grondbeleid 2020-2024.

Uitvoering van het grondbeleid

Faciliterend grondbeleid

Als marktpartijen of particulieren het initiatief nemen voor een ruimtelijke ontwikkeling, dan zal de gemeente het spoor van de anterieure overeenkomst volgen. Hierin worden afspraken gemaakt over onder andere het kostenverhaal, de bijdrage voor het groen- en cultuurfonds, het woningbouwprogramma en andere procesafspraken. Het college bereidt het programma Kostenverhaal en financiële bijdragen voor om de beleidskaders te laten aansluiten bij de Omgevingswet en om de financiële bijdragen (nu de bijdrage voor het groen- en cultuurfonds) te actualiseren. Naar verwachting wordt het nieuwe programma Kostenverhaal en financiële bijdragen medio 2026 voorgelegd ter vaststelling.

Actief grondbeleid

De gemeente Sint-Michielsgestel heeft 3 actieve grondexploitaties, namelijk Centrumplan Sint-Michielsgestel, Jacobskamp en Inbreiding Grinsel.

De totale boekwaarde van deze grondexploitaties bedraagt circa € 1.213.000 aan geïnvesteerd vermogen en het verwachte (restant)resultaat op eindwaarde circa € 331.000 positief. De gemeente nam t/m boekjaar 2022 voor negatieve grondexploitaties het verwachte verlies zodra het zich voordeed. Een nadeel hiervan is dat een bijstelling niet mogelijk is als het verwachte verlies lager is. Een gemeente mag volgens de verslagleggingsregels niet herwaarderen. In afstemming met de accountant, stemde de raad met de begroting 2024-2027 in om een eventueel aanvullend verlies af te dekken met een verliesvoorziening. Als het nodig is om de verliesvoorziening aan te vullen dan gebeurt dit vanuit de Algemene Reserve. Als de voorziening (deels) kan vrijvallen dan vloeit dit terug naar de Algemene Reserve. Voor de grondexploitatie Centrumplan Sint-Michielsgestel is tot en met 2022 een verlies van € 10,5 miljoen genomen.

De actualisatie van de grondexploitatie Centrumplan Sint-Michielsgestel geeft een verwacht negatief resultaat van afgerond € 157.000. Ter afdekking van dit verwachte resultaat is een verliesvoorziening gevormd. De grondexploitaties Jacobskamp en Inbreiding Grinsel hebben beide een winstpotentie, samen nog circa € 488.000. In het project Jacobskamp is in 2025 (afgerond) € 793.000 tussentijdse winst genomen.

De risicoanalyse geeft een benodigde risicoafdekking (impact x kans) van € 517.000. Dit wordt voor € 330.000 afgedekt met de verwachte winstpotentie en voor € 187.000 vanuit de Algemene Reserve.

Voortgang van de gemeentelijke grondexploitaties

De grondexploitaties en de risicoanalyse zijn geactualiseerd. De rente is gewijzigd in lijn met de voorgeschreven methodiek en de overige parameters (kosten- en opbrengstenstijging) zijn bijgesteld met de werkelijke kosten- en opbrengstenindex over 2025 en een nieuwe inschatting voor de komende jaren. De rente voor vanaf 2026 is berekend op 1,56%. Ten tijde van jaarrekening 2024 was deze berekend op 1,43%.

Hierna volgt een overzicht van de huidige stand van zaken en de te verwachten financiële resultaten op de grondexploitaties.

Project	Jaarrekening 2025				Begroting 2026-2029				Verschil	
	EW		EW met winst		EW met winst				EW met winst	
Jacobskamp	157.182	positief	1.245.194	positief	per 31.12.2027	581.825	positief	per 31.12.2026	663.369	(voordelig)
Centrumplan	156.822	negatief	10.843.682	negatief	per 31.12.2027	10.758.022	negatief	per 31.12.2026	85.660	(nadelig)
Inbreiding Grinsel	330.959	positief	330.959	positief	per 31.12.2026	345.385	positief	per 31.12.2025	-14.426	(nadelig)

EW= eindwaarde

EW met winst = eindwaarde vermeerderd met reeds genomen tussentijdse winst- en verliesnemingen

De boekwaarde en de te verwachten (tussentijdse) winstneming staan in de volgende tabel.

Project		(Verwachte) tussentijdse winstneming					Project specifieke risico's	Totaal
	BW	realisatie t/m 2024	realisatie 2025	prognose* 2026	prognose* 2027	prognose* 2028		
Jacobskamp	892.792	294.741	793.272	10.602	21.579		125.000	1.245.194
Centrumplan	530.351						187.433	
Inbreiding Grinsel	-209.920			125.959			205.000	330.959

BW= boekwaarde; bij een negatief bedrag zijn de gerealiseerde kosten hoger dan de gerealiseerde opbrengsten, bij een positief bedrag zijn de gerealiseerde opbrengsten hoger dan gerealiseerde kosten.

*Bij de prognose van de winst is rekening gehouden met de project specifieke risico's conform de POC-methode en de rentetoerekening over de gerealiseerde winstneming.

Per grondexploitatie wordt hieronder de voortgang en het verschil met de laatst vastgestelde grondexploitatie (begroting 2026-2029) toegelicht.

Jacobskamp, Den Dungen

In 2025 is een keuze gemaakt over de vorm van de definitieve inrichting van de aansluiting kruising Hooidonksestraat / Hooidonk. Er zal een plateau ter plaatse gerealiseerd worden en daarnaast komt er een wandelpad in het gebied. Dit zal naar verwachting deels in 2026 en deels in 2027 gerealiseerd worden. Hierdoor is de looptijd van de grondexploitatie met 1 jaar verlengd. In de grondexploitatie waren kosten voor een rotonde opgenomen (grondaankoop, aanlegkosten, kosten voorbereiding en

begeleiding uitvoering). Met name door de omvorming naar een plateau is er per saldo een positiever verwacht resultaat van afgerond € 660.000 ten opzichte van begroting 2026.

De grondexploitatie Jacobskamp geeft nu een verwacht eindresultaat van circa € 157.000. In deze grondexploitatie is t/m 2024 voor € 295.000 aan winst genomen en bij de jaarrekening van 2025 een bedrag van € 793.000.

Nu de keuze voor de infrastructurele voorzieningen gemaakt is zijn de risico's die met dit onderwerp te maken hebben ook aangepast. Dit heeft een positief effect van € 250.000 op te risicoanalyse.

Centrumplan, Sint-Michielsgestel

In de eerste helft van 2025 heeft de levering van de gronden ten behoeve van de Raadskamer plaatsgevonden. Hierbij hebben verplichtingen uit de overeenkomst ten aanzien van de (bereikbaarheid) van de bouwplaats tot extra kosten geleid vanwege het afgraven en afvoeren van grond en aanpassing aan infra. De bouw van de woningen en de commerciële ruimte is inmiddels gestart.

Rondom de Groene Villa loopt een Raad van State procedure waarbij we in afwachting zijn van een zittingsdatum. Deze procedure leidt tot vertraging en het is de reden dat de looptijd van de grondexploitatie met 1 jaar verlengd is.

Om het Petrus Dondersplein blijvend flexibel in te kunnen zetten voor evenementen zal een deel van de geplande groenvoorziening verplaatsbaar gemaakt worden, hierop zijn de geraamde kosten bijgesteld.

De actualisatie van de parameters en hierboven genoemde punten geeft voor de grondexploitatie Centrumplan Sint-Michielsgestel een negatiever verwacht resultaat van circa € 86.000 ten opzichte van de laatste actualisatie bij begroting 2026-2029. Voor deze grondexploitatie is een verliesvoorziening ingesteld die wordt opgehoogd naar de verwachte negatieve eindwaarde van afgerond € 157.000.

In 2025 is het opstal met bijbehorende grond aan de Schijndelseweg 12 door de gemeente aangekocht. Hoewel deze locatie net buiten het plangebied van de grondexploitatie Centrumplan Sint-Michielsgestel ligt kan dit nog invloed hebben op een deel van de resterende werkzaamheden binnen de grondexploitatie. Omdat de planvorming rondom deze locatie op dit moment opgestart wordt, is nog geen zicht op mogelijke effecten voor de grondexploitatie.

Inbreiding Grinsel, Den Dungen

De beoogde ontwikkellocatie Inbreiding Grinsel is in het bezit van een drietal eigenaren waar de gemeente er één van is. Tot op heden is het niet mogelijk gebleken om met de andere twee eigenaren tot een haalbaar plan voor het hele plangebied te komen. In 2026 zal duidelijk moeten worden of er, en zo ja, hoe de gemeente met deze locatie verder wil.

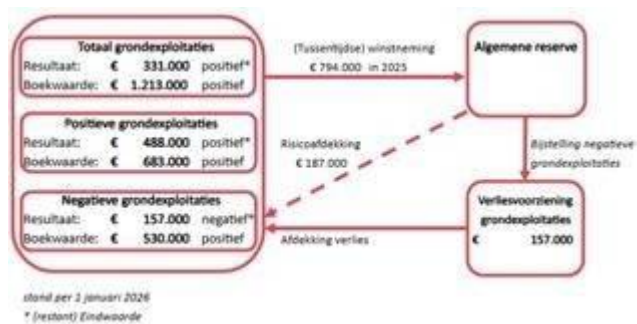
Voor de actualisatie is, naast de wijziging van de parameters, de looptijd van deze grondexploitatie verlengd. Per saldo geeft dit een negatiever verwacht resultaat van circa € 14.000 ten opzichte van begroting 2026-2029. De grondexploitatie Inbreiding Grinsel heeft nu nog een verwachte winstpotentie van (afgerond) € 330.000.

Vanwege de onduidelijkheid over verdere planontwikkeling zijn de risico's negatief bijgesteld, deze zijn nu ingeschat op € 205.000 en zien met name op afboeken van gemaakte / te verhalen kosten.

Risico's

Jaarlijks voert de gemeente een risicoanalyse uit. Hierbij brengt ze risico's in kaart, wat is de oorzaak en impact van het risico en wat zijn mogelijke beheersmaatregelen. De risico's dekt de gemeente af met de winstpotentie als deze voldoende is. Anders wordt het risico gedekt met de Algemene Reserve.

Project	Risicobedrag	Afdekking met:
Jacobskamp	€ 125.000	winstpotentie
Centrumplan	€ 187.433	Algemene reserve
Inbreiding Grinsel	€ 205.000	winstpotentie

Samenvatting financiële stand van zaken

Financiën

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening Het volgende overzicht is als volgt samengesteld:

1. **Resultaat voor bestemming:** per programma, de baten en lasten voor mutaties met reserves; dit leidt dan tot het resultaat voor bestemming per programma.
2. **Resultaatbestemming:** per programma, de onttrekkingen aan en stortingen in de reserves; dit leidt dan tot de resultaatbestemming.
3. **Resultaat na bestemming:** per programma, het verschil tussen het resultaat voor bestemming en de resultaatbestemming; dit leidt dan tot het resultaat na bestemming.

1. Resultaat voor bestemming Baten voor resultaatbestemming (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 voor wijziging	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025	Resultaat 2025
Duurzaamheid	7.271	7.473	8.405	7.746	-659
Meedoen	11.523	4.734	9.719	10.657	938
Leefomgeving	4.747	6.885	5.838	5.672	-166
Ontspanning en Economie	979	542	702	714	12
Ruimtegevend bestuur	65.495	65.375	69.949	70.664	714
Totaal baten	90.015	85.011	94.612	95.453	840
Lasten voor resultaatbestemming (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 voor wijziging	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025	Resultaat 2025
Duurzaamheid	9.268	9.841	10.865	10.133	732
Meedoen	39.499	34.395	41.719	41.038	681
Leefomgeving	19.667	22.282	23.833	21.035	2.797
Ontspanning en Economie	6.769	6.430	7.404	6.947	458
Ruimtegevend bestuur	10.835	10.846	11.643	11.557	86
Totaal lasten	86.038	83.794	95.464	90.710	4.754
Saldo voor resultaatbestemming (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 voor wijziging	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025	Resultaat 2025
Duurzaamheid	-1.996	-2.368	-2.460	-2.386	73
Meedoen	-27.976	-29.661	-32.001	-30.382	1.619
Leefomgeving	-14.920	-15.397	-17.995	-15.363	2.631
Ontspanning en Economie	-5.790	-5.888	-6.703	-6.233	470
Ruimtegevend bestuur	54.659	54.529	58.307	59.107	801
Totaal resultaat voor bestemming	3.977	1.216	-851	4.743	5.594
2. Resultaatbestemming					
onttrekkingen aan reserves (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 voor wijziging	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025	Resultaat 2025
Duurzaamheid	309	111	142	229	87
Meedoen	2.253	1.080	2.085	1.447	-638

Leefomgeving	836	415	1.822	1.489	-333
Ontspanning en Economie	227	175	368	150	-218
Ruimtegevend bestuur	276	380	2.424	2.346	-78
Totaal onttrekkingen aan reserves	3.901	2.160	6.841	5.662	-1.179
stortingen in reserves (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 voor wijziging	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025	Resultaat 2025
Duurzaamheid	389	0	0	72	-72
Meedoen	2.795	305	775	1.642	-867
Leefomgeving	215	744	345	984	-638
Ontspanning en Economie	0	0	0	0	0
Ruimtegevend bestuur	2.243	2.329	4.869	5.673	-804
Totaal stortingen in reserves	5.642	3.377	5.990	8.371	-2.381
Totaal resultaatbestemming (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 voor wijziging	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025	Resultaat 2025
Duurzaamheid	-79	111	142	157	15
Meedoen	-543	775	1.310	-195	-1.505
Leefomgeving	621	-329	1.476	505	-971
Ontspanning en Economie	227	175	368	150	-218
Ruimtegevend bestuur	-1.967	-1.949	-2.445	-3.327	-882
Totaal resultaatbestemming	-1.741	-1.216	851	-2.709	-3.561
3. Resultaat na bestemming					
Saldo na resultaatbestemming (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025 voor wijziging	Begroting 2025 na wijziging	Rekening 2025	Resultaat 2025
Duurzaamheid	-2.075	-2.257	-2.318	-2.229	89
Meedoen	-28.519	-28.886	-30.691	-30.577	114
Leefomgeving	-14.299	-15.725	-16.518	-14.858	1.660
Ontspanning en Economie	-5.563	-5.713	-6.335	-6.083	252
Ruimtegevend bestuur	52.692	52.581	55.862	55.780	-82
Totaal resultaat na bestemming	2.236	0	0	2.034	2.034

Resultaat na bestemming volgens indeling BBV

Het hierna volgende overzicht is samengesteld op basis van de indeling baten en lasten volgens het Besluit Begroting en Verantwoording.

Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	baten werkelijk 2024	lasten werkelijk 2024	saldo werkelijk 2024	baten begroot 2025 voor wijziging	lasten begroot 2025 voor wijziging	saldo begroot 2025 voor wijziging
Programma:						
Duurzaamheid	7.271	9.268	-1.996	7.473	9.841	-2.368
Meedoen	11.523	39.499	-27.976	4.734	34.395	-29.661
Leefomgeving	4.747	19.667	-14.920	6.885	22.282	-15.397
Ontspanning en Economie	979	6.769	-5.790	542	6.430	-5.888
Ruimtegevend bestuur	1.190	7.626	-6.436	1.036	7.272	-6.236

Totaal programma's	25.710	82.829	-57.119	20.671	80.220	-59.548
Algemene dekkingsmiddelen:						
- lokale heffingen	8.535	403	8.132	9.305	448	8.857
- algemene uitkeringen	53.287		53.287	53.196		53.196
- dividend	39		39	30		30
- saldo financieringsfunctie	1.475	142	1.333	882	71	811
- overige algemene dekkingsmiddelen	965	65	900	924	277	647
Totaal programma's	64.301	609	63.692	64.336	796	63.539
gerealiseerde kosten overhead	4	2.600	-2.596	4	2.778	-2.775
vennootschapsbelasting			0			0
Totaal saldo van baten en lasten	90.015	86.038	3.977	85.011	83.794	1.216
toevoeging en onttrekking aan reserves	3.901	5.642	-1.741	2.160	3.377	-1.216
GEREALISEERD RESULTAAT	93.915	91.679	2.236	87.171	87.171	0

Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)	baten begroot 2025 na wijziging	lasten begroot 2025 na wijziging	saldo begroot 2025 na wijziging	baten werkelijk 2025	lasten werkelijk 2025	saldo werkelijk 2025
Programma:						
Duurzame Transformatie	8.405	10.865	-2.460	7.746	10.133	-2.386
Sociale Kracht	9.719	41.719	-32.001	10.657	41.038	-30.382
Leefbare Ruimte	5.838	23.833	-17.995	5.672	21.035	-15.363
Vitaal Ondernemen	702	7.404	-6.703	714	6.947	-6.233
Meewerkend bestuur	1.343	7.782	-6.439	1.356	8.028	-6.672
Totaal programma's	26.006	91.603	-65.597	26.145	87.181	-61.037
Algemene dekkingsmiddelen:						
- lokale heffingen	9.341	450	8.891	9.341	449	8.892
- algemene uitkeringen	57.262		57.262	57.889		57.889
- dividend	45		45	45		45
- saldo financieringsfunctie	1.036	170	866	1.103	181	921
- overige algemene dekkingsmiddelen	919	394	525	931	68	863
Totaal programma's	68.602	1.014	67.588	69.308	698	68.610
gerealiseerde kosten overhead	4	2.846	-2.843	0	2.830	-2.830
vennootschapsbelasting			0			0
Totaal saldo van baten en lasten	94.612	95.464	-851	95.453	90.710	4.743
toevoeging en onttrekking aan reserves	6.841	5.990	851	5.662	8.371	-2.709
GEREALISEERD RESULTAAT	101.453	101.453	0	101.114	99.080	2.034

Resultaten en resultaatbestemming (mutatie reserves)

Het volgende overzicht gaat in op de mutaties resultaatbestemming. Hierbij wordt gespecificeerd op het niveau van de programma's weergegeven welke reservemutaties zijn verwerkt tussen het resultaat voor, en het resultaat na bestemming. Ter vergelijking zijn ook de begrote reservemutaties opgenomen.

Rekening van baten en lasten programma's 2025 (bedragen x € 1.000)							
programma	omschrijving baten/lasten en specificaties	resultaat begroot 2025	baten begroot 2025	lasten begroot 2025	resultaat werkelijk 2025	baten werkelijk 2025	lasten werkelijk 2025
1	Duurzaamheid		8.405	10.865		7.746	10.133
2	Meedoen		9.719	41.719		10.657	41.038
3	Leefomgeving		5.838	23.833		5.672	21.035
4	Ontspanning en Economie		702	7.404		714	6.947
5	Ruimtegevend bestuur		69.949	11.643		70.664	11.557
totaal baten en lasten programma's voor resultaatbestemming			94.612	95.464		95.453	90.710
resultaat voor bestemming		851			4.743		
Resultaatbestemming:							
1	egalisatie budgetrealisatie duurzaamheid						72
1	projecten groen		142			229	
2	inclusiebudget 2024-2027		630	471		37	471
2	inzet voor projecten sociaal domein		575			530	
2	project asiel en migratie		236			236	
2	resultaat opvang vluchtelingen Oekraïne						689
2	resultaat sociaal domein producten		644	305		644	482
3	vrijval reserve wegbeheer naar voorziening		550			550	
3	egalisatie en degeneratie wegbeheer		129			175	
3	afschrijvingslasten voorbereiding Bolster en Elde		482			136	
3	afschrijvingslasten gemeentehuis		240			240	
3	afschrijvingslasten wegbeheer en verkeer		50			50	
3	anterieure overeenkomsten						190
3	beheer bomenziekten		70				
3	inzet voor projecten openbare ruimte		80			73	
3	resultaatmutaties grondexploitatie		71	345		157	793
3	voorbereiding Heidelust		150			108	
4	afschrijvingslasten monumenten		5			5	

Rekening van baten en lasten programma's 2025 (bedragen x € 1.000)							
4	afschrijvingslasten sportvoorzieningen		97			97	
4	onderzoek en spoedreparatie De Run		168			16	
4	maatschappelijke voorzieningen		36				
4	kunstwerk centrum, cultuurbudget en Linie 1629		63			32	
5	bestemming jaarresultaat 2024		2.236	2.236		2.236	2.236
5	egalisatie ICT- en loonkostenbudgetten MGD		78				804
5	overhevelingen en resultaatbestemmingen		60	304		60	304
5	toekomstige (onderwijs) investeringen			2.023			2.023
5	versterken vermogenspositie			305			305
5	wijkmakelaars		50			50	
resultaatbestemming:		851	6.841	5.990	-2.709	5.662	8.371
totaal baten en lasten programma's na resultaatbestemming			101.453	101.453		101.114	99.080
resultaat na bestemming		0			2.034		

Toelichting resultaatbestemming

In de begroting na wijziging is rekening gehouden met netto onttrekking van € 851.000 vanuit de reserves. In werkelijkheid is dit een netto storting van € 2.709.000 in de reserves geworden. De afwijkingen bestaan uit de volgende posten.

Afwijking resultaatbestemming	2025
Resultaatbestemming begroot	-851
Resultaatbestemming werkelijk	2.709
Meer gereserveerd/minder onttrokken dan begroot	3.561
Dit bedrag bestaat uit:	
- resultaat duurzaamheid	72
- projecten sociaal domein	638
- resultaat opvang vluchtelingen Oekraïne	689
- resultaat sociaal domein producten	178
- afschrijvingslasten onderwijshuisvesting	346
- anterieure overeenkomsten	190
- resultaat grondexploitatie	362
- spoedreparatie sporthal	152
- resultaat MGD	882
- overige mutaties	51
Totaal	3.561

Ontwikkeling reserves (eigen vermogen)

Per saldo is er in 2025 via de resultaatbestemming € 2.709.000 meer aan reserves toegevoegd dan onttrokken. Hierdoor leidt het voordelig resultaat voor bestemming van € 4.743.000 tot een voordelig resultaat na bestemming van € 2.034.000.

Deze mutaties leiden tot de volgende ontwikkeling van de reserves (x € 1.000).

Ontwikkeling reserves 2025	
stand reserves per 1 januari 2025	33.863
- bij: mutaties resultaatbestemming	2.709
- bij: resultaat na bestemming	2.034
stand reserves per 31 december 2025	38.606

Bestemming resultaat 2025

Samenvattend geeft dit inclusief voorgestelde resultaatbestemming het volgende beeld.

Overzicht resultaat 2025 en bestemming resultaat (bedragen x € 1.000)	Begroot 2025	Werkelijk 2025
Totaal baten voor mutaties reserves	94.612	95.453
Totaal lasten voor mutaties reserves	95.464	90.710
Resultaat voor inzet reserves	-851	4.743
Inzet reserves (begroot/besluit raad)	851	-2.709
Resultaat na inzet reserves	0	2.034
Voorstel bestemming resultaat:		
• Overhevelingen		453
• Overige bestemming (decembercirculaire)		268
• Reservering voor inzet woningbouw (bestemmingsreserve)		196
• Netto effect (Algemene reserve)		1.117
Totaal verdeeld resultaat	0	2.034

Toelichting bestemming resultaat

De gemeenteraad wordt voorgesteld om via vaststelling van deze jaarrekening het resultaat na bestemming naar de volgende onderdelen te bestemmen.

Overhevelingen budgetten naar 2026

Voor 18 onderwerpen waarvoor in 2025 incidenteel budget beschikbaar was, zijn voorstellen voor overhevelingen opgesteld voor een bedrag van netto € 453.200. Hiervan zijn er 8 budgetneutraal omdat ook samenhangende inkomsten (bestemmingsreserves) overgeheveld worden. Voor een toelichting op deze onderwerpen en de hierbij behorende bedragen wordt verwezen naar het overzicht in het navolgende hoofdstuk.

Overige resultaatbestemmingen (decembercirculaire)

Met de decembercirculaire Gemeentefonds 2025 zijn budgetten beschikbaar gekomen die niet meer tot besteding hebben geleid in 2025. Een deel van deze budgetten is gekoppeld aan een eenmalige taak, waarbij de bedoeling is om deze in 2026 alsnog uit te voeren. Voor de 6 betreffende onderwerpen wordt voorgesteld om het hiermee samenhangende budget in 2026 daarvoor in de begroting beschikbaar te stellen via de bestemming van het resultaat. Het gaat hierbij om een bedrag van € 267.900.

Reservering voor inzet woningbouw

In 2025 hebben we voor het eerst Rijksmiddelen (Realisatiestimulans) ontvangen ter stimulering van woningbouw. Het gaat om een bijdrage van € 7.000 per woning waarvoor de bouw is gestart. Voor 2025 resulteert dit in een totaalbedrag van € 196.000. Ook in de komende jaren (waarschijnlijk tot en met 2029) zullen wij hiervoor bijdragen ontvangen.

Deze bijdrage 2025 was niet vooraf begroot er zijn ook geen kosten tegenover gemaakt en is

daarmee resultaat in de jaarrekening 2025. De bedoeling is om deze middelen de komende jaren alsnog in te zetten voor de realisatie van woningbouwplannen. Om dit mogelijk te maken, wordt voorgesteld een bestemmingsreserve **Inzet woningbouw** in te stellen. Deze reserve wordt gevoed met:

- de bijdrage over 2025 via de resultaatbestemming;
- de Rijksbijdragen Realisatiestimulans die we in de komende jaren nog ontvangen.

Vervolgens kan deze reserve worden ingezet voor de dekking van incidentele ambtelijke capaciteit. Hiermee komt extra inzet beschikbaar om de voortgang van woningbouwplannen te versnellen.

Netto effect naar de Algemene reserve

Na aftrek van de voorgestelde resultaatbestemmingen resteert er € 1.116.600. Dit bedrag is hiermee het netto effect ten gunste van de Algemene reserve.

Toelichting resultaat en resultaatbestemming

Resultaat na bestemming 2025

Het voordelige resultaat na bestemming bedraagt € 2.033.700. In het volgende samenvattende overzicht gaan we in op de belangrijkste financiële afwijkingen waarbij de grotere afwijkingen zijn toegelicht. Kleinere afwijkingen tot € 50.000 zijn hierin niet meegenomen. In het hoofdstuk Programma's in het jaarverslag is per programma een inhoudelijke en een meer gedetailleerde financiële analyse opgenomen.

Totaal analyse jaarresultaat 2025 (bedragen x € 1.000; - = nadeel)	Voordeel	Nadeel	Resultaat	Toelichting grootste afwijkingen per onderwerp
Jeugdzorg	223		223	In vergelijking met 2024 en in vergelijking met hetgeen was begroot in 2025 zien we een sterke afname van het aantal indicaties verstrekkingen jeugdzorg in natura. Daarentegen worden wel duurdere zorgtrajecten ingezet. Gedeeltelijk is dit te verklaren door indexatie. Anderzijds ervaren we dat zorgaanbieder het met regelmaat noodzakelijk vinden om duurdere zorg in te zetten, waarbij we een beweging zien van collectief naar meer individuele zorg. Hierdoor is per saldo een voordeel ontstaan van € 113.000 op jeugdzorg in natura. Daarnaast ervaren we dat het aanbod zorg in natura vaker passender is voor de hulpvragen in vergelijking met PGB. Hierdoor is er een voordeel ontstaan op PGB van circa € 41.000. Tot slot zijn er diverse kleine lokale werkbudgetten en overige budgetten die leiden tot een voordeel van circa € 69.000.
WMO		-104	-104	Er is een toename zichtbaar in het aantal cliënten en in de zorgzwaarte bij zowel individuele begeleiding als groepsbegeleiding. Dit resulteert in nadelen van € 198.000 op individuele begeleiding en € 43.000 op groepsbegeleiding. Wij verwachten dat een gedeelte hiervan structureel zal zijn. Het budget cliëntondersteuning heeft een voordeel van € 69.000.

Totaal analyse jaarresultaat 2025 (bedragen x € 1.000; - = nadeel)	Voordeel	Nadeel	Resultaat	Toelichting grootste afwijkingen per onderwerp
				Vanwege een niet gerealiseerde financiële taakstelling is er een nadeel van € 103.000 ontstaan. Het budget voor het verstrekken van rolstoelen heeft een voordeel van € 38.000. Dit budget is gebaseerd op gemiddelden van voorgaande jaren. Het wel of niet verstrekken van elektrische rolstoelen heeft grote invloed op de hoogte van de bestedingen. De overige afwijkingen hebben betrekking op diverse onderwerpen met in totaal een voordeel van € 133.000.
Reserveringen regiobudget WMO		-517	-517	Met de Najaarsnota 2025 zijn middelen regio overgeheveld naar 2026. Deze zijn afgewikkeld via de Algemene reserve in plaats van via de reserve Sociaal domein. De hier begrote onttrekking is derhalve niet gerealiseerd.
Inkomensvoorzieningen	516		516	Op 1 oktober 2025 heeft het Rijk het definitieve BUIG budget vastgesteld. De stijging ten opzichte van begroot wordt grotendeels veroorzaakt door de loon- en prijsbijstellingen in 2025. Dit resulteert in een voordeel van € 235.000. De inkomsten vanuit verhaal/bijdragen participatiewet hangen af van individuele situaties van inwoners, waardoor de daadwerkelijke inkomsten sterk kunnen schommelen. Om die reden is er voorzichtig begroot. Er is een voordeel ontstaan van € 119.000. Vanwege een lager dan gemiddelde uitkeringsprijs als gevolg van een groot aandeel alleenstaanden en inkomsten door parttime werk is er een voordeel ontstaan van € 143.000 op de verstrekkingen van de BUIG. In volume is het uitkeringsbestand stabiel gebleven.

Totaal analyse jaarresultaat 2025 (bedragen x € 1.000; - = nadeel)	Voordeel	Nadeel	Resultaat	Toelichting grootste afwijkingen per onderwerp
Participatie	60		60	Er is een voordeel ontstaan van € 46.000 op de begeleidingskosten loonkostensubsidie.
Storting in egalisereserve Sociaal domein		-178	-178	Resultaat bovenstaande producten is 178.000 positief en wordt toegevoegd aan de egalisereserve Sociaal Domein.
Rijksbijdrage Realisatiestimulans	196		196	Met de regeling Realisatiestimulans ondersteunt het Rijk de gemeenten bij het bouwen van meer betaalbare woningen. Dit resulteert in een financieel voordeel wat niet voorzien was bij de begroting.
Omgevingsvergunningen en overige bestemmingsplankosten	200		200	In december 2025 zijn vergunningen verstrekt voor de ontwikkeling van zonneparken op drie locaties. Hierdoor ontstaat een legesvoordeel van € 139.000. Het project prioritering uitbreidingslocaties is volledig afgerond. Voor dit project was minder budget vereist dan aanvankelijk begroot. Dit resulteert in een financieel voordeel van € 28.000.
Sport	117		117	Gedurende de aanbestedingsprocedure voor de sporthallen zijn de huurinkomsten tijdelijk aan de gemeente afgedragen. Dit resulteerde in een voordeel van € 49.000. De opbrengsten uit de SPUK Stimulering Sport zijn € 54.000 hoger dan oorspronkelijk begroot. Voor een mogelijke terugbetaling van Spuk-Sport was een bedrag van € 138.300 gereserveerd. Dit is niet nodig gebleken.
Bijdrage MGD (incl. egalisatie)	948	-882	66	Op basis van de jaarcijfers 2025 MGD was er een positief exploitatieresultaat van € 947.800. Het netto resultaat voor onze gemeente na aftrek van de egalisereserves (€ 882.100) was € 65.700 (inclusief BTW).
Voorziening APPA voormalige bestuurders	33	-422	-389	De Wet toekomst pensioenen bepaalt dat APPA-pensioenen van

Totaal analyse jaarresultaat 2025 (bedragen x € 1.000; - = nadeel)	Voordeel	Nadeel	Resultaat	Toelichting grootste afwijkingen per onderwerp
				politieke ambtsdragers per 1 januari 2028 verplicht overgaan naar het ABP. Omdat het ABP rekent met een hogere dekkingsgraad (123%) dan gemeenten (100%), moet onze gemeente bij overgang meer pensioenvermogen inbrengen dan gereserveerd is. Dit leidt in 2025 tot een eenmalig nadeel van netto € 389.400.
Rente en schatkistbankieren	59		59	Op schatkistbankieren is bovenop hetgeen eerder al begroot was een voordeel gerealiseerd van € 27.000 vanwege een hogere rente en een oplopend saldo liquiditeiten. Daarnaast is op kosten betalingsverkeer en rente op het saldo op onze BNG-betaalrekening en overige betaalrekeningen een voordeel van € 32.000 gerealiseerd.
Algemene uitkering gemeentefonds	627		627	De Algemene uitkering Gemeentefonds gaf een positief resultaat van € 627.100. De belangrijkste reden hiervan zijn de extra middelen die einde jaar via de decembercirculaire zijn toegekend. Een deel van deze extra middelen is bedoeld voor taakmutaties waarvoor via de bestemming van het resultaat van deze jaarrekening in 2026 nog besteding gewenst is. Dit betreft een bedrag van € 267.900.
Begrotingssaldo	326		326	Na afloop van het begrotingsjaar 2025 resteerde nog een positief niet ingezet begrotingssaldo van € 326.300. Dit bedrag valt nu vrij ten gunste van het jaarresultaat.
Overhevelingen 2025	453		453	Voor 18 onderwerpen, waarvoor in 2025 incidenteel budget beschikbaar was, zijn voorstellen voor overhevelingen opgesteld. Via de bestemming van het jaarresultaat worden de hier bedoelde budgetten in de begroting 2026 opgenomen (zie onderstaande toelichting overhevelingen).

Totaal analyse jaarresultaat 2025 (bedragen x € 1.000; - = nadeel)	Voordeel	Nadeel	Resultaat	Toelichting grootste afwijkingen per onderwerp
Kapitaallasten	379		379	Per saldo is van de begrote investeringen (€ 9,0 miljoen) een bedrag van € 7,1 miljoen gerealiseerd. Dit heeft geleid tot lagere kapitaallasten.
Diverse overige posten	0		0	
Totaal jaarresultaat	4.137	-2.103	2.034	

Resultaatbestemming: overhevelingen en decembercirculaire

Zoals in voorgaand hoofdstuk is toegelicht bestaat het resultaat onder andere uit budgetvoorstel op incidenteel budget en extra inkomsten vanuit de decembercirculaire Gemeentefonds. Via de bestemming van het resultaat komt een deel van dit resultaat als budget terug in 2026. Het gaat hierbij om de volgende resultaatbestemmingen.

Resultaatbestemming: overhevelingen 2025 (bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Toelichting
Uitvoering klimaatadaptatie	71		71	Projectbudget Uitvoeringsagenda klimaatadaptatie 2025; gedreven door langere looptijden diverse (openbare ruimte) projecten.
Project afronden Oude Aadal	17	17	0	Project is de juridische afhandeling van de realisatie natuur in Oude Aadal. Rechtsgang is erg traag.
Snuffelfietsen	10		10	In samenwerking met het Schone Lucht Akkoord (SLA) heeft GLOBE Nederland een aanbod ontwikkeld om met scholieren op lokaal niveau de luchtkwaliteit te meten. Op deze wijze kan een gemeente en/of provincie invulling geven aan het SLA-thema 'citizen science en participatie'. De gemeente schaft de sensoren aan en wijst de sensoren toe aan een school. De scholieren gaan vervolgens zelf met Snuffelfiets-sensoren en met fijnstofvangers de luchtkwaliteit meten. Zo maken de kinderen onzichtbare luchtvervuiling zichtbaar en leren zij over (on-)gezonde lucht en het effect ervan op je longen (leerdoelen: bewustwording en educatie).
Integrale visie sociaal domein	13	13	0	Dit budget is bestemd voor uitvoering van de visie sociaal domein. We zijn nog in de fase om hiervoor het programmaplan op te stellen. Hier komen nog incidentele kosten in 2026 voor.

Resultaatbestemming: overhevelingen 2025 (bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Toelichting
Wijkscan Den Dungen	15		15	Betreft een incidentele subsidie van ZonMw voor een wijkscan in Den Dungen: deze wordt in 2026 uitgevoerd.
Spreidingswet	37		37	Gemeenten hebben in 2025 vanuit de Spreidingswet middelen ontvangen. Elke gemeente heeft een vast bedrag van € 20.000 ontvangen en het resterende bedrag is verdeeld op basis van de verdeling van het aantal opvangplaatsen per gemeente. Het ontvangen bedrag is nog niet besteed. We willen het geld beschikbaar houden in 2026, voor het geval we alsnog kosten moeten maken voor het zoeken naar opvangplekken.
Armoedebeleid	40	40	0	Voor 2025 is € 40.000 begroot voor de uitvoering van de Uitvoeringsagenda Armoede en Schulden. Door diverse personele wisselingen binnen het sociaal domein zijn verschillende projecten en opdrachten niet in de geplande vorm van start gegaan. Hierdoor is het beschikbare uitvoeringsbudget in 2025 nog niet benut. Hoewel de besteding in 2025 is achtergebleven, blijft het budget noodzakelijk. De middelen zijn bedoeld voor het uitwerken en uitvoeren van interventies die bijdragen aan de gemeentelijke ambities op het gebied van armoedebestrijding, schuldenpreventie en bestaanszekerheid. Om de continuïteit van het armoedebeleid te borgen en de geplande acties alsnog te kunnen realiseren, wordt voorgesteld het niet-benutte bedrag van € 40.000 over te hevelen: € 20.000 naar 2026 en € 20.000 naar 2027.
Armoedebestrijding	35	35	0	Voor 2024 is er budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het armoedebeleid. Er is een bedrag van € 36.800 overgeheveld naar 2025. In 2024 hebben de projecten een opstartfase doorgemaakt en zijn de eerste onderzoeken uitgevoerd. Hiervoor is diverse keren samengekomen met de partners van het armoedenetwerk, waarvoor in totaal € 1.564 is uitgegeven. De bedoeling was om deze projecten in 2025 verder uit te werken en te realiseren. Door functiewisselingen is dit niet gelukt.

Resultaatbestemming: overhevelingen 2025 (bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Toelichting
				Hierdoor zijn meerdere projecten stil komen te liggen en is het beschikbare budget nog niet volledig ingezet.
Problematische schulden	15	15	0	Vanuit de meicirculaire 2025 is er geld beschikbaar gesteld vanuit het Rijk voor de uitvoering van het IBO-rapport 'Naar een werkende schuldenketen'. Voor 2025 is voor het onderdeel 'vroegsignalering' geld overgemaakt naar de gemeenten. Door diverse personele wisselingen binnen het sociaal domein zijn verschillende projecten en opdrachten niet in de geplande vorm van start gegaan. Hierdoor is het beschikbare uitvoeringsbudget in 2025 nog niet benut. Hoewel de besteding in 2025 is achtergebleven, blijft het budget noodzakelijk.
Implementatie Participatiewet in balans	29	29	0	In 2025 hebben wij budget gekregen voor de implementatie van de Participatiewet in Balans. Dit budget hebben we niet kunnen besteden zoals gepland, omdat de inwerkingtreding van de wet door het Rijk is uitgesteld naar 1 januari 2026. Hierdoor schuiven de activiteiten van de implementatie door naar 2026. Zonder overheveling zou het gereserveerde budget in 2025 vrijvallen, terwijl de middelen in 2026 alsnog nodig zijn om de verplichte taken uit te voeren. Door het budget over te hevelen naar 2026 voorkomen we dat middelen onbenut blijven en later opnieuw moeten worden aangevraagd. Waarborgen we dat er voldoende financiële ruimte is voor implementatie zodra de wet in werking treedt. En voldoen we aan de wettelijke verplichting om de Participatiewet in Balans correct en tijdig uit te voeren. Voordeel is toegevoegd aan egaliseriereserve loonkosten MGD waar nu de dekking vandaan komt.
Voorbereiden planvorming en technische uitwerking Heidelust	42	42	0	Het betreft een lopend project voorbereiding planvorming en technische uitwerking bouw- en woonrijpmaken Heidelust. Het project heeft een langere doorlooptijd i.v.m. waterproblematiek en bezwaarprocedure.
Project Omgevingswet	10		10	Het budget is bestemd voor de verplichte invoering van de Omgevingswet (Ow),

Resultaatbestemming: overhevelingen 2025 (bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Toelichting
				inclusief middelen voor de diverse instrumenten zoals het Omgevingsplan, programma's, visie en vergunningen, wordt overgeheveld. Deze middelen worden ingezet om de kosten van de instrumenten onder de Ow in 2026 te dekken. Hiermee zorgen we voor een efficiënte besteding van beschikbare middelen.
Beekvlietboerderij	41		41	Op 8 mei 2025 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen inzake de Beekvlietboerderij. Uitvoering loopt nog en gaat door in 2026. Middelen die gereserveerd zijn, zijn nog steeds nodig voor uitwerking. Aan de Stichting Beekvlietboerderij is gevraagd om een uitwerking van hun plannen op te stellen. Deze plannen hebben een tijd op zich laten wachten en zijn eind 2025 in concept opgeleverd en doorgenomen. Dit budget is bedoeld om de Beekvlietboerderij aan te passen naar een nieuwe vorm van exploitatie. Omdat deze plannen eind 2025 nog onvoldoende concreet zijn, maar het wel in lijn der verwachting ligt dat dit in 2026 zijn beslag krijgt wordt verzocht deze middelen over te hevelen naar 2026.
Opstellen IHP vervolgwerkzaamheden	40		40	Er komen nog kosten voort uit het IHP voor het opstellen van contracten.
Pompen fontein Goudplevier/Venkant en't Ven	14		14	De reparatie pomp aan de Goudplevier is afgelopen jaar niet uitgevoerd i.v.m. uitval/ziekte toezichthouder. De betreffende pomp zou nog één jaar kunnen draaien, waardoor we ervoor gekozen hebben om deze een jaar uit te stellen.
Spoedreparatie De Run	142	142	0	Ondanks dat er al veel spoedreparaties zijn gedaan in 2025 verwachten we hier nog meer reparaties in 2026.
Groot onderhoud korfbalveld	40		40	De kunstgrasvoetbalvelden zijn gerenoveerd. Echter de velden worden in 2026 gekeurd en definitief opgeleverd.
Groot onderhoud voetbalveld	175		175	De kunstgrasvoetbalvelden zijn gerenoveerd. Echter de velden worden in 2026 gekeurd en definitief opgeleverd.
Totaal resultaatbestemming: overhevelingen	786	333	453	0

Resultaatbestemming: decembercirculaire 2025 (bedragen x € 1.000)	Lasten	Toelichting
Wet versterking regie volkshuisvesting	74	Met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting ontstaan extra werkzaamheden. Ter compensatie van de incidentele uitvoeringslasten is € 48,8 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd.
Kinderopvang pleegouders	20	Bij Voorjaarsnota 2025 is door de Rijksoverheid extra geld beschikbaar gesteld als bijdrage voor de kosten die pleegouders maken voor kinderopvang en buitenschoolse opvang van hun pleegkinderen. Aanvullend hierop wordt alsnog voor 2025 € 10,7 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd.
Veilig vergaderen (DU)	127	De afgelopen periode is gebleken dat vergaderingen van gemeenteraden, Provinciale Staten en algemeen besturen van waterschappen gepaard kunnen gaan met maatschappelijke onrust, ongeregelde situaties en zelfs bedreigende situaties. Om gemeenten en provincies te ondersteunen met het treffen van maatregelen om beter voorbereid te zijn op mogelijke verstoringen van vergaderingen van het volksvertegenwoordigend orgaan, wordt aan vijftientig gemeenten en drie provincies vanuit het programma Weerbaar bestuur een eenmalige financiële bijdrage verstrekt.
Meerkosten Oekraïne Sociaal Domein (DU)	25	De verantwoordelijkheid voor de zorg en ondersteuning vanuit de Wmo, de Jeugdwet en de Wet publieke gezondheid voor de uitvoering van het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg, het Rijksvaccinatieprogramma en het prenataal huisbezoek ligt voor Oekraïense ontheemden bij gemeenten.
Implementatie plateau 2 (DU)	13	Gegevens over inburgeraars die vallen onder de Wet inburgering 2021 worden op dit moment veelal handmatig (via portalen en bestanden) uitgewisseld. Dit is niet alleen foutgevoelig, maar ook zeer arbeidsintensief. Om die reden worden op dit moment voorbereidingen getroffen om de geautomatiseerde uitwisseling van gegevens binnen de inburgeringsketen ("plateau 2") mogelijk te maken. De implementatie hiervan zal stapsgewijs vanaf 2026 gaan plaatsvinden.
Aanvullende ondersteuning lokale energiehulp (DU)	9	Het beoogde doel van deze decentralisatie-uitkering is om gemeenten de mogelijkheid te bieden om de lokale hulp voor huishoudens met een hoge energierekening en laag inkomen te intensiveren.
Totaal resultaatbestemming: decembercirculaire	268	

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten zijn posten die het begrotingssaldo eenmalig beïnvloeden. Het betreft tijdelijke projecten, subsidies of andere niet-structurele financiële gebeurtenissen. Elk jaar kunnen in de begroting, meerjarenraming of jaarrekening dergelijke incidentele posten voorkomen.

De toelichting bij het overzicht van baten en lasten bevat minimaal een opsomming van de geraamde incidentele baten en lasten per programma.

Toezichtkader: materieel begrotingsevenwicht

Bij de beoordeling door de toezichthouder of de begroting structureel in evenwicht is, wordt gebruikgemaakt van het overzicht van incidentele baten en lasten. Op basis hiervan wordt vastgesteld of de structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Hiervoor wordt het begrotingssaldo gecorrigeerd met het saldo van incidentele baten en lasten.

Mutaties in reserves

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden reservemutaties in principe als incidenteel beschouwd. Daarom worden alle incidentele reservemutaties opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten. In deze financiële begroting is tevens een gespecificeerd overzicht opgenomen van zowel structurele als incidentele reservemutaties.

Overzicht incidentele baten en lasten

In het onderstaande overzicht is per programma aangegeven welk bedrag aan incidentele baten en lasten is begroot. Posten kleiner dan € 25.000 zijn conform de financiële verordening niet opgenomen in dit overzicht.

Programma/omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroot 2025	Realisatie 2025
Incidentele baten		
<i>Duurzaamheid</i>		
Subsidie provincie uitvoering projecten plattelandsvernieuwing.	271	243
Specifieke uitkering Energiearmoede: Als gevolg van de stijgende energieprijzen wordt de energierekening voor een steeds groter wordende groep moeilijker te betalen. Deze uitkering is bedoeld om de huishoudens die het hardst getroffen worden op korte termijn te ondersteunen met energiebesparende maatregelen.	273	113
Specifieke uitkering Nationaal Isolatieprogramma: Met de Specifieke Uitkering (SPUK) Lokale Aanpak Isolatie kan een eigen isolatieprogramma voor inwoners met een slecht geïsoleerde koopwoning worden opgezet. Daarmee wordt ondersteuning geboden aan (verenigingen van) eigenaren die moeite hebben hun woning te verduurzamen.	371	72
<i>Meedoen</i>		
Specifieke uitkering GALA: We hebben van het Rijk middelen toegekend gekregen via de Specifieke Uitkering Gezond en Actief Leven (Spuk GALA) voor de periode 2023 tot en met 2026. De middelen van Spuk GALA zetten we in om gezondheidsachterstanden te bestrijden, de sociale basis te versterken en meer in te zetten op sport en bewegen.	459	450
Opvang vluchtelingen Oekraïne: Samen met de gemeente Boxtel voeren we deze tijdelijke taak uit.	2.103	2.884

Programma/omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroot 2025	Realisatie 2025
Specifieke uitkering WI: De specifieke uitkering voor de Wet inburgering en Onderwijsroute is bedoeld voor inburgering en onderwijs voor statushouders.	495	302
<i>Leefomgeving</i>		
Heidelust, provinciale subsidie ontwikkeling tijdelijke woningen.	74	74
Grondexploitatie: exploitatie geactualiseerde grondexploitatieplan, inclusief balansmutaties.	3.173	2.252
<i>Ontspanning en Economie</i>		
<i>Ruimtegevend bestuur</i>		
Wachtgeldverplichtingen voormalig bestuur	194	106
totaal	7.412	6.496
Totaal incidentele onttrekkingen reserves	6.450	5.270
TOTAAL INCIDENTELE BATEN	13.862	11.766
Incidentele lasten		
<i>Duurzaamheid</i>		
Projecten groen, realisatie projecten Oude Aadal, Gebiedsontwikkeling, Dommelzone en ecologische verbindingzones.	103	90
Projecten platteland vernieuwing.	266	243
Inzet Specifieke uitkering Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden (zie toelichting baten).		
Inzet Specifieke uitkering Energiearmoede (zie toelichting baten).	273	113
Inzet Specifieke uitkering Nationaal Isolatieprogramma (zie toelichting baten).	371	72
<i>Meedoen</i>		
Specifieke uitkering GALA (zie toelichting baten).	459	450
Inzet Specifieke uitkering WI (zie toelichting baten).	546	338
Opvang vluchtelingen Oekraïne: Samen met de gemeente Boxtel voeren we deze tijdelijke taak uit.	2.103	2.195
Project migratie: Rijk heeft extra budget aan gemeenten verstrekt voor uitvoering Wet Inburgering en de hoge asielinstroom (2022 t/m 2024). Doel hiervan was om te zorgen dat gemeenten statushouders kunnen laten meedoen en integreren. Met het wegvallen van het huisvestingsinitiatief is er capaciteit vrijgekomen om een impuls te geven aan initiatieven rondom participatie- en integratie.	84	84
Projectplan asiel en migratie: Sint Michielsgestel is gehouden aan het realiseren van opvang voor vluchtelingen en erkent de noodzaak om bij een nieuw initiatief de inwoners meer en beter te betrekken.	150	150
Vergrijzingstafel: De opdracht van de vergrijzingstafel is om een beweging op gang te brengen waarbij inwoners eerder anticiperen op ouder worden in de eigen woning. Hieraan zit ook een uitvoeringsprogramma gekoppeld.	30	30
<i>Leefomgeving</i>		
Vorbereiding nieuwbouw Bolster en Elde college	482	136
Visieplan beheer Seldensate	30	31
Tijdelijke units basisschool	51	52
Uitvoeren van een energiescan van de gemeentelijke gebouwen.	100	0

Programma/omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroot 2025	Realisatie 2025
Grondexploitatie (zie toelichting baten).	2.898	1.615
Heidelust, planvoorbereiding ontwikkeling Heidelust.	150	108
<i>Ontspanning en Economie</i>		
Accommodatiebeleid: Het doel is om tot een kaderstellend beleid te komen dat als paraplu functioneert voor projectplannen voor maatschappelijk vastgoed.	30	36
Planvisie en werkbudget Meerse Plas, bedoeld voor de verdere ontwikkeling en uitvoering van het gebied Meerse Plas.	45	40
Bibliotheken, vooruitlopend op een wettelijke zorgplicht ontvangeng gemeenten tijdelijk een decentralisatie-uitkering via het gemeentefonds; deze is omgezet in een tijdelijk uitvoeringsbudget.	100	100
Inhuur bestuur Meander, budget bedoeld voor de oriëntatie op een toekomstbestendig dorps huis Meander.	50	40
Projectleider binnensport: Het project richt zich op het structureel waarborgen van toegang, schoonmaak, rooster- en planningsbeheer, administratie, facturatie, toezicht op gebruik en klein dagelijks onderhoud van de sporthal, sportzalen en gymzalen die onder gemeentelijk beheer vallen.	32	32
<i>Ruimtegevend bestuur</i>		
Aanvullende storting in voorziening APPA ivm overdracht ABP eind 2027		410
Wachtgeldverplichtingen voormalig bestuur	194	106
totaal	8.547	6.471
Totaal incidentele stortingen reserves	5.990	8.371
TOTAAL INCIDENTELE LASTEN	14.537	14.842
Saldo incidentele baten min incidentele lasten	-675	-3.076
Resultaat begroting/jaarrekening 2025	326	2.034
Saldo	-1.001	-5.110

Investerings

Investerings met economisch en maatschappelijk nut

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden investeringen onderverdeeld in twee categorieën: investeringen met economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut.

- **Economisch nut** betreft investeringen die bijdragen aan het verwerven van middelen en/of verhandelbaar zijn.
- **Maatschappelijk nut** betreft investeringen die primair gericht zijn op publieke voorzieningen. Deze brengen doorgaans structureel onderhoud met zich mee, worden zelden vervangen en kennen geen verhandelbare marktwaarde.

Voor beide typen investeringen geldt dezelfde systematiek voor activering en afschrijving: ze worden geactiveerd en afgeschreven over de verwachte levensduur. Daarnaast wordt de netto methode toegepast, waarbij investeringsbijdragen van derden direct in mindering worden gebracht op het investeringsbedrag.

Investerings 2025

Van de voor 2025 begrote netto investeringen van € 8,5 miljoen is € 6,9 miljoen gerealiseerd en voor het niet afgeronde deel wordt € 1,5 miljoen overgezet naar 2026. De grootste investeringen van 2025 zijn gedaan in VV Irene, SC Den Dungen en Rioolbeheer.

In het onderdeel Programmaplan van deze jaarrekening is per programma een overzicht opgenomen van de begrote en gerealiseerde investeringen 2025. In navolgend overzicht is daarom een samenvattend totaaloverzicht opgenomen.

Investerings 2025 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Rekening 2025	Resultaat 2025	Overzetten 2026
<i>Investerings met economisch nut</i>				
Investerings Rioolbeheerplan	845	888	-43	-25
Aankoop Directeur van Beekstraat 6	500	500	0	0
Investerings vastgoed	183	33	149	149
Vorbereiding onderwijshuisvesting	482	136	346	346
Aanschaf minicontainers 2025	1.513	683	830	830
BMC De Brand, vernieuwen sportaccommodatie	863	590	273	273
Investerings sportaccommodaties	242	39	203	102
Renovatie toplaag veld 1 en 2 SC Den Dungen	960	1.076	-116	-116
Sport SMG Renovatie toplaag veld 1 MHC de Dommel	431	454	-23	0
VV Irene, verbouwing clubgebouw	1.999	2.169	-170	-170
Apparatuur griffie/gemeenteraad	18	0	18	18
Totaal economisch nut	8.035	6.568	1.467	1.406
<i>Investerings met maatschappelijk nut</i>				
Civieltechnische investeringen	-159	-250	90	95
Openbare verlichting	729	653	76	76
Parkeerplaats VV Irene	150	140	10	0
Verkeersmaatregelen Den Dungen	255	30	225	225

Investerings 2025 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Rekening 2025	Resultaat 2025	Overzetten 2026
Totaal maatschappelijk nut	974	573	4011	396
TOTAAL BRUTO INVESTERINGEN	9.009	7.141	1.868	1.802
af: investeringsbijdragen				
Investerings met economisch nut				
Investerings Rioolbeheerplan	35	35	0	0
Investerings sportaccommodaties	74	74	0	0
Renovatie toplaag veld 1 MHC de Dommel	98	98	0	0
VV Irene, verbouwing clubgebouw	336	0	-336	336
Totaal economisch nut	542	206	-336	336
Investerings met maatschappelijk nut				
-				
Totaal maatschappelijk nut	0	0	0	0
TOTAAL INVESTERINGBIJDRAGEN	542	206	-336	336
TOTAAL NETTO INVESTERINGEN	8.467	6.935	2.204	1.466

Toelichting investeringen

Aanschaf minicontainers 2025

GFT- en restafvalcontainers zijn uitgezet; restantkrediet is voor de PMD-containers.

Verkeersmaatregelen Den Dungen

Realisatie is vertraagd i.v.m. wegonderhoud en herstelwerkzaamheden huisaansluitingen riolering.

Vorbereidingen onderwijshuisvesting

Betreft voorbereidingen voor nieuwbouw Elde College en nieuwe De Bolster. Voor Elde College is krediet voor nieuwbouw vastgesteld op 11 december 2025. Voor De Bolster wordt definitieve kredietaanvraag verwacht in 2026 of 2027 afhankelijk van projectvoortgang.

BMC De Brand, vernieuwen sportaccommodatie

Gunning is eind 2025 verstrekt en inmiddels gestart met de sloop.

Reserves

Onderbouwing beoogd doel reserves

In de raadsvergadering van 2 november 2023 heeft de gemeenteraad de nota Reserves en Voorzieningen 2023 vastgesteld. De verantwoorde reservemutaties zijn hierop gebaseerd. Het beschreven nut en doel van de reserves, inclusief actualisaties zijn samenvattend als volgt.

Omschrijving	Door de raad vastgesteld nut/doel
Algemene reserve:	
Algemene (risico)reserve	Opvangen van alle niet afgedekte financiële risico's.
Bestemmingsreserves	
Op basis van een bestedingsfunctie	
Toekomstige investeringen	Bekostigen van nog uit te voeren investeringen waarvoor (deels) gereserveerd wordt.
Toekomstige investeringen onderwijshuisvesting	Bekostigen van nog uit te voeren investeringen onderwijshuisvesting waarvoor (deels) gereserveerd wordt.
Cultuurzaken	Financiering en realisering van kunstobjecten in de openbare ruimte die gedekt kunnen worden vanuit afgesloten anterieure overeenkomsten.
Platteland vernieuwing	Per 2023 gereserveerde middelen in reserve Groenfonds beschikbaar houden voor bestedingen platteland vernieuwing waaronder die van Gestel Groene Gemeente.
Besteding Sociaal domein	Sparen voor dekking van incidentele projecten op het terrein van sociaal domein.
Gemeenschapshuizen	Sparen voor dekking van lasten (geen afschrijvingslasten) met betrekking tot realisering van gemeenschapshuizen.
Op basis van een egalisatiefunctie	
Egalisatie MGD-budgetten voor IV/ICT	Het voor IV, ICT en specifieke programma's (Omgevingswet) behouden van door MGD hiervoor begrote budgetten die aan het eind van het jaar niet besteed zijn door MGD.
Egalisatie loonkostenontwikkeling MGD	De resultaten die ontstaan op de personele budgetten van MGD na afloop van een jaar verrekenen met deze gemeentelijke egalisatiereserve. Op deze wijze is het mogelijk deze begrote budgetten beschikbaar te houden voor MGD.
Onderhoud wegen	Egalisatie van de kosten voor groot onderhoud van wegen.
Egalisatie Sociaal domein	Het behouden van niet bestede budgetten in het sociaal domein voor toekomstige aanvragen in het sociaal domein. Of het afdekken van te veel bestede budgetten in het sociaal domein.
Duurzame Ontwikkeling	Het behouden van niet bestede budgetten duurzaamheid voor toekomstige aanvragen

Omschrijving	Door de raad vastgesteld nut/doel
	duurzaamheid. Of het afdekken van te veel bestede budgetten duurzaamheid.
Volkshuisvestingsfonds	Deze reserve zetten we in om in iedere kern een evenwichtige samenstelling van de woningvoorraad te bereiken.
Opvang doelgroepen	Deze reserve zetten we in om toekomstige opvangkosten te kunnen dekken die het gevolg zijn van de opvangkosten voor vluchtelingen uit Oekraïne en voor extra huisvesting van statushouders of andere doelgroepen.
Dekkingsreserve afschrijvingslasten (afgeronde) investeringen	
Afdekking afschrijvingslast lopende investeringen	Dekking van afschrijvingslasten van begrote en lopende investeringen.
Afdekking afschrijvingslasten afgeronde investeringen	Dekking van afschrijvingslasten van gedane investeringen.

Ontwikkeling reserves

De totaalomvang van de reserves, inclusief het resultaat na bestemming (het eigen vermogen zoals weergegeven op de balans) is toegenomen van € 33,9 miljoen per 31 december 2024 naar € 38,6 miljoen per 31 december 2025. Per saldo zijn de reserves toegenomen met € 4,7 miljoen. De groei van het eigen vermogen uit zich ook in een verbetering van het solvabiliteitspercentage (aandeel eigen vermogen op het totaalbedrag balans). Deze stijgt van 47,7% naar 51,1%. In de volgende tabel is een verloopoverzicht opgenomen.

overzicht verloop reserves (bedragen x € 1.000)	saldo per 31-12- 2024	toevoegingen in 2025	onttrekkingen in 2025	saldo per 31-12- 2025
Algemene reserve	5.525	5.117	315	10.327
Jaarresultaat na bestemming	2.236	2.034	2.236	2.034
Bestemmingsreserves:				
a. Op basis van een bufferfunctie op een specifiek benoemd terrein	0	0	0	0
b. Op basis van een bestedingsfunctie	12.563	3.027	2.796	12.794
c. Op basis van een egalisatiefunctie	7.751	1.985	1.707	8.029
d. Dekkingsreserve afschrijvingslasten (afgeronde) investeringen	5.788	0	366	5.423
TOTAAL RESERVES	33.863	12.163	7.420	38.606

In het hoofdstuk 'Resultaat en resultaatbestemming' zijn de diverse verantwoorde mutaties op reserves nader gespecificeerd. De verantwoording is gebaseerd op de Nota Reserves en Voorzieningen 2023 inclusief actualisaties (zie toelichting voorgaande paragraaf). Een compleet verloopoverzicht van de reserves is opgenomen als bijlage bij deze jaarrekening.

De grootste reservemutaties zijn samenvattend:

Ontwikkeling reserves 2025 (bedrag x € 1.000)	Bedrag
Stand reserves 31-12-2024	33.863
Stand reserves 31-12-2025	38.606
Ontwikkeling reserves (toename)	4.743
Samenvattende mutaties zijn:	
- reservering voor investeringen	2.023
- resultaat MGD	804
- resultaat opvang vluchtelingen Oekraïne	689
- grondexploitatie	636
- anterieure overeenkomsten	190
- overhevelingen en resultaatbestemming	451
- egalisatie sociaal domein	178
- egalisatie duurzaamheid	72
- dekking projectleider Oekraïne	-55
- ontwikkeling Heidelust	-108
- project asiel en migratie	-236
- projecten plattelandsvernieuwing	-242
- projecten sociaal domein	-381
- dekking afschrijvingslasten	-527
- afromen en inzet wegenbeheer	-725
- resultaat na bestemming 2025	2.034
- overige mutaties	-61
Toename reserves	4.743

Voorzieningen

Onderbouwing beoogd doel voorzieningen

De basis van de nota Reserves en Voorzieningen is samenvattend per voorziening bepaald welk doel beoogd wordt. De verantwoorde mutaties in voorzieningen zijn hierop gebaseerd.

Omschrijving	Door de raad vastgesteld nut/doel
Voorzieningen:	
Voor verplichtingen en verliezen	
Pensioenverplichtingen bestuurders (APPA)	Afdekken van mogelijke pensioenverplichtingen van (voormalige) wethouders.
Wachtgelden voormalige wethouders	Afdekken van mogelijke wachtgeldverplichtingen.
Voor kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt	
Onderhoud wegen	Egalisatie van de kosten voor groot onderhoud van wegen.
Onderhoud Civieltechnische Kunstwerken	Egalisatie van de kosten voor groot onderhoud van civieltechnische kunstwerken.
Onderhoud gemeentelijk vastgoed	Egalisatie van de kosten voor groot onderhoud van gemeentelijk vastgoed.
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	
Afval	Opvangen van ongewenste schommelingen in de tarieven voor afvalstoffenheffing en matching baten en lasten van het kostendekkende product afval.
Riolering	Opvangen van ongewenste schommelingen in de tarieven voor rioolheffing en matching baten en lasten van het kostendekkende product riolering.

Ontwikkeling voorzieningen

De totaalomvang van de voorzieningen (behoort tot het vreemd vermogen zoals weergegeven op de balans) is met € 0,3 miljoen toegenomen van € 16,4 miljoen per 31 december 2024 naar € 16,7 miljoen per 31 december 2025. Hieronder volgt het verloop en een nadere toelichting op hoofdlijnen.

Samenvattend naar soort voorziening zien we het volgende beeld.

overzicht verloop voorzieningen (bedragen x € 1.000)	saldo per 31-12- 2024	toevoegingen in 2025	onttrekkingen in 2026	saldo per 31-12- 2025
verplichtingen, verliezen en risico's	3.036	455	303	3.187
onderhoudsegalisatie	1.655	1.037	517	2.175
toekomstige vervangingsinvesteringen	0	0	0	0
door derden beklemde middelen	11.725	101	507	11.319
TOTAAL VOORZIENINGEN	16.415	1.594	1.327	16.682

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

De Wet toekomst pensioenen bepaalt dat APPA-pensioenen van politieke ambtsdragers per 1 januari 2028 verplicht overgaan naar het ABP. Omdat het APB een hogere inbrengwaarde verwacht dan wat we eerder beschikbaar hadden is de voorziening APPA verhoogd met een bedrag van € 389.400 in 2025. Dit bedrag was niet voorzien in de begroting maar omdat externe regelgeving dit bepaalde, is dit alsnog in 2025 verantwoord.

Onderhoudsegalisatievoorzieningen

De onderhoudsvoorzieningen zijn beschikbaar voor Wegenbeheer, Kunstwerken, Sportvelden en Gemeentelijk vastgoed en zijn gebaseerd op actuele onderhoudsplannen. De toevoegen en bestedingen zijn beperkt afwijkend ten opzichte van de begroting. De voorziening Wegenbeheer is ingesteld bij raadsbesluit van 11 december 2025 en vanuit de reserve Wegenbeheer is een eerste storting van € 550.000 gerealiseerd.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf kapitaalgoederen.

Overige voorzieningen van door derden beklemden middelen met een specifieke aanwending

Afval: De lasten en baten van het kostendekkende product afval worden geëgaliseerd via de voorziening afval. Hierdoor heeft het product afval per saldo geen invloed op het jaarresultaat in deze jaarrekening. Voor dit product was een onttrekking begroot van € 583.100; feitelijk bleek een bedrag van € 507.300 voldoende om de exploitatie sluitend te maken. Dit leidt tot een voordelig resultaat van € 75.800 ten opzichte van de begroting.

In de werkelijke onttrekking is rekening gehouden met de overdracht van de voormalige stortplaats Vlagheide aan de provincie. Naar aanleiding van deze overdracht wordt een verlies verwacht van € 331.400. Dit verlies is verwerkt in de voorliggende jaarrekening.

Riolering: De lasten en baten van het kostendekkende product riolering egaliseren we met de voorziening riolering. Hierdoor heeft het product riolering in principe geen effect op het jaarresultaat in deze jaarrekening. Per saldo was een onttrekking begroot van € 121.600 en in werkelijkheid was een storting mogelijk van € 101.400 om tot een sluitende exploitatie te komen. Dit betekent dat het resultaat op product riolering per saldo € 223.000 voordeliger was dan begroot.

Een compleet verloopoverzicht van de voorzieningen is opgenomen als bijlage bij deze jaarrekening.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijkt een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 6 november 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.814.194. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 1.256.000 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 1.814.194. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 1.256.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium (bedragen x € 1.000) Bevindingen >100K per programma	Onrechtmatig (bruto)	Acceptabel	Onrechtmatig (netto)	Onduidelijk
1A Overschrijding lasten programma's				
1. Duurzaamheid				
2. Meedoen	186	186		
3. Leefomgeving				
4. Ontspanning en economie				
5. Ruimtegevend bestuur	718	718		
1B Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	352	352		
2 Ongeautoriseerde reservemutaties				
3 Onderschrijdingen van lasten en afwijkingen van baten die niet tijdig gemeld zijn.				
3a. Onderschrijding van investeringen				
3b. Onderschrijding van de lasten				
3c Overschrijding van de baten				

Begrotingscriterium (bedragen x € 1.000) Bevindingen >100K per programma	Onrechtmatig (bruto)	Acceptabel	Onrechtmatig (netto)	Onduidelijk
3d Onderschrijding van de baten				
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	1.256	1.256	0	
Voorwaardencriterium (bedragen x € 1.000)				
5 Bevindingen voorwaardencriterium		0		
M&O criterium (bedragen x € 1.000)				
6. Bevindingen M&O Criterium	0	0		
Totaal onrechtmatigheden	1.256	1.256	0	
Verantwoordingsgrens	1.814			

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de gemeenteraad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie het college onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Balans per 31 december 2025

Balans per 31 december 2025 (bedragen x € 1.000)	2025	2024
(voor bestemming van het gerealiseerde resultaat)		
ACTIVA		
Vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	5	0
Totaal immateriële vaste activa	5	0
Investerings met een economisch nut	29.292	25.979
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	9.084	7.862
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	7.047	6.800
Totaal materiële vaste activa	45.424	40.641
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	55	55
Leningen aan:		
- woningbouwcorporaties	763	857
Overige langlopende leningen	827	966
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	3
Totaal financiële vaste activa	1.645	1.881
Totaal vaste activa	47.074	42.522
Vlottende activa		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-1.370	-1.595
Totaal voorraden	-1.370	-1.595
Vorderingen op openbare lichamen	1.470	4.053
Verstekte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	44	0
Overige verstekte kasgeldleningen	8.931	8.800
Rekening-courantverhouding met het Rijk	14.168	12.016
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	813	676
Overige vorderingen	1.557	2.136
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	26.983	27.682
Banksaldi	405	704
Totaal liquide middelen	405	704
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- het Rijk	533	0
- overige Nederlandse overheidslichamen	107	0
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.702	1.633
Totaal overlopende activa	2.342	1.633
Totaal vlottende activa	28.360	28.424
TOTAAL ACTIVA	75.434	70.946
Bedrag waarvan het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 bestaat	0	0

Balans per 31 december 2025 (bedragen x € 1.000)	2025	2024
(voor bestemming van het gerealiseerde resultaat)		
PASSIVA		
Vaste passiva		
Reserves:		
- algemene reserve	10.327	5.525
- bestemmingsreserves	26.246	26.102
Het gerealiseerde resultaat volgens uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	2.034	2.236
Totaal eigen vermogen	38.606	33.863
Voorzieningen:		
- voor verplichtingen, verliezen en risico's	3.187	3.036
- ter egalisering van kosten	2.175	1.655
- voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	11.319	11.725
Totaal voorzieningen	16.682	16.415
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	763	857
Totaal vaste schulden	763	857
Totaal vaste passiva	56.187	51.136
Vlottende passiva		
Banksaldi	0	300
Overige schulden	9.059	10.921
Totaal netto-vlottende schulden	9.059	11.221
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- het Rijk	4.797	3.633
- overige Nederlandse overheidslichamen	3.113	2.796
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	2.413	2.159
Totaal overlopende passiva	10.323	8.589
Totaal vlottende passiva	19.383	19.810
TOTAAL PASSIVA	75.434	70.946
Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt	114.276	93.482

Uitgangspunten en grondslagen

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeente.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

De algemene uitkering is opgenomen conform de best mogelijke schatting gebaseerd op basis van de laatst beschikbare informatie.

Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene vergadering van de vennootschap is genomen.

De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid 2025. Voor de nadere uitwerking van de Financiële verordening in de rechtmatigheidsverantwoording gebruiken we het controleprotocol rechtmatigheid. Deze zijn vastgesteld door de raad op 4 februari 2026.

Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:

- Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals door de raad is vastgesteld op 6 november 2025;
- Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de Financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
- De beheersmaatregelen om misbruik of eigenlijk gebruik te voorkomen zijn de in kaart gebracht voor de processen met een grote financiële omvang en worden getoetst via verbijzonderde interne controles. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen Financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 2% (zijnde € 1.814.194) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 100.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen

De Gemeentewet (GW), art. 213 schrijft voor dat de raad bij verordening regels vaststelt voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de organisatie. Deze regels zijn op hoofdlijnen uitgewerkt in de controleverordening die is vastgesteld door de raad op 6 juli 2023. Verder zijn in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nadere voorschriften controle- en overige standaarden (Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants) de regels voor de accountantscontrole opgenomen. Voor de nadere uitwerking van de controleverordening gebruiken we het controleprotocol accountantscontrole. Deze is vastgesteld door de raad op 4 februari 2026.

Algemeen

Hieronder is bij de diverse onderdelen van de vaste activa een toelichting gegeven. Alle bedragen in de tabellen van deze paragraaf zijn gedeeld door € 1.000, tenzij anders aangegeven.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van het sluiten van geldleningen (inclusief de betaalde boeterente) en het saldo van agio en disagio worden geactiveerd en over maximaal de looptijd van de lening volledig afgeschreven, te starten vanaf het moment van het in gebruik nemen van het gerelateerde materieel of financieel vast actief.

Indien geen nieuwe lening wordt aangetrokken zijn de kosten van vervroegde aflossing (boeterente) niet geactiveerd, maar als last verantwoord.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen.
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast.
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert.
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar zijn vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar.

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de voorbereidingskosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst van bijlage IV bij het Omgevingsbesluit; en
- de voorbereidingskosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven staan onder de immateriële vaste activa; na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve grondexploitatie en kunnen dan worden overgeboekt naar de desbetreffende BIE, dan wel worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat of moet een voorziening worden getroffen; en
- plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, moeten bestuurlijke instemming hebben, blijkend uit een raadsbesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut > € 15.000 worden conform de financiële verordening geactiveerd.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de

gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Ten aanzien van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt tot aan investeringsdatum 31 december 2016 dat eventuele bijdragen uit de reserves in mindering zijn gebracht op deze investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Ten aanzien van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de nota 'Uitvoering regeling Activeren, afschrijven en rente 2024', zoals laatstelijk vastgesteld door het college in haar vergadering d.d. 20 augustus 2024. De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode en geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

Buiten gebruik gestelde vaste activa

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Afschrijvingen

De volgende *maximale* afschrijvingstermijnen, zoals ook vastgelegd in de nota 'Uitvoering regeling Activeren, afschrijven en rente 2024', zijn van toepassing:

·Gronden en terreinen	n.v.t.
·Woonruimten	40
·Gebouwen	40
·Grond-, weg- en waterbouwkundige werken, waaronder: • riolering (aanleg, bouwkundig, elektromechanisch en gemalen)	70
·Vervoermiddelen	8
·Machines, apparaten en installaties	10
·Overige materiële vaste activa, waaronder:	
• inventarissen	10
• automatisering	5
• software	5

De lasten samenhangend met de uitvoering van klein en groot onderhoud, bodemsaneringen en het baggeren van watergangen zijn niet levensduur verlengend en zijn daarom niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie of de gevormde voorziening gebracht.

Erfpacht

In erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Warme gronden

Gronden verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld, worden in de regel geduid als ‘warme gronden’. Conform de notitie grondbeleid in begroting en jaar (2023) worden deze verantwoord onder materiele vaste activa (artikel 52 lid 1 onderdeel a BBV) tegen de verwervingskosten. Het toerekenen (activeren) van andere kosten is daarbij niet toegestaan.

In de bepaling of er bij deze ‘warme gronden’ sprake is van een duurzame waardevermindering, zoals bedoeld in artikel 65 BBV lid 1, kan onder de volgende cumulatieve voorwaarden uitgegaan worden van de waarde in toekomstige bestemming in plaats van de geldende bestemming:

- de gronden moeten deel uitmaken van een door de gemeenteraad vastgestelde visie of masterplan voor (een) concrete en binnen afzienbare tijd te starten grondexploitatie(s), waarin de gebiedsontwikkeling van totaalplan naar deelgrondexploitaties is vastgelegd én;
- de (toekomstige) bestemming(en)/functies (ontwikkeling) betreffende het plangebied dien(en)t goed onderbouwd te worden én;
- de gebiedsontwikkeling mag niet zodanig conflicteren met de uitkomst van de inventarisatie van bedreigingen die de ontwikkeling in de weg kunnen staan, bijvoorbeeld op het gebied van milieu of bereikbaarheid én;
- de visie/het masterplan mag niet strijdig zijn met beleid van de provincie en/of rijk én;
- periodiek (minimaal eens in de 2 jaar) worden de gronden getaxeerd tegen de waarde volgens de toekomstige bestemming, met inachtneming van de inherente onzekerheden van de ontwikkelingsmogelijkheden.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Vorraden

Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs worden de grond- en hulpstoffen tegen deze lagere marktwaarde gewaardeerd.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rentetoerekening vindt plaats op basis van de bruto-boekwaarden van de grondexploitaties van de BIE per 1 januari. Ook over grondexploitaties waarbij de verantwoorde opbrengsten hoger zijn dan de kosten, waardoor de boekwaarde van een BIE negatief is, wordt rente (in dit geval een baat) toegerekend.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst worden genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. De resterende looptijd van de grondexploitatie is tien (10) jaar of minder
2. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
3. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
4. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn. De voorziening wordt gewaardeerd op eindwaarde.

Gereed product en handelsgoederen

De voorraad eigen verklaringen is gewaardeerd tegen de laatst bekende verrekenprijzen van de leverancier. De overige voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Indien de marktwaarde lager is, dan wordt tegen marktwaarde gewaardeerd.

Vooruitbetalingen

De vooruitbetalingen hebben betrekking op het komende jaar en zijn tegen de laatst bekende inkoopprijzen gewaardeerd.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen.

Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op **de contante waarde/het nominale bedrag** van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De post overlopende passiva wordt onderscheiden in:

- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.
- De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:
 - Europese overheidslichamen
 - het Rijk
 - overige Nederlandse overheidslichamen.
- Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Met ingang van boekjaar 2016 heeft wijziging van de Wet op de vennootschapsbelasting plaatsgevonden waardoor overheidsorganen belastingplichtig kunnen worden voor de Vennootschapsbelasting (Vpb). Op grond van artikel 40b van het BBV wordt een eventueel recht op verliescompensatie opgenomen in de jaarrekening in het onderdeel Niet uit de balans blijvende verplichtingen en activa. Op basis van diverse handreikingen heeft inventarisatie van activiteiten plaatsgevonden om te beoordelen of sprake is van een belastingplicht. Conclusie hiervan is dat sprake is van niet-onderworpenheid dan wel sprake is van een objectieve vrijstelling of voor een beperkt aantal activiteiten onder omstandigheden sprake is van een risico op onderworpenheid.

	31-12-25	31-12-24
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969	0	0

Gewaarborgde geldleningen

Aan diverse instellingen en verenigingen zijn garantstellingen en waarborgen afgegeven voor betalingsverplichtingen voortvloeiend uit opgenomen langlopende leningen door instellingen en verenigingen. Deze langlopende leningen zijn gewaarborgd in het kader van het maatschappelijke belang van de investeringen die hiermee door derden verricht zijn. Jaarlijks neemt het totale bedrag van gewaarborgde geldleningen af met door derden gedane aflossingen.

	31-12-25	31-12-24
Het bedrag aan gewaarborgde geldleningen op basis van schuldrestant bedraagt:		
Saldo gewaarborgd per 1 januari	11.805.407	12.248.400
Nieuw verstrekte waarborgen	13.533.333	
Vervallen waarborgen		
Door derden gedane aflossingen in het boekjaar	-1.208.207	-442.993
Saldo gewaarborgd per 31 december	24.130.533	11.805.407

Gewaarborgde geldleningen via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw

Onderstaande geldleningen zijn gewaarborgd met een achtervangconstructie via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Toetsing en bewaking van verstrekte achtervangposities en financiële positie van de betreffende aanvragers vindt plaats door het waarborgfonds. De risico's ten aanzien van het aangaan van achtervangovereenkomsten voor waarborgen van geldleningen zijn bij een Wsw-garantie beperkt. Indien een aanvrager niet langer aan zijn verplichtingen kan voldoen is het financiële vangnet als volgt:

1. Het eigen vermogen van alle bij het Wsw aangesloten woningbouwverenigingen- en corporaties;
2. Het risicodragende vermogen van het Wsw;
3. Verstrekte gemeentegarantie door achtervangovereenkomst tussen gemeente en Wsw.

	31-12-25	31-12-24
Het bedrag aan gewaarborgde geldleningen op basis van schuldrestant bedraagt:		
BrabantWonen	9.683.000	6.936.000
Woonmeij	60.174.000	55.331.000
JOOST	18.015.000	17.458.000
Woonzorg Nederland	2.273.000	1.952.000
Saldo gewaarborgd per 31 december (risico gemeente 50%, risico Rijk 50%)	90.145.000	81.677.000

Overeenkomsten

Navolgende contracten hebben financiële gevolgen voor de komende jaren

	31-12-25	31-12-24
Crowe Foederer, accountancy periode 2022-2028	115.246	159.806
Regionaal Team Leerplicht (via MGD)	0	143.000
Doordecentralisatie Immenkorf - Ellips + onderhoud t/m 2052	16.385.266	17.316.563
Doordecentralisatie Rafael-Mariella (vast bedrag per leerling) t/m 2032	4.204.920	4.805.153
Onderlaag kunstgrasveld SCI (SCG)	1.752.055	2.002.055
Doordecentralisatie Beekvliet t/m 2057	10.625.096	10.956.903
huur Litserborg t/m 2039	5.558.896	5.955.727

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen. Deze personele lasten worden verantwoord in het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt.

Rechten

Navolgende rechten hebben financiële gevolgen voor de komende jaren en zijn niet gewaardeerd in de balans.

	31-12-25	31-12-24
Verhuur Bedrijvenweg 21, t/m 2025	0	74.400
Verhuur Meanderplein 1, t/m 2025	0	413.100

Toelichting op de balans

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa	31-12-25	31-12-24
De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:		
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	5.244	0
Totaal	5.244	0

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2025.

	boekwaarde 31-12-24	investeringen	desinvesteringen	afschrijvingen	boekwaarde 31-12-25
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0	141.131		135.887	5.244
Totaal	0	141.131	0	135.887	5.244

overzicht investeringen immateriële vaste activa	beschikbaar gesteld krediet	werkelijk besteed in 2025	Cumulatief besteed t/m 2025
Vorbereiding nieuwbouw Elde College	1.050.000	56.936	179.630
Vorbereiding nieuwbouw KC De Bolster	1.375.000	78.863	189.305
Onderzoek Zegenwerp	155.000	5.333	5.333
Totaal	2.580.000	141.131	374.269

Materiële vaste activa	31-12-25	31-12-24
De post materiële vaste activa wordt onderscheiden in:		
Investeringen met een economisch nut	29.292.258	25.978.773
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	9.084.149	7.862.104
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	7.047.311	6.799.695
Totaal	45.423.718	40.640.572

De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:	31-12-25	31-12-24
Gronden en terreinen	3.354.452	2.909.452
Bedrijfsgebouwen	21.300.924	19.344.538
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	3.670.825	2.489.696
Vervoermiddelen	23.625	35.437
Machines, apparaten en installaties	740.477	944.925
Overige materiële vaste activa	201.955	254.725

De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:	31-12-25	31-12-24
Totaal	29.292.258	25.978.773

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de materiële vaste activa met een economisch nut gedurende het jaar 2025:

	boekwaarde 31-12-24	investeringen	desinvesteringen	afschrijvingen	boekwaarde 31-12-25
Gronden en terreinen	2.909.452	445.000	0	0	3.354.452
Bedrijfsgebouwen	19.344.538	2.908.433	0	952.048	21.300.924
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.489.696	1.530.284	98.000	251.154	3.670.825
Vervoermiddelen	35.437	0	0	11.813	23.625
Machines, apparaten en installaties	944.925	-27.439	73.646	103.363	740.477
Overige materiële vaste activa	254.725	23.640	0	76.410	201.955
Totaal	25.978.773	4.879.918	171.646	1.394.788	29.292.258

overzicht investeringen materiële vaste activa economisch nut	beschikbaar gesteld krediet	werkelijk besteed in 2025	Cumulatief besteed t/m 2025
Grond Directeur van Beekstraat 6	445.000	445.000	445.000
Aankoop/renovatie Directeur van Beekstraat 6	125.000	55.000	55.000
Verbouwing gemeentehuis/Meander	270.000	33.461	33.461
Sporthal De Run	270.000	60.737	60.737
VV Irene, verbouwing clubgebouw	2.160.000	2.168.947	2.330.138
BMC De Brand, vernieuwen sportaccommodatie	4.445.000	590.288	622.218
Renovatie toplaag veld 1 MHC de Dommel	501.300	453.973	425.894
Renovatie toplaag veld 1 en 2 SC Den Dungen	960.000	1.076.311	1.076.311
Warmtepomp sportclub Den Dungen	150.000	-27.439	133.261
Lokale meetpunten gladheidsbestrijding	30.000	23.640	32.581
Totaal	9.356.300	4.879.918	5.214.601

De investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, kunnen als volgt worden onderverdeeld:	31-12-25	31-12-24
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	8.435.176	7.862.104
Machines, apparaten en installaties	648.973	

De investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, kunnen als volgt worden onderverdeeld:	31-12-25	31-12-24
Totaal	9.084.149	7.862.104

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de materiële vaste activa met een economisch nut waarvoor ter dekking van de kosten een heffing kan worden geheven, gedurende het jaar 2025:

	boekwaarde 31-12-24	investeringen	desinvesteringen	afschrijvingen	boekwaarde 31-12-25
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	7.862.104	888.343	34.542	280.729	8.435.176
Machines, apparaten en installaties	0	682.555		33.582	648.973
Totaal	7.862.104	1.570.898	34.542	314.312	9.084.149

overzicht investeringen materiële vaste activa economisch nut heffing	beschikbaar gesteld krediet	werkelijk besteed in 2025	Cumulatief besteed t/m 2025
Vrijvervalriolering 2023	1.414.500	100.032	1.399.574
Gemalen E/M 2024	400	372	372
Drukriolering E/M 2025	445.900	429.467	429.467
Randvoorziening E/M 2023	97.700	12.038	44.077
Verbetermaatregel klimaatopslag 2024	11.400	10.539	19.107
Riolering Theerestraat-Esscheweg	2.110.000	285.355	285.355
Riolering Lambertusweg	1.855.000	50.541	50.541
Aanschaf minicontainers 2025	1.513.000	682.555	682.555
Totaal	7.447.900	1.570.898	2.911.047

De investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:	31-12-25	31-12-24
Gronden en terreinen	87.126	87.126
Bedrijfsgebouwen	32.111	37.111
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.928.074	6.675.458
Totaal	7.047.311	6.799.695

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de materiële vaste activa met een maatschappelijk nut gedurende het jaar 2025:

	boekwaarde 31-12-24	investeringen	desinvesteringen	afschrijvingen	boekwaarde 31-12-25
Gronden en terreinen	87.126				87.126
Bedrijfsgebouwen	37.111			5.000	32.111

	boekwaarde 31-12-24	investeringen	desinvesteringen	afschrijvingen	boekwaarde 31-12-25
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.675.458	549.403		296.787	6.928.074
Totaal	6.799.695	549.403	0	301.787	7.047.311

overzicht investeringen materiële vaste activa maatschappelijk nut	beschikbaar gesteld krediet	werkelijk besteed in 2025	Cumulatief besteed t/m 2025
Werkz. buiten rioolsleuf Middelrode 4e fase 24-25	304.000	59.917	306.190
Herinrichting openbare ruimte Centrum SMG	1.742.000	-376.627	404.657
Herinrichting Theerestraat - Esscheweg	590.000	28.038	28.038
Herinrichting Lambertusweg	460.000	15.135	15.135
Verkeersmaatregelen Den Dungen	255.000	29.969	29.969
Vervanging armaturen openbare verlichting	847.900	319.823	1.007.450
Vervanging masten openbare verlichting	1.383.100	333.148	976.210
Parkeerplaats VV Irene	150.000	140.000	140.000
Totaal	5.732.000	549.403	2.907.649

Financiële vaste activa	31-12-25	31-12-24
De post financiële vaste activa wordt onderscheiden in:		
kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	55.146	55.146
leningen aan:		
- woningbouwcorporaties	763.147	857.054
Overige langlopende leningen	826.501	965.880
Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	0	3.080
Totaal	1.644.793	1.881.160

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs, de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Duurzame waardeverminderingen zijn afgelopen jaar niet aan de orde geweest.

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de financiële vaste activa, gedurende het jaar 2025:

	boekwaarde 31-12-24	investeringen	vermindering/ afwaardering	aflossingen	boekwaarde 31-12-25
kapitaalverstrekkingen aan:					
- deelnemingen	55.146				55.146
leningen aan:					
- woningbouwcorporaties	857.054			93.908	763.147
Overige langlopende leningen	965.880	1.437		140.816	826.501
Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer	3.080		3.080		0
Totaal	1.881.160	1.437	3.080	234.724	1.644.793

Vlottende activa		
Voorraden	31-12-25	31-12-24
De post voorraden wordt onderscheiden in:		
Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)	-1.370.045	-1.594.969
Totaal	-1.370.045	-1.594.969

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde overschrijdt, wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardigingsprijs kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2025 het volgende overzicht worden weergegeven:

	boekwaarde 31-12-24	investeringen	opbrengsten	winst- uitname	boekwaarde 31-12-25	verlies- voorziening
Complex Centrumplan	-156.551	1.051.396	1.425.195		-530.351	156.822
Complex Jacobskamp	-1.680.680	-5.384		793.272	-892.792	
Complex Inbreiding Grinsel	242.262	6.218	38.560		209.920	
Totaal	-1.594.969	1.052.230	1.463.755	793.272	-1.213.223	156.822

In 2025 zijn de volgende resultaten verrekend met de Algemene (risico)reserve:	
- Complex Centrumplan, bijstelling verliesvoorziening	-156.822
- Complex Jacobskamp, tussentijdse winstneming	793.272

In 2025 zijn de volgende resultaten verrekend met de Algemene (risico)reserve:	
Totaal resultaat grondexploitatie, per saldo ten gunste van de Algemene (risico)reserve	636.450

Van de bouwgronden in exploitatie geldt navolgende prognose:

	balanswaarde 31-12-25	geraamde nog te maken kosten	geraamde nog te realiseren opbrengsten	geraamd resultaat op eind waarde	geraamd resultaat op netto contante waarde
Complex Centrumplan	-687.173	1.231.221	544.048	0	-150.733
Complex Jacobskamp	-892.792	735.610		157.182	151.078
Complex Inbreiding Grinsel	209.920	19.871	560.751	330.960	324.469
Totaal	-1.370.045	1.986.702	1.104.799	488.142	324.815

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten tot en met februari 2026 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek, maar minimaal jaarlijks, wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Het college hanteert de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van haar schattingen:

- rentepercentage bedraagt 1,43% voor 2025 en 1,56% vanaf 2026;
- opbrengstenindexatie bedraagt 2,0%, dan wel de overeengekomen index;
- kostenindexatie bedraagt:

	2025	2026	2027	2028	2029 e.v.
plankosten	uurtarief	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%
overige kosten	2,0 - 3,0%	3,0%	3,0%	2,0%	2,0%

De geplande afzet is gebaseerd op gemaakte afspraken en inschattingen van het onherroepelijk worden van de benodigde planologische wijziging.

Ten aanzien van de geraamde nog te maken kosten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Ramingen op basis van bestekramingen / aanbestedingsresultaat
- Ramingen op basis van gemaakte afspraken
- Ramingen op basis van kengetallen
- Ramingen op basis van ervaringscijfers.

Ten aanzien van de geraamde nog te realiseren opbrengsten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Ramingen op basis van gemaakte afspraken
- Ramingen op basis van taxaties
- Ramingen op basis van kengetallen
- Ramingen op basis van ervaringscijfers.

Er zijn op dit moment geen grondexploitaties met een langere looptijd dan 10 jaar waar een expliciet raadsbesluit voor benodigd is. De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag. De grootste risico's ten aanzien van de huidige schattingen en de mogelijke uitkomst daarvan is gelegen in de complexen Jacobskamp en Centrumplan.

Ten aanzien van deze complexen merken wij het volgende op: De risico's bij Jacobskamp zijn met circa € 150.000 verlaagd ten opzichte van de gemelde risico's bij de begroting 2026-2029. De risico's zagen op onzekerheden rondom een rotonde en zijn nu omgezet naar risico's rondom een goedkoper plateau. De risico's bij Centrumplan zijn verlaagd met circa € 77.000 ten opzichte van de gemelde risico's bij de begroting 2026-2029. Dit ziet met name op minder aanbestedingsrisico en minder lang vertraging als gevolg van beroepsprocedures.

vlottende activa

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar	31-12-25	31-12-24
De post uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar wordt onderscheiden in:		
Vorderingen op openbare lichamen	10.444.356	12.853.165
Rekening courant verhouding met het Rijk	14.168.074	12.016.146
Rekening courant verhoudingen overige niet-financiële instellingen	813.120	676.289
Overige vorderingen	1.557.356	2.136.359
Totaal	26.982.907	27.681.959

Onder de post Overige vorderingen is een bedrag van € 248.832 in mindering gebracht vanwege een voorziening oninbaarheid. De netto vordering is als volgt samengesteld:

	bruto vordering	voorziening	netto vordering
debiteuren algemeen en overige kortlopende vorderingen	1.248.246	47.911	1.200.336
debiteuren sociale zaken: ingeschat dubieus 44,0%	456.625	200.922	255.703
Totaal	1.704.871	248.832	1.456.039

De uitzettingen van met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

In het kader van het zogenaamde schatkistbankieren dienen in principe alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Hierop zijn enkele uitzonderingen van toepassing. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dit is het minimumbedrag dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor 2025 was dit op basis van de begrotingsomvang een bedrag van € 1.743.416. In 2025 hebben geen overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2025 is geweest:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)					Verslagjaar 2025
Verslagjaar 2025					
(1) Drempelbedrag		1.743,42			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2) Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		346	292	203	298
(3a) = (1) > (2) Ruimte onder het drempelbedrag		1.397	1.451	1.541	1.445
(3b) = (2) > (1) Overschrijding van het drempelbedrag		0	0	0	0
(1) Berekening drempelbedrag					
	Verslagjaar 2025				
(4a) Begrotingstotaal verslagjaar		87.171			
(4b) Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen		87.171			
(4c) Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat					
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van € 1.000.000	Drempelbedrag	1.743,42			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a) Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)		31.133	26.590	18.665	27.459
(5b) Dagen in het kwartaal		90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b) Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen		346	292	203	298

liquide middelen en overlopende activa	31-12-25	31-12-24
BNG	401.552	700.837
RABO	2.256	2.603
overig	1.101	250
overlopende activa	2.342.133	1.633.316
	2.747.043	2.337.006

De liquide middelen en overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

De post overlopende activa wordt onderscheiden in:	31-12-25	31-12-24
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering van uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel nog te ontvangen van:		
- het Rijk	532.964	0
- overige Nederlandse overheidslichamen	107.401	0
Overige nog te ontvangen bedragen	1.321.959	1.459.126
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen	379.809	174.189
totaal overlopende activa	2.342.133	1.633.316

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen / reserves	31-12-25	31-12-24
De post eigen vermogen wordt onderscheiden in:		
algemene reserve	10.326.596	5.524.933
bestemmingsreserves	26.245.867	26.102.316
het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	2.033.739	2.235.991
totaal eigen vermogen	38.606.202	33.863.239

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de reserves gedurende het jaar 2025:

	balanswaar de 31-12-24	resultaatbestem ming	toevoeging en	onttrekking en	balanswaar de 31-12-25
algemene reserve	5.524.933	2.235.991	2.880.716	315.043	10.326.596
bestemmingsreser ves ter afdekking van afschrijvingen afgeronde investerings	5.788.428			365.500	5.422.928
overige bestemmingsreser ves	20.313.888	0	5.012.619	4.503.568	20.822.939
resultaat na bestemming	2.235.991	-2.235.991	2.033.739		2.033.739
Totaal	33.863.239	0	9.927.074	5.184.111	38.606.202

voorzieningen	31-12-25	31-12-24
De post voorzieningen wordt onderscheiden in:		
voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	3.187.409	3.035.570
voorzieningen ter egalisering van kosten	2.175.471	1.655.027
voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	11.318.922	11.724.820
totaal voorzieningen	16.681.802	16.415.417

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen gedurende het jaar 2025:

	balanswaarde 31-12-25	vrijgevallen bedragen	toevoegingen	aanwendungen	balanswaarde 31-12-25
voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	3.035.570	32.965	455.295	270.490	3.187.409
voorzieningen ter egalisering van kosten	1.655.027		1.037.089	516.646	2.175.471
voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	11.724.820	507.301	101.403	0	11.318.922
Totaal	16.415.417	540.267	1.593.788	787.136	16.681.802

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	31-12-25	31-12-24
De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden is als volgt:		
onderhandse leningen van:		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	763.147	857.054
	763.147	857.054

Toelichting:		
saldo per 1 januari	857.054	1.247.970
bij: opgenomen geldleningen	0	0
af: aflossing geldleningen	93.908	390.916
saldo per 31 december	763.147	857.054
rentelast vaste geldleningen	41.541	48.701
gemiddeld rentepercentage vaste geldleningen	5,13%	4,63%

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	31-12-25	31-12-24
banksaldi	0	300.326
crediteuren	7.280.371	9.934.873
terugbetalingsverplichting BBZ	42.894	74.814
nog te betalen posten algemeen	1.735.913	911.225
	9.059.177	11.221.238

netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	31-12-25	31-12-24
overlopende passiva	31-12-25	31-12-24
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- het Rijk	4.796.969	3.633.071
- overige Nederlandse overheidslichamen	3.112.923	2.796.298
loonheffing en uitkeringen sociaal domein	1.379.239	1.359.149
Anterieure overeenkomsten	1.013.673	770.425
Overlopende passiva, nog te betalen rente	15.810	17.830
Overige overlopende passiva	4.719	12.008
	10.323.332	8.588.780

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Verloopoverzicht vooruitontvangen bedragen	saldo 31-12-24	ontvangen bedragen	vrijgevallen bedragen	terugbetalingen	saldo 31-12-25
Onderwijsachterstandenbeleid D8	184.159	248.856	151.858		281.157
Aanpak energiearmoede SiSa BZK-J55	222.451		112.543		109.908
Regeling specifieke uitkering versterking cliëntondersteuning	8.773				8.773
NPO middelen	55.016	0	55.016		0
SPUK onderwijsroute G13	10.268	8.792		10.268	8.792
SPUK Wet Inburgering G10	613.177	594.143	302.494	228.506	676.320
Nationaal isolatieprogramma (J94)	2.118.838	973.015	86.666		3.005.187
CDOKE (F28) CDOKE-23-03464493	420.389	956.910	678.709		698.589
GALA budget 2025 overhevelen naar 2026	0	458.630	450.387		8.243
Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	135.410				135.410
Stimulering woningbouw Heidelust/SCI	74.226		73.565	660	0
RvR-gelden C2312017/5228556	1.452.659	150.000	152.600		1.450.060
Klimaatadaptatie middelen Waterschap	0	10.472			10.472
RvR Co-financiering bestemmingsplan Halderse Akkers 5a	150.000				150.000
RvR-gelden Laar-Nieuw Laar C2328747/5842566	933.781		90.000		843.781
Afkoppelen en verharding Braakven	50.221				50.221

Verloopoverzicht vooruitontvangen bedragen	saldo 31- 12-24	ontvangen bedragen	vrijgevallen bedragen	terugbetalingen	saldo 31- 12-25
Bijdrageregeling SMP (J117b)	0	157.825			157.825
Woningbouwversnelling Ericastraat (J6B)	0	100.000			100.000
Beschikking alternatieve kraamverblijfplaatsen (J117B)	0	38.095	18.001		20.095
Bijdragenregeling versterking biodiversiteit	0	111.837			111.837
Tijdelijke overgangsregeling ISV-geluid van het Rijk	0	125.503	42.281		83.222
Totaal	6.429.368	3.934.077	2.214.119	239.435	7.909.891

WNT-verantwoording

Op basis van de Wet Normering Topinkomens publieke en semipublieke sector (WNT) verantwoorden we via het jaarverslag de bezoldiging van de topfunctionarissen in onze organisatie. Volgens de wet worden voor gemeenten specifiek de secretaris en de griffier als topfunctionaris aangemerkt. Gevolg hiervan is dat de bezoldiging van deze functionarissen moet worden opgenomen in het jaarverslag. Het bezoldigingsmaximum in 2025 bedraagt € 246.000 voor topfunctionarissen met dienstbetrekking. Dit geldt naar rato van duur en/of omvang van het dienstverband en inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever.

WNT-verantwoording 2025 Gemeente Sint-Michielsgestel
De WNT is van toepassing op Gemeente Sint-Michielsgestel. Het voor Gemeente Sint-Michielsgestel toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000 (algemeen bezoldigingsmaximum).
1. Bezoldiging topfunctionarissen
1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking.

Gegevens 2025		
bedragen x € 1	P.W.M. Geurts	D.S.J. Thissen
Functiegegevens	secretaris	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/04 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 91.474	€ 108.095
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.550	€ 15.681
Subtotaal	€ 106.024	€ 123.777
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 185.342	€ 246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	€ 106.024	€ 123.777
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2024		
bedragen x € 1	D.C. van Eeten	D.S.J. Thissen
Functiegegevens	secretaris	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 30/11	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 124.799	€ 97.800
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.804	€ 15.177

Gegevens 2025		
Subtotaal	€ 145.603	€ 112.978
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 213.211	€ 233.000
Bezoldiging	€ 145.603	€ 112.978

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12		
Gegevens 2025		
Bedragen x € 1	H. Derksen	
Functiegegevens	secretaris	
Kalenderjaar	2025	2024
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	01/01 - 31/03	01/12 - 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	3	1
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	317	96
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 235	€ 221
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 98.100	€ 30.800
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 95.711	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 39.704	€ 12.024
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 51.728	
(-/-) Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0	
Bezoldiging	€ 51.728	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Op basis van artikel 66 BBV wordt in de jaarrekening een overzicht van gerealiseerde baten en lasten opgenomen per (BBV) taakveld op het niveau van de programma's. Dit zijn de werkelijke cijfers inclusief het resultaat na bestemming. Derhalve zijn de baten en lasten aan elkaar gelijk. Het gerealiseerde jaarresultaat 2025 is opgenomen onder taakveld 0.11.

Taakveld (bedragen x € 1.000)	Programma	Begrote baten na wijziging	Begrote lasten na wijziging	Gerealiseerde baten	Gerealiseerde lasten
0 Bestuur en ondersteuning		77.678	14.785	77.204	18.991
0.1 Bestuur	Ruimtegevend bestuur	457	2.350	406	2.698
0.2 Burgerzaken	Ruimtegevend bestuur	655	1.361	680	1.346
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Leefomgeving	1.120	1.224	1.149	1.015
0.4 Overhead	Ruimtegevend bestuur	4	2.846	0	2.830
0.5 Treasury	Ruimtegevend bestuur	1.081	170	1.148	181
0.61 OZB woningen	Ruimtegevend bestuur	7.522	230	7.530	231
0.62 OZB niet-woningen	Ruimtegevend bestuur	1.772	0	1.768	0
0.64 Belastingen overig	Ruimtegevend bestuur	47	220	43	219
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	Ruimtegevend bestuur	57.262	0	57.889	0
0.8 Overige baten en lasten	Ruimtegevend bestuur	919	394	931	68
0.10 Mutaties reserves	Duurzaamheid	142	0	229	72
0.10 Mutaties reserves	Meedoen	2.085	775	1.447	1.642
0.10 Mutaties reserves	Leefomgeving	1.822	345	1.489	984
0.10 Mutaties reserves	Ontspanning en Economie	368	0	150	0
0.10 Mutaties reserves	Ruimtegevend bestuur	2.424	4.869	2.346	5.673
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	Ruimtegevend bestuur	0	0	0	2.034
1 Veiligheid		20	3.377	18	3.317
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Ruimtegevend bestuur	0	2.771	0	2.768

Taakveld (bedragen x € 1.000)	Programma	Begrote baten na wijziging	Begrote lasten na wijziging	Gerealiseerde baten	Gerealiseerde lasten
1.2 Openbare orde en veiligheid	Ruimtegevend bestuur	20	607	18	549
2 Verkeer, vervoer en waterstaat		210	6.441	280	6.573
2.1 Verkeer en vervoer	Leefomgeving	207	6.104	279	6.242
2.2 Parkeren	Leefomgeving	0	43	0	45
2.4 Economische havens en waterwegen	Leefomgeving	0	291	1	291
2.5 Openbaar vervoer	Leefomgeving	3	2	0	-4
3 Economie		225	938	265	926
3.1 Economische ontwikkeling	Ontspanning en Economie	0	478	0	495
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Ontspanning en Economie	14	8	14	9
3.4 Economische promotie	Ontspanning en Economie	41	384	41	355
3.4 Economische promotie	Ruimtegevend bestuur	170	68	209	68
4 Onderwijs		492	5.181	480	4.552
4.2 Onderwijshuisvesting	Leefomgeving	211	3.486	211	2.934
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Meedoen	282	1.696	269	1.618
5 Sport, cultuur en recreatie		766	8.985	819	8.619
5.1 Sportbeleid en activering	Meedoen	174	41	165	182
5.1 Sportbeleid en activering	Ontspanning en Economie	0	55	0	48
5.2 Sportaccommodaties	Ontspanning en Economie	346	2.647	428	2.270
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Ontspanning en Economie	25	463	25	451
5.4 Musea	Ontspanning en Economie	0	331	0	336
5.5 Cultureel erfgoed	Ontspanning en Economie	0	286	0	259
5.6 Media	Ontspanning en Economie	30	660	30	692
5.6 Media	Ruimtegevend bestuur	0	17	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Duurzaamheid	183	557	154	525
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Leefomgeving	9	3.551	17	3.462

Taakveld (bedragen x € 1.000)	Programma	Begrote baten na wijziging	Begrote lasten na wijziging	Gerealiseerde baten	Gerealiseerde lasten
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Ontspanning en Economie	0	379	0	395
6 Sociaal domein		9.399	40.692	10.294	39.851
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Meedoen	3.010	6.410	3.679	6.199
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Ontspanning en Economie	246	1.713	176	1.637
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Ruimtegevend bestuur	42	610	42	600
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	Meedoen	0	425	0	334
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	Meedoen	0	25	0	13
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	Meedoen	116	116	143	143
6.3 Inkomensregelingen	Duurzaamheid	0	93	5	85
6.3 Inkomensregelingen	Meedoen	5.012	6.893	5.287	6.573
6.3 Inkomensregelingen	Ruimtegevend bestuur	0	0	1	1
6.4 WSW en beschut werk	Meedoen	0	4.379	0	4.379
6.5 Arbeidsparticipatie	Meedoen	95	1.898	-15	1.725
6.6 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	Meedoen	171	1.622	175	1.593
6711 Huishoudelijke hulp (WMO)	Meedoen	0	3.003	0	3.011
6712 Begeleiding (WMO)	Meedoen	0	2.854	0	3.098
6751 Jeugdhulp ambulant lokaal	Meedoen	0	1.200	0	1.299
6753 Jeugdhulp ambulant landelijk	Meedoen	0	420	0	471
6761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	Meedoen	0	2.800	0	2.279
6762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	Meedoen	0	3.466	0	3.550
6791 PGB WMO	Meedoen	0	168	3	168
6792 PGB Jeugd	Meedoen	0	287	0	246
6811 Beschermd wonen (WMO)	Meedoen	707	242	798	300
6821 Jeugdbescherming	Meedoen	0	420	0	439
6822 Jeugdreclassering	Meedoen	0	20	0	19

Taakveld (bedragen x € 1.000)	Programma	Begrote baten na wijziging	Begrote lasten na wijziging	Gerealiseerde baten	Gerealiseerde lasten
6.91 Coördinatie en beleid WMO	Meedoen	0	477	0	498
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	Meedoen	0	1.154	0	1.192
7 Volksgezondheid en milieu		7.899	11.546	7.550	11.054
7.1 Volksgezondheid	Meedoen	153	1.707	152	1.710
7.2 Riolerings	Duurzaamheid	2.306	2.268	2.145	2.116
7.3 Afval	Duurzaamheid	4.042	3.987	4.243	4.191
7.4 Milieubeheer	Duurzaamheid	1.385	3.457	992	2.905
7.4 Milieubeheer	Leefomgeving	0	15	0	6
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Leefomgeving	14	113	18	126
8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing		4.764	9.507	4.205	7.231
8.1 Ruimte en leefomgeving	Duurzaamheid	119	132	120	224
8.1 Ruimte en leefomgeving	Leefomgeving	406	1.995	690	1.971
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Leefomgeving	3.143	3.668	2.252	1.619
8.3 Wonen en bouwen	Duurzaamheid	371	371	87	87
8.3 Wonen en bouwen	Leefomgeving	726	3.342	1.056	3.330
TOTAAL		101.453	101.453	101.114	101.114

Overzicht van gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen

Het navolgende overzicht geeft aan welk bedrag aan gerealiseerde inkomsten en lokale heffingen, niet gebonden is aan specifieke regelgeving als het gaat om besteding. Het gaat hierbij om algemene inkomsten.

Het gaat hierbij om de volgende taakvelden:

- Taakveld 0.61 – OZB woningen
- Taakveld 0.62 – OZB niet-woningen
- Taakveld 0.63 – Parkeerbelasting
- Taakveld 0.64 – Belastingen overig
- Taakveld 0.7 – Algemene uitkering (Gemeentefonds)
- Taakveld 0.5 – Treasury

Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is

lokale heffingen	Baten begroting 2025	Lasten begroting 2025	Saldo begroting 2025	Baten realisatie 2025	Lasten realisatie 2025	Saldo realisatie 2025
OZB woningen	7.522	230	7.292	7.530	231	7.300
OZB niet-woningen	1.772	0	1.772	1.768	0	1.768
Overige belastingen	47	220	-173	43	219	-176
Totaal lokale heffingen	9.341	450	8.891	9.341	449	8.892

De werkelijke baten en lasten uit hoofde van lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € 1.000.

Onroerendezaakbelastingen

In de begroting is voor de betreffende heffingen een bedrag opgenomen van € 9.294.000. Daadwerkelijk is een bedrag opgelegd van € 9.298.000. Dit betekent een voordeel van € 4.000.

- Onroerendezaakbelastingen eigenaren laat een voordelig resultaat zien van € 9.000.
- Onroerendezaakbelastingen gebruikers laat een nadelig resultaat zien van € 5.000.

Algemene uitkeringen

Algemene uitkeringen	Baten begroting 2025	Lasten begroting 2025	Saldo begroting 2025	Baten realisatie 2025	Lasten realisatie 2025	Saldo realisatie 2025
Uitkering huidig jaar	57.290	0	57.290	57.471	0	57.471
Mutaties voorgaande jaren	-28		-28	418		418
Totaal algemene uitkeringen	57.262	0	57.262	57.889	0	57.889

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is gekoppeld aan de begroting van het Rijk. Zoals uit boven- en onderstaand overzicht blijkt valt de algemene uitkering op realisatiebasis circa € 627.000 hoger uit dan geraamd. De effecten hiervan zijn vooral gelegen de extra ontvangen middelen op basis van de decembercirculaire 2025 en de afrekening op voorgaande jaren.

Dividend

Deze baten laten zich als volgt specificeren:

Dividend	Baten begroting 2025	Lasten begroting 2025	Saldo begroting 2025	Baten realisatie 2025	Lasten realisatie 2025	Saldo realisatie 2025
Aandelen BNG	45	0	45	45		45
Totaal Dividend	45	0	45	45	0	45

De werkelijke baten uit hoofde van dividend wijken ten opzichte van de begroting na wijziging niet af.

Saldo van de financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie bestaat uit de ontvangen rentebaten over de uitzettingen, alsmede de betaalde rentelasten over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening-courant. Voornoemde baten en lasten laten zich als volgt specificeren:

Saldo financieringsfunctie	Baten begroting 2025	Lasten begroting 2025	Saldo begroting 2025	Baten realisatie 2025	Lasten realisatie 2025	Saldo realisatie 2025
Saldo financieringsfunctie	1.036	170	866	1.103	181	921
Totaal saldo financieringsfunctie	1.036	170	866	1.103	181	921

Het werkelijk saldo van de financieringsfunctie wijkt ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € 55.000. Dit betreft met name de meeropbrengsten uit schatkistbankieren en overige rentebaten.

De bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026							
Verstrekkers	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) Aard controle D2 Indicator: B2/01	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05
			2	10	Ja	Nee	Nee
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/06	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07			
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/08 €283.467	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09 € 365.707	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10 €33.350	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11 €100.975	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12 €8.150
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/14 €402	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15 €11.802	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16 €7.346	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17 €35.898	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18 €3.802
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden, indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24 €336.517
					€0	€0	

Jaarrekening 2025 Sint-Michielsgestel

BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
			€ 29.403	€ 384	2	139	124	
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1) Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06
			€ 126.830	€ 24.811	€ 218	€ 0	€ 184.157	€ 281.155
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen		Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10		
		1						
		2						
		100						
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs			
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03			
			€ 55.016	€ 0	€ 0			
		Correctie besteding (jaar T-1)		Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: D14/04	Aard controle R Indicator: D14/05	Aard controle R Indicator: D14/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07		
			€ 0	€ 55.016	€ 0	Ja		
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen		Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Aard controle R Indicator: D14/11		
		1						
		2						
		10						

OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/referentienu mmer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D23/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06</i>
1			SB230008	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 157.142	€ 0	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 216.080
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07</i>					
			1 Ja					
IenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikkingnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: E3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: E3/06</i>
1			BSK-2018/245010	€ 4.700	€ 0	€ 0	-€ 2.069	€ 0
			2 BSK-2021/201967	€ 30.781	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 BSV/24/00078	€ 0	€ 0	€ 0	€ 11.557	€ 0
1			Hieronder per regel één projectnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 6 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: E3/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3/12</i>
			457.122.03	€ 313.924	€ 0	€ 0		Ja
			2015.036.03	€ 252.390	€ 0	€ 0		Ja
3			457.123.00	€ 11.557	€ 0	€ 0		Ja

Jaarrekening 2025 Sint-Michielsgestel

lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: E44B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06</i>
			1 060753 Gemeente Best	IENW/BSK-2021/221012	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 060753 Gemeente Best	IENW/BSK-2023/345672	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09</i>			
			1 060753 Gemeente Best	IENW/BSK-2021/221012	Nee			
			2 060753 Gemeente Best	IENW/BSK-2023/345672	Nee			
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13</i>		
			1 060753 Gemeente Best	IENW/BSK-2021/221012	Theereheide no.8	Nee		
			2 060753 Gemeente Best	IENW/BSK-2023/345672	Braakven no.15	Nee		
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023						
		Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle R Indicator: E84/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E84/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04</i>		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08</i>		
			1 330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h/aantal in Stuks	Nee	0			
			2 331 Drempel/aantal in Stuks	Nee	0			
			3 336 Inrichten van schoolzone met snelheidsverlagende maatregelen/aantal in Stuks	Nee	0			
			4 337 Aanleg van een fietsstraat op een 30 km/h weg/aantal in Meters	Nee	0			

IenW	E120	Regeling specifieke uitkering stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	Totale besteding (Jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T?(ja/nee)
			<i>Aard controle R Indicator: E120/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator E120/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E120/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120/04</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120/08</i>
			1 442 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom, aantal in st	Nee	0	
			2 430 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h, aantal in st	Nee	0	
			3 455 Aanleg van een gebiedsontsluitingsweg 30 km/u (GOW30), aantal in m	Nee	0	
			4 460 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 60 km/h, aantal in st	Nee	0	

Gemeente Sint-Michielsgestel

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 905	€ 31.535	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 905	€ 31.535	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07	Aard controle R Indicator: G4/08	Aard controle R Indicator: G4/09	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0			
						Ja		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6 Totaal	0	0	N.v.t.		
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	Aard controle R Indicator: G4/12	Aard controle R Indicator: G4/13	Aard controle R Indicator: G4/14	Aard controle R Indicator: G4/15	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire					
Gemeente	Gemeente	Gemeente						
Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Aard controle R Indicator: G4/17	Aard controle D2 Indicator: G4/18	Aard controle R Indicator: G4/19					
1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0						
			€ 0					
2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)		€ 0	€ 0					
3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)		€ 0	€ 0					
4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)		€ 0	€ 0					
5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)		€ 0	€ 0					
6 Totaal	0	0	0					

Jaarrekening 2025 Sint-Michielsgestel

SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03		
			€ 302.459	€ 0	Ja		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03		
			€ 0	€ 0	Ja		
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05
			€ 16.797	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025 Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering			
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02			
			€ 302.358	€ 502.210			
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden	Toelichting	
			Aard controle R Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/06	
			€ 357.576	€ 139.147	€ 5.487		

VWS	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee)	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H21/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H21/02	Aard controle R Indicator: H21/03	Aard controle R Indicator: H21/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H21/05	
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Ja		€ 8.773	€ 50.000	Ja	
			Totaalbedrag (jaar T) toegekend	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle R Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle R Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
			€ 462.512	€ 8.243	€ 450.387	€ 1.402.409	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/02				
			Ja	Nee				
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Aard controle R Indicator: H35B/02				
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	060796 Gemeente 's-Hertogenbosch	€ 103.006				
VRO	J6B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet ondersteuning woningbouw (derde tranche)	Hieronder één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cofinanciering (jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Cumulatief aantal woningbouw- of herstructureringsprojecten dat t/m jaar T geholpen is met middelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/01	Aard controle R Indicator: J6B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/03	Aard controle R Indicator: J6B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/06
			030010 Provincie Noord-Brabant	€ 0	€ 0	€ 25.037	€ 25.037	0
			Cumulatief aantal woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd (t/m Jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J6B/08				
VRO	J6B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet ondersteuning woningbouw (derde tranche)	0	Nee				

VRO	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Geprognostiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.			
			Aard controle D1 Indicator: J17/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J17/02	Aard controle D1 Indicator: J17/03			
			28	119	0			
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) .	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J17/04	Aard controle R Indicator: J17/05	Aard controle R Indicator: J17/06	Aard controle R Indicator: J17/07	Aard controle R Indicator: J17/08	
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Aard controle R Indicator: J55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Aard controle R Indicator: J55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06
			0	€ 0	€ 56.246	9	€ 23.030	€ 50.379
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07	Aard controle R Indicator: J55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09			
			44	€ 89.513	€ 322.590			
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, voerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15
			20	13	0	0	14	0

VRO	J75B	Regiodeals 3e tranche	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/ beschikingsnummer	Betreft pijler	Besteding per pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cofinanciering per pijler (jaar T)	
		SISa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/02	Een pijler per regel Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/03	Aard controle R Indicator: J75B/04	Aard controle R Indicator: J75B/05	
		1 030010 Provincie Noord-Brabant	0	0	0	€ 0	€ 0	
		Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator J75B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/06	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Aard controle R Indicator: J75B/07	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: J75B/08	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/09		
		1 030010 Provincie Noord-Brabant	€ 0	€ 0	€ 0	Regiodeal 3e tranche niet aangevraagd en niet toegekend.		
		Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/10	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) Aard controle R Indicator: J75B/11	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: J75B/12			
		€ 0	€ 0	Ja				
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b
		Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle D1 Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator: J94/05	Aard controle R Indicator: J94/06	
		1 LA/23-03534236	€ 86.667	28	0	€ 0	€ 0	€ 0
		2 LA/24-03762175	€ 0	0	0	€ 0	€ 0	€ 0
		3 LA/25-03827098	€ 0	0	0	€ 0	€ 0	€ 0
		Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)				
		Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09				
		1	€ 14.801	€ 71.866	Nee			
		2	€ 0	€ 0	Nee			
		3	€ 0	€ 0	Nee			

VRO	J107	Meerjarige stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen 2023	Beschikkningsnummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatief aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)	Cumulatief aantal gerealiseerde woonruimten voor statushouders en/of Oekraïense ontheemden (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J107/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J107/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J107/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J107/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J107/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J107/06</i>
			1 SFT2025-03814951	€ 0	€ 0	0	0	Nee
			2 SFT2025-03808604	€ 0	€ 0	0	0	Nee
VRO	J117B	Regeling specifieke uitkering versnelling natuurinclusief isoleren	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T)			
		SiSa tussen medeoverheden	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J117B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: J117B/03</i>			
			1 030010 Provincie Noord-Brabant	€ 18.001	€ 18.001			
			2 030010 Provincie Noord-Brabant	€ 0	€ 0			
			Kopie provinciecode	Status SMP (nog niet gestart/in ontwikkeling/afgerond)	Gebruik van pre-SMP (Ja/Nee)	Verwachte opleverdatum SMP(dd/mm/jj)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/04</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: J117B/05</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: J117B/06</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: J117B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J117B/08</i>	
			1 030010 Provincie Noord-Brabant	in ontwikkeling	Nee	31-3-2027	Nee	
			2 030010 Provincie Noord-Brabant	in ontwikkeling	Nee	31-3-2027	Nee	
VRO	J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Sisa tussen medeoverheden	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J210B/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: J210B/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/06</i>
			1 030010 Provincie Noord-Brabant	€ 83.170	€ 16.170	1	50	Ja

KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06	
			€ 438.095	€ 60.553	€ 179.782	€ 1.335.968	€ 279	€ 554	
			Eindverantwoording (Ja/Nee)						
			Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07						
			Nee						
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
				Aard controle R Indicator: M16/01	Aard controle R Indicator: M16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Aard controle R Indicator: M16/04	Aard controle R Indicator: M16/05	Aard controle R Indicator: M16/06
				€ 1.177.792	€ 0	€ 0	€ 113.776	€ 0	€ 121.549
				Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd	
				Aard controle R Indicator: M16/07	Aard controle R Indicator: M16/08	Aard controle R Indicator: M16/09	Aard controle D2 Indicator: M16/10	Aard controle D2 Indicator: M16/11	
				€ 0	€ 7.488	€ 54.300	1-1-2025	1-10-2025	
				Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)				
	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/12	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/13							
			€ 1.366.305	€ 4.750.814					

Overige gegevens, gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen relevante gebeurtenissen na balansdatum.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de gemeenteraad van de gemeente Sint-Michielsgestel

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van de gemeente Sint-Michielsgestel te Sint-Michielsgestel gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van de gemeente Sint-Michielsgestel op 31 december 2025 alsmede van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de begroting en de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader dat bij besluit van 4 februari 2026 door de gemeenteraad is vastgesteld.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 het overzicht van baten en lasten over 2025;
- 2 de balans per 31 december 2025;
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- 4 de rechtmatigheidsverantwoording
- 5 de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- 6 de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol en het normenkader voor de financiële rechtmatigheid die zijn vastgesteld door de gemeenteraad op 4 februari 2026 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Sint-Michielsgestel zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.814.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in gemeente Sint-Michielsgestel en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem geëvalueerd. Bovendien hebben wij inlichtingen ter zake ingewonnen bij het management, de auditcommissie en anderen binnen de entiteit en bijbehorende verslagen en registraties beoordeeld. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude. De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

- Het risico dat het management en het college van burgemeester en wethouders maatregelen van interne beheersing doorbreken. Het doorbreken van de interne beheersing kan toe zien op journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt. Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht, waarbij wij tevens aandacht hebben besteed aan het identificeren van significante transacties buiten de normale bedrijfsvoering.
- Het risico van fraude in de uitgaande betalingen. Wij hebben controlewerkzaamheden uitgevoerd die inspelen op dit frauderisico waaronder het beoordelen van de rechten in de financiële administratie en de bankapplicatie en het analyseren van betaalbestanden gericht op de uitgaande betalingen in het boekjaar. Op basis hiervan hebben wij de meest risicovolle betalingen getoetst.
- Het risico op ambtelijke corruptie bij inkopen. Wij hebben controlewerkzaamheden verricht gericht op het risico dat bij het gunnen van opdrachten sprake is van ongeoorloofde beïnvloeding. Deze werkzaamheden zien toe op het uitvoeren van specifieke werkzaamheden gericht op naleving van de aanbestedingswetgeving en aanbestedingsrichtlijnen.
- Het risico op corruptie rondom grondtransacties. Wij hebben controlewerkzaamheden uitgevoerd gericht op het risico van niet-zakelijke grondtransacties. Daarbij hebben wij op basis van risico-criteria transacties geselecteerd en vastgesteld dat er geen aanwijzingen zijn van corruptie rondom grondtransacties.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van bovengenoemde risico's.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het college van burgemeester en wethouders heeft in de paragraaf weerstandsvermogen een analyse opgenomen inzake het opvangen van geschatte financiële risico's in relatie tot de financiële positie. Onze werkzaamheden ten aanzien van deze analyse bestaan onder andere uit:

- Het inspecteren van de meerjarenbegroting en de beoordeling van de provincie als toezichthouder hierop;
- Het inspecteren van de wijze waarop een risico inventarisatie is uitgevoerd en hoe het weerstandsvermogen wordt bepaald;
- Het evalueren en bespreken van de financiële risico's en belangrijke veronderstellingen en uitgangspunten met het management en college van burgemeester en wethouders;
- Het overwegen of alle relevante informatie die wij als gevolg van onze controle hebben verkregen op een juiste wijze is opgenomen en toegelicht in de analyse.
- Het analyseren of de huidige en de benodigde financiering voor het kunnen continueren van het geheel van gemeentelijke taken is gewaarborgd.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de opgenomen analyse en de uitkomsten hiervan op de inschatting van de weerbaarheid door het college van burgemeester en wethouders. Voor de volledigheid merken wij op dat de daadwerkelijke uitkomsten van gebeurtenissen kunnen afwijken van de gedane aannames en veronderstellingen in de risicoanalyse.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- de overige bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2025 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet ('Regeling Informatieverstreking SiSa').

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstreking SiSa.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2025, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2025 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstreking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en het vermogen op 31 december 2025 alsmede de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de begroting en de in de relevante wet- en regelgeving waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen zoals opgenomen in het normenkader bij het besluit van xxx door de gemeenteraad is vastgesteld.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad, het Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is haar financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie.. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiele betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de controle van de jaarrekening om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de in de jaarrekening van de gemeente opgenomen financiële informatie ten aanzien van activiteiten uitgevoerd door uitvoeringsorganisaties van de gemeente als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening.

Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de controle van de jaarrekening van de gemeente zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 18 juni 2026

Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

M.H.J. van Heeswijk RA MSc

Bijlagen

Lijst met afkortingen

	Lijst van afkortingen
AB	Algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling, stichting of vereniging
ALV	Algemene ledenvergadering
APPA	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
ARR	Algemene risicoreserve
AvA	Algemene vergadering van aandeelhouders
AVOI	Algemene verordening ondergrondse infrastructuren
BAG	Basisregistratie adressen en gebouwen
BBV	Besluit begroten en verantwoorden provincies en gemeenten
BCF	BTW compensatiefonds
BERAP	Bestuursrapportage
BHIC	Brabant historisch informatiecentrum
BIBOB	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIZ	Bedrijf Investeringszone
BNG	Bank Nederlandse gemeenten
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOPZ	Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen
BRP	Basisregistratie persoonsgegevens
BTW	Belasting toegevoegde waarde
BUIG	Bundeling uitkering inkomensvoorziening
Burap	Bestuursrapportage
CAK	Centraal administratiekantoor
CAR	Construction allrisk verzekering
CBS	Centraal bureau voor de statistiek
Ciso	Chief information security officer
CmK	Cultuureducatie met kwaliteit
DB	Dagelijks bestuur van een gemeenschappelijke regeling, stichting of vereniging
DP	Dekkingsplan
DUO	Dienst uitvoering onderwijs
E-Laden	Elektrisch laden
EMU	Economisch Monetaire Unie
EPR	Eikenprocessierups
EVZ	Ecologische verbindingzones
FG	Functionaris gegevensbeveiliging
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
GFT	Groente fruit tuinafval
GGD	Gemeentelijke gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GMA	Gemiddeld Maatschappelijk Actief
GR	Gemeenschappelijke regeling
GREX	Gronden in exploitatie
GVVP	Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs
HHA	Huishoudelijk Afval
HMA	Hoog Maatschappelijk Actief

	Lijst van afkortingen
HNG	Hypotheekfonds Nederlandse gemeenten
HOF	Wet houdbaarheid overheidsfinanciën
ICT	Informatie en communicatie techniek
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IOAW	Inkomensvoorziening oudere en arbeidsongeschikte werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en arbeidsongeschikte zelfstandigen
IV	Informatievoorziening
KDN	Kadernota
LEA	Lokaal educatieve agenda
LED	Light emitting diode (elektronische halfgeleidercomponent)
Leningen O/G	Leningen opgenomen gelden
Leningen U/G	Leningen uitgeleende gelden
LKS	Loonkostensubsidie
LMA	Laag Maatschappelijk Actief
LTA	Landelijk transitie arrangement
MD	Mozaïek Dommelvallei
MEO	Maatschappelijke en economische ontwikkeling
MER	Milieu Effect Rapportage
MGD	MijnGemeenteDichtbij
MOP	Meerjaren onderhoudsplan
MPG	Meerjarenplan grondexploitatie
NNB	Natuurnetwerk Noord-Brabant
NOB	Noord Oost Brabant
NO-way	Noordelijke Ontsluitingsweg
OAB	Onderwijs achterstandenbeleid
OAD	Ontwikkelgerichte Arbeidsmatige Dagbesteding
ODBN	Omgevingsdienst Brabant-Noord
OZB	Onroerende zaakbelastingen
P&C	Planning en control
P&O	Personeel en organisatie
PAS	Programma aanpak stikstof
PEP	Platform Esch Perspectief
PGB	Persoons gebonden budget
PHS	Programma hoogfrequent spoor
PMD	Plastic-, Metalen- en Drankverpakkingen
PW	Participatiewet
Q1-Q2....	Quarter (kwartaal)
RAV	Regionaal ambulance vervoer
RES	Regionale Energie Strategie
RIVM	Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu
RMC	Regionaal meld- en coördinatiepunt
RVO	Rijksdienst voor ondernemend Nederland
RvST	Raad van State
SD	Sociaal domein
SNV	Sociale Netwerk Versterking
SPUK	Specifieke uitkering stimulering sport
Stg.	Stichting
T&T	Project van transitie naar transformatie
TALK	Tracé A2-Ladonk-Kapelweg

	Lijst van afkortingen
TOM	Traject op maat
TONK	Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten
TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers
TRAP	Toeristisch recreatief actieplan
TURAP	Tussentijdse rapportage
VAB	Vrijkomende Agrarische Bedrijfsbebouwing
VANG	Van Afval Naar Grondstof
VANG	Verbindingsweg A2-N618
VANG-HHA	Van afval naar grondstof-huishoudelijk afval
vGRP	verbreed gemeentelijk rioleringsplan
VLK	Verbindingsweg-Ladonk-Kapelweg
VNG	Vereniging Nederlandse gemeenten
VOG	Verklaring omtrent gedrag
VRI	Verkeersregelininstallatie
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
VVV	Vereniging voor Vreemdelingen Verkeer
VWS	Volksgezondheid wetenschap en sport
Wet RMC	Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie
WLZ	Wet Langdurige Zorg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOZ	Wet waardering onroerende zaken
WSD	Werkvoorzieningsschap de Dommel
WSOB	Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen
WSW	Wet sociale werkvoorziening

Begrippenlijst

Begrippenlijst

Algemene dekkingsmiddelen

Inkomsten van een gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. In tegenstelling tot specifieke dekkingsmiddelen kan een gemeente algemene dekkingsmiddelen dus vrij besteden.

Algemene uitkering

Een van de uitkeringen die gemeenten van het Rijk ontvangen. Dat gebeurt via het Gemeentefonds. Gemeenten kunnen, met inachtneming van wet- en regelgeving, zelf bepalen of zij de algemene uitkering uitgeven aan medebewindstaken of aan eigen beleid.

Algemene reserve

Het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Dit vormt een buffer voor financiële tegenvallers. Het BBV kent behalve de algemene reserve ook bestemmingsreserves. Dat zijn reserves waaraan de gemeenteraad al een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Baten

Gemeenten werken met een stelsel van baten en lasten. Dat betekent dat inkomsten en uitgaven moeten worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben. Bij een kasstelsel, wat de Rijksoverheid bijvoorbeeld hanteert, dienen inkomsten en uitgaven worden toegerekend aan het jaar waarin de betalingen zijn gedaan.

BBV

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) beschrijft de regels waaraan onder andere de begroting van een gemeente aan moet voldoen. Kijk voor meer informatie op wetten.nl.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit maakt duidelijk hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Door de manier waarop dit financiële kengetal wordt berekend is dit cijfer in het jaarverslag altijd hetzelfde als in de begroting.

Bestuurlijk belang

Zeggenschap. Een gemeente kan een bestuurlijk belang hebben in een verbonden partij doordat zij in het bestuur is vertegenwoordigd. De gemeente kan het ook hebben doordat zij stemrecht heeft in de verbonden partij.

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

Gronden in eigendom van een gemeente, waarvoor de raad een grondexploitatiecomplex en een grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld.

Deelneming

Participatie in een besloten of naamloze vennootschap, waarin de gemeente aandelen heeft.

Dividend

Een vergoeding die wordt uitbetaald aan aandeelhouders

Economische categorie

De eenheid waarin de baten en lasten van activiteiten binnen een taakveld worden uitgedrukt.

EMU-saldo

Het geraamde of het gerealiseerde saldo van de ontvangsten en uitgaven van een gemeente. Dit bedrag wordt berekend op transactiebasis en volgens Europese voorschriften.

Exploitatielasten

Alle jaarlijkse kosten van kapitaalgoederen die terug te vinden zijn op de begroting. Daarbij gaat het om afschrijvingen, rentekosten, onderhoudskosten, kosten om risico's te dekken en overheadkosten.

Financieel belang

Een bedrag wat aan een verbonden partij ter beschikking is gesteld en niet verhaald kan worden als de verbonden partij failliet gaat. Het kan ook het bedrag zijn waarvoor de gemeente aansprakelijk is als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Financiële kengetallen

Getallen waarmee inzicht verkregen kan worden in de financiële positie van de gemeente. Zie ook de informatie over de kengetallen bij de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Financieringsfunctie

Alle activiteiten die te maken hebben met het verwerven en beheren van financiële middelen door de gemeente.

Gemeenschappelijke regelingen

Een samenwerkingsverband tussen overheidslichamen (zoals bijvoorbeeld gemeenten) wat op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is opgericht.

Grondexploitatie

Dit financiële kengetal geeft in een percentage weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Grondexploitatiebegroting

De financiële vertaling van een grondexploitatiecomplex, waarbij de kosten en opbrengsten gefaseerd zijn in de tijd, met een richttermijn van 10 jaar (voortschrijdend).

Grondexploitatiecomplex

Een ruimtelijk plan, voorzien van een financiële onderbouwing. In de praktijk wordt dit ook wel aangeduid als 'grondexploitatie' of 'grex'.

Investerings met economisch nut

Investerings die verhandelbaar zijn en kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

Investerings met maatschappelijk nut

Investerings die niet verhandelbaar zijn, vaak onderhoud met zich meebrengen en veelal niet vervangen worden.

Kapitaalgoederen

Spullen die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij levert aan inwoners te kunnen produceren. Daarbij gaat het om grotere zaken zoals wegen, riolering, water, groen en gebouwen.

Kwijtschelding

Inwoners die gemeentelijke belastingen niet kunnen betalen, kunnen de gemeente om kwijtschelding vragen. Het is afhankelijk van het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid wie daarvoor wel of niet in aanmerking komt.

Lasten

Zie: stelsel van baten en lasten.

Lastendruk

Lastendruk is de mate waarin heffingen drukken op de te besteden inkomsten. De collectieve lastendruk wordt vaak uitgedrukt als het totaal aan belasting- en premieopbrengsten als percentage van het bruto binnenlands product (bbp).

Lokale heffingen

Een type gemeentelijke belasting. Voorbeelden van heffingen zijn de rioolheffing of de afvalstoffenheffing. In tegenstelling tot algemene belastingen (zoals parkeerbelasting of onroerendezaakbelasting) moet het geld dat gemeenten met heffingen ophalen, gebruikt worden om de kosten te dekken van datgene waarvoor ze in rekening worden gebracht. Heffingen worden ook wel rechten, tarieven of leges genoemd.

Netto schuldquote

Een financieel kengetal wat ook wel bekend staat als netto schuld als aandeel van de inkomsten. Het geeft informatie over de investeringsruimte die de gemeente heeft.

Overheadkosten

Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Paragrafen

Naast de programma's moeten gemeenten minimaal zeven programma-overstijgende paragrafen in de begroting opnemen (BBV-verplichting). In de paragrafen staat belangrijke informatie voor raadsleden waarmee zij inzicht krijgen in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's. Deze 7 verplichte paragrafen gaan over:

Lokale heffingen

Lokale heffingen zijn de opbrengsten uit retributies en de eigen belastingen. Met de informatie uit de paragraaf lokale heffingen kan de gemeenteraad een afweging maken tussen de belastingdruk en het gewenste voorzieningenniveau in de gemeente. In de paragraaf 'Lokale heffingen' staat namelijk informatie over:

- de geraamde inkomsten
- het beleid dat de gemeente voert ten aanzien van lokale heffingen
- een overzicht op hoofdlijnen van de lokale heffingen
- een aanduiding van de lastendruk
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Weerstandsvermogen en risicomanagement

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt de financiële positie van de gemeente beschreven. Ook moeten gemeenten hier een geprognosticeerde balans opnemen en enkele verplichte financiële kengetallen.

Kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn de spullen die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij aan haar burgers levert te produceren; grote zaken die vaak veel waarde hebben en meerdere jaren meegaan. In de paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen' van de gemeentelijke begroting moeten ten minste de volgende kapitaalgoederen staan:

- wegen
- riolering
- water
- groen
- gebouwen

Van deze kapitaalgoederen moeten het beleidskader, de financiële consequenties die uit het beleidskader voortvloeien en een vertaling van de financiële consequenties in de begroting zijn opgenomen.

Financiering

In de financieringsparagraaf legt de gemeente de verwachtingen en het beleid voor de financieringsrisico's vast. De paragraaf geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de gemeentelijke bedrijfsvoering. Met bedrijfsvoering worden de bedrijfsprocessen bedoeld die nodig zijn om de beleidsdoelstellingen uit de programma's te realiseren. Daarbij kan gedacht worden aan

processen zoals investeringen in ICT om datalekken te voorkomen, het uitvoeren van de Digitale Agenda, regelingen voor oudere werknemers in de gemeente, of opleidingsbudgetten. Het betreft beleidsmatige (primaire) processen, ondersteunende (secundaire) processen en de sturing en beheersing ervan.

Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.

Als er alleen sprake is van een financieel belang gaat het dus niet om een verbonden partij.

De lijst met verbonden partijen wordt onderverdeeld in:

- gemeenschappelijke regelingen
- vennootschappen en coöperaties
- stichtingen en verenigingen
- overige verbonden partijen

De gemeente moet niet alleen duidelijk maken wat het belang is dat de gemeente heeft, maar ook welk openbaar belang daarmee wordt gediend en hoe groot dat belang is. Daarbij moet de gemeente ook vermelden welke risico's de verbonden partij oplevert voor de financiële positie van de gemeente.

Grondbeleid

Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van de volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te verwezenlijken. De paragraaf grondbeleid moet in ieder geval bestaan uit:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting
- een omschrijving van hoe de gemeente het grondbeleid uitvoert
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie
- een onderbouwing van de geraamde winstneming
- de beleidsuitgangspunten voor de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken

Producten (beleid)

Een samenhangend geheel van activiteiten op beleidsniveau.

Producten (beheer)

Een samenhangend geheel van activiteiten op uitvoeringsniveau.

Programma

Een samenhangend geheel van activiteiten in de gemeentebegroting.

Risico

De kans dat een positieve of een negatieve gebeurtenis van materieel belang die voorzien is in de begroting optreedt.

Solvabiliteitsratio

Dit financiële kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het totale

balanstotaal.

Specifieke dekkingsmiddelen

Specifieke dekkingsmiddelen zijn inkomsten voor de gemeente die met een bepaald programma samenhangen. Daaronder vallen bijvoorbeeld inkomsten van het Rijk met een bepaald bestedingsdoel, de riool- en afvalstoffenheffing en opbrengsten voor het verstrekken van paspoorten.

Stelsel van baten en lasten

Gemeenten werken met een stelsel van baten en lasten. Dat betekent dat inkomsten en uitgaven moeten worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben. Bij een kasstelsel, wat de Rijksoverheid bijvoorbeeld hanteert, dienen inkomsten en uitgaven worden toegerekend aan het jaar waarin de betalingen zijn gedaan.

Structurele exploitatieruimte

Een percentage waarmee beoordeeld kan worden welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte wordt berekend door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten.

Taakveld

Eenheid waarin de programma's, of waarin de eenheden in overzichten en bedragen in het programmaplan, zijn onderverdeeld.

Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel geld en mogelijkheden een gemeente heeft om niet-begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken. Daarbij kan gedacht worden aan stille reserves, onbenutte belastingcapaciteit en post onvoorzien. Zie ook de paragraaf over weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Kostenverdeling- en toerekening

MijnGemeenteDichtbij

Begrote bijdragen aan MijnGemeenteDichtbij

De begrote bijdragen per gemeente zijn gebaseerd op de toegekende budgetten per gemeente en daar volgt een verdeelpercentage uit. Deze bijdragen worden vervolgens verhoogd met kostenverhogende BTW.

Begrote bijdragen MijnGemeenteDichtbij volgens verdeelsleutel (bedragen x € 1.000)	Boxtel	Sint-Michielsgestel	Totaal
primitief begroot en autonoom	29.857	23.736	53.593
formatieontwikkelingen	1.859	1.168	3.027
overdracht budgetten	1.548	837	2.386
Totaal begroot exclusief BTW	33.265	25.741	59.006
Kostenverhogend BTW effect	100	100	200
Totaal begroot inclusief BTW	33.365	25.841	59.206
In % bijdrage exclusief BTW	56,38%	43,62%	100,00%

Werkelijke bijdragen aan MijnGemeenteDichtbij

De werkelijke bijdragen per gemeente zijn gebaseerd op de jaarrekening 2025 van MijnGemeenteDichtbij en berekend op basis van het verdeelpercentage en verhoogd met kostenverhogende BTW.

Werkelijke bijdragen MijnGemeenteDichtbij volgens verdeelsleutel (bedragen x € 1.000)	Boxtel	Sint-Michielsgestel	Totaal
Totaal werkelijk, exclusief BTW	32.022	24.779	56.801
Kostenverhogend (kvh) BTW effect:	100	114	213
Totaal werkelijk, inclusief kvh BTW	32.122	24.893	57.015
Resultaat begroot min werkelijk	1.243	948	2.191
- waarvan aandeel naar egalisatiereserves	-1.039	-804	-1.843
- waarvan netto resultaat	204	144	348

Verantwoording bijdragen MijnGemeenteDichtbij

De werkelijke totale bijdragen inclusief kostenverhogende BTW is toegerekend aan de volgende beleidsproducten en programma's.

Programma/beleidsproduct (bedragen x € 1.000)	Begroot	Werkelijk	Resultaat
Klimaatadaptatie en energietransitie	836	832	4
Plattelandsvernieuwing	310	308	1
Afval	414	412	2
Riolering	614	611	3
Milieu	559	557	2
Programma Duurzaamheid	2.732	2.720	12
Maatschappelijk werk	384	382	2
Minderheden	302	300	1
Jeugdzorg	1.206	1.179	27
WMO	1.802	1.794	8

Programma/beleidsproduct (bedragen x € 1.000)	Begroot	Werkelijk	Resultaat
Inkomensvoorziening	616	613	3
Participatie	726	722	3
Volksgezondheid	147	146	1
Onderwijs	654	672	-19
Programma Maatschappelijke ontwikkeling	5.836	5.811	25
Volkshuisvesting	540	538	2
Ruimtelijke ontwikkeling	4.135	4.117	18
Grondexploitaties	959	119	840
Beheer onroerend goed	206	205	1
Groenbeheer	1.706	1.698	7
Beheer openbare ruimte	2.072	2.063	9
Verkeersmaatregelen	788	785	3
Parkeren	42	42	0
Begraafplaatsen	74	74	0
Programma Leefomgeving	10.522	9.641	881
Economische aangelegenheden	383	381	2
Recreatieve voorzieningen	244	243	1
Maatschappelijke voorzieningen	104	104	0
Kunst	126	125	1
Sport	144	143	1
Monumentenzorg en oudheidkunde	373	372	2
Programma Economie, Toerisme, Recreatie, Cultuur en Sport	1.374	1.368	6
Bestuur	2.984	2.971	13
Basisregistraties	914	910	4
Openbare orde en veiligheid	897	894	4
Algemene dekkingsmiddelen	513	511	2
Algemeen budgettair	68	68	0
Programma Ruimtegevend bestuur	5.377	5.354	23
TOTAAL	25.841	24.893	948

Overzicht reserves en voorzieningen

De reserves (exclusief resultaat na bestemming) en voorzieningen zijn in 2025 als volgt ontwikkeld.

Reserves, saldo per 1 januari (bedragen x € 1.000)	2025	Toevoeging	Onttrekking	2026
Algemene reserve:				
Algemene (risico)reserve	5.525	5.117	315	10.327
Totaal algemene reserve	5.525	5.117	315	10.327
Bestemmingsreserves voor:				
a. een bufferfunctie voor risico's op een specifiek benoemd terrein				
-				
b. een bestedingsfunctie waarbij gespaard wordt voor iets dat specifiek benoemd is				
Onderhoud wegen	725	0	725	0
Plattelandsvernieuwing	538	119	415	242
Toekomstige investeringen onderwijshuisvesting	7.161	1.994	136	9.020
Cultuurzaken	239	24	20	243
Gemeenschapshuizen	0	0	0	0
Besteding Sociaal Domein	1.656	861	1.156	1.361
Toekomstige investeringen	2.243	29	344	1.928
c. een egalisatiefunctie om baten en lasten gelijkmatig te verdelen over de jaren				
Egalisatie MGD budgetten IV/ICT	361	270	0	631
Egalisatie Loonkostenontwikkeling MGD	73	534	0	607
Duurzame ontwikkeling	294	72	294	72
Volkshuisvestingsfonds	0	47	0	47
Opvang doelgroepen	2.468	689	291	2.866
Egalisatie Sociaal Domein	1.755	178	1.096	837
d. dekking afschrijvingen afgeronde investeringen				
Afdekking afschrijvingslast lopende investeringen	2.800	195	26	2.969
Afdekking afschrijvingslast afgeronde investeringen	5.788	0	366	5.423
Totaal bestemmingsreserve	26.102	5.013	4.869	26.246
TOTAAL RESERVES	31.627	10.129	5.184	36.572

Voorzieningen, saldo per 1 januari (bedragen x € 1.000)	2025	Toevoeging	Onttrekking	2026
Voorzieningen voor:				
<i>verplichtingen en verwachte verliezen (art. 44 lid 1a)</i>				
APPA bestuurders	2.725	455	169	3.011
Wachtgeld voormalige bestuurders	311	0	135	176
egalisatie van (onderhouds)kosten (art. 44 lid 1c)				
Wegenbeheer	0	550	0	550
Onderhoud civieltechnische kunstwerken	0	49	37	13
Onderhoud gemeentelijk vastgoed	1.569	352	480	1.441
Onderhoud sportvelden	86	86	0	172
middelen van derden waarvan de besteding gebonden is (art. 44 lid 2)				
Afval	2.001	0	507	1.494
Riolering	9.724	101	0	9.825
TOTAAL VOORZIENINGEN	16.415	1.594	1.327	16.682

De mutaties zijn gebaseerd op:

- de nota reserves en voorzieningen 2023 inclusief actualisaties.
- concrete raadsbesluiten.

Overzicht belastingen en heffingen

Overzicht opbrengst belastingen en heffingen (x € 1.000)	Rekening 2024	Begroting 2025	Rekening 2025	Rekening 2024 per inwoner in €	Begroting 2025 per inwoner in €	Rekening 2025 per inwoner in €
BELASTINGEN						
Onroerende zaakbelastingen						
Woningen:						
* eigenaren	6.876	7.522	7.530	228,06	249,26	249,54
Niet-Woningen:						
* eigenaren	1.035	1.126	1.122	34,34	37,33	37,17
* gebruikers	580	645	646	19,23	21,39	21,40
Totaal	8.491	9.293	9.298	281,63	307,98	308,11
RECHTEN EN HEFFINGEN						
Afvalstoffenheffing	3.398	2.874	3.064	112,72	95,24	101,53
Rioolheffing	2.035	2.076	2.079	67,50	68,78	68,91
Lijkbezorgingsrechten	9	14	18	0,31	0,45	0,58
Marktgeden	12	11	11	0,40	0,36	0,38
Omgevingsvergunning	569	631	765	18,88	20,92	25,36
Toeristenbelasting	149	170	209	4,96	5,63	6,94
Reclamebelasting	45	47	43	1,48	1,56	1,42
Overige leges	750	699	770	24,87	23,18	25,53
Totaal	6.967	6.522	6.959	231,12	216,12	230,65
Algeheel totaal	15.458	15.815	16.257	512,75	524,10	538,76

Personeel, salarissen en sociale lasten

HUIDIG EN VOORMALIG PERSONEEL (bedragen x € 1.000)	Totaal formatie rekening 2024	Totaal formatie begroting 2025	Totaal formatie rekening 2025	Totaal salarissen + sociale lasten rekening 2024	Totaal salarissen + sociale lasten begroting 2025	Totaal salarissen + sociale lasten rekening 2025
HUIDIG PERSONEEL						
Gemeenteraad				520	444	470
Burgemeester en Wethouders	4,60	4,60	4,60	607	634	606
Griffie	2,56	2,56	2,56	226	255	262
Secretaris	1,00	1,00	1,00	155	136	109
overige personele kosten				21	23	23
TOTAAL HUIDIG PERSONEEL	8,16	8,16	8,16	1.529	1.492	1.470
VOORMALIG PERSONEEL						
voormalig personeel bestuur				319	330	242
TOTAAL VOORMALIG PERSONEEL	0,00	0,00	0,00	319	330	242
TOTAAL HUIDIG & VOORMALIG PERSONEEL	8,16	8,16	8,16	1.848	1.822	1.712

Overzicht begrotingswijzigingen

In het afgelopen jaar zijn de volgende begrotingswijzigingen vastgesteld:

- 0-2025 Primitief begroot
- 1-2025 -Amendement Normverhoging Minimaregelingen
- 2-2025 -Najaarsnota 2024
- 3-2025 -MJOP onderhoud gebouwen
- 4-2025 -Exploitatie De Stek
- 5-2025 -Vernieuwbouw accommodatie BMC
- 6-2025 -Aankoop Directeur van Beekstraat 6
- 7-2025 -Bestemming jaarresultaat 2024
- 8-2025 -Voorjaarsnota 2025
- 10-2025 -Najaarsnota 2025
- 11-2025 -Sporthal De Run
- 12-2025 -Onderzoek Zegenwerp
- 13-2025 -Mini-containers en ondergrondse containers afval
- 14-2025 -Wegenbeheerplan

Op programmaniveau heeft dit geleid tot de volgende begrotingsmutaties:

Omschrijving programma (bedragen x € 1.000)	0-2025	1-2025	2-2025	3-2025	4-2025
<i>baten:</i>					
Duurzaamheid	7.584	0	-137	0	0
Meedoen	5.814	0	1.583	0	0
Leefomgeving	7.300	0	1.451	0	0
Ontspanning en Economie	717	0	1.140	0	72
Ruimtegevend bestuur	65.755	57	408	0	0
Totaal baten	87.171	57	4.445	0	72
<i>lasten:</i>					
Duurzaamheid	9.841	0	-87	0	0
Meedoen	34.699	57	1.859	6	0
Leefomgeving	23.026	0	1.988	94	0
Ontspanning en Economie	6.430	0	1.612	30	72
Ruimtegevend bestuur	13.175	0	-927	-129	0
Totaal lasten	87.171	57	4.445	0	72
Omschrijving programma (bedragen x € 1.000)	5-2025	6-2025	7-2025	8-2025	10-2025
<i>baten:</i>					
Duurzaamheid	0	0	103	4.156	-3.142
Meedoen	0	0	61	2.773	1.574
Leefomgeving	0	0	245	386	-2.273
Ontspanning en Economie	0	0	13	44	-1.066
Ruimtegevend bestuur	0	0	2.652	2.997	506
Totaal baten	0	0	3.073	10.355	-4.400
<i>lasten:</i>					
Duurzaamheid	0	0	113	4.157	-3.143
Meedoen	0	0	145	4.017	1.712

Leefomgeving	0	24	503	772	-2.778
Ontspanning en Economie	-58	0	32	294	-1.158
Ruimtegevend bestuur	58	-24	2.280	1.114	966
Totaal baten	0	0	3.073	10.355	-4.400
Omschrijving programma (bedragen x € 1.000)	11-2025	12-2025	13-2025	14-2025	TOTAAL
<i>baten:</i>					
Duurzaamheid	0	0	-18	0	8.547
Meedoen	0	0	0	0	11.804
Leefomgeving	0	0	0	550	7.660
Ontspanning en Economie	150	0	0	0	1.069
Ruimtegevend bestuur	0	0	0	0	72.374
Totaal baten	150	0	-18	550	101.453
<i>lasten:</i>					
Duurzaamheid	0	0	-18	0	10.865
Meedoen	0	0	0	0	42.495
Leefomgeving	0	0	0	550	24.178
Ontspanning en Economie	150	0	0	0	7.404
Ruimtegevend bestuur	0	0	0	0	16.512
Totaal baten	150	0	-18	550	101.453

Grondexploitaties

De grondexploitaties zijn geactualiseerd en verwerkt in deze jaarrekening. Een inhoudelijke toelichting is opgenomen in de paragraaf grondbeleid. In deze bijlage is per grondexploitatie een samenvattend overzicht opgenomen van het verloop van de boekwaarde alsmede een doorrekening op eindwaarde en netto contante waarde.

Bouwgrond in exploitatie (BIE)

Centrumplan Sint-Michielsgestel jaarrekening 2025		
boekwaarde 1 januari 2025	230.602	
kosten		
verwervingen	-	
sloop en sanering	-	
bouw- en woonrijp maken	25.831	
plankosten	99.062	
VTU	14.539	
nadeelcompensatie	-	
tijdelijk beheer	28.123	
overig	4.581	
(tussentijdse) verliesneming	-	
rente	3.136	
opbrengsten		
bouwgrond woningbouw	-	
bouwgrond bedrijventerrein	-	
verkoop vastgoed	-	
overige verkoopopbrengsten	-	
subsidies	-	
overige	21.190-	
boekwaarde 31 december 2025	384.685	
resultaat		
eindwaarde per 31-12-2027	156.822	verlies
netto contante waarde per 1-1-2026	150.733	verlies
risico's	187.433	

Jacobskamp jaarrekening 2025		
boekwaarde 1 januari 2025	2.342.894-	
kosten		
verwervingen	-	
sloop en sanering	-	
bouw- en woonrijp maken	89.620	
plankosten	6.750	
VTU	50.545	
nadeelcompensatie	-	
tijdelijk beheer	-	

Jacobskamp jaarrekening 2025		
overig	7.306	
(tussentijdse) winstneming	89.961	
rente	34.712-	
opbrengsten		
bouwgrond woningbouw	-	
bouwgrond bedrijventerrein	-	
verkoop vastgoed	-	
overige verkoopopbrengsten	-	
subsidies	-	
overige	-	
boekwaarde 31 december 2025	1.680.680-	
resultaat		
eindwaarde per 31-12-2027	157.182-	positief
netto contante waarde per 1-1-2026	151.078-	positief
risico's	125.000	

Inbreiding Grinsel jaarrekening 2025		
boekwaarde 1 januari 2025	8.735	
kosten		
verwervingen	-	
sloop en sanering	33.269	
bouw- en woonrijp maken	-	
plankosten	4.403	
VTU	-	
nadeelcompensatie	-	
tijdelijk beheer	-	
overig	-	
(tussentijdse) winstneming	-	
rente	119	
opbrengsten		
bouwgrond woningbouw	-	
bouwgrond bedrijventerrein	-	
verkoop vastgoed	-	
overige verkoopopbrengsten	-	
subsidies	-	
overige	-	
boekwaarde 31 december 2025	46.525	
resultaat		
eindwaarde per 31-12-2026	330.959-	positief
netto contante waarde per 1-1-2026	324.469-	positief
risico's	205.000	

Subsidiestaat welzijnsactiviteiten

Cluster	nr.	Naam organisatie	Subsidie 2025
Cluster 1: Samenleven in de kernen			
	1	Museum Romeins Halder	3.000
	2	Bieb Den Dungen / Stg. Parochiele Leesbibliotheek Den Dungen	26.416
	3	Stg. Gestel Events	4.283
	4	Evenementencomité Berlicum - Middelrode	4.230
	5	Stg. Oranjecomité Den Dungen	3.767
	6	Stg. Activiteitencommissie Gemonde	3.202
	7	Fidderaosie Bokkendonk	758
	8	Carnavalsst. Dun Blaouwun Beer	750
	9	Stg. Krabberdonk	684
	10	Stg. Jeugdcarnaval de Mullukzuipertjes	602
	11	Harmonievereniging St. Michael	10.960
	12	Muziekvereniging T.O.G. Berlicum	11.680
	13	Harmonie Wilhelmina Den Dungen	10.320
	14	Fanfare Sint Lambertus	8.080
	15	Toneelvereniging OK	512
	16	JBV Mooie Boule	40
	17	Stg. Dorpsraad Gemonde	1.500
Totaal Cluster 1: Samenleven in de kernen			90.784
Cluster 2: Opvoeden en opgroeien			
	18	SCG 18	10.260
	19	Voetbalvereniging BMC	8.320
	20	Sportclub Den Dungen (RKVV + Flash)	8.170
	21	VV Irene Gemonde	2.260
	22	ZVS Jeugdzaalvoetbal Sint-Michielsgestel	2.035
	23	Hockeyclub Berlicum	7.550
	24	Korfbalvereniging BMC	2.300
	25	TV Thadia	1.460
	26	LTV De Beek	750
	27	LTV Berlicum	1.590
	28	DTV De Donkelaar	910
	29	Gemondse Tennisvereniging	570
	30	FMC The Whoopers	1.050
	31	Basketbalvereniging Den Dungk	2.445
	32	Basketbalvereniging Springfield	4.115
	33	Volleybalvereniging Hands Up	1.355
	34	Volleybalvereniging HLB van Daal/Donki Sjut	4.120
	35	Badmintonclub Gestel	950
	36	Badmintonclub Shuttle-Up	550
	37	Gestelse Judoclub	1.025
	38	Judoclub Berlicum	1.110
	39	Judovereniging Yushi Ghasi	1.700
	40	Stg. Gym en Dans Ravenschot	5.200
	41	Stg. Kleutergym "De Zon"	3.175
	42	Ruitersportvereniging St Michael	150

Cluster	nr.	Naam organisatie	Subsidie 2025
	43	RV de Cowboys Berlicum	200
	44	Rij- en ponyvereniging St. Jacobus	310
	45	Stg. Ruitersport Gemonde	110
	46	Zwem- en poloclub Zegenwerp	6.450
	47	Scouting Petrus Donders	4.290
	48	Stg. Scouting Berlicum	3.990
	49	Stg. Kindervakantiewerk Sint-Michielsgestel	6.680
	50	Stg. Jeugdvakantiespelen Den Dungen	2.130
	51	Stg. JAM Jeugd Activiteiten Middelrode	1.120
	52	Stg. Kindervakantieweek Berlicum	2.630
	53	Stg. Zeskamp Middelrode	500
	54	Kids Event Gestel	500
Totaal Cluster 2: Opvoeden en opgroeien			102.030
Cluster 3: Meedoen makkelijker maken			
	55	KBO Sint-Michielsgestel	4.201
	56	Seniorenvereniging Bres	4.763
	57	DuBOS Den Dungen	3.305
	58	KBO Gemonde	864
	59	Helpt Elkander Seniorenvereniging	794
	60	Stg. Halt	10.094
	61	Gymclub De Doorzetters	875
	62	Senioren Bewegingsgroep "Blijf Fit"	1.785
	63	Stg. Rolstoeltennis Thadia	770
	64	Recreatieve sportvereniging Naar Hartenlust	525
	65	Stg. Zaken op orde / Schuldhulpmaatje	11.460
	66	Ypse	22.587
	67	Novadic Kentron	2.376
	68	Stg. bij Jan	10.000
Totaal Cluster 3: Meedoen makkelijker maken			74.399
Cluster 4: Preventie en opvang			
	69	Stg. voedselbank	16.500
	70	EHBO Vereniging St. Michael	2.320
	71	Stg. Hartwacht	19.898
	72	EHBO vereniging Berlicum	2.552
	73	De Zonnebloem, St-Michielsgestel	1.305
	74	De Zonnebloem, Den Dungen	1.157
	75	De Zonnebloem, Berlicum	1.290
	76	Welfare, afdeling Den Dungen	469
	77	Welfare, afdeling Berlicum (De Driewiek)	521
	78	Slachtofferhulp Nederland	11.662
	79	Stg. Radar	18.055
	80	Dierenambulance 's-Hertogenbosch	5.040
	81	Tuinderij De Scheve Schup	7.500
Totaal Cluster 4: Preventie en opvang			88.269
Professionele instellingen:			
	82	Huis 73	523.744

Cluster	nr.	Naam organisatie	Subsidie 2025
	83	Stg. Brede Welzijnsinstelling BINT	1.157.291
	84	Stg. Farent	326.472
	85	Stichting MEE	167.269
	86	Stg. Vluchtelingenwerk	38.288
	87	Cadans Primair / Plaza Cultura	25.400
	88	Stg. Médèz	150.338
Totaal Professionele instellingen:			2.388.802
TOTAAL			2.744.284

De bedragen op deze subsidiestaat zijn subsidieplafonds. Aan de bedragen op deze subsidiestaat kunnen door de subsidieaanvragers geen rechten worden ontleend.